Leto VII, štev. 72 **Ljubljana, nedelja 28. marca 1926** Poštnina pavšalirana. **Cena 3 Din**

Izhaja ob 4. zjutraj.

Stane mesečno Din 25—; za inozemstvo Din 40·— neobvezno.

Oglasi po tarifu.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafiova ulica štev. 5/I. Telefon štev. 72, ponoči tudi štev. 34.

JUTRO

Dnevnik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova ulica št. 54. — Telefon št. 36.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. — Telefon št. 49.

Podružnici: Maribor, Barvarska ulica št. 1. — Celje, Aleksandrova cesta

Račun pri poštnem ček. zavodu: Ljubljana št. 11.842 - Praha čislo 78.180 Wien, Nr. 105.241.

Današnja številka obsega 16 strani in stane 3 Din.

Ljubljana 27. marca.

Tudi klerikalci priznavajo, da se je škof Jeglič s svojim pastirskim pismom proti «Domovini» hudo zaletel. Zato hodijo sedaj razni gasilci gasit. Med njimi je mobiliziran tudi kurat g. **Kulovec.**

Strašno je hud mali naš feldkurat. Dokazal je nič več, pa tudi nič manj, kakor da on in SLS nista klerikalna, pač pa je klerikalec — dr. Žerjav. G. Kulovec sklepa to iz tega, ker sem jaz mnenja, da versko mišljenje ne sme biti podlaga za politično grupacijo in da je zloraba vere za strankarsko agitacijo moralen defekt ter da v svojih posledicah veri škoduje.

Pri tem moram ostati kljub dolgoveznosti g. kurata. Baš te dni sem dobil mnogo pisem z dežele, ki poročajo, kak vpliv ima besnenje duhovnikov proti «Domovini». Moram priznati, da se je dober del duhovščine od škofa že emancipiral in da jih je sram zavoženo SLS priporočati v spovednici in s prižnice. Še vedno pa jih je precej, ki besnijo. Zdi se mi, da malokateri iz prepričanja. Večina le na ukaz. Reveži! Ubogi duševni hlapci! Še mizernejše jih tretira krušni gospodar — lajati morajo na verigi, kamor jih je privezal...

G. Kulovec menda prizna prislovico o duhovnih, ki se morajo smejati, če se na samem najdejo (haruspex . . .). Taki duhovniki se potem, ko so pri spovedi pestili ubogo žensko radi «Domovine», po obilnem kosilu in ob cigari razgovarjajo in debelo režijo in se samo s skrbjo vprašujejo, ali so njihove ovce še tako zabite, da se jim kaj tako drznega lahko natvezi.

Piše mi kmet, kako je te dni župnik v S. najprej ženi odrekel odvezo, ker je mož naročen na «Domovino», potem pa še možu, ki je sicer ves «greh» možato nase vzel in zahteval za ženo, da jo duhoven pusti v miru. Ker jaz tega župnika obsojam in primerjam z zverino, sem «klerikalec», g. Kulovec pa je «svobodomislec».

Gospod Kulovec je lahko prepričan, da ga jaz ne smatram za tako zaostalega, da on sam verjame na novi «greh», ki razsaja po Sloveniji (čitanje «Domovine»), marveč on spada med «haruspekse» (duhovne), ki se smejejo teličkom, ki take neumnosti verjamejo. Zanimivo je, da v Ljubljani ni nobene pridige proti našim listom . . .

Silno je Slovenski Ljudski stranki neprijetno, da mi verskih naukov ne napadamo. Svobodomiselni politiki vseh narodov so vedno stali na tem stališču. Seveda, da moraš voliti dr. Kulovca, da ne smeš čitati «Domovine», to za nas niso verski nauki, pač pa so zelo simpatični dr. Kulovcu.

Klerikalizem definira naš g. kurat tako, da se naj «javno življenje vodi v smislu pozitivnih verskih načel.» Gospod kurat je pač malo mislil, ko je to pisal. Menda ne misli na verske nauke o Sveti Trojici, o brezmadežnem spočetju, o nezmotljivosti. Kako naj se javno življenje vodi po teh načelih? G. kurat je najbrže mislil, naj se tudi v javnem življenju uvažuje krščanska moralka. Jaz sem že g. Jegliču povedal, a g. kurat ni razumel, da tudi mi svobodomisleci želimo, da se gotova nravna načela uveljavijo v vsem javnem življenju, v zakonodaji, v upravi, v vzgoji naraščaja. Država in vsa družba in vse cerkve (ne samo krščanske) si prisvajajo to ulogo. G. kurat tudi ni čital, da sem jaz celo nekaj podrobnosti te moralke povedal. V njej so vsi moralni nauki, o katerih krščanstvo trdi, da so njemu specifični, povrh pa še drugi, ki so modernemu človeku potrebni: o dolžnostih državljana, člana naroda, o domovinski ljubavi, socijalni nazori itd.

Dr. Kulovec se huduje, da sem Slovensko Ljudsko stranko spomnil, da je bila tri leta na vladi in da je eno celo leto držala pokonci homogeni režim radikalskega centralizma. G. kurat je pozabil, da se je SLS nahajala na vladi od osvobojenja l. 1918., l. 1919., l. 1920., pozabil je na vlado g. Davidovića leta 1924., pozabil je na Markov protokol, kjer sta v imenu SLS gg. dr. Brejc in Smodej podpisala, da bosta SLS in HRSS omogočila konstitucijo homogenega režima radikalov in verifikacijo radikalskih mandatov. Treba bo res ta protokol znova objaviti, da ga SLS ne pozabi.

Nam se ne more očitati, da smo bili od leta 1918. nedosledni. Slovenska Ljudska stranka pa je prešla od tedaj sledeče faze:

1.) L. 1918. je Slovenska Ljudska stranka centralistična, uniči avtonomijo dežele Kranjske in zamenja okraine odbore z gerenti. Podpiše vse naredbe, ki utrjujejo centralistično urejenje ministrstev ter predpisujejo davke. Podpiše strahovite centralistične naredbe Protićevega režima l. 1920. Z naredbo uveljavi «centralistični» proračun leta 1920. in ta proračun z 207 členi z novimi trošarinami in taksami uvaja invalidski davek, razširja monopole, na novo uvaja davek na poslovni promet (!), poostruje direktne davke v Sloveniji — vse to s podpisom dr. Korošca in njegovih tovarišev. Naša Slovenska Ljudska stranka ima grozno slab spomin, kajti davčna «povodenj» datira iz leta 1920. in se zaostri leta 1923. (Od SLS podprti homogeni radikalni režim!). Samo leta 1922. je prineslo olajšave (proračun Kumanudi).

2.) Na koncu l. 1920 (volitve!) postane SLS avtonomistična in začne z divjanjem proti Srbstvu.

3.) L. 1923. omogoči in podpre centralistični režim radikalov (glej Markov protokol).

4.) Ko pa l. 1924. ta režim pade, zleti SLS naravnost v naročje Radiću, koketira z republiko, se dela čisto federalistično. Prišedši l. 1924. pod Davidovićem na vlado, ne gane s prstom proti centralizmu, odgodi parlament in ničesar ne ukrene proti davkom.

5.) Po razpadu Davidovićeve kombinacije znova poje divja pesem federalizma, sovraštvo proti Srbom gre na višek (g. Kulovec naj bere svoj «Domoljub»). Radić je preljubi zaveznik SLS.

6.) Današnja faza je, da SLS ne ve, kaj bi. Sedi na grobu svojega vpliva v Beogradu, mi pa upamo, da ta spremenljiva komedijantka kmalu izgine s političnega pozorišča in se s tem vrne tudi g. kurat Kulovec k svojemu poklicu.

Dr. G. Ž.

Zakulisna borba in spletke se nadaljujejo

Posredovalna vloga Ace Stanojevića. — Pašić ostaja borben. Te Deum ob obletnici Radićevega spametovanja. — Spor za naknadne kredite. — Upor bosanskih radikalov. — Posvetovanje vladne večine.

Beograd, 27. marca. p. S prihodom starega radikalskega prvaka Ace Stanojevića v Beograd, kamor ga pokličejo vselej, kadar si radikali ne vedo pomagati, je stopil spor med Pašićem in Jovanovićem v novo fazo. Namen misije g. Stanojevića je v tem, da skuša oba nasprotnika spraviti, vendar zaenkrat ni izgledov, akoravno velik del radikalov zelo pritiska. Novih momentov v razvoju krize radikalne stranke ni. Pristaši Nikole Pašića zatrjujejo, da je ministrski predsednik še vedno odločen speljati svojo borbo proti Ljubi Jovanoviću do kraja.

Razen skupščinske debate in manjših vsakdanjih dogodkov ni zaznamovati v političnem življenju nič posebnega. Zakulisna borba in spletke gredo svojo pot. Situacija se razvija v tej smeri, da se rekonstruira vlada takoj po sprejetju proračuna. V zvezi z odpadom Pavla Radića v novi kombinaciji je značilno, da je bil Pavle Radić, ki je bil včeraj na dvoru, danes zopet pri kralju v avdijenci.

Radićevci so praznovali danes obletnico svečane izjave Pavla Radića v parlamentu lanskega leta, po kateri postajajo verni državljani in priznavajo enotnost naroda in kraljevine, s slovesno službo božjo v katoliški cerkvi, kateri so prisostvovali Stjepan Radić ter vsi radićevski ministri in poslanci. Predsednik radićevskega kluba Kovačević je bil danes s šestorico svojih poslancev na dvoru v avdijenci in se je kralju osebno zahvalil za amnestijo vodstva HSS.

Vprašanje naknadnih kreditov še vedno ni rešeno in se o njem živahno razpravlja v vladni večini. Vojvodinski in bosanski radikali prete, da bodo glasovali proti proračunu, ako vlada ne ugodi njihovim zahtevam po naknadnih kreditih. Bosanski radikali so imeli popoldne sejo v kabinetu državnega podtajnika Kujundžića, kjer so sklenili brezpogojno vztrajati pri zahtevi, da vlada sprejme njihove amandmane v znesku šestih milijonov dinarjev za popravilo potov in 10 milijonov za izplačilo vojne škode. Ukiniti se ima tudi trošarina na žganje. Poslali so ministrskemu predsedniku Pašiću posebno pismo. Zahtevajo tudi, naj Stjepan Radić obnovi kredit v znesku pol milijona dinarjev za otvoritev nekaterih ljudskih šol, ki ga je bil črtal.

Vse te zahteve spravljajo vlado v vedno večjo zadrego, iz katere si ne ve pomagati. Vladna večina finančnega odbora je imela popoldne od 3. do 5. sejo, na kateri je razpravljala o mučnem vprašanju naknadnih kreditov. Ker vztraja finančni minister trdovratno na svojem stališču, se seja jutri dopoldne nadaljuje.

Naknadni krediti in zanimivi amandmani

Radićeva pooblastila proti profesorjem, učiteljem in šolam. — Bolnišnice in higijenski zavodi se naj vzdržujejo iz lastnih dohodkov. — Premestitev sodnih uradnikov iz Srbije v prečanske kraje.

Beograd, 27. marca p. Finančni minister dr. Stojadinović je predložil danes Narodni skupščini zakonski predlog o naknadnih kreditih in amandmanih k finančnemu zakonu. Novi krediti so sledeči: 52 milijonov za izvršitev zakona o poljedelskih kreditih, 3 in pol milijona na podlagi zakona o obrtni banki, za invalide 2 milijona, za zavarovanje letalcev pol milijona, za izvedbo uradniškega zakona in izplačilo uradniških doklad 70 milijonov, resorni krediti 60 milijonov, za dovršitev začetih zgradb 26.5 milijonov dinarjev.

Glavni amandmani k finančnemu zakonu so sledeči: Pooblašča se finančni minister, **da more od drž. veleposestva Belja odločiti 8000 juter zemlje** in naseliti na tem ozemlju optante in begunce iz Madžarske ter siromašne agrarne interesente. Minister naj sestavi zato poseben pravilnik. Finančni minister se nadalje pooblašča, da sme na temelju odločitve ministrskega sveta **povrniti ameriškim državljanom 23,5 milijonov Din,** ki so jih morali plačati kot kazen.

Uprava državnih monopolov se pooblašča, **da odkupi tvornico papirja Milana Vala v Beogradu.**

Minister pravde se pooblašča, da lahko **premesti osobje v svrho prihranka ukinjenih mestnih in sreskih sodišč v Srbiji** na področje Hrvatske, Slavonije, Slovenije in Dalmacije. Pooblašča se tudi, **da ukine višje državno pravdništvo v Novem Sadu.**

Prosvetni minister se pooblašča, **da vseučiliške profesorje po pristanku univerzitetnega sveta lahko namesti na srednjih in strokovnih šolah.** Pooblašča se tudi, da spremeni uredbo z dne 6. junija 1921. **o povišanju plač in honorarjev za učne ure in nadure ravnateljem in učiteljem na srednjih šolah** po številu rednih tedenskih učnih ur in da s pravilnikom sorazmerno **poviša število rednih tedenskih ur** tudi voditeljem meščanskih in dvorazrednih trgovskih šol. **Tehnična visoka šola v Zagrebu** se proglasi za tehnično fakulteto univerze. **Zakon o univerzi v Beogradu** od 1. oktobra 1903 in splošna uredba o beograjski univerzi od istega dne, ki veljata že za Ljubljano, se razširjajo **tudi na vseučilišče v Zagrebu.** S tem prenehajo veljati vsi zakoni, uredbe in naredbe, ki so s tem zakonom v protislovju. **Državnim gimnazijam** se dovoljuje, da smejo porabljati prebitke svojih dohodkov za kritje izdatkov. Na ljudskih šolah, kjer so kot veroučitelji nameščeni **duhovniki,** smejo še nadalje poučevati verouk v sporazumu z ministrom prosvete, vendar pa **nimajo pravice do honorarja iz državne blagajne.** Kjer se cerkvena oblastva za to ne pobrigajo, poučujejo verouk učitelji.

Bolnice v področju zdravstvenega inspektorata v Ljubljani se vzdržujejo iz lastnih dohodkov. Postavka, ki jo predvideva proračun za te bolnice, se smatra kot podpora bolnicam. Proračun teh bolnic potrdi minister za narodno zdravstvo. Tudi osebni in materijalni izdatki **higijenskega zavoda v Ljubljani** in zavod **za zaščito dece v Ljubljani** se vzdržujejo s svojimi dohodki. Isto velja tudi za zavod **za pobijanje nalezljivih bolezni** na področju zdravstvenega inspektorata v Ljubljani.

Prometni minister se pooblašča, da na podlagi člena 94. ustave izdela **uredbe o reorganizaciji prometnega ministrstva in prometne službe.** S to uredbo se posamezna železniška ravnateljstva lahko spojijo ali pa ukinejo.

Zakonski predpisi, po katerih se **oproščajo plačevanja pristojbin vodne zadruge** v področju Hrvatske, Slavonije in Srema, **se razširjajo na vso državo.** Odobri se sklep gospodarsko-finančnega odbora ministrov glede oprostitve plačevanja uvozne carine za predmete, zaplenjene na ozemlju Sušaka in tretje cone.

Ministri in državni podtajniki na razpoloženju morejo ostati v tem stanju **največ eno leto.** Čas na razpoloženju se jim všteje v aktivno službo in v pokojnino.

Uradniki dvorne pisarne in dvornega maršalata imajo čin uradnikov zunanjega ministrstva in se lahko premeste v zunanje ministrstvo. Uradniki, ki hočejo vstopiti v dvorno službo, morajo zadostiti istim pogojem, ki veljajo za uradnike zunanjega ministrstva.

Plamenca odpeljejo žandarji na Cetinje

Cetinje, 27. marca. r. Danes bi moral biti pri tukajšnjem sodišču prve stopnje zaslišan v procesu Radojice Nikčevića pooblaščeni minister n. r. Jovan Plamenac. Pozivnico mu je izročila uprava mesta Beograda, vendar pa Jovan Plamenac ni prišel pred sodišče, ter se je razprava morala odgoditi na 31. t. m. Na zahtevo državnega in zasebnega obtožitelja je sodišče brzojavno zaprosilo upravo mesta Beograda, naj pusti Jovana Plamenca s stražo pripeljati pred sodišče.

Usoda francoskega sanacijskega načrta

Nov padec franka. — Začetek debate v finančni komisiji. — Pred kompromisom med vlado in komisijo. — Ministrski svet odobril Péretov načrt.

Pariz, 27. marca. ns. Padec francoskega franka se nadaljuje. Šterling in dolar sta znova poskočila, prvi od 138.80 na 141.80, dolar pa od 28.54 na 28.90. Za 100 lir je 116.50 frankov. Pri tem je zanimivo, da nasprotno nekaterim zatrdilom padca ni zakrivila špekulacija. Poizvedbe finančnega ministrstva so namreč dognale, da so tuje devize nakupili samo trgovci z bombažem in kavo v Havru, a da ni nihče drugi vplival na valutni tečaj. Tudi v inozemstvu ni bilo nobenega napada na frank. Iz teh podatkov se je finančni minister prepričal, da je današnja kriza čisto notranjepolitične narave.

Včeraj je finančna komisija, ki je vrgla že sedem finančnih ministrov, začela proučevati Péretov načrt. Raoul Péret zahteva kot njegov prednik zvišanje plačilne takse in uvedbo posebnega progresivnega «državljanskega» davka na vse polnoletne, gospodarsko samostojne Francoze. Finančni minister je obsežno posegel v debato. Izjavil je, da se mora brezpogojno zasigurati ravnotežje v proračunu. Nato pride na vrsto ureditev vprašanja inozemskih dolgov. Šele potem je mogoče misliti na amortizacijo. Zaključil je: «Če veste kak bolj praktičen sistem, kot je moj, a da takoj donese dohodkov državni blagajni, sem pripravljen sporazumeti se z vami.»

Predsednik finančne komisije Simon se je zahvalil finančnemu ministru za njegova izvajanja, vendar je dokaj jasno izrazil dvom, da bi se za načrt zvišanja davka na poslovni promet mogla najti v parlamentu večina.

V časopisju se kolportira vest, da končno le utegne priti do kompromisa med vlado in komisijo. Po tej verziji bi državljanska taksa dala približno 1 milijardo. Nato bi se uvedel davek na produkcijo. Šele tedaj, če oba ta davka ne bi mogla kriti primanjkljaja, bi se neznatno zvišal davek na poslovni promet.

Na današnji seji je ministrski svet soglasno odobril ekspoze finančnega ministra Péreta, ki vsebuje možnost dogovora, za katerega je minister pripravljen nekoliko popustiti. Po seji ministrskega sveta je izjavil Péret novinarjem, da je nemogoče, da bi sedanji položaj trajal dalje. Pri najmanjšem zapletljaju bi vse pričelo pokati. Za sedaj, je dejal minister, se ne bojim nobenih komplikacij. Ako pa bi se zahteve po plačilih množile, bi bila inflacija neizogibna. To hočem na vsak način preprečiti. Trenotek je resen. Zakladnemu uradu se morajo takoj votirati potrebni dohodki. Sprejeti se mora transakcija, a mora biti od vseh strani odkritosrčna. Finančna komisija je pred razpravo o poslovnem davku s 15 proti 7 glasovom sprejela izpreminjevalni predlog glede uvedbe monopola na petrolej in sladkor.

Odmev Ninčićevega ekspozeja v Parizu

Korektnost odnošajev med Francijo in Malo antanto.

Pariz, 27. marca. l. «**Temps**» se bavi z ekspozejem jugoslovenskega zunanjega ministra dr. Ninčića v skupščini. List pravi, da je bila in da mora biti Jugoslavija odvisna od Francije. Toda ne samo Jugoslavija, ampak tudi Mala antanta, ki more obstojati in se razvijati le s pomočjo Francije. «Temps» smatra, da morda ni več daleč pogodba med Italijo, Francijo in Jugoslavijo in daje razumeti beograjski vladi, da je čas zaključiti pogajanja za sklenitev enake pogodbe, ki obstoja med Francijo in Italijo. Gre torej za pogajanja, ki se vlečejo že dobre štiri leta.

O tej stvari so se čule najrazličnejše in tudi protislovne vesti. Ne računajoč s podrobnimi interesi ene ali druge vlade, so hoteli nekateri pripisati oficijelnim korakom dr. Ninčića značaj in važnost, **ki jih nikakor niso imeli in niso mogli imeti,** že z ozirom na tradicijonalno orijentacijo jugoslovenske vlade. Nekateri so skušali povzročiti neko razburjenje pri državah Male antante, ki so zveste prijateljice Francije, ko je bila podpisana locarnska pogodba. List izjavlja, da tega dejstva ne more nihče zatajiti ali spremeniti s kakršnokoli spletko. Sleherna politika, ki gre za tem, **da skuša ločiti Francijo od Male antante ali oslabiti vero v prijateljstvo s Francijo, je že v naprej propadla. Francija hoče na vsak način doseči, da se zapadni pakt spopolni polagoma s celo vrsto pokrajinskih sporazumov.** Vse to skupaj naj bi tvorilo soliden sistem medsebojne garancije za ohranitev miru v Evropi.

«Temps» pravi nadalje, da se v **Rimu ni nič sklenilo. Ako pa bi le prišli do kakega sporazuma, bi šlo za dogovore v določene svrhe v omejenem obsegu.** Vsekakor je čas, da se Jugoslavija odloči, kako se bo orijentirala. Francija je tista dežela, za katero se mora odločiti in ki misli že tudi na Grčijo. Nekateri so naglašali, da ima italijansko-jugoslovenski sporazum namen Italije, odcepiti Malo antanto od Francije. List upa, da gre le za pomoto.

Konduriotis umaknil svojo demisijo?

Atene, 27. marca. p. Na pobudo nekaterih politikov raznih struj, ki se nahajajo zunaj kartela, ki kandidira Demertisa za predsednika republike, sta se odpeljala včeraj bivši ministrski predsednik Sofulis in bivši minister Kirimokos v Hydro, kjer sta skušala nagovoriti admirala Konduriotisa, da umakne svojo ostavko. Danes sta se ta dva politika povrnila v Atene. O uspehu svojega potovanja nista hotela ničesar povedati. Sodeč po pisanju listov, izgleda, da je admiral Konduriotis pristal na njuno željo in da bo umaknil svojo demisijo na mesto predsednika republike, ako na to pristanejo vse stranke. Iste skupine smatrajo, da bo treba zato v najkrajšem času razpisati nove volitve za zbornico, dočim se volitev novega predsednika republike odgodi za kasneje.

Kongres balkanskih kristjanov

Atene, 27. marca. p. Danes sta dospela semkaj jugoslovenski poslanec, arhimandrit Valerijan Pribičević in vseučiliški profesor v Bukarešti Mihalescu, ki se kot oficijelna zastopnika srbske in rumunske pravoslavne cerkve udeležita kongresa balkanskih kristjanov, ki se sestane v Atenah. Bolgarsko bosta zastopala vseučiliški profesor Cankov in oddelni načelnik v ministrstvu ver Pendikov.

Plastiras zopet v Skoplju!

Skrivnostna potovanja grškega revolucijonarja.

Skoplje, 27. marca. p. Včeraj proti večeru se je nenadno pojavil grški general Plastiras v Skoplju. Ni se doslej moglo še dognati, kako je prišel v mesto. Iz Beograda se je moral odpeljati z brzim vlakom ob 11.30, ki pride v Skoplje ob 1. popoldne. Gotovo se Plastiras ni pripeljal do Skoplja, ker bi ga oblastva sicer ustavila. Zato je verjetno, da je nekaj postaj pred Skopljem izstopil in se z avtomobilom pripeljal v mesto. Ker je v Skoplju zelo znan — saj so ga pred par tedni morala prijeti naša oblastva, ker je hotel zopet preko meje v Grčijo in so ga pripeljali v Skoplje dobro zastraženega — je zopetna pojava revolucijonarnega grškega generala naravno zbudila veliko pozornost. Plastiras ima v Skoplju precej prijateljev, tudi med našimi državljani. Iz mesta je zopet izginil kmalu potem, ko se je pojavil. Sklepajo, da ga vodi pot proti albanski meji, odkoder upa s pomočjo svojih pristašev v Grčiji zopet priti v domovino. Ta domneva dobiva potrdilo s tem, da so grške straže ob albanski meji zopet močno zastražene.

Dejstvo je, da se kaže v notranji grški politiki preokret. Diktator Pangalos kaže tendenco, da se umakne pred vedno močnejšimi strujami, ki se pojavljajo proti njemu. Vse kaže tudi, da se boji povratka generala Plastirasa. Zato je izdal stroga navodila obmejnim oblastvom.

Bratianu podal ostavko

Bukarešta, 27. marca. s. Danes popoldne je ministrski predsednik Bratianu prečital odlok, ki veli, da je parlamentarno zasedanje končano. *Nato je Bratianu podal kralju demisijo kabineta.*

Zmede na Kitajskem

Šangaj, 27. marca. s. Iz Pekinga poročajo, da je provizorni državni predsednik pobegnil v japonsko naselbino v Tientsin. Zavezniška generala Čangtsolin in Vupejfu forsirata svoj pohod v Peking, kjer bosta sestavila koalicijsko vlado. Zveze med Tientsinom in Pekingom so prekinjene.

Mednarodna železniška konferenca v Veroni

Beograd, 27. marca. p. Zunanje ministrstvo je prejelo iz Verone brzojavko, da se je danes ondi otvorila mednarodna železniška konferenca, ki naj sestavi pravilnik za železniške tarife v direktnem prometu med Italijo in Nemčijo. Konference se udeležijo tudi druge interesirane države, preko katerih bo šel ta promet, namreč Avstrija, Švica, Češkoslovaška in Jugoslavija.

Zadeva generala Mitrovića definitivno končana

Beograd, 27. marca. p. Kasacijsko sodišče je danes potrdilo razsodbo vojaškega sodišča, s katero se oprošča kazenske odgovornosti general Mitrović. Kakor znano, je vzbudila ta sodna zadeva veliko zanimanje in so o njej razpravljali tudi v skupščini. Na razsodbo kasacijskega sodišča je polagal veliko nado tudi vojni minister Dušan Trifunović. Smatrajo, da je z odločitvijo kasacijskega sodišča položaj vojnega ministra znatno omajan.

Vatikanski demanti

Rim, 27. marca. o. «Osservatore Romano» demantira vest, lista «Daily News», da je opozicijo Brazilije v Zvezi narodov povzročil vpliv Vatikana, ter povdarja, da Vatikan in nikoli prosil za sprejem v Zvezo narodov.

Tigri raztrgali krotilca

Rim, 27. marca. o. Nemškega krotilca divjih zveri Oesterhasna, ki je bil nastavljen v tukajšnjem zoološkem vrtu, so raztrgali tigri. Umrl je na transportu v bolnico.

Ekspozé finančnega ministra

Neugoden vtis v Narodni skupščini. — Ostra a trezna kritika posl. drja S. Popovića (SDS).

Beograd, 28. marca. p. Dopoldne se je v skupščini pričela razprava o proračunu finančnega ministrstva. Početkom je bilo objavljeno, da je prevzel mandat odstopivšega poslanca Nastasa Ilića (dav.) Radivoje Begović, ki ga je predsednik pozval k prisegi. Dva poslanca sta odgovorila, da je v zaporu in da ga je treba prej spustiti na prosto, predno se zapriseže.

Zatem je podal

finančni minister dr. Stojadinović

svoj ekspozé, ki ni nikogar zadovoljil. Naglašal je, da položaj držav, ki so bile udeležene v svetovni vojni, ni odvisen samo od bogastva zemlje ter delavnosti naroda, temveč tudi od medzavezniških vojnih dolgov. Pojasnjeval je potrebo svojega potovanja v Ameriko, Anglijo in Francijo. Navajal je naše dolgove. Po njegovih podatkih dolgujemo Zedinjenim državam 62 milijonov 850.000 dolarjev, Angliji 33,283.743 funtov šterlingov, Franciji 1,,387,578.566 frankov. Skupaj znašajo naši vojni dolgovi 15,183 milijonov Din. Prve čase vojne se je mislilo, da ne bo nikomur treba vračati vojnih dolgov, zlasti Srbiji ne, ki je doprinesla največje žrtve, predvsem v človeškem materijalu. Leta 1917. je stopila v vojno tudi Amerika, katere dolžniki so postali vsi zavezniki z 12 milijardami dolarjev. Dolg Ameriki se mora plačati. To je velik dolg, toda svoje mednarodne obveznosti moramo izpolniti. Finančni minister je nadalje govoril o uspehu naše delegacije v Ameriki, ki je dosegla, da se je kurz našega ameriškega posojila dvignil od 80 na 90½ %. Navajal je svoje vtise iz razgovorov z ameriškimi delegati ter izjavil, da je naš položaj v inozemstvu učvrsten. Največjo pozornost bo vlada posvetila vprašanju predvojnih dolgov v Franciji. Minister je nato prešel na proračun, ki izkazuje 12 milijard 279,899.631.70 Din stroškov in 12 milijard 504,392.216 Din dohodkov, vsled česar znaša presežek 224,492.984.70 Din. Minister meni, da sedanji proračun ni večji od prejšnjega. Predloženi amandmaji ne presegajo okvira suficita, vsled česar je doseženo popolno proračunsko ravnotežje. Dr. Stojadinović navaja nato najvažnejše amandmane ter poda kratko statistiko državnih dohodkov, ki se od l. 1923. stalno povečujejo. Govori o kurzu dinarja, ki se je stabiliziral na 9.15 ter naglaša, da se bo uspešna intervencija Narodne banke nadaljevala. Navaja podatke o naraščanju draginje, čemur da je vzrok padec cen kmetijskih produktov ter neenako kmetijsko zakonodajstvo. Končno naglaša, da bo vlada v kratkem predložila zakon o izenačenju davkov. (Klici: «To pesem poslušamo že tri leta!»)

Govorila sta nato posl. dr. Slavko Sečerov in Pušenjak, nakar je bila seja po 13. zaključena.

Na popoldanski seji je govoril samostojni demokrat

dr. Svetislav Popović.

Naglašal je, da je predlagani proračunski predlog vzbudil splošno nejevoljo po vsej državi. Finančni minister ni izpolnil zaupane mu naloge. Nezadovoljna nista samo ljudstvo in opozicija, ampak tudi vladna večina sama. Govornik se čudi, da bo vladna večina navzlic temu glasovala zanj. Dr. Popović je potem razpravljal o naknadnih kreditih, ki znašajo doslej 220 milijonov dinarjev in ki jih je finančni minister danes predložil zbornici. Pravična pot, ki jo predvidevata ustava in poslovnik skupščine, je, da se o amandmanih razpravlja v finančnem odboru, ker imajo poslanci vendar pravico, kontrolirati državne izdatke. Vlada pa hoče sedaj to jasno pravico kršiti. Finančni minister ne pozna svojega delovanja, zato je tudi pobegnil v Ameriko pred debato v finančnem odboru. Sedaj izjavlja, da nam je prinesel iz Amerike «vero v pravičnost naših zaveznikov». Ko je odpotoval v Ameriko, je izdal komuniké, da gre naša delegacija v inozemstvo «v polni veri».

Z «vero» v Ameriko, z «vero» iz Amerike!

Ali je bilo treba iti tako daleč po nekaj, kar je gosp. minister že itak imel? Pozitivnega pa v Ameriki ni nič dosegel. Sedanji minister je na svojem mestu skoraj neprenehoma tri leta in zato ima tudi odgovornost za vso finančno politiko.

Govornik je nato razpravljal

o strašni krizi, ki davi ves naš gospodarski življenj.

Naglašal je dejstvo, da obstoja ogromno število tvrdk in podjetij, ki prihajajo v konkurz. Neki beograjski večernik je pisal, da je bilo včeraj in danes samo v Beogradu vloženih 137 eksekucijskih tožb. Dr. Popović je dokazal s številkami, v kakšno katastrofalno krizo je zabredlo naše gospodarstvo. Minister naj se ne hvali s porastom dinarja. Naš denar se je popravil le z dobro žetvijo, ne pa po zaslugi vlade. Davčna bremena so danes naravnost morilna. Proračun 13 milijard nikakor ne prenese naš narod, ki je preobremenjen tudi še z drugimi dajatvami. Brez pretiravanja se more reči, da mora naš narod z raznimi samoupravnimi in drugimi davki in nakladami plačevati na leto do 20 miljard dinarjev. Redukcija proračuna finančnega ministrstva pomenja naravnost nezaupnico finančnemu ministru. Visoke trošarine in takse so zadele najvažnejše življenjske potrebščine. Zato so jih tudi podražile. Govornik se je izrazil proti monopolom na petrolej in sol in zagovarjal predlog samostojnih demokratov, da se monopoli sploh ukinejo. Naš minister se tudi ne briga za državne dolgove in jih seveda tudi ne plačuje.

Dr. Popović je nato ostro protestiral proti temu, da finančni minister obljublja

donošenje zakona o izenačenju neposrednih davkov,

hkrati pa odklanja predlog samostojnih demokratov, naj bi se srbijanski zakon o direktnih davkih razširil na vso državo, dokler ne bo novi zakon gotov.

Naša finančna uprava

je pod vsako kritiko. Slabo se postopa tudi pri državnih dobavah. Govornik se je dotaknil slučaja Rada Pašića in Dragiše Stojadinovića. Napadal je tudi delovanje ministrov za zdravstvo in za promet in razpravljal o strašnih občinskih davščinah. Predsednik opetovano opominja govornika naj neha. Dr. Popović: Nočete me pustiti govoriti, ker ne želite kritike in ker sploh nočete, da bi se zboljšalo naše finančno stanje. Glasoval bom proti proračunu. (Živo odobravanje.)

Davidovićevec dr. Voja Veljković je v daljšem govoru dokazoval, da proračun ni v ravnotežju. Državni dohodki nikakor ne krijejo izdatkov. Dolgo je razpravljal o preobremenitvi naroda, zlasti ker je tudi naše poljedelstvo v hudi krizi. Zahteval je od vlade zaščitno carino za domače proizvode, zlasti za kmetijske.

Nato sta govorila zemljoradnik Vujić in črnogorski federalist Sava Vuletić.

Seja je bila zaključena ob 21.45 in se nadaljuje jutri dopoldne.

Nadaljni napadi Dragiše Stojadinovića

Rade Pašić grozi Ljubi Jovanoviću z razkritji.

Beograd, 27. marca. V današnji »Politiki« je objavil R. Pašić javno pismo, v katerem očita Stojadinoviću, da se je prestrašil in se izogiba javne polemike. Obenem pa izjavlja da tudi on **ne bo več javno polemiziral, temveč počakal sodne odločitve.** H koncu svojega pisma pa grozi Rade Pašić, da bo v slučaju, če bo Stojadinović nadaljeval javno polemiko, **opustil vsako obzirnost in bo napadel neposredno samega iniciljatorja Ljubo Jovanovića,** pri čemur bo postopal napram njemu prav tako brezobzirno, kot je postopal on brezobzirno napram njemu in radikalni stranki. V tej novi borbi, da ne bo milosti ne za Stojadinovića niti za Ljubo Jovanovića.

Istočasno pa objavlja Stojadinović dolg članek, v katerem znova napada Rade Pašića in kaže na škodljivost njegovega poslovnega delovanja za radikalno stranko in celo državo. Nered in korupcija za časa poslednjega Obrenovića ni niti senca tega, kar se dogaja danes... Današnji režim je zasnovan radi Rade Pašića in njegove okolice, ki je centrala za poslovne transakcije, posredništva in izvor obogatitve poedincev. To dokazuje **pismo Rade Pašića naslovljeno na ministra financ (Stojadinovića), v katerem skuša angažirati aktivnega ministra** v vladi svojega očeta za svoje poslovne zadeve, kar jasno slika razmere, v katere je zavedel Rade Pašić državno upravo.

Obstoja pa **še drugo pismo,** v katerem daje Rade Pašić točne podatke o tem, **kako se je razpravljalo v ministrskem svetu o gotovi trgovski zadevi,** pri kateri je bil on sam zainteresiran.

Tudi je **ministrski svet sprejel več sklepov, ki niso v skladu z zakoni in na podlagi teh sklepov je Rade Pašić zaslužil silne milijone.** Rade Pašić je tudi prejel 4 milijone dinarjev, kar je na sodišču sam priznal, za usluge, ki so bile zopet vezane na odločbo resortnega ministra njegovega očeta.

Mnogi pošteni radikali so mislili, da se bo stvar obrnila na bolje, ko stopi v vlado radičevska stranka. **Toda tudi ta nada je bila prazna.** Radičevci brezdelno stoje ob strani in gledajo, kako se bolezen širi.

H koncu poziva Stojadinović radikale, da naj se upro zlorabljanju strankine discipline v osebne koristi in naj radi nje ne prezro državnih interesov. Režim Rade Pašića, ki osebno ponuja posojilo vladi svojega očeta, se absolutno mora izkoreniniti. Če se to ne bo zgodilo sedaj, se bo mnogim zgodila težka krivica.

Čikaška „Daily News“ o Sušaku in Reki

Čikaška »Daily News« v Sušaku in Reki.

Kolikor je v Ameriki časopisov, ki pišejo v prilog Jugoslaviji, se med njimi gotovo najbolj odlikuje »The Chicago Daily News«. Članki ali poročila, ki jih prejme iz Evrope in se bavijo z Balkanom, so skoraj dosledno ugodni za Jugoslovene. To je vsekakor renavaden pojav pri propagandi, ki jo vrše Italijani, Madžari in drugi v škodo svojih sosedov; zasluga pa gre nedvomno v največji meri poročevalcem, zlasti A. R. Deckerju, stalnemu dopisniku »Chicago Daily News«, ki Vas v domovini, če že ne pohvali, pa piše v tonu, da niste v zasmeh ameriškim čitateljem, kakor to vrše le premnogi drugi dopisovalci velikih ameriških dnevnikov.

V zadnjem svojem pismu, katerega je z veliko sliko pristanišča v Sušaku in Reki priobčil imenovani list, opisuje Decker, kako sta obe te dve mesti postali mrtvi mesti. »Dve mesti, ki sta prirodno eno, sta radi delitve ruinirani. Koncesije, ki jih je Italija dala Jugoslaviji, niso čisto nič pomagale. Italiji ni za Reko, ko ima še Trst in Benetke za zunanjo prekomorsko trgovino. Čehi in Avstrijci se poslužujejo Trsta, ki je dobil 75% predvojne trgovine, a Jugoslavija se koncentrira na Split. Dovršena je proga od Knina do Splita. Do otvoritve te nove železniške zveze je Sušak še uspeval, zdaj ima prazne hotele in malo ladij se zasidra v njegovi luki.«

Decker pripoveduje, kako so Italijani pričakovali, da jim bo Jugoslavija pomagala razvijati trgovino v Reki in da bodo na ta način izročeni na milost Italije, a Jugoslovenj so prekrižali te račune. Dalje opisuje tudi životarenje italijanskega otoka v Jugoslaviji — Zader — in izreka pri tem dokaj pikro sodbo na Italijane. »Italija je dobila 600.000 Jugoslovenov, a Jugoslaviji ni mogla pustiti peščice Italijanov v Zadru. Tako zdaj jugoslovenske ladje pristajajo poleg Zadra v Preku, a potnike odvažajo v Zader na malih ladjicah.

Jugoslavija nima zadostne trgovske mornarice. Par parnikov je sicer dobro opremljenih, večina pa ni sposobna za turistični promet. Nekateri parobrodi imajo še take nedostatke, da mora potnik s seboj nositi hrano, kar je zelo neprimerno in nerodno za potnike, zlasti, če kdo ne pozna običaja.

Jugoslavija bi lahko ustanovila imenitno turistično trgovino. Nobena država v Evropi ni tako divno situirana kakor je domovina južnih Slovanov. Njeno obrežje ima na stotine zelenih otokov, okoli katerih lahko plovejo ladje varne pred odprtim morjem. Ako bodo Jugosloveni znali izrabiti svoje bogastvo, bodo lahko tekmovali z vsako drugo rivijero.«

Enako lepo zvenečo pohvalo je že čestokrat priobčil isti korespondent glede notranjih razmer Jugoslavije. Znamenito je tudi, kaj pravi glede bodoče prekomorske politike Jugoslavije. »Jugoslavija se trudi, da najde pot skozi Solun in se pogodi z Grčijo. Išče tudi boljših odnošajev z Bolgari, dočim Reko in Albanijo pušča za rešitev v bodočnosti. Najbrž preteče še precej let, predno bo italijansko zasedanje jugoslovanskih krajev izzvalo kak oboroženi konflikt.

Rečani, ki prihajajo čez mejo na Sušak, pokazujejo njih mesto, ki polagoma razpada in umira. Trava poganja na nekdaj živahnih pomolih. D'Annunzijeva krilatica »Fiume o morte« (Reka ali smrt) se je pretvorila v »Fiume e morta« (Reka je umrla).

Povečajte Vaš promet

v dnevih pred velikonočnimi prazniki s tem, da seznanjate svojo tvrdko z ogromnim krogom «Jutrovih» čitateljev. To storite najenostavnejše in najuspešnejše

z oglasi

Z enim oglasom lahko vzbudite zanimanje za svojo tvrdko v 150.000 čitateljih «Jutra». Izdatek za oglas ostane v primeru z uspehom v nevidni manjšini. Z ozirom na veliko zanimanje za «Jutrove» oglase v tu in inozemstvu bomo

v velikonočni številki „Jutra“

ki izide že v soboto zjutraj, bogato ilustrirana in v pomnoženi izdaji, določili za oglase sicer nekoliko več prostora, vendar opozarjamo vse one, ki hočejo to ugodno priliko izkoristiti, **da naročijo oglase takoj,** da jim moremo zasigurati primeren prostor. Pripominjamo, da bo praznična številka «Jutra» z ozirom na to, da izide prihodnja številka šele v sredo, tri dni aktualna. Oglase sprejema oglasni oddelek «Jutra» v Ljubljani, **Prešernova ulica št. 4.,** tel. št. 492.

Politične beležke

«Domoljubovo» demagoštvo

Kakor smo že ugotovili, je »Domoljub« zapisal, da bi Slovenci imeli pri sklepanju trgovinskih pogodb glavno besedo, ako bi imeli avtonomijo. Na podlagi tega smo logično izvajali, da zahteva »Domoljub« državno samostojnost Slovenije in njeno odcepitev od sedanje države, ker je izključeno, da bi mogli imeti Slovenci glavno besedo pri zaključevanju trgovinskih pogodb za vso Jugoslavijo. Glavno besedo morejo imeta samo pri onih trgovinskih pogodbah, ki bi jih Slovenija sklepala sama zase kot samostojna država. Nobena druga avtonomija ne more nudili možnosti Slovencem, da bi imeli pri sklepanju mednarodnih trgovinskih pogodb glavno besedo. Z ozirom na to našo ugotovitev se je čutil »Slovenec«, ki je namenjen širši javnosti, prisiljenega, da popravi greh in demagoštvo »Domoljuba«, lista za poneumnevanje slovenskega ljudstva. »Slovenec« seveda psuje, da je naša ugotovitev lumparija, da je »Jutro« v svojem centralističnem hlapčevanju in klečeplazevanju popolnoma izgubilo državljansko in ustavno zavest (!), o kaki demokratični ali pa celo narodni slovenski zavesti pa pri »Jutru« sploh ne more biti govora. To so vsi argumenti škofovega lista, s katerimi pobija našo ugotovitev. Takoj nato pa potegne svoj rep med noge in pravi: »Mi ne zahtevamo glavne besede, pač pa enako besedo.« Kdo so ti »mi«? Škofov tednik »Domoljub« je zapisal, da bi imeli Slovenci glavno besedo pri sklepanju mednarodnih trgovinskih pogodb, ako bi imeli avtonomijo. Škofov dnevnik »Slovenec« pa pravi, da Slovenci recte klerikalci ne zahtevajo glavne besede. Če obstoji torej razlika med naziranji škofovega dnevnika in škofovega tednika, naj ta dva lista polemizirata med seboj, ker sploh ne vemo, zakaj se »Slovenec« zaletava v nas, ki smo ugotovili, kaj »Domoljub« piše. Kar se pa uče »Slovenčevega« psovanja, da pri »Jutru« o kaki državljanski, ali celo slovenski narodni zavesti ne more biti govora, pa odgovarjamo, da nas te zavesti ne bo naučilo glasilo tistih ljudi, ki so že javno govorili, da bi bilo bolje, ako bi Slovenci prišli pod Italijo ali Avstrijo, ker bi bili potem »vsaj združeni«, in ki se še danes bore proti unitarističnim vidovdanski ustavi in ki še danes svoje mohorjanske knjige, namenjene preprostemu ljudstvu, puste cenzurirati od nemškega škofa v Celovcu.

Ogabnost

Kako daleč je že zašel boj med Pašićem in Ljubo Jovanovićem, dokazuje «Cicvarićev Beogradski dnevnik», ki piše: «Slava Pašićeva je istočasno slava dinastije Karagjorgjevićeve. Politiki, ki intrigirajo proti Pašiću, ne dalajo samo proti Pašiću, temveč tudi proti interesom dinastije. Narod obsoja te intrige in ko se bo na proslavi Pašićeve osemdesetletnice manifestiralo za Pašića, se bo istočasno burno manifestiralo za dinastijo, ki ima v Pašiću svojega prvega državnika ter dolgoletnega predsednika vlade.» Če se bo stvar razvijala v tej smeri, bodo kmalu pisali slični listi, da je v interesu države in dinastije, ako se potlači afera Rade Pašića.

Ali ste naročili vsaj enega znanca ali znanko na tednik „DOMOVINO“?

Mussolini napoveduje nov fašistovski naval

Najnovejša poslanica črnosrajčnikom.

l. Rim, 27. marca.

Ob priliki sedme obletnice ustanovitve bojnih fašjev, ki se bo praznovala na Cvetno nedeljo, je izdal Mussolini kot vrhovni fašistovski poglavar poslanico, v kateri pravi:

Fašisti cele Italije! Ob sedmi obletnici ustanovitve italijanskih bojnih fašjev so vaše vrste tako tesno sklenjene in tako bojevite, kakor še nikdar. **Po sedmih letih krvavih bojev** se zdi položaj definitivno razčiščen v svojih temeljih. V notranjosti si je pridobila vlada, ki je rešila ogromne probleme, zaupanje ljudstva, **opozicija vsake vrste pa je onemogočena.** V inozemstvu ljubijo in spoštujejo fašistovsko Italijo kljub kampanji ubežnikov iz vrst starih političnih sil, **ki smo jih definitivno uničili.**

Črnosrajčniki! Sedem let bojev tvori znak vaše slave. Toda najtežjo nalogo je treba šele premagati. Geslo ostane nespremenjeno. Naloge, ki nas čakajo, zahtevajo odkritosrčno tovariško disciplino ter gorečo požrtvovalnost tako s strani voditeljev kakor pristašev. Rešitev naroda pred propadom je sijajna zasluga. Sedaj pa je treba pod nepremagljivim simbolom fašja pripravljati neumorno moralno in materijalno silo italijanskega ljudstva.

Črnosrajčniki! **Z vsemi sredstvi in proti vsakemu uporu bomo uresničili svoje ideale! To prisego morajo priseči fašistovske množice, ki čakajo kot ogromna armada na znak za nove bitke!** Za zmagoslavno fašistovsko revolucijo proti vsakomur! Mussolini.

Kakor poroča «Bollettino della Sera», se bo vlada ob priliki četrte obletnice fašistovskega pohoda na Rim preselila v palačo Venezia, zunanje ministrstvo pa ostane še nadalje v palači Chigi. Mussolini bo uradoval v palači Venezia, kjer bo imela sedež tudi vlada in najvišji funkcijonarji fašistovske stranke.

Ilustracija fašistovskega režima

Pismo Matteottijeve vdove

London, 27. marca p. »Times« objavljajo pismo, ki ga je poslala vdova umorjenega italijanskega posl Matteottija porotnemu sodišču v Chietiju in ki ga doslej ni objavil še noben list.

»Vaša ekscelenca! Umor poslanca Glacoma Matteottija, ki je moja, mojih otrok in usoda svobodne in civilizirane Italije, mi je dal povod za naziranje, da ne bom zastonj iskala pravice. To je bila edina nada v moji globoki boli, in zato sem vložila svojo civilno tožbo. Ali vsled raznih dogodkov tekom kazenskega postopanja proti morilcem in radi nove amnestije je umor sam vedno bolj stopal v ozadje. To, kar je sedaj ostalo od njega, ni nič drugega, kot le njegova senca. Nisem iskala v svoji ogorčenosti osvete, ampak le pravico. Človeštvo mi je to zahtevo odbilo. Toda izpolnila mi jo bosta Bog in potomstvo.

Zato prosim Vašo ekscelenco za dovoljenje, da smem odstopiti od procesa, ki se me več ne tiče. Prosim Vas tudi, da me oprostite poniževalne dolžnosti, da prisostvujem razpravi. Ako bi morala priti pred sodnike bi to pomenjalo onečastiti spomin na mojega moža, za katerega je bilo človeško življenje nekaj tako resnega. Velia Matteotti.«

Milan, 27. marca. o. Pred tukajšnjim sodiščem se je moral zagovarjati bivši ravnatelj lista «Avanti» Pietro Nenni radi ščuvanja k razrednemu sovraštvu in uporu proti državnim oblastem. Ta dejanja je zagrešil s tem, da je avgusta meseca preteklega leta razširjal brošuro «Matteottijev umor in protest proti fašistovskemu režimu». Obtoženca sta branila odvetnika Nino Levi in Franco Clerici. Sodišče ga je obsodilo na *šest mesecev zapora in sodne stroške.* Ker je imenovani zagrešil ta dejanja po objavi amnestijskega odloka, ne bo nikakor deležen pomiloščenja. Pietro Nenni je proti razsodbi vložil priziv pri apelacijskem sodišču.

Dr Ramek v Berlinu

Značilne izjave nemških državnikov in politikov. — Odkrito pisanje berlinskega časopisja.

l. Berlin, 26 marca.

Danes je prispel semkaj avstrijski kancelar in zunanji minister dr. **Ramek.** Njegov prihod je vse tukajšnjo časopisje pozdravilo z odkritim veseljem, in tudi odgovorne politične osebe prav nič ne skrivajo, da smatrajo ta obisk za več kot samo za vljuden odgovor na svoječasni obisk nemškega kancelarja dr. Marxa na Dunaju. Nemčija in Avstrija sistematično delujeta na združitev. — Vsa nemška javnost vidi v prijateljskih stikih vodilnih državnikov obeh nacijonalno sorodnih držav le eno izmed mnogih sredstev, ki naj vodijo k končnemu cilju — priključitvi Avstrije Nemčiji.

Dr. Ramek je takoj oficijelno posetil državnega predsednika, državnega kancelarja in zunanjega ministra, ki so mu nato povrnili poset. Opoldne se je pri državnem predsedniku Hindenburgu vršil zajutrk.

Značilno za to mišljenje so izjave vodilnih nemških politikov kakor tudi pisanje berlinskega časopisja. Še najbolj previdno se izraža nemški državni kancelar dr. **Luther,** pa tudi ta je dejal, da upajo vsi, da doprinese tudi ta obisk k občutku ozke skupnosti obeh držav na kulturnem in drugih važnih življenjskih poljih in k oživljenju in poglobitvi tega občutka. Bolj jasno se je izrazil predsednik parlamenta Loebe, ki je dejal, da čeprav zadržujejo danes združitev obeh držav formalne ovire, da se vseeno ta združitev dejanstveno vedno bolj in bolj uresničuje. Tudi bivši državni kancelar dr. **Wirth** izraža svoje veliko veselje nad dr Ramkovim obiskom in pravi, da se imajo nemški in avstrijski državniki mnogo pogovoriti in da upa, da radi tega ne bo nastal mednarodni konflikt. Demokratski državni poslanec dr. **Schücking** pa je izjavil, da naravno pravo vedno zmaga nad pisanim pravom in da bo ideja združitve zmagala, pa naj bodo sedanje razmere še tako neugodne. Tudi zastopniki ostalih parlamentarnih skupin so podali slične izjave.

Še mnogo bolj odkrito je časopisje. Tako pravi **«Vossische Zeitung»,** da ne prisostvujejo sprejemnim slavnostim le podaniki dveh prijateljskih držav, temveč člani enega in edinstvenega naroda, pri katerih ni nobenega konflikta več med zvestobo do kake dinastije in zvestobo do velike nacije. Nobene nevarnosti ni, da bi se razbilo ujedinjenje vsega nemškega naroda ob ljubosumnosti enega od obeh mož, ki se danes pozdravljata.

V istem smislu piše tudi nemškonacijonalni list **«Tag»,** ki sicer pravi, da niti nemška vlada niti avstrijski kancelar ne mislita na to, da bi trenutno resno razpravljala o združitvi, ki pa opozarja v celem članku na nevarnost, ki preti nameravani združitvi od strani Italije, ki hoče priključitev Avstrije k Nemčiji zabraniti potom podonavske federacije, potom vzhodno locarnskega pakta ali pa ozke italijansko-jugoslovenske zveze.

«Deutsche Allgemeine Zeitung» piše: Poset avstrijskega državnega kancelarja dr. Ramka v Berlinu je političen akt vljudnosti. Naravno je, da se bo na tem sestanku dveh državnikov sosednih in sorodnih plemen razpravljalo tudi o problemih političnega in gospodarskega značaja. Vprašanje priključitve Avstrije Nemčiji momentano ni aktualno. Treba se je odvaditi slutnjam, da so za vsakim čustvom skupnosti in kulturelne edinosti nemških plemen politične intrige. Nemški narod v Nemčiji in v Avstriji gleda z zadovolstvom na ta sestanek obeh kancelarjev in radi tega pozdravljamo vrhovnega odgovornega uradnika Avstrije kar najprisrčneje.

«Vorwärts» poudarja, da bo doktor Ramek na svojem povratku posetil Prago ter izraža željo, da bi se med Prago in Dunajem vzpostavili najboljši odnošaji, kakršnih si tudi želi med Prago in Dunajem.

Nemški narod je torej ob priliki omenjenega obiska zopet jasno in odkrito pokazal, da stremi za združitvijo in da čaka samo ugodnejšega trenutka, da izvede ujedinjenje vsega nemškega življa.

Pristopajte k „Vodnikovi družbi“

Pritožba rudarjev in livarjev državnih podjetij

Beograd, [illegible] marca p. Danes so zastopniki udruženja rudarjev in livarjev v drž. podjetjih izročili vladi in Narodni skupščini resolucijo, ki so jo sprejeli na svoji izredni seji. V tej resoluciji protestirajo proti temu, da se jim ukinjajo doklade, ki jim jih je dovolila uredba o ustrojstvu ministrstva za šume in rudnike in ki so odpadle s sedanjim proračunom. Resolucija naglaša, da jim vlada odvzema itak mizerne prejemke, s čemer so mnogo na slabšem kot tovarniši v zasebnih podjetjih. Zlasti so poudarjali absurdnost, da ima n. pr. ravnatelj manjšo plačo kot navaden delavec. Deputacija je prosila Narodno skupščino in vlado naj čim prej uzakoni pravilnik o prejemkih rudarjev in livarjev v državnih podjetjih, ki ga je izdelala posebna komisija zastopnikov ministrstev za šume in rudnike, za finance in pravdo ter glavne kontrole in da se ta pravilnik uzakoni s finančnim zakonom.

Naši kraji in ljudje

Z II. razstave arhitekture v Ljubljani

Razstavili so: arh. Rado Kregar, profesor Tehnične srednje šole v Ljubljani, njegov asistent arh. Ivo Spinčič ter njihovi dijaki višje stavbne šole istega zavoda.

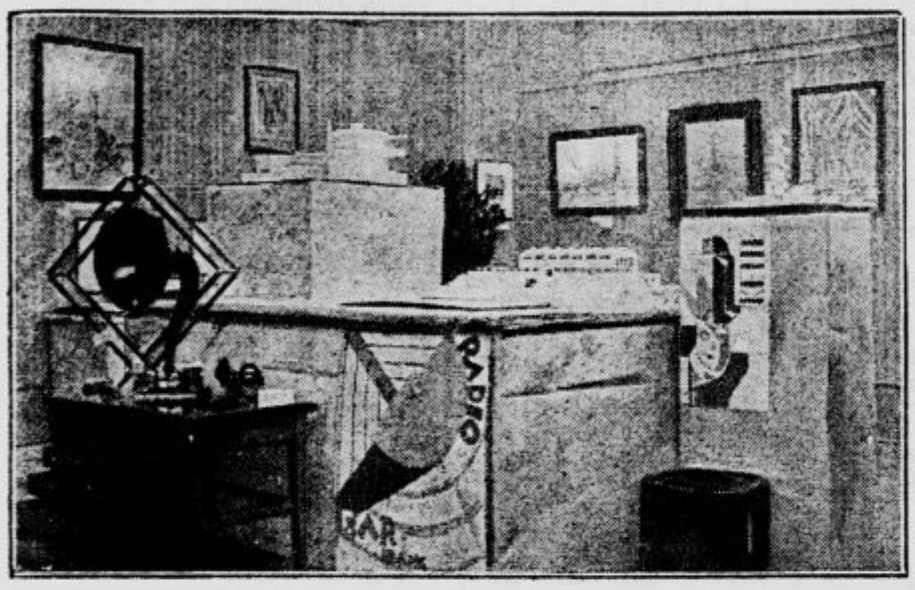

V sredini stoječi modeli so delo lesnih absolventov. Najvišje stoječi model tvori plastično študijo za vilo, tovarno in avtogaražo trgovca g. Šibenika. (Delo g. Miklavčiča.)

Model v sredini je študija za moderni Sokolski dom na nekdanjem ljubljanskem cirkališču s stadionom za lahko atletiko. Stavba ima veliko pokrito telovadnico, veliki plavalni bazen, društvene prostore, stanovanje hišnika ter velike tribune za gledalce. (Delo gospoda Košnika.)

Model na desni je študija za Njegošev spomenik na Lovčenu s kapelico, grobnico in muzejem. (Delo g. Bezlaja.)

Pred modeli radiomaterijal, računski stroj ter plakat frme Bar. Tehnični predmeti tvorijo razlago za lažje razumevanje novih form v stavbni umetnosti. V ozadju na levi visi projekt za cerkev Sv. Magdalene v Mariboru ter projekt za zgradbo palače osrednjega zavoda za osiguranje radnika v Zagrebu. (Oboje delo arh. Kregarja in arh. Šubica.)

Visokostoječi model je študija za novo poslopje čekovnega zavoda v Ljubljani. (Delo g. Mesarja.) Model v ospredju je v glavnih potezah izvršena plastična skica za večje kopališče z dvema bazenoma. Desno od njega leži model za večji, moderni kino. (Delo gospoda Marinška.) Model v ozadju je zopet študija za vilo g. Šibenika. (Delo g. Arka.) V ozadju vise projekt za večjo delavsko kolonijo (Delo g. Laha.) Na levi pa vise načrti za hleve in skladišča trgovca in gostilničarja g. Pengova, kateremu so predlanskim omenjena poslopja zgorela. (Delo g. Šenka.) V ospredju pisalni in računski stroj firme The Rex s plakatom.

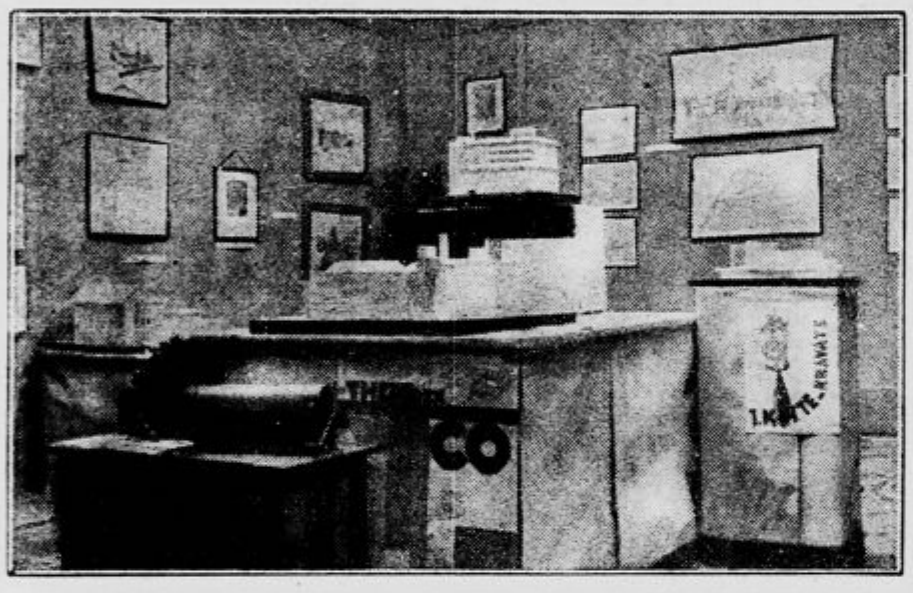

K obrtnošolskemu vprašanju v naši državi

(S posebnim ozirom na Slovenijo.)

Mnogo se govori zadnji čas po našem časopisju o reformah v šolstvu na osnovnih, srednjih in obrtnih šolah. Omenja se tudi tu in tam ustanovitev novih tehniških srednjih šol.

Učiteljstvo obrtnih šol priznava potrebo reform na polju obrtnega šolstva, toda boji se, da ne bodo nameravane reforme Danajsko darilo in da bodo še tak slabo stanje obrtnega šolstva še poslabšale.

Kakšen uspeh so imele dosedaj izvedene reforme v naših srednjih šolah? Na to nam odgovarjajo naši časopisi, ki nam poročajo o naravnost strašnih neuspehih na naših slovenskih srednjih šolah in to vkljub reformam, ali morda ravno zaradi reform. Na učiteljiščih so tekom enega šolskega leta morali prenesti že dvakratne reforme. Zanimiva je predvsem uvedba — razrednih izpitov —. Odpravili so se kot nepotrebni takozvani premestni izpiti, a zato uvedli izpiti iz **vseh predmetov** iz snovi celega šolskega leta. Oproščen je teh izpitov le učenec, ki je imel tekom celega leta iz glavnih predmetov prav dobro —, iz stranskih pa dobro. Kakšen pomen naj ima, da mora učenec, ki je bil tekom celega leta srednje dober, izmučen in morda tudi sestradan, koncem leta delati izpit iz snovi celega leta!? Za take in enake reforme se učiteljstvo obrtnih šol že v naprej zahvaljuje.

Nesmiselno je sploh govoriti o kakih reformah, dokler so še obstoječe obrtne šole v materijelnem oziru obsojene k žalostnemu životarenju in se morejo za silo zdržati z **mesečnimi prispevki revnih učencev, z redukcijami profesorjev in pouka.** Nemogoče je govoriti o reformah, dokler nimajo višji obrtni zavodi na razpolago niti najvažnejših učil.

Če se pa že morajo uvesti kake reforme, se to ne more in ne sme zgoditi brez sodelovanja strokovnjakov inženjerjev, profesorjev in strokovnih učiteljev, ki delujejo že daljšo dobo na obrtnošolskih zavodih. Edino ti so zmožni na podlagi večletne prakse določiti, kaj in kako se mora reformirati.

Naravnost naivno je govoriti o ustanovitvah novih tehničnih srednjih šol. Proti tej nameri se je izjavil soglasno julija meseca lanskega leta tudi kongres delegatov vseh tehniških srednjih šol v državi. Vsled krize v industriji in v stavbarstvu obstoji že sedaj deloma nadprodukcija absolventov tehniških srednjih šol. Čemu torej ustanavljati nove in pomnoževati nadprodukcijo absolventov., že obstoječe zavode na zanemarjati do skrajnosti in jih pustiti polagoma propadati.

Pred kratkim smo čitali v časopisih, da se je določilo za **internat** Tehnične srednje šole v Kragujevcu 5 in pol milijonov Din. Tehnične srednje šole v Kragujevcu sploh ni, pač pa le nižja obrtna šola. Nismo nevoščljivi in privoščimo Kragujevcu, ki je srce Šumadije in njeno gospodarsko središče z razvito industrijo in trgovino, magari tudi internat, toda čudno se nam zdi, da so milijoni na razpolago za internat, ki pač ni **neobhodno** potreben, za najnujnejše potrebe že obstoječih obrtnih šol pa ni na razpolago niti borih tisočakov. Internati so takorekoč le neko sredstvo, s katero se privabijo učenci na zavod, ki ima premalo učencev, kakor so to bili nemški internati v slovenskih mestih.

Že zadnjič smo poročali, da je finančno ministrstvo prepovedalo izplačilo že zasluženih nadur za mesec januar in februar, kolikor je bilo namreč kredita še na razpolago. Ta prepoved se je izvršila in kolikor nam je znano **samo v Sloveniji.** Kmalu na to so časopisi zopet javljali, da je prepoved ukinjena, a takoj nato je prišla zopet prepoved in slednjič brzojavno vprašanje, koliko znaša ta vsota za Tehnično srednjo šolo.

Čemu ta prepoved, če je kredit na razpolago?! Zakaj vprašanje po vsoti, saj v Ljubljani dobro vedo, kako visoka je ta vsota? Ta ali oni bo dejal: «To so pač malenkosti, zaradi katerih se ne splača razburjati!» Res je; malenkosti so, toda niso več malenkosti, če se ponavljajo **leto za letom, mesec za mesecem.** Brez vsakomesečne intervencije ni še skoraj noben mesec dobilo učiteljstvo Tehnične srednje šole izplačanih nadur. Ta mesec ni kredita, drugi mesec nima čekovni urad denarja, tretji mesec prepove izplačilo delegacija in druge mesece obleži rešitev tu ali tam. Te malenkosti prenehajo nadalje biti malenkosti, če profesor računi s temi borimi parami, ki mu omogočijo za silo preživotariti mesec. Mnogokrat se nam zdi, kakor da se naiašč zavlačuje in preprečuje izplačilo.

Ne smemo nadalje pozabiti, da so ravno take malenkosti tisti črvički, ki glodajo nemoteno naprej tudi v najtršem lesu in so v stanu zrušiti tudi najmočnejšo stavbo. Te malenkosti so tisti činitelj, ki polagoma uničuje in požre tudi najidealnejšemu človeku njegovo najsvetejše prepričanje in mu pristudi delo. Pomisliti moramo, da je takih malekosti **na tisoče** v najrazličnejših oblikah poleg velikih, da rabimo mil izraz, **nerednosti.**

Te malenkosti odstranite in zginile bodo, vsaj polagoma, tudi — velike nerednosti! Dajte uradniku njegovo beraško plačo vsaj ob **pravem času!** Odpravite **rak-rano** naših financ, — cele države — brezštevilne **nepotrebne komisije** — in potem ne bo potrebna redukcija celo v **šolstvu** in na socijalnem polju.

To so prve in najpotrebnejše reforme!

Srajce za gospode bele šifon v raznih kvalitetah, novodošle modne cefire, popelin in mako z 2 ovratnikoma ter razne sportne; spodnje hlače kratke in dolge, vse lastni izdelek, dobite v največji izberi in najceneje v Ljubljani pri

F. in I. Goričar,

Sv. Petra cesta 29. 86 5

Kvaliteta, kroj in izdelava prvovrstna

LJUBLJANSKI DVOR

kino

TELEFON ŠTEV. 730.

Danes ob pol 11., 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri.

Velika senzacija

? ? ?

Prednaznanilo: **Punčka iz Amerike**

Voditelja mladinskega protialkoholnega pokreta v Sloveniji

Pred slabim letom je pričel popolnoma neopaženo v Sloveniji nov mladinski pokret. Voditelja tega pokreta med mladino sta dva mlada zdravnika, dr. Ante Lj. Šarić in dr. Fedor Mikič.

Dr. Ante Lj. Šarič

Dr. Šarić je Hrvat iz Like. Med vojno je bil v Rusiji. Bil je tudi navdušen jugoslovenski legijonar. Čim je prišel v Maribor kot zdravnik, je iskal stike z mariborsko mladino, posebno z učiteljiščniki. Po uvodnih predavanjih Mikičević na mariborskih srednjih šolah je z veliko vztrajnostjo in vnemo vodil novoustanovljene mladinske abstinentske organizacije v Mariboru. Dan za dnem je hodila mladina k njemu, kateri je dajal literaturo, načrte za predavanja ter jo navajal k sistemiziranju pri opazovanjih svoje okolice. Vpliv je bil tako velik, da organizacije po odhodu dr. Šarića niso razpadle, temveč so se samostojno, brez primernih odraslih voditeljev, nadalje razvijale.

Dr. Šarić je sedaj v Topolščici, v zdravilišču za jetične ter s tem precej inaktiviran.

Delo dr. Šarića temeljito nadaljuje Celjan dr. Mikič. Znan je posebno iz l. 1921., ko je organiziral »Zdravstveni teden« v Celju, katerega prireditve in razstavo je obiskalo okoli 11.000 ljudi. S tem je bila dana i inicijativa za uspeli mariborski »Zdravstveni teden«. Ti prvi uspehi so dali misliti mlademu medicincu Mikiču, kako bi sistemiziral in intenziviral zdravstveno propagando in kako bi poglobil splošno narodno kulturo. Tako je prišel na misel »Ljudske univerze.« Sestavil je skoro celoleten program. Najboljši pedagogi so z veseljem pomagali pri izvršitvi tega programa, vodstvo pa je prevzel znani zgodovinar Lilek. Uspehi te prve ljudske univerze so vzpodbudili prijatelje naroda i v ostalih krajih Slovenije — v kratkem času je bila že cela vrsta ljudskih visokih šol v akciji. Na žalost je večina teh zaspala v naši alkoholizirani družbi.

Dr. Fedor Mikič

Uvidevši ta fakt, spoznavši faktor, ki zadržuje razvoj v višji narodni kulturi, je začel med. Mikič boj prot alkoholizmu. Sodeloval je v obilni meri pri celjski »Novi Dobi« s protialkoholnimi članki. V Celju je delal z raznimi metodami prve poizkuse v borbi proti alkoholizmu.

V Gradcu ni vodil protialkoholnega pokreta samo med jugoslovenskimi, temveč tudi med ukrajinskimi, bolgarskimi, grškimi, albanskimi in nemškimi akademiki. Posebno pozornost je zbudil med delegati internacijonalnega kongresa proti tobaku l. 1924 v Gradcu kot zastopnik jugoslovenske akad. abst. organizacije ter je pomnožil število internacijonalnih zvez — povsod vodeč jugoslovensko propagando.

V Gradcu je zapustil močno organizacijo 30 jugoslovenskih akademikov abstinentov. V Ljubljani je nastavljen pri higijenskem zavodu ter je tako službeno kot privatno krepko nadaljeval zdravstveno, predvsem pa protialkoholno propagando. Od 11. novembra 1925 do 23. marca 1926 je imel 162 zdravstvenih predavanj (med temi okoli 100 protialkoholnih!), katerih se je udeležilo okoli 17.400 ljudi (t. j. 107 oseb na predavanje).

V Ljubljani se je pričel predvsem pečati z vzgojo mladine ter je samo v Ljubljani od novembra 1925 leta organiziral 1000 zavedne mladine. Pričeli so se javljati številni prijatelji predvsem poklicni vzgojitelji ter šteje društvo »Treznost« v Ljubljani že okoli 120 članov, četudi se je šele januarja 1926 ustanovilo.

Naj mlada vzgojitelja še dolgo delata v prid narodu in državi!

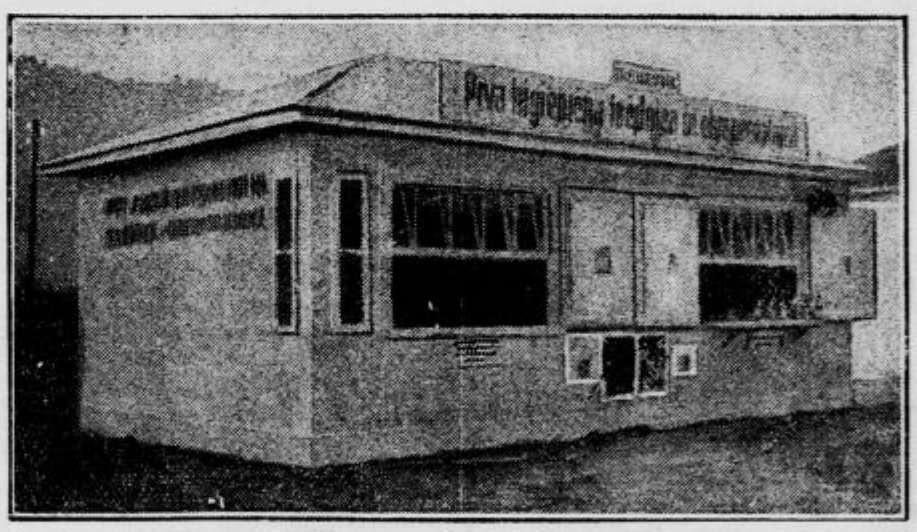

Luna, javno dostopna brezalkoholna gostilna v Ljubljani je v Lattermanovem drevoredu. Posestnik g. Mirko Žargaj. Brezalkoholna v Unionu je sedaj le še privatna kuhinja.

Češki večer v Mariboru

Obisk novega konzula. — Manifestacijski večer s predavanjem.

Maribor, 27. marca

Danes je imela mariborska Jugoslovensko-češkoslovaška liga svoj lep dan, ki ga je okrasilo po dolgem premoru dežja in snega prijetno pomladansko solnce. Z dopoldanskim vlakom se je pripeljal novi konzul ČSR v Ljubljani g. dr. Fran Resl, ki sta ga sprejela na kolodvoru podpredsednik JČL dr. Reisman in podpredsednik Češkega kluba svetnik Knop. G. konzul je nato tekom dopoldneva posetil razne oficijelne osebnosti in prijatelje JČL v mestu, predvsem velikega župana dr. Pirkmajerja, ki je g. konzulu ljubeznivo dal na razpolago svoj avto za posete po mestu. Nadalje je posetil g. dr. Resl še sledeče osebe: prosvetnega šefa dr. Poljanca, dvornega svetnika dr. Stareta, okrajna glavarja dr. Ipavca in Ivo Poljanca, škofa dr. Karlina, ki se je z njim dalje časa razgovarjal o prilikah na Češkoslovaškem, dalje župana dr. Leskovarja, podžupana dr. Lipolda, ministra v pokoju dr. Kukovca, predstavnike vojaških oblasti generala Kosića in komandante polkov polkovnika Spasića, polkovnika Zukoviča in podpolkovnika Božiča, dalje predsednika okrožnega sodišča dr. Žiherja, državna pravdnika dr. Grasselija in dr. Jančiča, predsednika trgovskega gremija Vilko Weixla, predsednika Češkega kluba Boreša, predsednika mariborskega novinarskega kluba B. Borka in si med tem tudi ogledal v spremstvu svetnika Knopa glavne znamenitosti Maribora.

Popoldne je gospod konzul prisostvoval pouku češke šole v meščanski šoli in obiskal tudi tamošnjo ravnateljico gospo Stupico. Nato se je podal še k generalu Malsiru in njegovi soprogi, predsednici Slov. ženskega društva; končno si je ogledal še krasen mariborski park, vinograde pod Kalvarijo in vinsko šolo ter obiskal tamošnjega ravnatelja g. Žmavca.

S popoldanskim brzovlakom se je pripeljal iz Ljubljane predavatelj ravnatelj Pustoslemšek ter se skupno z g. dr. Reslom ob 17. udeležil v Grajski kleti odborove seje JČL in Češkega kluba, na kateri se je razpravljalo o letošnjem kongresu Lig v Pragi in na Bledu ter o raznih drugih nalogah, ki jih imajo lige letos izvesti.

Predavalni večer, ki ga je priredila ob 20. v prostorih Ljudske univerze JČL, se je razvil v spontane manifestacije češkoslovaško-jugoslovenske vzajemnosti. Odlično občinstvo je s številno srednješolsko mladino napolnilo dvorano do zadnjega kota. V imenu JČL je v pozdravnem govoru dr. Reisman povdarjal ligine cilje, udejstvovanje realne vzajemnosti obeh slovanskih narodov in predstavil zbranemu občinstvu predstavnika ČSR v Sloveniji konzula dr. Resla. Burno pozdravljen se je v češkem jeziku gospod konzul zahvalil za

Cvetni teden v Ljubljani

Na Cankarjevem nabrežju v Ljubljani prodajajo ves cvetni teden butare. Okoličanska dekleta, ki pripeljejo na prodaj butare, prinesejo s seboj tudi skromen živež, prenočujejo pa pod milim nebom kljub snegu in dežju pri butarah. Naš fotograf je napravil gornji posnetek včeraj ob 2. po noči, ko so uboga dekleta baš sladko spavala pred izložbami na Cankarjevem nabrežju.

slovansko gostoljubje, ki ga je doživel v Mariboru.

Nato je predaval g. ravnatelj Pustoslemšek o češkoslovaški borbi za svobodo in neodvisnost. V enournem predavanju je očrtal eno najzanimivejših poglavij češke zgodovine: odisejado češkoslovaških legij skozi Rusijo in Sibirijo do povratka v domovino ter legijonarsko akcijo na antantini strani. Zanimivo predavanje so pojasnjevale številne krasne skioptične slike.

Končno je g. konzul dr. Resl kratko časa prisostvoval predstavi »Grofice Marice« v Narodnem gledališču. Po predavanju pa se je razvil v restavracijskih prostorih Nar. doma v navzočnosti obeh gostov animiran družabni večer Jugoslovenov in Čehoslovakov v Mariboru.

Razstava ženskih ročnih del v Osrednjem uradu za žensko domačo obrt v Ljubljani

Ljubljana, 26. marca.

Preveč skromno in tiho so šle vsakoletne razstave prelepih ženskih ročnih del mimo nas. Zato se je naš poročevalec oglasil osebno na zavodu, da informira našo javnost o tej velevažni gospodarski instituciji.

Državni osrednji zavod za ženski domači obrt v Ljubljani, Turjaški trg 4, I. nad. je bil ustanovljen l. 1919. in ima svoj izvor v dunajskem zavodu, ki je vzdrževal po Avstriji veliko število raznih čipkarskih in drugih šol za ženske obrte. Zavod je imel svojo centralo na Dunaju, zastopstva pa v Parizu, Londonu in Ameriki. Naravno bi bilo, da prevzame zavod kot naslednik vse posle za dunajskim zavodom zlasti v inozemstvu, kar bi bilo za naše gospodarske razmere velike važnosti. To je tem lažje, ker službujejo na zavodu priznano izborne strokovne učne moči. Zavodu je danes podrejenih 15 čipkarskih šol in tečajev, ki so skoraj vse v Sloveniji. Za propagando v inozemstvu bi morala država storiti vse. Sedanji ravnatelj g. Račič ima krasne načrte za inozemsko propagando, nastane pa vprašanje, če se bo dobilo pri nas par desettisočakov za to važno zadevo?

Napredek, ki ga je pokazal zavod v tem kratkem času, je zelo velik. Raznovrstnost tehnik, ki so se udomačile pri nas, je toliko, da ne bi smeli imeti več potreb za slično blago iz inozemstva. File izdelki in biserna dela so tako dovršeni, da morajo vzbuditi respekt pred zavodom. S tem se odpira tudi našemu ženskemu svetu zaslužek, ki ga doslej ni poznal. Neosnovani očitki, da se ne da doma nič ustvariti, se razblinjajo, ker tu vidimo poleg naših ličnih narodnih vzorcev tudi najnovejše pariške, ki jih dobiva zavod iz raznih albumov od tam.

Posebno pozornost pa vzbuja na razstavi prekrasna zbirka vzorcev po načrtih gospe Sufflayeve iz Zagreba. O teh vzorcih je prinesel svoj čas naš list strokovno kritiko. Že na lajika napravijo ti vzorci poseben vtis, na strokovnjaka pa globok, ker so tako dovršeni. Staroslovenski, starohrvatski, šumadinski in bitoljski vzorci se vrstijo in kažejo neizčrpno bogastvo naše narodne ornamentike. Prepričani smo, da bi ti vzorci bili naša najboljša reklama v inozemstvu za naša dela. Zelo lepe so tudi čipke v barvah.

Našemu narodnemu ženstvu priporočamo prav toplo obisk te prelepe razstave, ki ponovno kaže veliko spretnost naših žen in deklet, kaže pomembnost čipkarstva in pa tudi potrebo za razširjenje in izvoz. Odprta je do petka dopoldne in popoldne ljubljanskemu ženstvu vseh slojev se pa nudi zelo lepa prilika, da se nauče raznih čipkarskih del na zavodu brezplačno. Mnogo dam je, ki razpolagajo s prostimi popoldnevi. Tem se nudi najlepša prilika, da prav koristno izrabijo prosti čas.

Zahteve stanovanjskih najemnikov

Na nedeljskem kongresu organizacij stanovanjskih najemnikov v Zagrebu je bila izvoljena, kakor smo že poročali, posebna deputacija, ki je dobila nalog, da osebno izroči ministru za socijalno politiko na kongresu sprejete resolucije in obenem utemelji njihovo upravičenost.

Deputacija, obstoječa iz Josipa Mohorka iz Maribora, Stepana Vidovića iz Dubrovnika in Alekse Rebriča iz Beograda se je zglasila v četrtek pri ministru za socijalno politiko Simonoviću in naglašala ob priliki izročitve resolucij v prvi vrsti neobhodno potrebo, da se izpremeni paragraf 8 stanovanjskega zakona in onemogoči vsaka deložacija najemnikov, dokler se jim ne preskrbi drugo stanovanje. Zakon sam naj se podaljša za štiri leta, v svrho olajšanja in pospešenja gradnje novih stanovanjskih poslopij pa naj se nova poslopja oproste davka za 25 let. Deputacija je tudi naglašala, da bi se stanovanjska kriza znatno ublažila, ako bi se državni uradi izselili iz privatnih hiš, posebno v mestih, kjer je že dovolj javnih zgradb, kakor je to slučaj v Številnih vojašnicah v Dubrovniku. Končno je izjavila deputacija željo, naj se Savezu stanovanjskih najemnikov dovoli podpora za odhod delegatov na mednarodni kongres stanovanjskih najemnikov, ki se bo vršil letos v Curihu. Minister za socijalno politiko g. Simonović je odgovoril, da je že predložil ministrskemu svetu predlog o podaljšanju veljavnosti sedanjega stanovanjskega zakona, ki poteče 1. novembra 1926. O drugih vprašanjih pa da se še ni ničesar ukrenilo, oziroma sklepalo. Kar se tiče podpore za udeležbo naših delegatov stanovanjskih najemnikov na mednarodnem kongresu stanovanjskih najemnikov, je g. minister izjavil, naj se delegatje obrnejo tostvarno na zunanje ministrstvo, ker on ne razpolaga z zadostnim dispozicijskim fondom.

Delegati so še istega dne posetili tudi vse poslaniške klube in jim izročili svoje resolucije. Povsod so bili zelo ljubeznivo sprejeti in so jim poslanci obljubili, da se bodo zavzeli za njihove predloge v skupščini. Samostojni demokratje so med drugim tudi nasvetovali, da je treba zahtevati čimprejšnjo predložitev zakona o zgradbi cenenih stanovanj, kar je minister za socijalno politiko svoječasno že obljubil.

Opombe k občnemu zboru izvršnega odbora Invalidskega udruženja v Ljubljani

Dne 25. t. m. se je vršil v dvorani Mestnega doma občni zbor ljubljanskega izvršnega odbora udruženja vojnih invalidov; udeležili so se ga delegati posameznih podružnic, katerih je v Sloveniji okrog 50. Delovanje odbora v preteklem letu je razvidno iz pismenega poročila, ki naj bi z dolgoveznimi frazami prikrilo njegovo nesposobnost v reševanju invalidskega problema. Ako se ne oziramo na troje brezpomembnih intervencij, je izvršni odbor ustanovil novo podružnico v Žužemberku, radi njegove taktične nespretnosti pa je usodo vojnih žrtev zapečatil nesocijalen invalidski zakon; kajti plenarna seja središnjega odbora v Beogradu kot vrhovnega zastopstva celokupnega invalidskega udruženja v državi je sklenila, da pred sprejetjem zakona predloži vsem parlamentarnim klubom tako vladnim kot opozicijonalnim v posebni spomenici želje vojnih žrtev, da se njihovo vprašanje reši za vse edinstveno, v pravem jugoslovenskem smislu brez razlike med srbskimi in prečanskimi invalidi tako, kakor zahtevajo društveni in državni interesi.

Ne glede na omenjeni sklep sta pa delegata ljubljanskega izvršnega odbora obvestila v drugi spomenici samo klerikalni poslanski klub in to le o težnjah slovenskih invalidov ter mesto jugoslovenskega povdarjala izključno svoje slovensko stališče. To postopanje obeh ljubljanskih delegatov je onemogočilo središnjemu odboru vsako nadaljnjo akcijo za izboljšanje invalidskega zakona, obenem pa je razrahljalo čvrste vezi med slovenskimi in srbskimi invalidi, ki bi za sebe lahko že davno izposlovali dober zakon, ako se ne bi vedno borili za to, da se srbske in prečanske vojne žrtve priznajo za enakopravne. Zelo značilno za odnošaje med izvršnim in središnjim odborom je dejstvo, da slednji na letošnji občni zbor sploh ni poslal svojega zastopnika, čeprav se je preje to vsako leto zgodilo.

Neumestna taktika ljubljanskega izvršnega odbora se kaže tudi v tem, da je za reševanje invalidskega vprašanja angažiral neko zvezo bivših vojakov, katero so ustanovili nekdanji vojni kurati in ima lokalni značaj, v jedru pa ni nič drugega kot spomin na žalostno slovensko preteklost. S to zvezo se je izvršni odbor kar pobratil, nasprotno pa je organizacije, ki imajo moralno silo in so razširjene po vsej državi kot n. pr. Savez dobrovoljcev, udruženje rez. častnikov itd. kratkomalo — morda s posebnega notranjega nagiba — prezrl in jih sploh ni zainteresiral za invalidsko vprašanje.

Izvršni odbor je na zunaj postopal v separatistično plemenskem duhu, istočasno je na znotraj oviral razvoj invalidske zadruge na ta način, da je zavlačeval izplačilo ustanovnega zadružnega fonda, katerega uprava zadruge še danes ni prejela v polnem znesku iz razloga, da ne bi denar prešel v napredne roke. Poleg tega so posamezni funkcijonarji izvršnega odbora s svojimi brezuspešnimi potovanji, ki so jih prirejali v neke organizacije vrhe, znatno obremenili blagajno, nekateri po so za običajno delo prejemali visoke honorarje. Zato pa je izvršni odbor nakazoval siromašnim invalidom le nizke podpore in postavil na cesto za organizacijo zelo zaslužnega člana, ki je bil brez sredstev in pripada napredni politični skupini.

Nezadovoljni s taktiko političnega slepomišenja, z upravnimi metodami funkcijonarjev, dalje v želji, da se ne razvije bolezen, ki se kaže drugod v lovu posameznih špekulantov za čisto egoističnimi materijalnimi interesi, so se napredni invalidi udeležili občnega zbora, da kot člani udruženja izrečejo stvarno kritiko o delovanju izvršnega odbora. Ali izredno je, da v začetku sploh niso dobili besede in ko je radi tega zavrelo po dvorani, se je izvršni odbor onesvestil. Šele injekcija dr. Ježa, ki ga je tajinstveni avto (na čegave stroške, to bomo še ugotovili!) v naglici pripeljal v Mestni dom, je člane izvršnega odbora zbudila iz omotice in jih spravila k zavesti, ko je proti pravilom spregovoril dr. Jež in stavil predloge, ki jih je predsedstvo dalo brez ugovora na glasovanje.

Na energične ponovne zahteve naprednih invalidov, da se dovoli svoboda govora, je končno vendarle uspelo enemu izmed njih, da je ožigosal delovanje posameznih odbornikov. Seveda so razne očitke delegati, skoro vsi nenaklonjeni naprednim elementom, preslišali; mnogi sploh niso umeli zastopati invalidskih interesov, drugi pa so imeli vezane roke z raznimi posojili. Le tako je razumeti, da so delegati izvolili stari odbor in odobravali zmešana izvajanja delegata Zdravka Rusa z Bleda, ki jih je zaključil z besedami: »Bil sem nekdaj Jugoslovan, danes nisem več, sem samo Slovenec!« Kako bo to vplivalo na revizijo invalidskega zakona, je samo po sebi razumljivo, ker srbski invalidi isto za sebe lahko takoj dosežejo, ako se odrečejo jugoslovenskemu stališču.

Ne oziraje se na potek občnega zbora, na omalovaževanje od strani nekaterih brezidejnih in zaslepljenih ljudi v invalidski organizaciji, vztrajamo napredni slovenski invalidi na trdno začrtani poti, da čuvamo jugoslovensko edinstvo udruženja s srbskimi in hrvatskimi invalidi, da učvrstimo svoje vrste, drugim pa nudimo vzgled, da se velika dela ustvarjajo ne v političnem intriganstvu in osebnem koristolovstvu, temveč v žrtvah in medsebojnem sodelovanju. Napredno javnost in napredne narodne poslance pa pozivamo, da odklonijo podporo vsaki akciji, ki bi jo podvzel sedanji ljubljanski izvršni odbor, in sicer toliko časa, dokler se nevzdržne razmere ne razčistijo pred vrhovno inštanco celokupnega invalidskega udruženja, t. j. v »Središnjem odboru v Beogradu.«

Napredni invalidi.

Drama pri telefonu

Ljubljana, 27. marca.

Piše nam prijatelj:

Pri tem strašnem ljubljanskem vremenu ni čuda, da sem ujel gripo. Bil sem že peti dan doma. Ko mi je kolikor toliko odleglo, sem bil spet malo boljše volje in sklenil sem telefonirati svojemu nekdanjemu sošolcu Nacetu Trdini, ki stanuje na Dunajski cesti, da se malo pomeniva.

Stopil sem v pisarno, ki jo imam poleg svojega stanovanja, in prosil s svojim najmilejšim glasom, da ne spravim gospodične na telefonskem uradu v slabo voljo:

— Halo halo, gospodična, prosim vljudno št. sto in toliko.

Nisem čakal pol minute in že je nekaj zaškrtalo v aparatu. Potem pa se je začul divji glas:

— Izdajalec! Izdal si domovino in rodne brate! Osveta . . . krk . . . krk . . .

Nastala je spet smrtna tišina. Preplašeno sem znova pozvonil in dejal:

— Halo, gospodična! Zmotili ste se menda. Zvezan sem bil, če se ne motim, s kakim tajnim političnim udruženjem. Prosim vas št. sto in toliko . . .

Toda št. sto in toliko ni odgovorila in ves oni dan ni bilo mogoče dobiti zveze z njo.

Naslednji dan sem nova skušal telefonirati. Po desetminutnem čakanju se je št. sto in toliko vendarle oglasila. Toda čudno, mesto mojega prijatelja Naceta Trdine mi je odgovoril tuj glas.

— Halo! Želim govoriti z gospodom Trdino.

— Trenutek prosim, takoj ga pokličem.

Trenutek pozneje pa je zagrmel mrtvaški glas:

— Ne dopustite, državljani, da bi pijavke in krvosesi izmozgavali narod! Dvignimo revolucijski prapor! Smrt trinogom!

— Za Boga! sem si dejal, menda nimajo pri Nacetu tajne seje komunisti ali prekucuhi kakega drugega kalibra.

In spet je skrivnostno zaškrtalo v aparatu in zveza je bila pretrgana. Obesil sem slušalo, toda lotila se me je neka čudna tesnoba. Nekaj gotovo ni v redu pri Trdinovih. Najbolje bi bilo, če bi šel sam pogledat tja. Ker pa nisem še bil čisto zdrav, sem sklenil, še enkrat poskusiti s telefonsko zvezo.

Komaj se mi je javila usodepolna številka, že so se mi zježili lasje. Začul sem namreč naslednje besede:

— Pogini! Misliš, da boš nekaznjeno vara! poštenjaka, očeta petih otrok?

Nato se je pa zadrl visok ženski glas:

— Na pomoč! Morilec!

V tem trenutku sta počila dva strela in začul sem strašen trušč, kakor če bi kdo padel in pri tem podrl kup krožnikov.

Odložil sem slušalo, popadel plašč in klobuk in kljub svoje influenci kakor nor tekel na policijo, ki ni daleč od mene.

— Neko žensko so umorili na Dunajski cesti, sem zavpil ves preplašen.

Naglo sem razložil vso zadevo in minuto pozneje sem tekel v spremstvu dveh stražnikov po Šubičevi in Knafljevi ulici. Preiskali smo slučajno ujeli tramvaj in pet minut pozneje smo hiteli kot vihra po stopnjicah usodne hiše na Dunajski cesti. Moj prijatelj Nace Trdina stanuje tu v III. nadstropju.

Stražnika sta prijela za samokres, ko sem pozvonil na vratih. Odprl nam jih je Nace sam. Bil je v copatah, brez suknje in imel je rokave svoje srajce zavihane do komolcev.

Skočil sem naprej in zaklical:

— Koga so tu umorili?

— Umorili? je zajecljal Nace in debelo gledal stražnika s samokresi. Umorili? . . . Nikogar! . . . Ali se ti blede?

— Toda ravnokar sem po telefonu čul . .

— Ha, ha, to kar si čul je vaja dramatske predstave izobraževalnega društva »Razmah«. Jaz vodim vaje in te se vrše v mojem stanovanju . . Ti si pa res bedak, kakor vedno.

Stražnika sta odšla. Pogledala sta me pa tako pomenljivo, da bi se najraje udrl v tla.

Tu me je pa, vsega otrplega od presenečenja, Nace potegnil za rokav in šepnil:

— Čuj, Pepe, ker si ravno že tu, posodi mi pet kovačev!

Bil sem tako zmeden, da sem mu jih izročil, in nisem dejal ne bev ne mev . . .

Ker se nam je od strani občinstva že večkrat izrazila želja, da bi se v trajen spomin pred kratkem preminulega najboljšega komika **Maksa Linder-ja** še enkrat predvajal film

Maks, kralj cirkusa

smo si ta film preskrbeli in predvajamo istega od jutri-ponedeljka dalje. Vsakdo ve, da je ta film od

MAKSA LINDER-JA

zadnji in pa tudi njegov svetovno priznani **najboljši film.** Priporočamo vsakomur, da se zadnjikrat poslovi od tega najboljšega komika.

1929 a **Kino Ideal**

J'ACCUSE?

Strahovalci Ljubljane

Vlomilsko skrivališče v komenskega ulici. — Sedem potehuhov. — Novodoben trgovec.

Ljubljana, 27. marca

V leseni lopi na nekem dvorišču v Komenskega ulici so se zbirali že več tednov sumljivi brezposelni elementi, ki so se tamkaj posvetovali, kako bi si svoje življenje kolikor mogoče komodno uravnali. Bratci, ki so bili spočetka drug napram drugemu precej nezaupljivi, so se naposled spoznali do dobra in niso prav nič skrivali, da je končno še najbolj pametno, če se preživljajo z vlomi in tatvinami.

Rečeno storjeno. Dočim je bil preje nekaj časa v Ljubljani pred vlomilci precejšen mir so sedaj kar naenkrat pričele pokati deske pri raznih, na samotnih cestah stoječih branjevskih stojnicah, množili so se nezaželjeni obiski v tuja stanovanja, tatvine po raznih dvoriščih in manjši vlomi v razne lokale.

V noči na pretekli praznik pa je presenetil večji vlom v Mencingerjev vinotoč, kjer so svedrovi temeljitejše pogospodarili. Policija je že sumila, da bodo imeli tudi skrivači v lopi in hlevih v Komenskega ulici nekaj vlomov na vesti, vendar je preje čakala in skušala po svojih agentih priti stvari počasi v okom. To se ji je včeraj tudi posrečilo.

V gostilni »Pri Krofu« na Sv. Petra cesti je bilo v četrtek zvečer izredno živahno. Za mizo je sedelo sedem raztrganih in zanemarjenih mlajših moških, ki so si pridno točili v kozarce težkega dalmatinca. Čim več je bilo pijače na mizi in v želodcih, tem hrupnejša je postajala zabava, dokler se ni razvnela v prepir. Čule so se večkrat besede kot: klobasa, salami, šunka, sir, liker itd. Ostalim gostom se je zdel pogovor sedmorice vrlo sumljiv in nekdo je o zadevi obvestil stražnika. Ta si je informacijo dobro zapomnil in obvestil o stvari direkcijo. V petek zjutraj, okrog pol 6., se je pojavilo v Komenskega ulici nenadoma več stražnikov in policijskih agentov, ki so odšli na Turkovo dvorišče in zadaj za hišo na drugem dvorišču nenadoma obkolili lopo, o kateri so znali, da se zadržujejo ptiči iz gostilne »Pri Krofu«. Nato so odprli vrata in našli gnezdo polno. Ko so zaspani ptički začuli glasove, so planili pokonci in skušali ubežati, kar pa se je posrečilo le enemu, ki je menda že prej opazil bližajočo se nesrečo. Kot bi trenil so bili vsi lopovi — šest po številu — potegnjeni iz slame in uklenjeni. Najbolj presenečena sta bila brata 21letni France in 19letni Josip Centa, doma iz Želimelj, katerima kar ni šlo v glavo, da je sedaj konec njihovemu apaškemu življenju in da bo treba delati pokoro v luknji. Bolj mehak se je zdel 23letni Martin Ribič iz Jablanice, 31letni Janez Markun iz Naklega pa se je zdel že manj zadovoljen in je gledal tako črno, da mu je stražnik moral »struno« nekoliko priviti. Lesjak iz Dol. Selc pri Novem mestu in Cotar Ludvik, to videč, sta se nato tudi raje umirila in cela družina je odšla na policijsko ravnateljstvo, kjer je nadzornik Matko Močnik takoj pričel z zasliševanjem.

Temeljita preiskava ležišča vlomilske tolpe je pokazala, da se ji nikakor ni godilo slabo. Med slamo so našli celo več stodinarskih bankovcev, več kosov mesa, nekaj izpraznjenih steklenic, več škatelj bonbonov, nekaj žepnih svetilk in več kozarcev za konzerviranje sadja. Čakalo pa je policijske organe še drugo presenečenje. Kajti v kotu lope so izkopali izpod slame cele baterije steklenic likerjev in skoro vso zalogo mesnine, ukradene iz Mencingerjevega vinotoča.

Na policiji so aretovanci nekaj časa oklevali, naj li priznajo svojo krivdo, vendar so takoj uvideli, da je najpametneje, ako izpovedo vse lepo po vrsti. Vlili so sicer krivdo drug na drugega, končno pa so našteli vse vlome, ki so jih izvršili tekom njihovega skupnega delovanja v razne stojnice, stanovanja in trgovine, ki jih seveda ni malo. Cela družba je bila v soboto dopoldne že predana sodišču.

*

Kakor zgoraj omenjena tatinska družba, je prišel v roke pravice te dni tudi nevarni goljuf, 37letni Anton Rihar, doma iz Mengša. Rihar je živel do predzadnjega časa v Gradcu v Avstriji, kjer ima tudi ženo. Pred tedni pa se je naenkrat pojavil doma v Mengšu in odšel nato v Ljubljano, toda ne sam, marveč v prijetni družbi Marije Breznik, s katero se je seznanil v neki gostilni v okolici Mengša.

Rihar in Breznikova sta odšla, prišedši v Ljubljano, najprej v Rožno dolino, kjer sta se zglasila pri družini Luke Špruka, ki sta ga prosila za stanovanje. Tam je Rihar takoj pričel pripovedovati, da ima na prodaj večjo množino špecerijskega blaga, katero je pripravljen prodati, ker potrebuje denar, tudi pod ceno. Špruk se mu je takoj ponudil, da mu dobi kupce. Naslednjega dne je Špruk res dobil konja ter voz pri Končanu v Rožni dolini, nakar sta odšla Rihar ter Špruk v mesto. Tu se je zglasil Rihar najprej v Jelačinovi trgovini ter vzel na ime svojega očeta, ki je trgovec v Mengšu in v omenjeni trgovini stalen odjemalec, štiri zaboje sladkorja v kockah, 15 kg pražene kave ter dva zaboja slanine. Špruk je blago naložil, nakar so ga razprodali na Glincah raznim trgovcem seveda mnogo pod ceno. Blago je bilo namreč vredno 6856 dinarjev, prodali pa so je za 4572 Din. Nekaj dni nato je Rihar napravil istotako zopet pri trgovcu Perdanu, kjer je vzel za 4200 Din blaga, ki ga je pa prodal že v mestu nekemu trgovcu na Vidovdanski cesti za 1200 Din.

Pri prodajanju na ta način od trgovcev izvabljenega blaga pa so poskušali vsi trije poštenjakovići ogoljufati še drug drugega. Rihar, ki je imel naposled v žepu celih 1000 Din, se je hotel odpeljati v Avstrijo, toda prišel je samo do Maribora, nakar se je vrnil zopet v Ljubljano. Za zadevo pa je med tem zvedela policija in lepo trojico Riharja, Breznikovo in Špruka v stanovanju zadnjega aretirala in spravila pod ključ.

Pred sodniki

Lepo počesan stoji pred senatom delavec Tomaž, doma iz naše zasedene Primorske. Sršeče brke više, gleda resno predse in pripoveduje: »Pred senatom mora človek najprej povedati, kako se piše, a takoj nato, kolikokrat je bil kaznovan, da sodnija vé, kakšnega ptiča ima pred seboj. Veste, kaznovan sem bil tridesetkrat. Zadnjič sem prišel čez Blegaš in se veselil naše jugoslovenske svobode, ko me pograbi orožnik in že sem stal pred sodnikom, ki mi je povedal, da nisem naš državljan. O, od tega pa ne odstopim, vedel sem, da sem naš državljan in naš državljan ostanem! Pa so me obsodili v Radovljici na mesec zapora, češ, da si bom zapomnil, da spadam pod Laha. Ampak jaz ne maram spadati pod Laha in ne maram ne polente ne polentarjev, pač pa ljubim kurje meso poštene, slovenske kure. Ker hiti k nam velika noč, sem se takoj, ko so me iz Radovljice pripeljali v Italijo, lepo obrnil in jo mahnil nazaj, še sled se ni posušila. Prišel sem v Vrabče, kjer mi je vaška luža zaupala, da so moji čevlji že skoro brez pod platov, za cel liter vode jim je privoščila. Kaj sem hotel? Spočetka sem si mislil privoščiti kvečjem dve kuri za poboljšek, a zdaj je bilo treba tudi nekaj dobiti, da ozdravim zevajoče čevlje. Pa sem šel z nahrbtnikom po Vrabčah, pobiral kure in jih stlačil v nahrbtnik. Vi pravite, da jih je bilo devet, jaz ne vem, ker nisem imel toliko časa, da bi jih preštel. Seveda nisem nikogar vprašal, koliko kure stanejo; pozno ponoči je že bilo in tedaj ljudje najraje lepo mirno spe. Kdo bi jim kratil počitek? Ko sem hotel par kur zamenjati za čevlje, se mi je kupčija izjalovila; uboge rjavoperke so se v preveliki gneči v nahrbtniku zadušile. Pa je prišel baš tedaj še orožnik, ki tišči po vsej sili, da sva si stara znanca in ni mi dal vsiljivec preje miru, da sem šel ž njim. Zdaj pa imam veliko noč! Kar 8 mesecev jo bom praznoval v težki ječi. O, te nesrečne kure, mesto belega kurjega mesa bo zdaj pel ričet, pa še s postom bo vsak mesec zabeljen!«

*

Tone, Lojze in Francelj so praznovali Silvestrovo tam v Veliki Štangi na Dolenjskem. Zjutraj so se spomnili, da je treba pričeti novo leto tudi z molitvijo in že so šli v cerkev k službi božji. Tedaj je pa zaorglijal organist Tomaž tako veselo in lepo, da so se nasmehnili. A nasmehnil se je tudi fant Bogomir, ki je prispel iz tuje vasi in šel na kor molit. Bojaželjni fantje so se takoj spomnili, da se ta pritepenec, ki ni bil niti domačin in ni imel na koru nobene pravice, njim reži in že so ga suvali drug drugemu v objem. Fant se je kmalu znašel na stopnicah, kjer mu je Tone pritisnil poslednji pečat — brco v hrbet. Vsled motenja vere bodo sedeli, in sicer Tone 10 dni, a Lojze in France vsak 1 teden.

*

Franc Berglez, kovaški pomočnik v Konjicah, je tudi precej sršenast. Ker ga je Gusti Černec zmerjal s frakarjem, se mu je zdelo to tako hudo, da je Černeca kar s fovčem pehnil. Pa je slabo opravil, ker bo moral 2 meseca težko premišljevati, da je pipec za kruh in klobase rezati, ne pa zato, da se vrta ljudem luknje.

*

»Kako srečni so otroci, ki imajo nedolžno Miklavževo veselje,« je godrnjal stric Jernej z dežele in že se je porodil v njegovi glavi sklep, da si tudi on napravi svoj Miklavžev večer. Stopil je v hlev, požvižgal svojemu vrancu, črnemu kot noč in iskremu kot sama strela. Konjiček se je radovedno ozrl v gospodarja, pokimal s svojo lepo glavo in prijazno zarezgetal. Na sprednjem koncu hlepa se je pa sukal okoli krave sivke hlapec Anže, ji z desnico podkladal, a z levico se je praskal po gostem strnišču svoje brade in dejal: Danes bom nekaj zvedel, ne srbi me zastonj moja brada!« Tedaj se je pa oglasil stric Jernej: »Anže, naprezi greva na miklavževanje!« Anže se je zasmejal, saj je vedel, da bo nekaj novega. Pred očmi mu je zalesketala v duhu trebušasta steklenica vina in krožnik pečenja in že naprega vranca. Potem je šlo v dir. V Ljubljani sta pričela po preprostih gostilnah in se nabrala vinca, da sta na vozu kimala vsak na svojo stran. Ko se je pričela policijska ura, sta mahnila v kavarno in iz kavarne v bar. Zabunkala sta čez 2000 Din. Tedaj pa je stricu z dežele postalo naenkrat dolgčas. Jel je zdehati in se ozirati po baru in že se mu je lice razjasnilo. Na nasprotni strani se je prepiral neki častnik z lepo damo; vzrok ljubosumnost. Stric Jernej je vedel, da ni bil on vzrok te aferi, saj on ni tako lep, da bi dama koketirala ž njim, a vendar je sklenil poseči vmes. Že je bil pri mizi in razlagal prepirajočemu se paru nauk o ljubezni in pritrjeval s pestjo po mizi, da so plašno trepetali tenki kozarci in žvenketali kakor prepodeni, čivkajoči vrabci. Jernej ni niti nehal, ko ga je držal za roko že mož postave in ga silil iz bara. Jernej se je razburil. Spomnil se je na svoj moč. Vse bi lahko premetal, ampak sramota, ki bi temu sledila? Premagal se je, hitel iz bara, sedel na voz in že sta z Anžetom drvela proti policijski direkciji. Oba sta imela mnogo dela; Jernej je držal vajeti, a Anže Jerneja. Pa se je spomnil Anže, da ga srbi brada in se je hotel popraskati. Tedaj pa je telebnil ubogi stric nazaj in se pošteno udaril na stranici voza. Prišla sta na policijo in tam je jel stric zmerjati stražnika. — Sodišče ga je oprostilo, saj se je prepričalo, da je bil mož pošteno pijan.

Domače vesti

Glosa

Slava Bogu, prijateljskih sotrudnikov imamo. Ne samo takih, ki so s simpatijo in prijateljstvom z nami kadar udrihamo po klerikalnem rovtarstvu, marveč tudi takih, ki znajo sami oplaziti, kakor da bi potolkli muho. Za vzorec citiram samo naslednjo gloso o mariborskem »—otu« in »—aku« ki sem jo vjel z večerno pošto tam od nekod z zelene Štajerske:

»Vprašujete, kdo v ‚Naši Straži'
sta psevdonima »ot in »ak?
Jaz mislim: po neumnosti in laži
je prvi tr»ot in drugi je bed»ak«...

Bravo! M. A. C.

* **Konzulat ČSR v Ljubljani** poziva vse one češkoslovaške državljane roj. letnikov 1904, 1905, in 1906 in starejše, ki se dosedaj k naboru še niso prijavili, odnosno ki svoji naborni obveznosti iz kateregakoli vzroka niso zadostili, da se pismeno ali ustmeno čimpreje javijo pri čsl. konzulatu v Ljubljani. Nabori se bodo vršili meseca aprila, o čemur bodo obvezanci potom tiska in posebnih pozivnic pravočasno obveščeni.

* **Pri deželnem sodišču v Ljubljani** se oddasta dve mesti višjih sodnih svetnikov Prošnje je vložiti pri predsedstvu omenjega sodišča do 10. aprila 1926.

* **Napredovanje v železniški službi.** Pri direkciji državnih železnic v Ljubljani je višji revident Jurij Žmavc pomaknjen v 2 b) skupino II. kategorije z veljavnostjo od 1. oktobra 1923.

* **Na meščanskih šolah v ljubljanski oblasti** je razpisanih za šolsko leto 1926-27 devet stalnih služb in sicer v Ljubljani, Brežicah, v Kastvu, Krškem, na Jesenicah, v Ribnici in v Tržiču. Za vse razpisane službe je potrebna slovenščina kot učni jezik, razen za meščansko šolo v Kastvu, kjer je učni jezik hrvaščina. **Na meščanskih šolah s koedukacijo deklic se upoštevajo po možnosti tudi prošnje učiteljic.** Interesente opozarjamo na tozadevni razpis v »Uradnem listu«.

* **Velikanski napredek v mladinskem gibanju.** »Savez Trezvene Mladeži« v Beogradu je predvčerajšnjim sklenil, da pristopi »Internacijonalni ligi proti nikotinu« in v organizacijo »Internacijonalnega abstinentskega dijaštva. S tem bosta jugoslovensko ime in beseda nastopala kot precejšen faktor v internacijonalnem gibanju.

* **Zakon o avtorskem pravu.** Tekom prihodnjega tedna se bo v ministrstvu prosvete vršila širša konferenca, na kateri se bo razpravljalo o načrtu zakona o avtorskem pravu. aKkor doznava »Beograjski dnevnik« bo minister prosvete sam opravil končno stilizacijo zakonskega načrta.

* **Trboveljski proračun.** Ljubljanski veliki župan je odobril proračun trboveljske občine, kakor ga je sklenil gerentski svet.

* **Uredba o novinarjih.** Minister za izenačenje zakonov dr. Srskić je glede uredbe o novinarjih izjavil zastopnikom listov, da bo izdal uredbo takoj, čim bo sprejet proračun, in da bo ista tudi takoj stopila v veljavo. Še te dni bo sklical konferenco novinarjev in lastnikov listov, ki naj definitivno določi besedilo uredbe.

* **Peter Verčon †.** Iz Velike pri Požegi smo prejeli vest, da je tamkaj preminul pretekli teden g. Peter Verčon, bivši tovarnar štedilnikov in peči v Trstu. Pokojnik je bil vseskozi naprednega mišljenja in je bil v Trstu kot tak splošno znan. Po pregnanstvu iz Trsta je stalno bolehal in ga je minuli teden smrt rešila dolgoletne bolezni. Ostavil je soprogo in sina. Pokojniku bodi lahka zemlja, preostalim naše sožalje!

* **Smrtna kosa.** V Ljubljani je umrla gdč. Loti Papež. Pogreb se bo vršil v ponedeljek ob 3. pop. iz hiše žalosti Sv. Petra cesta št. 42 na pokopališče k Sv. Križu. — V visoki starosti 85 let je umrl v petek g. Jakob Tomc, meščan in hišni posestnik oče podravnatelja tobačne tovarne. Pogreb bo danes ob 4. popoldne s Karlovske ceste 14. — V Stari Loki je umrl v petek v 81 letu starosti g. Franc Šink. Pogreb bo danes popoldne na farno pokopališče. Blag jim spomin, žalujočim naše iskreno sožalje!

* **Deputacija hišnih posestnikov v Beogradu.** V petek je deputacija hišnih posestnikov posetila trgovinskega ministra dr. Krajača in ga prosila, naj se zavzame za uresničenje njihovih zahtev glede reguliranja odnošajev napram stanovanjskim najemnikom. Deputacija je posetila tudi vse parlamentarne klube in zahtevala od poslancev, naj nikakor ne dovolijo podaljšanja sedanjega stanovanjskega zakona.

* **Govorilne pristojbine v prometu z Italijo.** V prometu z Italijo so uvedene nove telefonske pristojbine. Pristojbina za vsako enoto navadnega pogovora znaša sedaj med centralama Ljubljana-Gorica 22.50 Din, Ljubljana-Trst 22.50, Ljubljana-Reka 26.25, Ljubljana-Udine 26.25, Ljubljana-Benetke 33.75 Din, Bled-Trst 26.25, Celje-Trst 26.25 Jesenice-Trst 26.25 Kočevje-Trst 26.25, Kranj-Trst 22.50, Lesce-Trst 26.25 in Maribor-Trst 33.75 Din. Za nujne pogovore je pristojbina trikrat tolika, za navadne pozivnice enaka polovici pristojbine za navaden pogovor. Za navadne časnikarske pogovore med 21. in 8. uro se računa 60% od pristojbine za navadne pogovore za stalne naročene nočne pogovore pa 50%.

DANES zadnji dan
ljubljenec publike
Gunnar Tolnaes
z svojo partnerico dražestno
Karino Bell
v modernem elegantnem filmu
DEKLE DUNAJA
Predstave dopoldne ob: pol 11., pop. 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri
Kino Ideal

* **Laške šikane nad našimi delavci.** Čuli smo pritožbe nekaterih delavcev, ki so prišli iz Trsta, da jih laški delodajalci niso hoteli sprejeti v službo, ker se niso mogli izkazati z legitimacijo, da pripadajo sindikatu fašistovskih delavcev. Pritožili so se zato na naš tržaški generalni konzulat, kjer so bili zaslišani in njihove izjave vzete na protokol. Ali kaj, ko pa se prefektura ne zmeni za intervencije našega konzulata! Če se morejo take stvari dogajati neposredno pred ratifikacijo konvencije o naseljevanju — kdo nam jamči, da bo po ratifikaciji kaj bolje? Drugo pritožbo smo dobili od več potnikov, ki se skandalizirajo nad šikanami policije Kdor odda prijavo o bivanju le en dan prepozno, ga policija zapre za več dni. Tako je moralo v zatvor že več odličnih Jugoslovenov. Da bi policija na jasen način opozorila potnike, kdaj in kako se je treba prijaviti, to ji očividno ne pade na um. Potem bi bilo pač težje šikanirati.

* **Dostojevskij, Idijot,** roman v štiri delih je izšel! Naroča se pri Zvezni knjigarni, Ljubljana. 409

* **Ljudska hrana** bodo postale PEKATETE to reče vsak, ki sliši kako se hvali okusnost in tečnost teh izbornih testenin. Spoznati pa mora vsak vse te vrste, da izbere ono, kar mu ugaja.

* **Gospodinja!** Kupuj in zahtevaj v vseh trgovinah čajne mešanice »Čajanka«. So najboljše in najizdatnejše. Prodaja se v korist »Jugoslov. Matice«.

* **Rogaška Slatina** najbolj renomirano zdravilišče proti boleznim želodca, čreves, mehurja, žolčnih kamnov, srca ledvic in jeter. Izven glavne sezone izredno nizke cene. Zahtevajte prospekte! 123

* **Občni zbor Pokrajinske zadruge fotografov za Slovenijo v Ljubljani** se bo vršil v torek, dne 30. marca, ob 11. dopoldne v salonu hotela Lloyd.

* **Sneg in mraz v Gorskem kotaru.** V Liki je nastopil v zadnjih dneh občuten mraz. Termometer kaže nekoliko stopinj pod ničlo. V sredo je začelo snežiti ter je sneg pokril hribe in doline. Sani so zopet stopile v porabo. Gorski kotar je znan kot »mala Sibirija« in to ime tudi v resnici zasluži.

* **Poset inozemskih finančnikov v Jugoslaviji.** Pred kratkim so bivali tu inozemski finančni in industrijski strokovnjaki, ki so si ogledali med drugim tudi našo največjo domačo tvornico špirita in likerjev, P. Teslić v Sisku. Vrlo prijetno so bili iznenadeni nad v vsakem pogledu moderno in sposobno tovarno, osnovano na gradnijoznem temelju. Po mnenju te gospode mora tako velikopotezno organizirana tvornica pričeti v doglednem času proizvajati tudi za izvoz. G. Teslić namerava pričeti že to jesen z izvozom svojih proizvodov v Južno Ameriko, vso Evropo, vključivši balkanske države. Inozemski gostje so obiskali tudi zagrebški velesejem, kjer je največja senzacija ravnotako Teslić. Teslić je parola mesta Zagreba. Publika je presenečan po tej naravnost amerikanski reklami se zbira v množicah okoli Tesličevega paviljona. Gospod Pera Grgin, ravnatelj tvornice je zajedno z gospodom arhitektom Rudolfom Schickom in njegovimi inženjerji zgradil senzacijonalen paviljon. Vse se divi zunanji obliki orjaške steklenice in fantastičnemu slogu v notranjosti, ki je urejen po vzoru Reinhardtovih gledališč v Berlinu. Na zidu visi krasna slika naše kraljevske rodbine, diploma dvornega dobavitelja in umetniški fotografski posnetki podjetja samega. V piramidah so različne izložbe stotine likerskih steklenic ter vse za izdelavo teh potrebne surovine. Ob priliki velesejma je aranžiral gospod Teslić tudi tekmovanje izložb pri katerem so sodelovali vsi trgovci. Dragocene nagrade so kvitirale ogromen uspeh. Zagreb je vzhičen in poje na ulicah Tesliću slavospeve. G. Teslić je danes najpopularnejša osebnost 420

* **Zlatnike so našle** v Zlatorog terpentin-novem milu: Katarina Krabica, Ljubljana, Sp. Šiška, Gubčeva ulica 11. Ana Štajner Domžale št. 90, Amalija Japelj, Ljubljana, Tržaška cesta (kupila v trgovini tvrdke Marija Jemec) Marija Perc, Maribor, Gosposka ulica. Marija Volonta, Rakek, Pepica Hobot, Zagreb, Ilica 133, Milko Mihelič, soproga prof. Šisak.

* **Nezaslišan barbarizem grškega učitelja.** V selu Konvolati v grški Makedoniji se je nedavno odigral grozen dogodek. Dvanajstletni sinček Gjorgja Popoviča, učenec osnovne šole, je pozabil na prepoved grškega učitelja, da se učenci ne smejo razgovarjati v srbskem jeziku. Igrajoč se s tovariši je spregovoril nekoliko srbskih besed v svojem materinem jeziku. Ko je učitelj, ki se je nahajal v bližini, to slišal, je prijel dečka ter ga tiral v šolo, kjer mu je za kazen z britvijo prerezal kožo na glavi. Potem pa je krvavečega otroka zapodil domov Rana se je inficirala in ubogi otrok je umrl vsled zastrupljenja krvi.

* **Dijak pariške univerze boljševiški agent** Beograjska policija je predvčerajšnjim aretirala Stanka Radojkovića, slušatelja filozofije na pariški univerzi in člana komunistične organizacije srbskih visokošolcev v Parizu Radojković se je iz Pariza nedavno vrnil v Beograd. Ker je znan propagator komunizma, je beograjska policija nenadoma izvršila pri njem hišno preiskavo ter med drugim našla na sovjetsko poslaništvo na Dunaju naslovljeno pismo, ki ga je spisal, a še ne odposlal. V tem pismu poroča Radojković, da že pripravlja odbor, ki bo deloval za upostavo odnošajev med našo državo in sovjetsko Rusijo. Seveda — piše Radojković — bo odbor imel tudi drug, za boljševizem važnejši cilj, za katerega pa člani odbora ne bodo nič vedeli, ker bo to akcijo vodil on sam. Zahteval je končno tudi denarna sredstva za njegovo akcijo. Našli so pri njem tudi razne kemikalije in šifre za tajno dopisovanje. Radojković je star 26 let in je rodom iz Čuprije. Svojo misijo v komunistični propagandi je priznal.

* **Rimski grob na Vrhniki.** Posestnik g. Ivan Mihevc je pri prekopavanju zemlje za svojo hišo naletel na starine, ki so jih smatrali za rimski kanal. Muzejski upravnik dr. Mal, ki si je najdišče ogledal je ugotovil, da je to rimski grob iz zarezanih opečnih sten (dve z oznako L. B. SEC). Od pridatkov, ki pa so bili vsi v sekundarni legi, se je ohranil dobro ohranjen glinast vrč z ozkim vratom in z ročajem, nedoločljiv bronast novec, betast steklen balzamarij (podobno glinasto posodico, kakršno so že preje enkrat rašli na Vrhniki, so žal otroci razbili) ter brončen simpulum, ki so ga rabili pri daritvah za zajemanje iz kraterja za libacijo v simpuvium. Vse te stvari je v pravilnem pojmovanju pomena takih najdenin za našo domačo zgodovino g. Mihevc radevolje prepustil muzeju, — morda bo ta gesta vplivala vzgojno še dalje na poklicne vzgojitelje, da pride v muzej tudi steklena žara, ki spada zraven. Živo srebro, ki so o njem menili, da je na tem kraju samorodno, pa je prišlo na to mesto bodisi slučajno bodisi kot skrito blago: saj je znano, da je bila Vrhnika glavno monopolsko tovorišče in skladišče za to plemenito idrijsko rudo.

* **Vino zamenjala z lizolom.** V Grebušnici pri Šibeniku se je z lizolom zastrupila Ivana Peren, žena tamkajšnjega posestnika. Ker ji je bil otrok obolel na škrlatici, je bila hiša z lizolom razkužena. Čez par dni je pozabila na lizol. Ker je bila žejna, si je hotela natočiti čašo vina, vzela pa je napačno steklenico z lizolom in pila. Takoj je opazila zmoto in začela klicati na pomoč. Prihitela je na pomoč soseda, a brez uspeha. Nesrečna žena je čez pol ure umrla. Zapustila je troje nedoraslih otrok.

* **Smrtonosen strel iz samokresa.** V dolini leskovškega brega, neposredno ob cesti ki vodi v Leskovac, se je na močvirnati trati odigral te dni spopad, ki je zahteval človeško žrtev. Pavle Vale in Janko Brajković so se sprli z Mato Šajnovićem ter začeli streljati na Mato in njegovo ženo. V stiski je Mato potegnil samokres in smrtno zadel Vale Brajkovića. Njegova brata sta pobegnila in se skrila v šumi. Mate se nahaja v preiskovalnem zaporu.

* **Šestletni otrok po nesreči ustrelil svojo mater.** V Veprincu v Istri se je prošli četrtek pripetila strahovita nesreča. Dva logarja sta proti večeru prišla v gostilno Kate Branković, odložila puške in se vsedla k večerji. Šestletni sinček gostilničarke se je igral s puško in v šali nameril na svojo mamico. Nenadoma je počil strel in nesrečna mati se je mrtva zgrudila na tla. Krogla jo je zadela v srce. Grozna nesreča je vsej okolici vzbudila globoko sočutje.

* **Samomor v Novem mestu.** V petek zvečer je preminula tragične smrti v Novem mestu komaj 22 letna Emica Mramor, žena železniškega uradnika in hčerka kavarnarja Splihala. Zvečer je odšla z doma in skočila na mostu pod osebni vlak, ki jo je strašno razmesaril. Odtrgal ji je glavo, ki je padla potem v vodo. Truplo nesrečne ženske je vlekel drveči vlak nato še nekaj časa s seboj potem pa je vrgel v stran.

Marija Mindszenty
Olaf Fjord
Heinz Rolf-Münz
Eduard von Winterstein
Fritz Kampers
VSI v prekrasni filmski igri
Pot do Boga
(Udarci usode)
pride te dni v Elitni Kino Matica.

Iz Ljubljane

u— **Preporodova »Akademija«**. Snoči se je zbrala naša srednješolska mladina v dvorani »Naprednega dijaškega doma«, da poda uspehe svojega društvenega dela. Dvorana je bila polna mladine vseh šol in vseh razredov, prišli pa so tudi mnogi profesorji in starši. Predsednik je pozdravil pokroviteljico večera gospo dr. Kramerjevo pokrovitelja prof. Jerana in ostale goste na kar se je razvil lep program, ki je pokazal da naša mladina spopolnjuje svojo šolsko izobrazbo tudi v drugih strokah. Nastopil je orkester s »Florentinsko koračnico« z uverturo »Neme iz Portici« in »Bagdadskim kalifom« in žel priznanje za svoje prav dobro izvajanje. Istotako se je izkazal tamburaški zbor s štirimi točkami. Lep zaslužen uspeh sta odnesla oba violinista mali umetnik prvošolec Uroš Prevoršek, ki je z dvema Leoncavallovima točkama pokazal, da bo iz njega lahko nekoč še veliki mojster in g. Rupelj, ki je krasno podal posebno Schubertovo »Čebelico« Sledila je krasna deklamacija. Končno je nastopil oktet s tremi lepo skladno podanimi domačimi pesmimi in ko so peli staroznano: »Pomlad je spet«, smo čestitali mladini k njenemu pomladanskemu prazniku. Bil je lep večer generacije, ki se pripravlja za bodoče delo. Po programu se je vršila prisrčna družabna zabava, ki je dobro zaključila lepi večer.

u— **Arhitektonska razstava v Jakopičevem paviljonu.** V nedeljo dne 28. marca ob 11. dopoldne predava na II. arhitektonski razstavi v Jakopičevem paviljonu g. arh. Kregar o moderni stavbni umetnosti. Vodstvo po razstavi ima g. arh. Spinčič.

u— **Vidovićev klub v Ljubljani** je proslavil svoj praznik Etične pomladi z dopoldansko prireditvijo v balkonski dvorani univerze ki je v vsakem oziru prav dobro izpadla. Prireditev je posetil tudi šef prosvetne uprave za Slovenijo, kar je dalo prireditvi posebno obeležje. Na prireditvi sta poleg prevanja predsednika akad. Bajuka, deklamirada tudi gdč. Vida Juvanova in g. Slavko Jan, ki sta svojo nalogo častno izvedla in jima gre zato posebna zahvala. Etična pomlad se bo proslavljala vsako leto in bo proslavo oskrbel Vidovićev klub. Popoldne istega dne, 21. marca je imel klub svoje ustanovno zborovanje, na katerem so bila sprejeta klubova pravila in se je izvolil naslednji odbor: predsednik akademik Hugo Bajuk podpredsednik Stevo Lehpamer, tajnik Vladimir Kravos, blagajnik Ivan Zorjan, odbornika Makso Urh in Avgust Zagradnik. Klub prične po velikonočnih praznikih z rednimi tečaji o vseh srednješolskih predmetih. Ti tečaji bodo pripomoček za člane Vidovićeve dopisne šole za odrasle. Takoj po praznikih se otvorita srbohrvaški in francoski tečaj, po možnosti tudi drugi. V tečaje bodo imeli dostop samo člani Vidovićeve dopisne šole, ki so obeem člani kluba. Klub sporoča vsem članom, da se bo vršil prihodnji članski sestanek v serdo 7. aprila ob pol 7. uri v začasnem klubovem prostoru v Nar. domu — Tajnik.

Znana, solidna trgovina izgotovljenih oblek za dame in gospode
O. Bernatovič Mestni trg št. 5, bo tudi v teh dneh splošne preskrbe z oblačili omogočila cenj. rodbinam in poedincem, da si nabavijo o pravem času oblačila **na obroke** in to **brez povišanja cen**
1814 a

u— **Kolo jugoslovenskih sester v Štepanji vasi.** K našemu poročilu o občnem zboru tega marljivega društva se nam naknadno poroča, da je bila izvoljena za podpredsednico Leopoldina Škrjanc, za tajnico pa Marica Žgur

u— **Higijensko predavanje in film O prehrani male dece ter o negi dojenčka.** Zveza kulturnih društev v Ljubljani opozarja ponovno občinstvo na predavanje gosp. dr. Ambrožica o temi »prehrana male dece«, ki bo zaključeno po lepem nazornem filmu »o pravilni negi dojenčka«. To predavanje se bo vršilo danes v Kinu Matica ob 10. dop. Začetek točen, vsled česar prosimo občinstvo, da pride pravočasno in s prepoznim dohajanjem ne moti poslušalstva. Predavanje bo zelo zanimivo. Vsaka žena in vsaka mati naj se zaveda velike koristi takega predavanja in naj pride gotovo.

u— **Opera »Bohème« z go Čaletovo.** Namesto koncerta ge. Ade Poljakove so uprizorili drugič »Bohèmo« z nekaterimi novimi pevci: Mimi — Čaleta, Benoa — Mohorič Aloindor — Janko in Kolén — Zupan. Toda v gledališču je vladal hlad, publike je bilo malo in niti z odra nas niso mogli ogreti, dasi so se pošteno trudili vsi, da bi podali svoje najboljše. Skratka, ubranosti ni bilo ne zgoraj ne spodaj. Neznosno dolgi premori so pa še posebej neprijetni v mrzli hiši. Ga. Čaletova spočetka ni bila mirna in ji je glas nervozno vibriral; kasneje se je razpela ter pred krčmo, zlasti pa v poslednjem dejanju pela jako lepo G. Mohorič je kakor g. Janko dobro karakteriziral svojo partijo in vedno ambicijozni g. Zupan je imel glasovno srečen večer ter je podal slovo od plašča zelo simpatično. Vzlic vsemu naporu g. Banovca, gdč. Thalerjeve, g. Mitroviča in g. Šublja pa predstava celotno ni bila dobra, ker nas je puščala mrzle znotraj in zunaj. Fr. G.

u— **Dramska sekcija »Jadran«** gostuje po daljšem presledku zopet na Viču v Sokolskem domu danes ob 8. zvečer z veseloigro »Moj srček«. Igra je zabavna, duhovita ter bo nudila občinstvu par ur zabave in smeha. Pri predstavah sodeluje društveni tamburaški zbor.

u— **Izgubljeno.** Snoči, ob 21.15 je izgubila neka gospodična v Kolodvorski ulici na potu proti hotelu Štruklju ročno torbico. Pobral jo je poznan gospod, ki se poziva, da izroči najdeno stvar v upravništvu »Jutra« v Prešernovi ulici ali na policiji.

u— **Dramska predstava za naše malčke,** ki jo je priredilo v sredo popoldne žensko telovadno društvo »Atena« v dramskem gledališču, je prav lepo uspela Ga. Vanda Gorčeva je pripovedovala pravljice pod naslovom »Če pride čarodej«. Od gledališkega ansambla so sodelovali izborno kostumirani g. Peček kot čarodej, ljubka ga. Šaričeva v vlogi krilatke, g Jan kot princ in drugi. Prav dobro so se postavile ob koncu deklice najmlajših let, ki so nastopile v baletu s pestrimi narodnimi nošami v družbi venčane kmetiške neveste. Kaj je bil vzrok, da je bila drama pri tej predstavi skoro prazna, si ne moremo prav misliti, saj se je ob podobnih popoldnevih gledališče kar trlo mladeži. Prirediteljice bodo gotovo z nezmanjšanim idealizmom nadaljevale svojo kulturno misijo med našo deco. Prihodnji predstavi, ki se ponovi na belo nedeljo, bodo dodali ob koncu še en solo ples.

Brez mnogo reklame
je vsakomur znano, da se najceneje in najbolje kupijo **pomladanske obleke, površniki, predvsem pa obleke za otroke** samo v naši detajlni trgovini na Erjavčevi cesti štev. 2.
Za Veliko noč poleg razpisanih nagrad še posebne cene.
Konfekcijska tovarna
FRAN DERENDA & COMP.,
Ljubljana. 1702

Toaletno in desinfekcijsko sredstvo **SANOFORM** za dame izdeluje tvrdka **Chemotechna**, Mestni trg 10 (na dvorišču tvrdke A. & E. Skaberne) tam dobite tudi **TARMOL** priznano dobro sredstvo zoper mole ter slične izdelke.

A. Kunc, Ljubljana
priporoča svojo bogato izbero
finih površnikov
za gospode 81
po prav zmernih cenah.

137.

Golšo in Basedovo
bolezen ozdravi **RADENSKA VODA,** ker vsebuje jod. Požirkoma piti!

Trgovina F. MERŠOL nasl.
se nahaja sedaj **Wolfova ulica 5.**
Priporoča veliko zalogo rokavic, nogavic za dame, gospode in otroke. Čipke, vezenine, naramnice, svilene trakove, ženska ročna dela, volna, svila, bombaž. Predtiskarija. **Ustanovljeno 1887.**
88-a-d

Oblačila za dame
kostume, plašče, obleke zadnje novosti.
Fran Lukič, Pred škofijo 19.
Najnižje cene!

u— **Radioklub v Ljubljani** sporoča svojemu članstvu, da se nahaja tajništvo kluba na ljubljanskem velesejmu, paviljon »D« in ne na Dtnajski cesti št. 9. Tja naj se naslavljajo vsi dopisi. Članstvu je tam tudi na razpolago sprejemni radioaparat, kjer se lahko posluša vsak torek in četrtek od osmih zvečer naprej radiofonske prireditve. Obenem opozarja klub, da ne prevzame nobene odgovornosti za razne nerednosti, ki so se izvršile brez vednosti odbora.

u— **Poštne vesti.** Pobiranje pisem iz poštnih nabiralnikov v Ljubljani se v kratkem prične z elektromotornim vozilom in se uvedejo pri pobiranju korespondence tudi kontrolne tablice. Dospele brzojavke se bodo odslej dostavljale na kolesu. Upati je, da se bo dostava na ta način znatno pospešila.

u— **Za lastnike novozgrajenih hiš.** Gerentski svet mestne občine ljubljanske je sklenil da se predpisujejo za vse nove hiše, zgrajene po mesecu juniju 1920., tudi v letih 1926 in 1927. občinske davščine v naslednji znižani izmeri: Za stanovanja z letno čisto najemnino do 6000 Din vodarine in gostaščine po 2%, z najemnino nad 6000 Din pa po 4%. Od stanovanj, ki jih uporabljajo hišni posestniki zase, se predpisuje vodarine in gostaščine pri napovedani najemnini do 6000 Din po 3%, pri najemnini nad 6000 Din pa po 5%. Za obratovališča trgovcev itd se predpisuje vodarine in gostaščine po 7%. Kanalske pristojbine se predpisuje v vsakem primeru po 1%.

u— **Čevljarji se opozarjajo** na razpis nabave čevljev za policijske agente, objavljen v »Uradnem listu« št. 28. z dne 27. marca 1926.

u— **Opozarjamo na oglas** tvrdke Kleinmayer & Bamberg.

u— **Sokol II.** priredi tudi letos pomladansko tombolo, v korist lastnega doma. Članstvo in Sokolu naklonjeno občinstvo se naprosa, da ga pri tem podpira. 421

u— **Srebno cigaretno dozo** so kot nagrado prejeli v času od 22. do 27. t. m. sledeči gospodje: Streicher Luka, sodar pri tvrdki Zelinka v Šiški in Josip Kramar, posestnik, eSlo, št. 48 Žepno uro pa g. Gugala Stanislav posestnik Bled št. 33. Konfekcijska tovarna Fran Derenda & Cie v Ljubljani. 419

u— **Javno sporočilo.** Vsem, ki so obiskali in kupili dne 26 in 27 marca čevlje v naši detajlni prodaji, sporočamo da so kuponi št. 116, 123, 124, 131, 222, 224, 335, 410, 421, 441 511, 526, in 549 nagrajeni z nagrado po 40 Din. Nagrado po 100 Din pa dobijo naslednje osebe: Kosančič Marija, Poljanska cesta 74. Štrukelj Marija, Št. Vid 62, Miklavčič Viška ulica 8. Nagrade se izplačujejo proti predložitvi kopije blokov v detajlni prodaji takoj. Razdeliti je še 17 nagrad po 100, in 187 nagrad po 40 Din na bloke, ki so že po separatni kombinaciji opredeljeni in ki so v kombinaciji do vštevši 3. aprila 1926. Detajlna prodaja K. Pollak, d. d. Dunajska cesta.

u— **Policijske prijave.** Od petka na soboto so bili prijavljeni policiji sledeči slučaji: 3 tatvine, 2 prestopka kaljenja nočnega miru, 2 prestopka žaljenja Nj. Veličanstva, 1 nezgoda, 1 prestopek nedostojnega vedenja, 1 prestopek zglaševalnih predpisov in 11 prestopkov cestno-policijskega reda. Are

Na planine!

Spravite v red svoje „gojzerce", da bodo pri rokah. Ako potrebujete novih, Vam svetujemo najboljše „gojzerce", ki jih edino pravilno izgotavlja špecijalna delavnica

J. Brajer, Breg štev. 1, Ljubljana

tacije so bile izvršene 3 in sicer: 1 radi beračenja in 2 radi prepovedanega krošnjarenja.

u— **Vlom v mlekarno.** V petek ponoči se je neznan zlikovec splazil na dvorišče hiše št. 60 na Sv. Petra cesti in vlomil s ponarejenim ključem v mlekarno Franca Krištofa. Lopov si je nabral notri za okrog 300 Din razne čokolade, več kilogramov masla, salami in drugih jestvin.

u— **Usmiljena Samaritanka.** Starinarica Antonija Kikelj, stanujoča na Krakovskem nasipu št. 10, je ležala te dni bolna v postelji. Obiskat jo je prišla Angela P. ki jo je prijazno tolažila in se ji slednjič ponudila, da ji med boleznijo streže. Kikljeva seveda ni vedela, da je imela Angelca tekom svojega pisanega življenja že premnogo poslov s policijo in da se je seznanila že neštetokrat z dobrotami življenja po raznih zaporih. Angelca ji je nekaj dni vneto stregla in bolnica je bila ž njo popolnoma zadovoljna, dokler ni v petek opazila, da ji je zmanjkalo izpod zglavja več gotovine izpod postelje pa par ženskih čevljev. S čevlji in denarjem vred je zmanjkala seveda tudi Angelca.

u— **Nenavadna slabost na cesti.** Na Dunajski cesti nasproti kavarne »Evrope« je dobil v petek popoldne zasebni uradnik Karel Krištofič nenadoma težak živčni napad. Padel je pri tem na cestni tlak tako nesrečno, da se je pri padcu močno poškodoval na glavi. Odpeljali so ga z rešilnim vozom na njegov dom.

Iz Maribora

a— **Občni zbor krajevne organizacije SDS v Mariboru** se bo vršil v torek 30. t. m. ob 20. v mali (spodnji) dvorani Narodnega doma. Na dnevnem redu je poročilo oblastnega predsednika dr., Lipolda o političnem položaju poročilo odbora o poslovanju v minulem letu, konstituiranje novega odbora, poročilo demokratskega kluba občinskih odbornikov o občinski politiki, razne želje in nasveti, predlogi itd. Za odbornice vseh treh gospodarskih in političnih društev je udeležba obvezna. Želeti pa je tudi da se ostali pristaši stranke udeleže občnega zbora v čim večjem številu.

a— **Učiteljstvo in duhovščina na delu za Protituberkulozno ligo.** Na pobudo odbora PTL je prosvetni oddelek pri velikem županu mariborskem odobril nabiralno akcijo lige med učiteljstvom. Istotako je tudi škofijski konzistorij odobril predlog Lige in naročil duhovščini v lavantinski škofiji, da zlasti na deželi podpira akcijo za gradbo prostozračne lope.

a— **Odbor za postavitev spomenika v svetovni vojni padlim vojakom** je na svoji seji dne 15. t. m. odstavil s predsedniškega mesta Antona Krepeka, ki je zagrešil v invalidski organizaciji nečedne manipulacije, radi katerih bo imel opravka še z državnim pravdništvom. Obenem pa opozarja odbor občinstvo, da g. Krepek ni več upravičen na birati in sploh sprejemati kakoršnekoli prispevke za spomenik. »Naša Straža« in »Volksstimme« sta si radi g. Krepeka, ki je bil hud klerikalni priganjač, skočili v zadnjih številkah precej hudo v lase.

a— **Posetite akademijo trgovske mladine!** Danes 28. t. m. ob 15. uri priredi v mali dvorani Narodnega doma Izobraževalno dru društvo napredne trgovsko-obrtne mladine v Mariboru svojo akademijo. Na sporedu so glasbene točke tamburaškega zbora, recitacije in odlomek iz Cankarjevega »Kralja na Betajnovi«. Vabljeni so predvsem trgovci in obrtniki.

a— **Ustanovitev carinsko-kemičnega laboratorija v Mariboru.** Na predlog predsednika trgovskega gremija g. Weixla in na intervencijo Trgovske zbornice pri generalni direkciji carin v Beogradu je finančni minister odredil, da se pri glavni carinarnici v Mariboru osnuje carinsko-kemični laboratorij. Za njegovega vodjo je imenovan g. inž. Stevo Nikolajević, ki ima nalog, da nemudoma nabavi potrebno opremo za laboratorij, ki bo začel poslovati že začetkom aprila. S tem je ustreženo že davni želji interesentov iz Maribora in okolice. Odslej se bodo torej izvrševale potrebne analize v Mariboru, do čim se je moralo doslej blago pošiljati v Ljubljano, kar je carinsko poslovanje zelo zavlačevalo in često povzročalo trgovcem tudi visoko ležarino.

a— **Poškodbe v tovarnah.** Žilc Ivan, 54 let ni ključavničar v železniški kurilnici se je včeraj pri popravilu stroja ponesrečil in dobil rano na glavi ter telesne notranje poškodbe. Potež Alojz, 59 letni železničarski kotlar, se je istotako ponesrečil. Na desno nogo mu je padla 300 kg težka železna plošča in mu zmečkala stopalo. — Potočnik Alojz pa je prišel po nesreči z levo roko v stroj, ki mu je odtrgal dva prsta. Vsi so bili prepeljani z rešilnim vozom v bolnico.

a— **Senzacijonalna aretacija.** Veliko senzacijo je včeraj vzbudila vest o aretaciji trgovca I. B. Kot začetnik se je moral boriti B. s hudo nemško konkurenco, kateri je končno podlegel in nedavno napovedal konkurz. Skušal pa je rešiti kar se rešiti da, pri tem pa je zašel na stranpota. Skupno z nekim B. je skušal blago razprodati. Za to je doznala policija, ki je uvedla preiskavo in res našla več zabojev blaga iz trgovine B., ki je bilo namenjeno za prodajo. Del blaga je bil že v Ljubljani. Zato je policija odredila aretacijo obeh, ki bosta radi goljufive krivde izročena sodišču.

Da najboljši je to znaj, Colombo Ceylon čaj!

140

Iz Celja

e— **Olepšava mesta.** Olepševalno društvo v Celju gradi pri brvi čez Savinjo lepo gredo za cvetlice, obdano s solidnim cementnim obzidkom. To bo lepo nadomestilo za bivša kruljeva kostanjeva drevesa.

e— **Skupen sestanek** članov krajevnih organizacij samost. demokratske stranke za Celje in Celje okolico se bo vršil v sredo 31. t. m, ob 8. zvečer v mali dvorani Celjskega doma. Na dnevnem redu je predavanje o socijalnem zavarovanju; to predavanje je ravno sedaj zelo aktualno in je želeti, da se sestanka udeleži čim več članov.

e— **Stavbna sezona v Celju.** Do sedaj se stavbna sezona v Celju ni posebno razvila. Razpisana je stavba okoliške šole, sicer pa nekateri hišni posestniki popravljajo zunanje lice svojih hiš. Novi lastnik prejšnje Bachove hiše v Prešernovi ulici dr. Božič renovira celo stavbo temeljito, kar bo mestu vsekakor v okras.

e— **Žile si je prerezal** v celjskih zaporih jetnik Salamun. Prepeljali so ga v celjsko javno bolnico.

e— **Skupščina »Oblastnega središča STM za Slovenijo«** se bo vršila v Ljudskem vseučilišču v Celju. Skupščina se otvori ob 8. zjutraj. Ob 10. pričnо javna predavanja in anketa za starše. Točno ob 12.30 skupen obed delegatov in zunanjih gostov. Ob 14. slavnostna zaobljuba kola »Savinja« in delegatov na »Starem Gradu«. V slučaju slabega vremena v zaprtem prostoru. Po vrnitvi iz »Starega Grada« koncert (klavir četveroročno in solopetje — sopran — s spremljevanjem klavirja). Del ljubljanske mladine je v Ljubljani že ob 18. uri, drugi del ob 21. uri. — Celjani predvsem starši in poklicni vzgojitelji se vabijo, da prisostvujejo skupščini in predavanjem v obilnem številu. — Pripravljalni odbor.

e— **Nespamentno in nevarno izzivanje.** Kakor se čuje, hodijo gotovi nahujskani elementi zlasti v ponočnih urah zmerjat in dražit vojaško stražo pri smodnišnici. To početje je skrajno nevarno in grdo. Nevarno, ker se lahko zgodi zopet kak nevaren slučaj, kakor zadnjič, grdo pa, ker vojak, ki je na straži, vrši le svojo predpisano službo. Dobro bi bilo ako bi se posrečilo prijeti par takih izzivačev, ki bi izdali one hujskače, ki vse to od daleč inscenirajo.

Iz Trbovelj

t— *Volilni boj za občinske volitve* se je sinoči v glavnem zaključil s številnimi sestanki pristašev vseh kandidatnih list. Določiti volilni izid vnaprej, je silno težko, pač pa se da že sedaj sklepati na precejšnjo abstinenco. Kakor vedno, tako vlada tudi sedaj velika zbeganost. Lahko rečemo, da so ljudje premalo poučeni, kakšne važnosti so občinske volitve zlasti v Trbovljah, ki jih je staviti po pomenu v isto vrsto z Ljubljano in Mariborom.

t— *Na konferenci vseh rudarskih članov* Delavske zbornice brez ozira na strankarsko pripadnost je bilo sklenjeno, da Delavska zbornica skupaj s strokovnimi organizacijami natančno preišče stanje reducirancev in da zasliši njihove želje, kje upajo na novo zaposlitev. V ta namen se naj zglasijo najpozneje do 10. aprila vsi odpuščeni rudarji v trboveljski občini: iz Trbovelj v trboveljskem Delavskem domu, iz Hrastnika pa v hrastniškem Delavskem domu. Za ostale revirje, kakor Zagorje, Rajhenburg, se je sklenilo isto. S seboj naj prinesejo članske knjižice Bratovske skladnice.

t— *Vsem staroupokojencem v vednost.* Več deset staroupokojencev, ki so brali v «Jutru» poročilo o zadnji seji gerentskega sosveta, na kateri se je votiralo za podporni fond staroupokojencev 15.000 Din, se je obrnilo na nas po informacije, kam se naj obrnejo v svrho podpor. Vsem staroupokojencem sporočamo, da je zanje najbolj primerna pot, da se obrnejo naravnost na občino in da svoje prošnje podprejo z dokazi.

t— *Zemljišče okrevališča Bratovske skladnice* v Gaberskem so si ogledali pretekle dni odborniki Bratovske skladnice na čelu z rudarskim glavarjem inž. Strgarjem. S pripravljalnimi deli te impozantne stavbe bodo pričeli v najkrajšem času.

t— *Dukičevo podjetje v Trbovljah* je nabilo na vseh svojih čakalnicah razglas, da sprejme v delo 40 delavcev za Rajhenburg. Kakor smo poučeni, je odziv zelo slab. Ker ni v Rajhenburgu primernih stanovanj na razpolago, se oženjenci vobče niso priglasili.

Iz Laškega

l— *Prvi poskus.* Pri zadnji občinski seji v Laškem je občinski odbornik Jože Fretze, član Zupančevega «Gospodarskega kluba», pričel naenkrat nemško «govoriti». G. župan ga je takoj opozoril, da ne bo trpel nemškega razpravljanja pri občinskih sejah, ter mu je odvzel besedo. Vidimo v tem prvi napad nemškutarjev na našo slovensko občino in ga vzamemo na znanje. Izjavljamo pa obenem, da ne bomo dopustili nikdar več, da bi ljudje onega kova, ki jih je «gospodarska stranka» spravila v občinski odbor, kazali narodni značaj našega trga. Ako misli Fretze, da bo sedaj, ko je z nedopustno in protizakonito popustljivostjo in proti odloku notranjega ministrstva dosegel vsaj začasno gostilniško koncesijo, lahko začel kazati svoj pravi kožuh, potem ko je odvrgel in slekel radikalno-klerikalnega, se silovito moti. Tudi ona oprostilna sodba v Celju, h kateri so mu pomagali 3 odvetniki (1 klerikalec, 1 Nemec in 1 radikal), mu ne bo pomagala!

l— *Javna razsvetljava* je sedaj skoraj dovršena in ne zaostaja za nobeno mestno. Osobito ona od postaje preko mosta in v Marijagraško cesto je brezhibna, a tudi drugod so žarnice porazdeljene pravilno. Dne 22. t. m. je občinska komisija odobrila javno razsvetljavo ter zahtevala le še 3 žarnice, ki se bodo te dni montirale. Vseh skupaj bo 34 žarnic.

l— *Iz občinske seje.* Pozornost pri zadnji občinski seji, dne 22. t. m., je vzbudilo, da se je demokratski odbornik Kl. presedel v vrste opozicije in sicer med klerikalce in «gospodarje». Kar je v srcu nosil, to je sedaj javno pokazal, koleba le še med obema tema strankama. Mi ga privoščimo eni kakor drugi ter mu želimo, da bi tam sedel dalje, kakor se sedaj kaže — ako mu namreč njegov značaj ne narekuje, da odide iz obč. odbora, v katerega smo ga mi poslali, brez odloga. — Na razgovor je prišla prošnja g. D. Pačnika za podelitev krajevne pravice za gostilno. G. župan je povdarjal, da smatrajo nadrejene oblasti, da je očividno še premalo gostiln v Laškem, ker so proti volji obč. odbora, podelile v zadnjem času eno koncesijo, zato pač ni razloga, da bi se ugovarjalo tej prošnji. Pri glasovanju je dobil večino predlog iz vrst klerikalcev, da naj se ugovarja podelitvi koncesije, demokrati so ostali v manjšini, ker so bili štirje radi bolezni odsotni. — Občini Marija Gradec in Jurklošter prosita za nove sejme in sicer prva tik ob Šmarjeti, kjer so se baš dovolili 4 novi sejmi. Občinski odb. Gn. pravi, da jih priporoča srezki veterinar, da več zasluži. Župan pojasnjuje, da so novi sejmi v škodo ne samo naši občini, temveč v prvi vrsti kmetu. Pokazal je to — prvi sejem v Šmarjeti. Živine je bilo dovolj, kupcev nobenih. Posledica bo, da bo na naših sejmih živine manj, inozemski kupci ne bodo prišli na svoj račun in bodo izostali — dobiček bo le pri prekupčevalcih, kmet bo oškodovan. Računa naj se izguba delovnih dni pri ljudeh in živini, prizadeta je po kramarjih solidna trgovina in obrt. — Končno se je sklenilo soglasno ugovarjati podelitvi novih sejmskih pravic. — Prošnji krištofske občine za sprejem Helene Košak v občinsko zvezo se ne ugodi. — Dijaški kuhinji v Celju se dovoli podpora 300 Din, vzgojevalnemu društvu «Domovina» v Ljubljani 100 Din. Računskim pregledovalcem se izvolijo gg. Četina, K. Pirnat in Zupanc. — Dijaku Julijanu Staniču se zagotovi sprejem v občinsko zvezo.

l— *Novo zimo in sneg* pozdravljajo naši kmetje kot dobrodošlo. Koristila bo baje sadnemu drevju in travnikom in pobrala one še redke zajce, ki so ušli kugi zadnjih tednov.

Iz Ptuja

j— *Stavbno gibanje v Ptuju.* Minulo jesen so bile v Ptuju zgrajene tri stanovanjske hiše, ki bodo tekom letošnjega leta dovršene. Poleg okrajnega glavarstva je zgradil enonadstropno hišo tukajšnji trgovec Vrabl, na Ormožki cesti pa po eno hišo podjetnika Treo in Pavlih. Vsa ta poslopja bodo služila deloma kot poslovni prostor, v ostalem pa za stanovanja. Nasproti glavarstvu podirajo staro hišno poslopje, ki je že res kvarilo okolico. Razven teh novih zgradb so bile obnovljene fasade nekaterih starejših hiš, kar je vse hvale vredno, ker so nekatera poslopja tega že zelo potrebna; nekatere fasade niso samo stare, marveč že starinske. Sedaj se razpečava opeka iz tukajšnjih dveh opekaren, Macunove in Celottijeve, ki razpošiljata v Zagreb in državni železnici. Na dravskem otoku pa že delj časa pridobivajo gramoz in pesek, kakor da bi se nameravalo letos nekoliko več graditi.

j— *Neumnost ali zloba.* Okrajni zastop ptujski je na raznih križiščih okrajnih cest dal napraviti kažipote in daljinarje. Komaj na so bile tablice nameščene, že so se našli ljudje, ki so čutili potrebo, da jih uničijo. Ravnotako so doslej neznani storilci izruvali in posekali na več krajih ob okrajni cesti nasajena drevesa. Oblastva so uvedla preiskavo in zasledovanje krivcev. Bilo bi želeti, da gre ljudstvo samo v tem oziru oblastvom na roko, da dobe zlobneži, ki dotičnemu kraju nikakor ne delajo časti, zasluženo kazen.

Iz Slov Bistrice

i— *Sejem* dne 26. t. m. je bil kot velikonočni sejem slabše obiskan kot druga leta. Prignali so 10 konj, 2 bika, 202 vola in 157 krav in 2 ovci. Kupčija se ni mogla prav razviti, ker je bil samo 1 inozemski kupec. V Avstrijo se je prodalo 8 parov volov, ostale kupčije so se vršile samo med domačini. Cene se od zadnjič niso izpremenile. Dobri voli so se plačevali po 8 — 9 Din kilogram.

i— *Darila.* Tukajšnjemu sok. društvu je daroval ob priliki svojega godu g. dr. J. Pučnik 500 Din, organizaciji SDS pa zobotehnik g. Reich iz Ptuja 100 Din. Velikodušnosti iskrena zahvala.

i— *Za Vodnikovo družbo* vlada tu precejšnje zanimanje tudi med kmetskim prebivalstvom. Izražajo se želje, da bi izdala v redni izdaji poljudno znanstvene knjige, ticoče se naprednega gospodarstva.

Sport

Primorje : Hermes 4 : 1 (4 : 1, 0 : 0)

Nadaljevanje prekinjene finalne tekme za Krisperjev pokal.

Včeraj popoldne se je na igrišču Ilirije nadaljevala finalna tekma za Krisperjev pokal, ki je bila dne 19. t. m. radi vmešavanja publike eno minuto pred odmorom ob stanju 4 : 1 za Primorje prekinjena. Včeraj sta igrali moštvi — pred prazno hišo. LNP je namreč, da prepreči nove incidente od strani nesportnega in fanatičnega dela občinstva odredil, da publika k nadaljevanju tekme ni imela dostopa, menda pri nas prvi tak slučaj. Odredba se je izkazala za pravilno, ker se je končala tekma mirno brez vsakih zapletljajev, in sicer 1 + 45 minut.

Igrišče je bilo vsled dežja v precej slabem stanju, vsled česar niti eno moštvo v splošnem ni pokazalo one igre, ki bi se lahko od njega pričakovalo. Pač pa je tekma ponovno utrdila dobro mnenje o lepih defenzivnih zmožnostih Hermesa, pri katerem se je predvsem odlikovala obrambna trojica s Plešom na čelu. Njej gre v prvi vrsti zasluga, da Primorje ni moglo ves čas zabiti niti enega gola. Tudi krilska vrsta je dobro podpirala obrambo, dočim pa napadalna vrsta ni ugajala. Manjkalo je skupne igre in odločnosti pred golom. Najboljši je bil še Klančnik, toda tudi njega je morila neodločnost. Vsled tega pa Šiškarji tudi niso znali izrabiti nekaj prav ugodnih šans pred golom.

Pri Primorju se je še najbolj izkazala krilska vrsta. Napad ni znal prilagoditi svo je igre slabemu terenu. Obramba je s požrtvovalnostjo čistila nevarne situacije.

Po predvedeni igri je rezultat nadaljevanja, čeprav je Primorje imelo več od igre, z ozirom na dobro obrambno igro Hermesa docela realen.

G. Fink je topot sodil še dokaj dobro.

S tem so bile končane tekme za Krisperjev pokal, ki si ga je priborilo Primorje. Po tekmi je predsednik LNP. g. Jaklič izročil pokal zmagovalcu, mu čestital k uspehu ter tudi pohvalil Hermesa, ki je s svojo vztrajnostjo prišel v finale.

Večerni tek ASK. Primorje po Ljubljani

Snoči ob 19. uri se je vršil na cestah v Ljubljani večerni tek, ki ga je priredil ASK Primorje, in ki je prav dobro uspel.

Startalo je 25 tekačev, in sicer v I. kategoriji 7, v II. kategoriji pa 18. Zastopani so bili Ilirija (7 tekačev), Svoboda (2), Krakovo (2) in Primorje (14).

Rezultati so bili sledeči:

I. kategorija: 1. J. Slapničar (Primorje) 120 m pred drugim De Reggi (Ilirija). Sledili so Deržaj (Ilirija), Gaberšček (Svoboda), Senčar (Ilirija), Pintarič (Primorje).

II. kategorija: 1. Močan, 2. Zorga, 3. Arhar (vsi Primorje), 4. Ogrin (Ilirija).

Ob cestah, zlasti ob Aleksandrovi cesti, se je zbralo mnogoštevilno občinstvo, ki je z zanimanjem sledilo poteku te prve večerne lahkoatletske prireditve v Ljubljani.

IV. kolo prvenst. nogom. tekem

Danes v nedeljo se odigra IV. kolo prv. nogom. tekem, pri katerem nastopita dva para, katera obetata dati zadovoljivo in zanimivo igro. Predvsem vzbuja precej interesa tekma med SK. Ilirijo in SK. Jadran.

Tudi tekma med ASK. Primorje in ŽSK. Hermes bo brezdvomno zanimiva, saj so Šiškarji v zadnjih tekmah pokazali, da so dobro defenzivno moštvo, ki ne klone tako kmalu.

SK. Slovan ima nekoliko lažjo nalogo z ozirom na to, da nastopi proti SK. Svobodi, katero pa ne sme podcenjevati, kajti Svoboda je tudi v zadnjem času pokazala, da je precej napredovala.

Poleg navedenih se bodo odigrale še nekatere prv. tekme med rezervnimi moštvi. Tekme se vrše v sledečem redu: predpoldne igrišče SK. Ilirije ob 10.30 uri SK Ilirija rez. : SK. Jadran rez., popoldne ob 14.15 ASK. Primorje : ŽSK Hermes, ob 16. uri SK Ilirija : SK. Jadran.

Na igrišču ASK. Primorje predpoldne ob 10.30 uri ASK. Primorje rez. : ŽSK. Hermes rez. in popoldne ob 15. uri SK. Slovan : SK. Svoboda.

SK. Ilirija : SK. Mura v Mariboru

Danes dopoldne ob 11. uri se vrši na prostoru SD. Rapida finalna tekma za podsavezni pokal. Kot nasprotnika si stojita nasproti družini ljubljanske Ilirije in Mure iz Murske Sobote. Tekma bo najzanimivejša in najvažnejša v tem pokalnem turnirju, ker bo Ilirija sigurno storila vse, da odloči tudi to tekmo v svojo korist in si pribori pokal za eno leto. Na drugi strani pa bo Mura hotela svoj dobri sloves, ki ga uživa posebno v Mariboru, še bolj utrditi. Ker se obe družini nahajati v prav dobri formi obeta biti tekma izredno napeta in zanimiva. V družini Mure nastopi večina igralk, ki so prošlo leto porazile I. družino Ilirije z 10 : 9. Ilirija pa nastopi v isti postavi kakor je nastopila proti Ateni z izjemo vratarice, ki jo zamenja Tratnikova. Obe družini dospeta v Maribor danes dopoldne z osebnim vlakom.

Službene objave LNP.

(Seja p. o. dne 24. in 26. t. m.)

Verificirajo se igrači: Zankl Karl za SK. Ilirijo s pravom nastopa dne 24. VI. 1926; Pečar Anton za SK. Slavija, Koman Leo in Gaberšček Viktor za SK. Svobodo s pravom nastopa 31. III. 1926.; Wolmut Pavel za SK. Svobodo in Privšek Josip za ASK. Primorje s pravom nastopa dne 24. IX. 26.; Krasnik Julij, Pilinger Marko, Kramar Miloš, Rupnik Karol, Lebeničnik Joško, Pleskovič Vladimir, Krasnik Virgil, Cestnik Ludvik, Babič Anton, Kokalj Adolf, Berger Joško in Razboršek Hinko za novoprijavljeni klub SK Trbovlje s pravom nastopa dne 5. IV. 1926; Žabka Drago, Besenšek Anton, Zupanc Franc, Vozlič Franc in Rubš Herbert za SK. Red Star s pravom nastopa dne 31. III. 1926; Košir Ivan in Zuccato Rinaldo za SK. Slovan s pravom dnem 5. IV. 1926. in Mihelič Karlo v smislu § 10. spl. pr. JNS. s pravom takojšnjega nastopa za SK Ptuj pri vseh tekmah.

Verificirajo se prv. tekme odigrane dne 17. III. 1926 v Ljubljani SK. Slovan rez. : SK. Jadran rez. 6 : 0 v smislu § 14. prav. prv. tekem, ker je nastopil SK Jadran rez. z neverificiranim igralcem, poleg tega se mu odštejeta dve točki ob koncu tekmovanja, dne 14. III. 1926. v Ljubljani odigrane prv. tekme: SK Slovan : SK Ilirija 0 : 10, SK Slovan rez. : SK Ilirija rez 0 : 6 in ŽSK Hermes : SK Slavija 3 : 2; v Mariboru odgrana prv. tekma ISSK Maribor : TSK Merkur 5 : 3 in v Celju odigrana prv. tekma SK Celje : Atletik SK. 3 : 1.

Z ozirom na sodniško poročilo g. Nemca o tekmi ISSK Maribor : SK Ptuj in g. Ahčana o tekmi SK Ilirija rez. : SK Slovan rez. se pozivata SK Ptuj, da zasliši igrača Preloga, SK Slovan pa igrača Ivana Bucika ter pošlje tozadevni zapisnik LNP. v obravnavo.

Z ozirom na sklep o. o. LNP. se pozivajo klubi, da javijo svoje reditelje in stranskega sodnika pismeno služb. odboru. LNP.

Iz sekcije ZNS. (Službeno.) Za 28. t. m. se delegirajo sledeči sodniki: na igrišču Ilirije 10.30 Ilirija : Jadran rez. g. Boštjančič, 14.15. Primorje : Hermes g. Možina, 16. Ilirija : Jadran g. Planinšek; na igrišču Primorja 10.30 Primorje : Hermes rez. g. Smole J., 15. Slovan : Svoboda g. Deržaj. — Opozarjajo se sodniki, da pri tekmah strogo postopajo po obstoječih pravilih in vsako nedisciplinarnost in surovost moštev preprečijo z najstrožjimi odredbami. O vsakem incidentu in izključitvi morajo natančno poročati.

Simmeringer v Parizu. Pri včerajšnji tekmi v Parizu je dunajsko moštvo Simmeringer zmagalo nad Red Starom s 7 : 0.

Kolesarsko in motociklistično društvo «Sava» v Ljubljani priredi dne 11. julija na prostoru SK. Ilirije društveno, narodno in mednarodno dirko z bogatim sporedom.

Šah

Odmev semmerinške šahovske mrzlice v Ljubljani.

Janez: Al' je hin Aljehin?

Turnir na Semmeringu

Spielmann še vedno vodi. — Vidmar » Roselli remis.

XV. kolo: Spielmann še vedno vodi, Aljehin mu je tik za petami, dr. Vidmar je bil z najslabšim igralcem turnirja, Italijanom Rosellijem, ob 9. zvečer še vedno zapleten v hud boj. Poziciji obeh sta bili ob tej uri še vedno enaki.

Z veliko napetostjo se je pričakoval izid partije Spielmann : Vayda. Slednji je žrtvoval enega kmeta in prešel že v energičen napad, ki ga pa ni znal nadaljevati, nakar je partijo izgubil. Najlepša je bila indijska igra Aljehin : Reti. Po živahnem boju sredi igre se je razvila težavna končnica, v kateri je Reti podlegel. Bila je to mojstrska pozicijska igra. Partija Niemcovič : Tartakower je končala remis.

Treybal je z energičnim napadom zapletel Tarrascha kmalu v mat. Grünfeld je porazil Davidsona. Odlični teoretik je bil ves čas v veliki premoči. Yates je v španski igri obkolil dr. Michelove kraljeve postojanke in ga kmalu prisilil h kapitulaciji. Partija Gilg : Kmoch je končala remis. Rubinstein si je proti Janovskemu zgradil že zelo ugodno pozicijo, napravil potem nekaj slabih potez in končno celo izgubil.

Partija Vidmar : Roselli je končala ob 10. zvečer remis. Ta dogodek je tvoril največje presenečenje včerajšnjega dne.

Stanje po XV. kolu: Spielmann 11 in pol, Aljehin 11, Tartakower, Niemcovič 10 in pol, Vidmar 10, Tarrasch 8 in pol, Rubinstein, Treybal in Grünfeld 8, Reti in Janovski 7 in pol, Yates in Vayda 6 in pol, Gilg 6, Davidson 5 in pol, dr. Michel 4 in pol, Kmoch 4, Roselli 1.

Danes, v XVI. kolu, igrajo sledeči pari: dr. Michel : Rubinstein, Grünfeld : Yates, Tarrasch : Davidson, dr. Vidmar : Treybal, Kmoch : Roselli, Reti : Gilg, Tartakower : Aljehin, Spielmann : Niemcovič, Janovski : Vayda.

Vremensko poročilo

Meteorološki zavod v Ljubljani, 27. marca 1926 — Višina barometra 308.8 m

Kraj (opazovanja)	Čas	Zerom.	Temper.	Rel. vlaga v %	Smer vetra in brzina v m	Oblačnost 0—10	Vrsta padavine: ob opazovanju	Vrsta padavine: v mm do 7 ure
Ljubljana (dvorec)	7.	760·8	6·7	89	WSW 1	9		dež 1.9
	8	760·9	6·7	88	NW 0.5	10		
	14	759·0	10·2	75	SW 0.5	9	pljusek	
	21.	758·3	8·8	79	SW 1.5	10		
Zagreb	8.	761·0	7·0	80	ESE 1.5	10		0
Beograd	8.	762·2	7·0	78	SE 5	3		0
Sarajevo	8.	762·1	6·0	84	E 1.5	10		0
Skoplje	8.	763·2	9·0	91	N 1.5	10		dež 0.1
Dubrovnik	7.	761·5	12·0	73	mirno	7		dež 3.0
Praga	7	758·9	0·0	—	ESE 9	10	megla	0

V Ljubljani je povprečni barometer nižji kot včeraj za 2.5 mm.

Solnce vzhaja ob 5·52, zahaja ob 18·21, luna vzhaja ob 16·22, zahaja ob 5·24

Tudi četrti teden marca je ostal enak prejšnjim, hlad, burja, oblačno, dež in celo sneg. Gotovo bo imel letošnji februar višjo temperaturo nego marc; kakor je bil februar nenormalno topel, tako je marc nenormalno hladen.

V prvi polovici tedna je mrzli zrak še vedno dohajal s Severnega Ledenega morja in preplavljal Skandinavijo in Rusijo. Še vedno je imela vsa Rusija pravo zimo, ponekod je znašal mraz še vedno 20° C pod ničlo, vendar večinoma le okrog 10° C. In tudi ta teden je dobila Rusija še obilo novega snega.

Iz Rusije je silil mraz proti zapadu in jugu in preko srednje Evrope dosegel atlantsko obalo ter obrežje Sredozemskega morja. Sicer se je mrzla struja na potu že precej ogrela, ali vendar je zanašala snežni metež daleč na zapad in jug.

V drugi polovici tedna se je vreme pričelo spreminjati. Najprej se je daleč na severu zapeljala velika zračna depresija z Atlantskega oceana na severno Rusijo in ta ogromni vrtinec lažjega zraka je naenkrat prekinil dovoz mrzlega severnega zraka, zato pa puhnil na Rusijo toplejši zrak s severnega Atlantskega oceana. Zima je jela tudi na Ruskem popuščati.

Malo nato se je pojavila druga depresija ob francoski obali; prišla je prav tako z Atlantskega oceana in se pomikala počasi proti evropskemu kontingentu. Vpliv tega zračnega vrtinca je v soboto segel tudi do nas; nenadoma je prevladal jug ter s toplejšim, a zelo vlažnim južnim zrakom preplavil naše kraje. Ali ker je prodirajoča južna struja povsod zadevala na hladnejše plasti in se mešala z njimi, se je takoj pojavilo deževje.

Zboljšanje vremena se nam sedaj še vedno ne obeta.

Dunajska vremenska napoved za nedeljo: Jutri ob živahnih južnih vetrovih mogoče še oblačno in toplo. V gorah viharni južnovzhodni vetrovi.

Iz življenja in sveta

Pariški drobiž

(Pariška divjačina. — Uloga revolverja. — Deložacija potom plinske bombe. — Borbe s kravami. — Nedeljski počitek.)

—ž— Pariz, 24. marca.

V Parizu je več divjačine, kakor bi si kdo mislil. Toda divjačine prav posebne vrste. Lovi jo policija. Zadnjič, lepega večera, je sklenila, da organizira lov po prvem okraju. Zaprla je nekaj sumljivih ulic, v katerih se nahajajo temni lokali, in ustavila je stopetdeset ljudi ter zahtevala legitimiranje. Od teh jih je kar pridržala petdeset, kar je vsekakor lepo število, če pomislimo, da je ena tretjina Parižanov, ki jih policija ustavi na slepo srečo na cesti, sumljivih v tako hudi meri, da morajo kar naravnost v luknjo. Vsekakor se niso mogli zadostno legitimirati. Morda nekateri kot tujci niso imeli pravilno izstavljenih potnih listov, ali pa so imeli pri sebi orožje, kar je v Franciji občutno kaznivo...

Vedi torej, da je v Franciji zabranjeno nositi vsako orožje. Nihče ne dobi orožnega lista; ga sploh ne poznajo. Vendar pa je — za tipičen francoski paradoks — prodaja vsakega orožja in nabojev svobodna. Zakon je v tem pogledu zelo pomanjkljiv in opetovano so že listi in parlamentarci opozarjali vlado na nedoslednost, da si lahko vsakdo kupi orožje, nositi ga pa ne sme nihče. Lopovi si lahko v vsaki prodajalni nakupijo revolverjev, browningov in municije, kolikor hočejo, pošten človek si pa za brambo ne upa nositi samokresa seboj, ker pride v luknjo, če ga dobi policija pri njem. In vsak dan čitamo v listih o streljanju: mož strelja na ženo, žena na moža, ljubimec na izvoljenko, ali obratno, delavci med seboj, lopovi na policijo in druge ljudi... skratka, revolver igra povsod veliko vlogo. To pa samo zato, ker si ga vsakdo lahko preskrbi, kadar in kjer hoče.

Da je stanovanjska kriza v Parizu velika, sem že poročal. Posledica so večkrat prisilne deložacije, ki se pa pri vročekrvnosti Francozov ne izvršé vedno mirno. Tako dve dami v Parizu nista hoteli iz stanovanja, ki jim je bilo sodnijsko odpovedano. Ko je lastnik hiše na določeni dan poklical policijo na pomoč, se je iz zaklenjenega stanovanja na ponovno trkanje začul energičen glas, da gorjé onemu, ki bi si upal udreti, ker da se bo zgodilo nekaj strašnega.

A policijski komisar se ni dal ugnati, temveč je skozi odprtino, ki so jo zvrtali v vrata, dal vreči v stanovanje plinsko bombo, ki povzroča nezadržen jok in solzenje oči, tako da je vsak odpor nemogoč. Po par minutah so udrli v stanovanje in nasilno deložirali obe dami in njuno pohištvo.

Toda zadeve s tem še ni bilo konec. Ko je doznal policijski prefekt, na kako barbarski način je postopal komisar, ga je stavil na razpoloženje in enkrat za vselej najstrožje prepovedal, uporabljati zoper stanovalce sredstva, ki se smejo le v najskrajnejšem uporabiti zoper nevarne lopove, vlomilce ali morilce. Tudi časopisje je upravičeno grajalo tako sirovo postopanje.

Bikoborbe na španski način, ki so brezdvomno najkrvoločnejša zabava v Evropi, so v Parizu prepovedane, pač pa se vršijo v velikem cirkusu borbe s kravami, ki so pa nekrvave. Te igre so doma na jugu Francije. Posebno dresirane krave imajo rogove tako ovite, da ne morejo nikogar nabosti. Na čelo jim dajo znak, ki jim ga mora boritelj odvzeti. To pa ni lahka stvar, kajti krave so divje, se besno branijo in hočejo podreti ali nabosti vsakega, ki se jim približa. Marsikateri amaterji stopajo v areno in poskušajo svojo srečo. Oni, ki odvzame znak, dobi lepo denarno nagrado. Prizori so silno razburljivi, kajti podivjane krave ne poznajo nobene šale in vsak večer odnesejo enega ali drugega predrzneža iz arene, ki ga je krava podrla ali poteptala. Smrtnih nesreč seveda ni, toda predrzneži si v boju prav lahko polomijo roko ali nogo ali par reber. Ti boji so vsekakor priporočati samo ljudem z zdravimi živci... in z okusom posebne vrste.

Dolgo se je vršil v Franciji boj za nedeljski počitek. Človeku se je kar čudno zdelo, da večina Francozov ne pozna tega po vsem svetu uvedenega običaja. Če ste šli v nedeljo po Parizu, ste opazili, da je pretežna večina prodajalen odprtih tudi v nedeljo. Enako novine še danes izhajajo brez izjeme, pa naj bo petek ali svetek. Novinarji v Franciji so torej res pomilovanja vredni. Delavske organizacije, kakor tudi uduženja raznih nastavljencev borijo težak boj, da bo nedelja res nedelja. Lekarnarji so to že dosegli: lekarne so odsihmal, razen onih, ki imajo službo, ob nedeljah zaprte. Najnovejši vladni odlok pa je uvedel nedeljski počitek v ministrstva. Ministri sami se bodo v nedeljo sedaj ravno tako oddahnili kakor njih zadnji pisarji, ne bodo več držali oficielnih govorov, ne bodo nastopali pri javnih sprevodih, slavnostih in banketih — mir bodo imeli in prav je tako.

Mladi annamski vladar Bai Dao
na obisku v Parizu.

Smrt kralja absolutne ničle

Na nedavnem obisku v Londonu je nepričakovano umrl nizozemski prof. Heyke Kamerling Ovnneis iz Leydena, Nobělov odlikovanec in ravnatelj znamenitega leydenskega laboratorija »nizkih temperatur«.

Pokojni učenjak ni napravil nobenega eksperimenta v sobi, kjer ne bi stal toplomer vsaj na ničli. Veliko število njegovih poskusov je zahtevalo temperature tekočega kisika oziroma tekočega vodika (200 in 250 stopinj pod ničlo). Ta hudi mraz je temeljnega pomena za fiziko in po svojih eksperimentih je bil »kralj absolutne ničle« prof. Kamerling, učitelj fizikov vseh delov sveta.

Molekuli, najmanjši deli, iz katerih obstojajo vsi vidni predmeti, se nahajajo v neumornem valovanju. Ta posledica svetovne toplote nadvse nagaja učenjakom, da ne morejo opazovati stanic, ki plešejo z veliko brzino. Radi tega so sanjali od nekdaj o absolutni ničli, pri kateri se ustavi neprestano viharno premikanje in vidi oko v mikroskopu samo stroge skupine umirujočih molekulov. Ta ničla pa leži 273.2 stop. pod ledliščem in je bila dolgo nedostopna. Znanost, ki lahko doseže več tisoč stopinj toplote, ni mogla prekoračiti 100 stopinj do absolutne ničle.

Prof. Kamerling pa je nadaljeval poizkuse genialnega Poljaka Olszewskega, ki je dokazal, da je hitro padanje toplote posledica urnega razširjanja oziroma izhlapevanja plinov. Leta 1908. je premagal prof. Kamerling helij, zadnji plin, ki še ni hotel postati tekočina. Za to zmago je prejel učenjak Nobělovo nagrado. Znižal je temperaturo tekočega helija do 0.9 nad absolutno ničlo. Do leta 1922. je bila ta pridobitev izključen monopol leydenskega laboratorija. Šele pozneje je prišel do istega uspeha prof. Mac. Lennain v Kanadi (Toronto), lani pa berlinska Physikalisch-technische Reichsanstalt.

Dosežena točka je nadvse važna za opazovanje delitve moči na atome, ker je pri tem mrazu konec vseh zibajočih in vrtilnih gibanj molekulov. Poskusi s temperaturo tekočega helija so odkrili nadvse zanimive novosti: električni tok se n. pr. pod njo sploh ni izgubil. Krožil je po žici še ure in ure. Ta »supravodljivost« pa še ni popolnoma pojasnjena.

Znanost vsega sveta žaluje za prof. Kamerlingom, ki je prvi otvoril »deželo absolutne ničle« in je bil najzanesljivejši vodnik pri teh nadvse važnih eksperimentih.

Pustolovno! Popolnoma novo! Senzacijonalno!

HARRY HILL

Izvrstni igralec svetovnega slovesa, splošno priljubljeni kot neusrašlivi **Sherlock Holmes** nas po dolgem času zopet pozdravlja v svojem imenitnem filmu

„Tovariši smrti“

(Kriminalno-pustolovna igra v 7 dejanjih).

V vlogi bogate, mlade, temperamentne grofice briljira prekrasna MARRY ANDRA. Prekrasni so naravni posnetki ter izvrstne scene, posebno zanimive za vsakega turista. Bogata mlada grofica kot filmska zvezda. — Lastniki filmske tovarne dajejo mladi grofici same vratolomne vloge, da bi se ista ponesrečila ter da bi tako prišli do njenega denarja. — Sledijo vse mogoče smrtnonevarne scene kot: padec s konjem v globoki prepad, imenitni skok s skale na skalo, ponesrečeni avtomobil; skrivnostni paviljon, ki tone in se dviga iz jezera; aeroplan, ki vozi po zemlji, v zraku in pod vodo; eksplozija peklenskega stroja; med hribi in skalovjem; v ljubavi zedinjeni. Dve sijajni sceni tega izvrstnega filma vidimo na 14. strani današnje številke «Jutra».

Predprodaja vstopnic od 10. do pol 1. — Cene navadne. — Predstave se vrše točno ob: 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. uri. — Predstave ob dela[illegible]: 4., pol 6., pol 8., 9. Kot prihodnjo veliko senzacijo prinašamo: LOV ZA ZLATOM (Goldrush), v glavni vlogi sijajni Charlie Chaplin.

ELITNI KINO MATICA, vodilni kino v Ljubljani - Tel. 124.

Demokratični kupovalci pečenega krompirja v Parizu

G. Mario Roustan, državni podtajnik za trgovsko mornarico, kupuje pri branjevki zajedno z delavci, gospodinjami in prodajalkami, pečeni krompir. V medaljonu na levi (od leve na desno): gg. Guichard, ravnatelj pariške policije, Roustan in Morain, policijski prefekt. V desnem medaljonu: Mlade delavke v veselem uživanju novega krompirja.

Promocija belgijske kraljice

Prihod belgijske kraljice Elizabete v Lille, kjer jo je sprejelo 100.000 ljudi z velikim navdušenjem. Na desni slika kraljice v čepici častnega doktorja, za kakršnega jo je imenovalo inpromoviralo vseučilišče v Lillu.

Novo francosko padalo

je izpopolnjeno z vsemi modernimi pripomočki, da padec pilota čimbolj zadrži. Kakor zagotavljajo francoski strokvnjaki, je domala izključeno, da bi to padalo odpovedalo.

Umor z dinamitom

Priznanje stockholmskih zločincev.

Štirinajst dni je minilo po grozni noćni eksploziji v mirni stockholmski ulici Pipersgatan, kjer so našli razbit avtomobil in šoferja z odtrgano nogo, deset korakov v stran pa truplo mladega moža. O tem dogodku je »Jutro« že obširno poročalo. Policija je bila prepriča na, da gre za raf[illegible]iran in skrajno krvoločen zločin.

Drugo jutro sta bila poklicana na policijo oba tovariša umorjenega ravnatelja trgovske družbe Sixtena Feyborg Erik Arbin in dr. Kreüger. Izjavila sta, da o Feyborgovi smrti ničesar ne vesta, toda policija ju je kljub temu zadržala. Arbin je ostal miren, dočim je Kreüger odločno protestiral, češ, da izvaja policija nad njim brutalno nasilje. Policijski ravnatelj je bil neizprosen in oba gospoda sta morala ostati v preiskovalnem zaporu. V tem je policija ugotovila, da je Kreüger ukradel škatljico dinamitnih nabojev in da se je že teden dni pred eksplozijo vozil v dotičnem avtomobilu. Ranjeni šofer je izpovedal, da se je Kreüger

Cenj. odjemalcem tvrdke Drago Schwab, Ljubljana

se sporoča, da se jim bo od ponedeljka 29. t. m. do sobote 3. aprila nudila izredna ugodnost pri nakupu oblačil in perila. Od že itak nizkih cen bo tvrdka, da ustreže in da dokaže odjemalcem svojo blagohotnost, naklonila pri perilu 15% pri izgotovljenih oblekah pa 20% popusta. — Izkoristite zopet to izredno priliko!

Rame ob ramenu

Pivkova epopeja »Proti Avstriji« šteje že sedem zvezkov, sedmi (ali drugi druge serije) ima naslov »Informatorji« in je droben zvezek 120 strani majhnega oktavnega formata ter ima vse one vrline, ki so lastne dosedanjim zvezkom. Hvaliti v navadnem tonu, brez notranje deležnosti, se pravi žaliti. Pivkov spis ni »spis« v žal običajnem pomenu besede. To so beležke o doživljajih. Ti doživljaji so pa takšnega formata, da učinkujejo, kakor skupina Meštrovićevih kipov, kakor epos in obenem kakor starogrška tragedija, in kakor klasičen roman in obenem kino.

To je mnogo ob enem, pa si ne morem pomagati. Ne morem drugače ali bolše označiti, koliko gibanja, žive sile, koliko vere je v tu opisanih dogodkih, kako strašna je moč, ki jo vidim tu pri ustvarjanju nečesa iz niča. Ob enem pa je stil opisa poln dramatične pestrosti, neposrednosti, dialog je tako živ, da kar vidiš vse te dobrovoljce, informatorje, propagatorje, organizatorje, borce, vohune, avanturiste, komandante, malodušneže, Lahe, Nemce, alpine, Bosance, polkovnike, Sokole, ministre, dezerterje, žurnaliste, politike, vso sliko vojnega kaosa, ogromne napetosti in onega vrtinca, ki je v silnem pišu dvignil telesa in duše in jih zavrtel vrtoglavo, apokaliptično, v temo, iz katere se je porodila Nova Evropa, v kateri živimo in ki še ni niti vravnotežena, niti dovršena.

Vedno se mi pri lekturi Pivkovih spominov vsiljivo vrača misel: Da je to le napisano v angleščini ali v francoščini, koliko stotisočev naklade bi imele te rdeče brošure? Precej poznam vsaj najmarkantnejše spise zapadnih narodov in nemške, tičoče se svetovne vojne. Bodisi da so ti spisi memoari večjih ali manjših mož, državnikov, vojakov, diplomatov, bodisi da so to spisi manjših udeležencev oficirjev, redova, diplomatov, špionov, inženjerjev in zlasti še skitalcev, letalcev, prebeglic, vohunov policijskih specialistov, ali pa kakšne ženske, ki je opravila večji ali manjši del pomožne službe; ali spomini zdravnikov, delavskih organizatorjev in sličnо. Velika vojna — svetovna revolucija je dvignila poleg smeti tudi velike hlode in prevračala skale.

Iz te ogromne literature pa se da izbrati le malo zares tehtnega. Masaryk je pač na čelu te literature, ki bo ostala; precej ruskega, iz obeh taborov; nekaj malo srbskega, večinoma v člankih; in nekaj ameriškega, sui generis, ter Wilson (Bakerjeve) in Herronove publikacije.

Med tehtne spise, ki analizirajo in iz teh analiziranih prvin konstruktivno postavijo pred naše oči vsaj postanek ali gradbo vsaj ene fasade naše države in postanek enotnega nacionalnega mišljenja pri nas, spada veliko delo Pivkovo. Izhajanje v drobnih zvezkih je pač koncesija desolatnim razmeram našega književnega trga. Pivkovo še nedokončano delo je memoarno delo velikega stila in velike vsebine, ljudsko vzgojno delo prve vrste, ob enem epos in ob enem točna slika o delu naših dobrovoljcev, onega dela, ki se je formiral v Italiji in ki je toliko doprinesel k novi nacijonalni ideologiji. Ko bo Pivkovo delo izšlo v celoti in ko bomo te zvezke povezali v celoto, se bo še le videlo, koliko je bilo storjenega takrat in koliko je Pivko ponovno storil sedaj, ko nam je vse to napisal in doprinesel enega najvažnejših kamnov i k zgodovini našega postanka i k literaturi nacionalizma, pravega etično utemeljenega osvoboditeljskega nacionalizma, ki je protiven vsakemu imperializmu in ki tvori jedro naše nacionalne ideje.

Pivkova knjiga — kako že slove priljubljena fraza? »Ne sme manjkati v nobeni knjižnici«. Težko je ponavljati to frazo, posiljeno in zlorabljeno za toliko nepotrebne navlake. Tu je še le ta beseda resnična. Pivkovo knjigo bi jaz dal — če bi mogel — natisniti v stotisočih izvodov in jo razdelil v vseh šolah, v vseh rodbinah, po vseh mizah, knjižnicah in v vseh farovžih. Brez šole in boljše, kot v vsaki šoli, se mladenič in mož tu naučita, kaj je karakter, kaj je volja, kaj je vera — in bolj kot vsa politika te te knjige nauče, da vidiš, kaj so pravzaprav hoteli naši dobrovoljci in kaj hočemo mi.

Kdor pa ne vidi globljega smisla pripovedovanja in hlepi le za senzacijo, za napetimi dogodki, evo, beri! Beri, kako so razni »Kreuzi« hodili iz ene fronte v drugo obdelavat moralo nasprotnikov, in kakšna je bila njih usoda! Beri sceno, kako kontrašpion razkrinka špiona. Ta scena se dá takšna, kakršna je, igrati na odru in bi bila »Zug- und Massenstück« prvega reda, seveda z dovolj sposobnimi močmi. Kainz bi bil potreben za njo. Ali beri, kako predavanja Pivkova pojasnjujejo povprečnim laškim oficirjem, kakšni smo in kaj mislimo Jugosloveni. Ali kako se v laških poročilih zrcalijo predprevratni dogodki v Avstriji. O »zelenem kadru« izveš in o kadetski stranki, o mozaiknih kamenčkih, ki prav tako spadajo v veliko sliko, nacionalni naši probudi, kakor delo Odbora, Mafije, poblicistike in kakor prebujenje preprostega človeka, ki je začutil, da Avstrija gine in da se poraja nekaj novega, lastnega, svetega, še nezapopadenega pa že občutenega.

Klasičen, tragičen je zadnji prizor. Pivko formulira laški imperializem v razgovoru z laškimi oficirji. To je politična formula, preprosta, razumljiva, točna, kakor matematična. »Naša narodna tragika je v nejasnem položaju, v nekritičnem položaju razmerja k Italiji.« Lah: »Kaj naj storimo?« — Pivko: »Službeno naj Sonnino proglasi, da hoče Italija osvoboditev in ujedinjenje Jugoslovenov. V Italiji je ključ jugoslovenske revolucije. Kdo bi si mislil, da je naša siromašna Dalmacija, Gorica in Istra tako težak vzrok, da bo moralo še stotisoč Italijanov dati življenje in da bo še 100.000 Jugoslovenov moralo pasti na žrtveniku Avstrije — za nič!« Silvio, sklonjen: »Prokleti diplomati!«

Pivko, hvala Ti! In nadaljuj brže, prosim Te! Tisoči težko čakajo na nadaljevanje. Tvoj spis je prva epopeja tega, kako smo prispevali k osvobojenju jugoslovenskih duš, k tvorjenju Jugoslavije.

Naj bi se kmalu našel avtor Mafije, in avtor dobrovolistva v Dobrudži, v

razgovarjal z njim in s Flyborgom, dočim je stal Arbin za avtomobilom. Strokovnjaki so ugotovili, da je bil zavoj z dinamitom pritrjen pod sedežem in da je bila napeljana med zadnjimi kolesi zažigalna vrvica, ki je gorela poldrugo minuto.

Teden dni po eksploziji so oba osumljenca konftrontirali s truplom umorjenega Flyborga. Na Švedskem imajo namreč navado konfrontirati zločince z žrtvami. Arbin in Kreüger sta krivdo odločno tajila. Toda preteklo soboto, ko se je pomikal iz cerkve Gustava Vase žalni sprevod, so udeleženci pogreba brali v posebnih izdajah senzacijonalno vest, da je Arbin priznal svoj zločin. Arbin je natančno opisal, kako je bil dinamit položen v avto, kako je prižgal vrvico in izpeljal načrt, ki ga je zasnoval njegov pomočnik Kreüger. In Stockholm je izvedel vso resnico o zločinu dveh elegantnih gospodov, ki sta zahajala v najboljšo družbo in zbujala s svojim nastopom splošno pozornost.

Tvrdka Flyborg, Kreüger in Arbin je bila že od lanskega leta v velikih denarnih stiskah. Flyborg si je na vse načine prizadeval, da prepreči polom. Izposojal si je denar od očeta, dal se je zavarovati za 100 tisoč in Arbinu je izplačal njegov delež. Lansko jesen je Kreüger prvič sprožil misel, da bi Flyborga odstranila. Arbin se je prvotno upiral, potem je pa pristal na to, da bosta Flyborga ustrelila. Kreüger pa je bil v zločinih sploh dobro podkovan. Zato je sam sestavil nov načrt. Arbinu je tolažil, da ostane umor nerazjasnjen, ker bodo vsi mislili, da je eksplodiral bencin.

Zvečer pred umorom sta povabila Flyborga na večerjo. V kavarni so sedeli z dvema damama, potem sta morilca odpeljala na smrt obsojenega Flyborga na Arbinovo stanovanje, kjer so se vsi trije precej napili. Ko je bil Flyborg že precej vinjen, je poklical Kreüger avto, češ, da hoče odpeljati tovariša domov. Vse je šlo po določenem načrtu. Arbin je odšel s svojo ljubico. Kreüger se je vrnil domov. Flyborg je pa sedel nič hudega sluteč v usodni avtomobil in se odpeljal domov. Kmalu nato je sledila strašna eksplozija.

Kreüger je posinovljen. Sprejel ga je za svojega njegov stric major Kreüger ki se je ločil od svoje prve žene in po razporoki poslal nečaka po svetu. Komaj se je pa drugič oženil, ga je že imel zopet na vratu. Posinovljeni nečak se je vedel doma tako, da se je moral major drugič ločiti. Fant je uganjal po Stockholmu razne neumnosti in naposled ga je stric ekspediral v Ameriko. Kaj je počel v Ameriki, ni znano. Ve se samo, da se je oženil s hčerko nekega guatemalskega milijonarja in da se je vrnil v Evropo, skrit na nekem parniku v skladišču za premog. V Evropi je nadaljeval svoje pustolovščine. Bil je tudi na Balkanu, od koder se je vrnil v Stockholm, kjer so kmalu doznali, da se je oženil z rumunsko kneginjo iz rodbine Sturdzov, a se obenem že tudi dal ločiti. Nato je postal Arbinov in Flyborgov družabnik.

Zakonski dezerterji

Število zakoncev, begajočih od žene in obitelji, se je zadnje čase posebno v velikih mestih strašno povečalo. Angleški statistiki so nedavno dognali, da je v Veliki Britaniji brez sledu »izgubljenih« okolu 30.000 zakonskih mož, ki jih oblasti iščejo. In ker se ve, da številne zapuščene žene ne prijavijo pobeglih mož, se lahko smatra, da število zakonskih dezerterjev samo v Angliji iznaša okrog 50.000.

Razloge za te vznemirjujoče zakonske razmere, ki naravno niso omejene samo na Veliko Britanijo, skuša v neki londonski reviji pojasniti sociolog T. W. Wilkinson. Navaja, da je med zakonskimi dezerterji cela vrsta tako zvanih sezonskih Lenuncev, ki po dolgih zimskih mesecih ne morejo odoleti želji po potovanju in mikavnostim potepuštva po belem svetu. Begunstvo je tem zakonskim vagabundom na Angleškem posebno omogočeno s številnimi azili in prenočevališči, ki jih je uredil človekoljub Wrowton. Njegovi azili so žal v veliki meri izgubili prvotni namen in ljudstvo jih že kratko medlo označuje kot zatočišča zakonskih dezerterjev, ki so se naveličali ozkega domovanja, ostavili ženo in otroke, in si kjerkoli v azilu poiskali tovarišijo »sotrpinov«.

Pretežni del krivde na zakonskem begunstvu nosi tudi vojna z vsemi svojimi posledicami. Potovalni instinkt moških, njihova želja po avanturah in duševna razdvojenost so po dolgotrajnem opasnem življenju v strelskih jarkih ali pa taboriščih umljive danes bolj kakor kdajkoli prej. Enoličnost zakonskega življenja jim včasi postane mučno dolgočasna. In ni treba, da so ravno obdarjeni z brezvestno lahkomiselnostjo. Lepega dne jih premaga želja po begunstvu. Izginejo in se potepajo cele tedne. Zapravijo denar, se naužijejo »zlate svobode« in se končno dvojno skesani vrnejo pod domačo streho, z edino tolažilno zavestjo, da dezerterjev, ki se prostovoljno vrnejo, ne doseže — smrtna kazen . . .

Žrtve stekline v Rusiji

Moskovska »Izvestja« pišejo, da še nikoli od leta 1886. (ko je bil ustanovljen Pasteurjev institut v Moskvi) ni bilo toliko žrtev stekline kakor zdaj. Stekle živali napadajo povprečno po tisoč ljudi na mesec. Samo leta 1925. se je zglasilo v zavodu nad 10.000 oklanih ljudi. Obvezani kmetje iz rjazanske gubernije so žrtev besnih mačk. Nekega starega pastirja je ugriznila celo besna krava (žrtev pobesnelega volka).

Več otrok v vladimirski guberniji je bilo napadenih od puranov, katere je ugriznil stekel pes. Psi povzročajo seveda največ slučajev stekline — približno 87 odstotkov. Ljudje zdihujejo pri spominu na lakoto l. 1921. Takrat ni bilo nobenega psa in mačke, zdaj pa jih je preveč, in tudi volkovi so se zaredili. V Moskvi pa prednjačijo podgane. Ena je zadnjič okužila 27 otrok na dvorišču velike delavske hiše.

Drugače pa je v Moskvi sami do 60.000 psov brez gospodarja, a na deželi so jih cela krdela. Hranijo se po smetiščih in trgih, tekajo okrog in napravijo deset in desettisoče kilometrov poti od enega mesta do drugega. Grizejo se tudi z volkovi. Lani je obtekel besen volk štiri vasi, napadel je več desetin ljudi in psov. Bolniki, ki dospejo v zavod prepozno, se pošiljajo le v izolacijsko sobo, kjer umrejo v strašnih mukah. Lani je bilo 27 takih nesrečnežev.

Udomačeni levi

V filmskem mestu Los Angelesu je potreba levov tako velika, da se je neki podjetnik lotil samo odgajanja krotkih levov. Pred par leti je bil mož še siromak, danes pa ima prekrasno menežarijo z osemdesetimi plemenskimi eksemplarji, ki mu prinašajo lep dobiček.

Levi se krotè in odgajajo na podlagi posebnih metod, ki se uporabljajo šele zadnja leta. Živali se navajajo na krotkost s čisto primitivnimi sredstvi. Biča se krotilci sploh ne poslužujejo. Krotilec se pri svojem delu poslužuje samo male paličice, ki ima namen vcepiti levu spoštovanje in potrebni respekt pred človekom.

Levje družine žive dokaj svobodno. Njihova prostost ni omejena z bivanjem v železnih in jeklenih kletkah, nasprotno: kralji in kraljiči levje podobe žive v velikem ograjenem prostoru na farmi in se prosto gibljejo. Seveda pa je farma obdana z močno in visoko železno ograjo, ki je ne morejo preskočiti. Kolikor je mogoče, skrbi podjetnik za to, da so levi vsaj ponoči ločeni; tudi ima vsaka žival v zemljo položeno kletko, ki ji ne da priložnost, da bi si izkopala rov pod zemljo in na ta način pobegnila lastniku.

Čim pride levič na svet, ga položè v lesen zabojček, v katerem se solnči. Gojijo ga s kozjim mlekom trikrat dnevno. Ko nekoliko odraste, ga začno pitati tudi s kuhanimi jajci in ga krstijo s primernim imenom, katerega se kmalu privadi. Posebni krotilci vadijo mlade divjake v borenju in igrah. Tako živali odraščajo in napredujejo, in ko so dovolj izurjene, jih odpeljejo k filmskim produkcijam. Tam že skrbe režiserji, da se živali vselej primerno utrudijo, preden se v njih zbudi divjost. Utrujene leve privedejo krotilci vselej nazaj v farmo na počitek. Dve uri pred krmljenjem in dve uri po krmljenju je treba leve pustiti popolnoma na miru, ker sicer lahko tudi pri najbolj dresiranih in udomačenih levih popusti mirnost njihovega temperamenta.

Božanski arhitekt

Navadni ljudje so večkrat postali pravljični junaki narodne pesmi; to je znan pojav. Nemškemu arheologu Fürstu pa se je posrečilo zdaj dognati po papirusih III. egiptovske dinastije (3000 let pred Kr.), kako je prišel do svoje božanstvenosti Imhotep, bog arhitekture in matematike. Upodabljajo ga navadno držečega razvit papirus v roki in s šestilom. Po izročilu je ta »bog« izumil črke in gradbeno umetnost.

Fürstu se je posrečilo dognati, da je bil Imhotep dvorni arhitekt faraona Cozerja in graditelj znane »terasne piramide ob Sakharu«. Zgradil je veliko poslopij in postal sčasoma bog, pokrovitelj znanosti in umetnosti. Seveda šele takrat, ko je bilo njegovo občansko ime že pozabljeno.

Dovršene Imhotepove stavbe so uganka zase. Človek bi mislil, da so se ustvarile na temelju mnogih stoletij predhodnega razvoja. V resnici pa so nastale le kakih 150 do 200 let po pravljični prvi dinastiji, ko še niso znali v Egiptu obdelati kamna in so gradili svetišča le iz lesa. Odkod pa potem nenaden razcvit v dobi Cozerja, ki tvori začetek poznejših stavb sijajne XII. dinastije, egiptovske zlate dobe?

Več učenjakov misli, da so napadli in osvojili Egipt pod Cozerjem visoko naobraženi tujci, neki nesemitski, plavolasi, visoki ljudje z dolgo glavo, ki so prišli z zapada, in zgradili tudi velike piramide. Pristaši skrivnostne Atlantide trdijo, da so bili prišleci iz rodu Atlantov, ki so se rešili pri katastrofi.

Prodana žena

Londonski porotniki so te dni sodili mehanika v Leedsu J. Allana, ker je prodal svojo ženo. Obtoženec je izjavil, da ni imel zavesti krivice, ko je prodal ženo, ki je bila vsak dan v kinu in dancingu in ni nič zaslužila. Hotel se je že večkrat prej ločiti, a žena ga je vedno odvrnila od te namere. Končno je prišel znanec, neki trgovec Philipps. Zaljubil se je v Allanovo in je predložil mehaniku 500 funtov šterlingov (160.000 Din) odškodnine. Allan je pristal po kratkem obotavljanju na to vsoto, ker je bil dolgo brez službe. Žena mu je rekla, naj le vzame denar. Saj ve, da jo je hotel večkrat poslati iz hiše, ker ni bila za nobeno delo. Zdaj pa ji ni treba iti na ulico in se rada zahvali možu, Philipps je vanjo zaljubljen in jo bo poročil. Allan je pristal in plačal z denarjem tudi ločitvene stroške.

Allanov odvetnik je branil svojega klijenta s tem, da angleška vlada ne prepoveduje prodaje žene. To je bila prej navada. Leta 1801. je prodal neki kmet ženo za 11 šilingov in istega leta je kupil neki mesar ženo za 24 šilingov. Parlament je celo odredil, da se ne sme ena in ista žena prodati več kakor enkrat.

Porotniki pa niso pristali na to zgodovinsko razlago, in Allan je dobil 19 mesecev ječe.

Pomlajeni starci

V ljeningrajskem znanstvenem zdravniškem društvu, ustanovljenem v spomin prof. Pirogova, so nedavno kazali pomlajene starce. Pomlajevalni lek se izdeluje iz spolnih žlez zaklanih bikov in se bo kmalu dobil z zdravniškim receptom v vsaki lekarni.

Prvi starec, ki so ga pomladili in kazali za reklamo, je imel že 110 let. Do operacije je bil napol mrtev, težko je hodil, oči so mu bile motne. Po cepljenju je nastopila velika izpremememba. Starec je postal močnejši, mišice so mu narastle, pojavila se je bodrost in tek. Na zunaj pa se ni izpremenil. Uveli obraz mu je ostal, a zato so postale oči živahnejše. »Zdaj sem mlajši za 40 let,« pripoveduje zadovoljno zdravnikom; »vsak dan imam več in več moči.« Drugi pacijent je 60letni starec, ki se počuti kakor mladenič. Imel je izredno srečo. Električna železnica je povozila na dan njegove operacije nekega mladeniča. Njegove žleze so prenesli na starca. Obe uspeli operaciji je izvršil dr. S. Kuzmik.

Docent V. Goraš je presadil žleze nekega ubitega rudarja na 64letnega starca. Starec se zdaj dobro počuti in zopet dela v pisarni, kar ni mogel poprej. Drugi bolnik V. Goraša je bil neki mlad visokošolec, ki je bil zelo nervozen po prestanem škrofuloznem vnetju na vratu. Po operaciji se je izgubilo vse, kar je kazalo njegovo predčasno starost.

× *Najstarejša angleška ura.* Najstarejša ura na Angleškem se nahaja na fasadi cerkve v mestu Rye. Izdelana je bila leta 1515; kolesje je iz kovanega železa, osi in valji pa so leseni. Nihalo, ki je tako dolgo, da sega dol v cerkev, saj meri sedem metrov; uteži so iz pretopljenih topovskih krogel. Pred tedni se je ura ustavila in morali so jo docela renovirati. V to svrho je razpisala cerkvena občina subskripcijo med tamošnjimi sportniki, ki se vsako sezono zbirajo v Ryeju. Popravilo je stalo nad 100 funtov, dočim je stala leta 1515 kompletna ura z inštaliranjem vred 2 funta 15 šilingov.

× *Sovjetski komisarji tihotapijo starine iz Rusije.* Moskovska Čeka je prišla na sled organizaciji, ki je sistematično tihotapila iz Rusije stare umetnostne predmete. Družba je delovala že delj časa. Njeni člani so pravkar hoteli prenesti čez mejo več svečnikov izza časa francoske revolucije. Pri tem činu so bili zasačeni. Baje so pri tihotapstvu sodelovala tudi tuja poslaništva. Čeka je prijela doslej 75 oseb, z afere so baje kompromitirani tudi sovjetski ministri, katerih imena pa ostanejo radi previdnosti zaenkrat še tajna.

× *Dež raztopljenega železa.* V Birminghamu (Alabama) se je pripetila te dni strahotna nesreča. V ondotni livarni in topilnici železa je eksplodirala topilna peč. Eksplozija je bila tako silna, da je raztopljeno železo brizgalo visoko v zrak, odkoder je padlo na zemljo v obliki kapljic, ki so strašno učinkovale. 15 mož je radi opeklin umrlo, 17 pa jih je težko poškodovanih. Da je bil učinek eksplozije grozovit, sodimo lahko, po tem ker je brizgnilo v zrak za več sto ton raztopljenega železa.

× *Dvanajstkrat na smrt obsojena.* Prizivno sodišče v Vilni se je pred kratkim bavilo z izrednim slučajem. Na obtožni klopi sta sedela zakonca Stanislav in Janina Blonski, ki sta obdolžena nič manj kot 52 umorov. Zločinski mož in njega vredna žena sta bila že dvanajstkrat pred sodniki. Vsako pot je bila nad njima izrečena smrtna obsodba, toda z neverjetno spretnimi zvijačami sta se vselej izmazala in pobegnila iz ječe. Sedaj se jima ta nakana najbrže ne bo več posrečila, ker sta dobro zastražena in bosta te dni obešena.

× *Smrt generala Sajonkovskega.* Par dni po smrti generala Brusilova je preminul v Moskvi general Sajonkovski, eden izmed redkih carističnih generalov, ki je od leta 1919. bil v službi sovjetske Rusije ter je izkazal sedanjemu ruskemu režimu neprecenljive usluge zlasti v borbi zoper Denjikina. Zadnje čase je vršil službo profesorja na generalštabni akademiji rdeče vojske. Sajonkovski je bil pred kratkim umrlemu Brusilovu kaj malo naklonjen. Oba vojaška mogočnika sta se od nekdaj smrtno sovražila. Sajonkovski bo pokopan na državne stroške, njegova žena pa bo prejemala dosmrtno pokojnino.

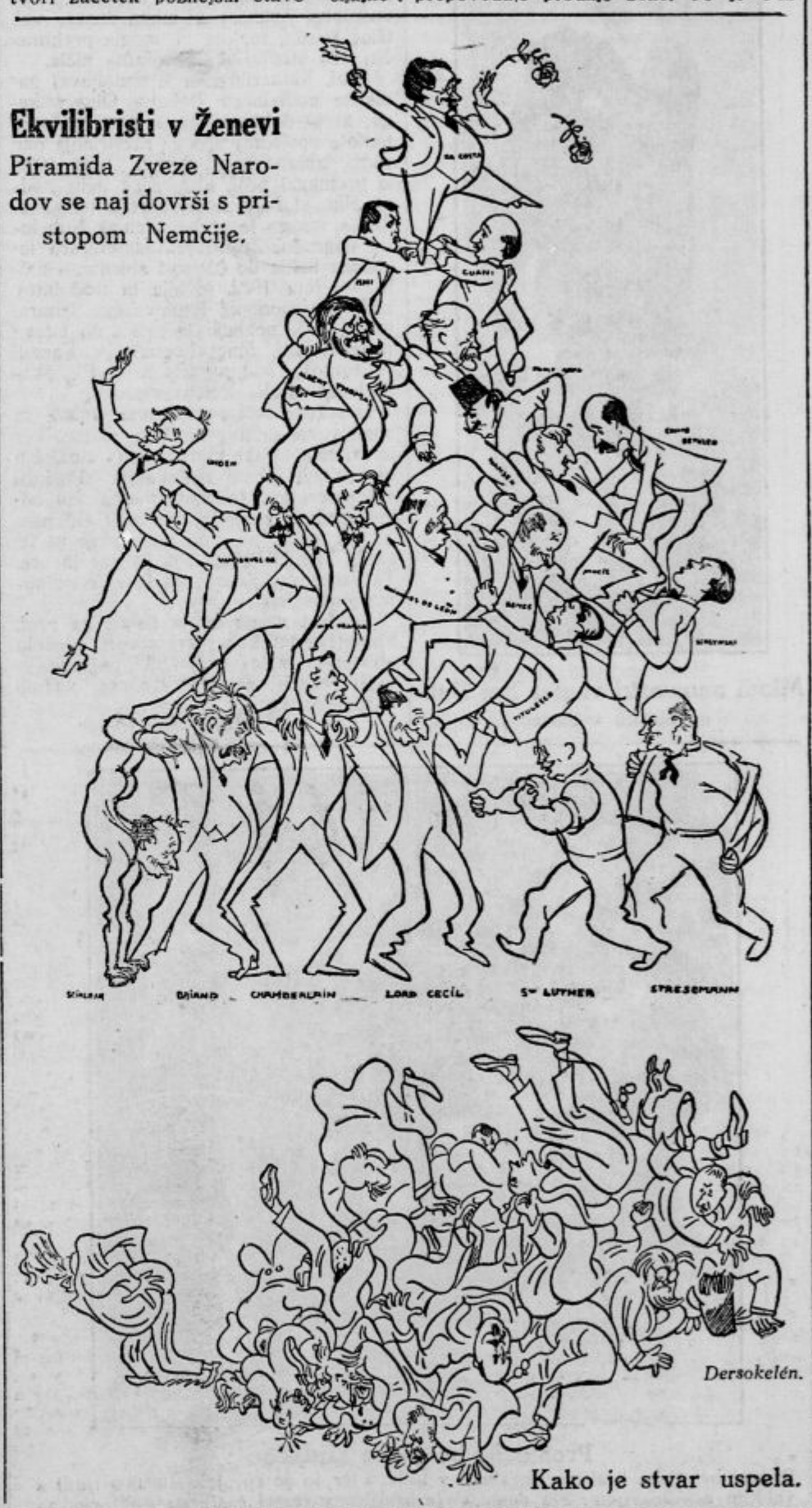

Ekvilibristi v Ženevi

Piramida Zveze Narodov se naj dovrši s pristopom Nemčije.

Kako je stvar uspela.

Rusiji in na Solunu. Odbor nam je opisala Milada Pavlova. Vse to je še le prvo gradivo za bodoče veliko delo o tem, kako smo nastajali in pričenjali.

K.

A. P. Čehov:

Zločin

»Kdo je tu?«

Nikakega odgovora. Čuvaj ne vidi ničesar, vendar sliši jasno med bučanjem vetra in šumenjem drevja, da gre nekdo pred njim po drevoredu. Marčeva noč, oblačna in temna, je zavila zemljo, in čuvaju se zdi, kakor bi se zemlja, nebo in on sam s svojimi mislimi spojili v nekaj neizrečno velikega, neprodirno temnega. Iti more le tipaje dalje. »Kdo je tu?« vpraša čuvaj zopet, in zazdi se mu, da sliši šepetanje in zadržano smejanje. »Kdo je tu?«

»Jaz, očka...« odgovori starikav glas.

»Da, a kdo si?«

»Jaz... neki mimoidoč človek.«

»Kakšen mimoidoč?« zakliče čuvaj jezno, hoteč na tak način maskirati svojo bojazen. »Sam vrag te nosi tod! Ponoči se vlačiš, satan, po pokopališču!«

»Ali je tukaj pokopališče?«

»I, kaj pa? Seveda, pokopališče! Ali ne vidiš?«

»O-ho-ho-hh... Nebeška kraljica!« je bil čuti glas starega moža. »Ničesar ne vidim, očka ničesar... Poglej vendar, kakšna tema, tema! Temno je, ta tema, očka! O-ho-ho-hh...«

»Da, toda kdo si?«

»Jaz romar, očka, človek ki roma!«

»Pravi hudiči, taki ponočnjaki.. Da, to so romarji! Pijanci...« mrmra čuvaj, ki so ga pomirile besede in vzdihovanje potnikovo. — »Zaradi vas samo grešimo. Ves dan pijejo ljudje tvoje vrste, zvečer jih hudobni duhovi gonijo okrog. A zdi se mi, da nisi tu sam, da sta dva trije.«

»Sam sem, očka, sam. Čisto sam. O-ho-ho-hh naši grehi...«

Čuvaj se zadene ob moža in obstoji... »Kako si pa prišel sem?« ga vpraša.

»Zašel sem, ljubi mož. Šel sem v Mitrijevski mlin in sem zašel.

»Heja! Ali je tod pot v Mitrijevski mlin? Neumna glava! Kdor hoče v Mitrijevski mlin, mora iti bolj na levo, iz mesta po glavni vozni cesti. Šel si dobre tri vrste predaleč. Mislim da si pogledal v mestu nekoliko preveč v kozarec!«

»Grešil sem, očka, grešil sem. Resnično, bilo je tako, nočem zamolčati. Kako pa naj grem dalje?«

»Pojdi vedno naravnost, naravnost po tem prostoru, dokler ne prideš do ograjenega prostora; tam pa se obrni takoj na levo in pojdi čez vse pokopališče do vrat. Odpri jih in pojdi z Bogom. Pazi samo, da ne padeš v rov. Tam za cerkvijo pojdi po polju, po polju, po polju, dokler ne prideš do glavne vozne ceste.«

»Bog ti daj zdravje, očka. Nebeška kraljica naj te varuje in naj ti bo milostna. Toda ti bi me lahko spremil, ljubi mož! Bodi tako dober, spremljaj me do vrat!«

»No, ne utegnem! Pojdi sam!«

»Bodi usmiljen pri Bogu bom molil zate. Ničesar ne vidim, tema je kakor v rogu, ne vidim niti roke pred očmi. Ta tema, ta tema! Spremljaj me, prijatelj!«

»Ne, ne utegnem ukvarjati se s spremljevanjem. Če bi hotel vsakemu ustreči, bi bilo večno spremljevanje vendar preveč.«

»Za božjo voljo, spremi me! Ne vidim ničesar in se bojim iti sam po pokopališču. Strašno je, strašno, zelo se bojim, dragi mož.«

»Da sem te moral dobiti,« vzdihne čuvaj. — »No, dobro, pojdi!«

Čuvaj in potnik odideta. Gresta tesno skupaj, rama ob rami, in molčita. Mokri, silni veter jima brije naravnost v obraz in nevidna drevesa stresajo šumeč in škripajoč velike rosne kaplje na tla. Vsa aleja je pokrita z umazanimi lužami.

»Ene stvari ne morem razumeti,« reče čuvaj po daljšem molku, — »kako si prišel sem? Vrata so vendar zaprta. Ali si skočil čez plot, kaj? Če si skočil čez plot, potem je to za starega moža neumljiva stvar!«

»Ne vem, očka ne vem. Kako sem prišel sem, sam ne vem. Gotovo se je igral z menoj sam vrag. Božja kazen je. Ti pa, očka, ti si gotovo čuvaj?«

»Čuvaj sem.«

»Ali si edini čuvaj pokopališča?«

Vetrova moč je bila tako velika, da sta obstala nekaj minut. Ko čuvaj začuti, da veter ne piha več tako močno, odgovori:

»Trije smo eden leži zaradi mrzlice, drugi pa spi. Menjavamo se.«

»Tako, tako, bratec, tako. Kakšen vihar je, kakšen vihar! Gotovo ga slišijo tudi dragi mrtvi! Tuli kakor ljuta zver.. Oh-ho-ho-hh...«

»Odkod prihajaš?«

»Od daleč. Od daleč sem, iz Vologde. Romam v sveta mesta in molim za dobre ljudi. — Gospod, reši nas in usmili se nas!«

Čuvaj nekoliko postoji, da bi si prižgal ljubo pipico. Stopi za potnikov hrbet in porabi nekaj žveplenk. Plamenček prve žveplenke razsvetli za trenutek desni kot aleje, beli spomenik z angeljem in temen križ; plamenček druge žveplenke ki je svetlo vzplamtela in ugasnila v viharju, je kakor blisk razsvetlila levo stran in iz teme se je pokazal vogal neke mreže; tretja žveplenka razsvetli na desno in levo beli spomenik, temni križ in mrežo, ki obdaja grob nekega otroka.

»Spe dragi mrtvi, preljubi!« mrmra popotnik in glasno vzdihne. »Spe bogati in revni, pametni in neumni, dobri in hudobni. Vsi so enaki. In spali bodo, dokler jih ne pokriče tromba k zadnji sodbi. Bog jih pripelji v svoj raj in jim podeli večni mir.«

»Sedaj hodimo tod, a prišel bo čas, ko bomo počivali tudi mi,« pravi čuvaj.

»Tako je, tako je. Vsi, vsi bomo počivali. Ni človeka, ki bi ne umrl. Oh, oh, oh. Naša dela so hudobna, naše misli zvite! O grehi, grehi! O moja nenasitna duša, moje uživanja želino telo! Raziezil sem Gospoda in ne bom našel rešitve niti na tem, niti na onem

Kraljestvo mode

Recept

Da danes kratko reasumiramo:
V letošnji pomladi nosijo dame
male, skromno okrašene klobučke,
visoke á la Gigolo — individualno
kot baret, toque in cloche, iz filca,
grosgraina, svile tafta ali pa slamo
v raznih kombinacijah —
capes —
lisico okrog vratu —
cvetko v gumbnici —
garniture iz georgetta in kineškega
krepa —
plastrone, vestije —
jumperjeve obleke brez kraja —
prekodimenzionalne ročne torbice iz
antilopnega usnja —
dolge rokavice —
k globoko dekoltirani črni večerni
toaleti cvetje na ram in ob pasu
rjavkaste, mesnobarvne nogavice —
pol zaokrožene čeveljčke —
smokingov kostum —
in pomlad v srcu...

Nova poročna obleka

namenjena seveda šele za čas po Veliki noči, bo zopet iz svile in čipk, samo da bo beli atlas nadomestil krep-satin,

ki je sicer manj sijoč, zato pa znatno mehkejši. Oprema s čipkami mora biti vrlo diskretna, da ne zgreši učinka mladostnosti. Pri pajčolanu je svileni til stopil ietu popolnoma v ozadje in ga nad vse efektno nadomešča mehkejši materijal iz gaze.

GOSPODE
OBLAČI ELEGANTNO IN PO NAJNOVEJŠI MODI TVRDKA
„ELEGANCE"
LJUBLJANA
ALEKSANDROVA CESTA 13.

Pariški tričetrtinski paletot
čigar apartna eleganca je na skici razvidna v vseh detajlih.

Letošnja moška moda

Blago za sporšnike je po večini double svetlih barv, navadno vse nijanse rjave in sive. Tudi koverkot je še v modi.

Za prehodne obleke so vrste blaga temnejših barv, dočim bo poleti moderno samo svetlo blago. Gladkega enobarvnega blaga je sedaj malo. Vsekakor pa prevladujejo živi vzorci. Poletno blago je tudi jako tenko in lahko.

V kroju zahteva moška moda vse širje, komodnejše.

Površnik sega do kolen, ima široke reverje, zadnji del le malo tajliran, s šivom ali brez njega Kroj je zelo enostaven, zadaj gladek.

Raglan se nosi na potovanju.

Sako ali suknjič je moden z enim, dvema ali tremi gumbi; enovrsten ali dvovrsten.

Enovrstni sako je spredaj spodaj precej zaokrožen. Reverji so široki, ovratnik je srednje širok. Pred pol letom so imeli gospodje na ramah, prsih in hrbtu cele plasti vate; danes pa se izkuša uporabljati čim manj vate. Zadnji in prednji del je vrezan precej širok, tako da se tvorijo pri rokavih mrtve gube.

Sako je zopet malo krajši, kakor je bil do sedaj.

Dvovrstni sako ima obliko enovrstnega. Dela se navadno z dvema gumboma, t. j. štirimi gumbi, tako da tvorijo gumbi četverokotnik.

Telovnik je srednje odprt (izrezan), ima do pet gumbov. Spodaj spredaj se telovnik končuje v srednje-dolge konice.

Hlače so v splošnem jako široke; spodnja širina je 22,24 cm. v pasu so ena ali dve ali tri gube, tako da radi širine hlačnic sploh ni opaziti kolen.

Zelo priljubljene so takozvane kombinirane obleke, n. pr. sako iz modrega črnega ali marengo blaga, hlače pa svetle modno črtaste. K tej kombinaciji se nosi po dnevi svetel, dvovrsten, ob pasu ravno prirezan telovnik z reverji; zvečer je primeren le telovnik iz istega blaga, kakor sako.

Obleke iz temnejšega blaga zahtevajo resnejšega kroja, zato so bolj zapete, z dvema gumboma ali tremi gumbi. Obleke iz temnomodrega blaga in iz kamgarna so najlepše dvovrstne.

Smoking ima obliko sakoja z enim gumbom v tajli.

Športna obleka — zanjo velja pravilo: enostavnost! Zadnji del je navadno brez šiva in brez pasu. Žepi so navadno vrezani ali na vrhu prišiti. Pumphlače so kakor lani široke, vendar ne pretirano ter se po svoji obliki približujejo knickerbockerjem. Tudi bričeshlače so zelo priljubliene pri športu.

Dežni plašč (raglan) je malo daljši od drugih plaščev. Žepi so vodoravni.

Damski smoking
v vzorni pariški fasoni.

Našim rodbinam priporočamo
KOLINSKO cikorijo
izvrsten pridatek h kavi.

Tudi z bortami

se letos uspešno garnirajo damske obleke, kakor to predočuje naš vzorec: obleka je krojena iz naravno barv-

nega kashe v stilu jumperja, a preko ramen se bočijo modre borte do istobarvnega pasu. Enako so obrobljene tudi manšete, a modri trak, ki zapenja ovratnik, izpopolnjuje harmonijo celotne garniture.

Nove rokavice

ki jih predočuje naša slia v tolikd praktične in obenem elegantne, ker se lahko prilagodijo vsaki obleki. Na eno-

staven način namreč lahko menjaš trakove, ki prepletajo zavihnjeni rob bele usnjene rokavice, da se harmonirajo z barvo vsakrkratne obleke.

Radio

Izvleček iz večernih programov oddajnih postaj

Berlin (513 m. 10 kW, Königswusterhausen 1300 m. 20 kW). **Breslau** (418 m. 10 kW). **Dunaj** (531 m. 7 kW). **Rim** (425 m. 2 kW). **Brno** (521 m 2.5 kw).

Nedelja. 28. III.

Berlin 2.30: »Der Ackermann aus Böhmen« (drama).
21.15: Mozartov koncert radiofonskega orkestra.
Breslau 20.10. Pisan večer. (Recitacije solisti. kvartet. Zastopani so Schumann. Chopin. Mozart. Chaminade. Strauss).
Dunaj 20: »Ifigenija na Taurisu«. (Goethe).
Rim 20.40: Odlomki iz Massenetove opere »Manon«.
Brno 19: Orkestralni koncert.
22: Iz opere »Bajazzo«. (Leoncavallo).

Ponedeljek. 29. III.

Berlin 19.15 Uvod v opero »Marta«.
19.30: »Marta«. opera v 4. aktih (Flotow). Prenos iz državne opere.
Breslau 21.20: Koncert ruskega orkestra balalaik.
Dunaj 20.30: »Peklensko zlato«. Muzikalna drama v 1 aktu (Julius Bittner) Iz državne opere.
Rim 20.40: Odlomki iz Verdijeve opere »Falstoff«.
Brno 19: Koncert Moravskega kvarteta.

Torek. 30. III.

Berlin 20.30: Serenade 1. Brahms: serenada D-dur. za veliki orkester. 2. Čajkowskij: serenada za godalni orkester. 3 W. Braunfels: serenada mali orkester.
Breslau 20.15: »Elga« Šest scen od Gerhard Hauptmanna.
Dunaj 20.15: Orkestralni koncert Dunajskega sinfonskega orkestra. Izvaja se Mozart: Uvertura »Figarove svatbe«. 2. Mozart: Sinfonija Es-dur. 3. Maks Reger: Variacije o Mozartovi temi 4. Wagner: Sigfriedova idila. 5. Wagner uvertura opere Tannhäuser.
Rim 20.40: Vokalni in instrumentalni koncert: Weber. Leoncavallo. Mozart. Viuxtemps, D' Annunzio, Chopin, Rimskiy-Korzakov, Verdi, Wagner.
Brno 19: Orkestralni koncert.
20.10: Iz Smetanovih oper.

Sreda. 31. III.

Berlin 20.30: »Katastrofa«. Originalni roman za radiofonijo.
21: Beseda in pesem. (Schillerjev večer).
Breslau 20.15: Glasbena umetnost in pesništvo narodov: (Iz Madžarske).
Dunaj 20: Koncertna akademija. (Nemška ljubavna pesem).
Rim 20.40: Vokalni in instrumentalni koncert radiofonskega orkestra: Cimarosa, Puccini. Schumann. Zandonai. Rossini itd.
Brno 19: Iz Bizetove opere »Carmen«.
20.10: Koncert tamburic.

Četrtek, 1. IV.

Berlin 20: Uvod v opero »Parsifal«, ki se izvaja 2. IV.
20.30: Kristusova drama (Godbo zložil dirigent radiofonskega orkestra)
Breslau 20.30 Komorna glasba:
Dunaj 20.15: Druga Schuberiada.
Rim 20.40: Koncert cerkvene glasbe: Händel. Mozart. Beethoven. Tavoni. Perosi. Fauré, Pergolesi, Méhul.
Brno 19.: Koncert.

Petek. 2. IV.

Berlin: Večerni program odpade. Ob 3. popoldne se izvaja Wagnerjev »Parsifal« in sicer 1. del od 16. do 17. 2. del od 17.45 do 19. 3. del ob 20. (Tudi Königswusterhausen).
Breslau: »Parsifal«). (Iz Berlina).

Sobota. 3. IV.

Berlin 20.30: Koncert: Chopin, Schubert, Boccerinni, Chopin, Schumann, ter Velikonočni sprehod iz Fausta (Goethe).
Breslau 20.15: Simfonični koncert: 1. Mozart: Sinfonija G-dur. 2. Bach: Dovolj imam, za bas solo in Godalni orkester. 3. Mozart: Cassation B-dur.
Dunaj 17.30: »Parsifal« (Iz Volksopere).
Rim 20.40: Koncert cerkvene glasbe. Izvaja se Rossinijeva Stabat Mater za soliste in zbor ter Händlove skladbe.

NAJNOVEJŠE DAMSKE TOALETE:
MODNI ATELJE M ŠARC
LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 4.

Triumf pliséja v letošnji pariški modi:

»Les plissés sont de plus en plus a la mode»...

svetu. Zakopan sem v grehih kakor črv v zemlji.«

»Da, a umreti moramo.«

»To je ravno, da moramo.«

»Romarju je veliko laže umreti, kakor nam,« pravi čuvaj.

»Romarji so tudi različne vrste. So pravi romarji, ki so Bogu všeč in pazijo na svojo dušo, in so drugi, ki blodijo ponoči le po pokopališču, da pripravljajo veselje satanu... Da! Marsikateri romar ti da tak udarec s kolom po glavi, da izpustiš dušo, če ima le veselje.«

»Zakaj govoriš take besede?«

»Samo tako... No, glej tu so, kakor se mi zdi, vratca. Da, so! Odpri jih, dragi!«

Čuvaj odpre tipajoč vratica, pelje potnika ven za roko in reče:

»Tu je konec pokopališča. Sedaj pa pojdi po polju, kar po polju, dokler ne prideš na cesto. Toda tukaj je takoj jarek za mejo, ne padi... Kakor hitro prideš na veliko cesto, se obrni na desno in pojdi tako do mlina...«

»O-ho-ho-hh...« vzdihuje potnik, ko je molčal nekaj časa. Nato zopet vzdihne: »Mislim pa, da nimam sedaj nobenega vzroka več, iti v Mitrijevski mlin... Kateremu vragu na ljubo naj pa grem tja? Bom raje tukaj, prijatelj, pri tebi ostal...«

»Zakaj hočeš tukaj ostati?«

»No — tako... V tvoji družbi je prijetnejše...«

»No, lepo šalo si si izmislil! Romar si, pa vidim da se tudi rad šališ...«

»Gotovo rad!« reče potnik in se odurno zasmeje. — »Oh, moj ljubi, moj ljubi! Pač se boš dolgo spominjal mene, romarja!«

»Zakaj se te naj spominjam?«

»No, tako... Saj sem te izvrstno nalagal... Ali sem romar? Saj nisem romar...«

»Kdo pa si vendar?«

»Mrtvec... Ravnokar sem stopil iz krste... Ali se spominjaš ključarja Gubareva, ki se je nedavno obesil? Jaz sem tisti Gubarev...«

»Izmišljuj si dalje!«

Čuvaj mu ne verjame, vendar čuti na vsem telesu tako težak in mrzel strah, da zapusti svoje mesto in prične iskati vratca...

»Stoj, kam hočeš iti?« reče potnik in ga prime za roko. — »Oh, oh... poglej, kakšen si! Ali me hočeš pustiti tu samega?«

»Izpusti me!« kriči čuvaj in se trudi, da bi si oprostil roko.

»Stoj! Če ti ukažem stati, stoj... Ne poizkušaj iztrgati se, pes! Če hočeš ostati pri življenju stoi mirno in molči, kolikor časa zahtevam.. Nimam veselja, prelivati krvi, sicer bi bil ti že izdihnil, neumnež... Stoj!«

Čuvajeva kolena se šibijo. V strahu zapre oči in se stisne k plotu, trepetajoč na vsem telesu. Rad bi zakričal, toda dobro ve, da krik ne doseže hiše.. Približno tri minute minejo v molčanju.

»Prvi je mrzličen, drugi spi tretji pa spremlja potnika,« mrmra romar. »Izvrstni čuvaji so, zaslužijo svojo plačo! Ne, brate, tatovi so bili vedno hitrejši kakor čuvaji! Stoj, stoj, ne gani se.«

V molčanju premine petnajst minut. Nenadoma je čuti med vetrom žvižg.

»Tako sedaj pojdi,« pravi potnik in spusti roko. »Pojdi in zahvali Boga, da si ostal živ...«

Tudi potnik zažvižga, zbeži od vratc, in čuti je kako skoči čez jarek. Sluteč nekaj hudega in še vedno trepetajoč od strahu, odpre čuvaj neodločno vratca in beži z zaprtimi očmi nazaj.

Na ovinku velikega drevoreda zasliši hitre korake, in nekdo ga vpraša s sikajočim glasom: »Ali si ti, Timofej? Kje je pa Mitjka?«

Ko preteče ves veliki drevored zapazi v temi majhno, motno luč. Čim bliže prihaja luči, tem malosrčnejši je, tem bolj sluti nekaj hudega.

»Luč je najbrže v cerkvi,« si misli. »Kako more biti tamkaj? Reši, usmili se nas, nebeška kraljica! Da, tako je!«

Minuto dolgo stoji čuvaj ob razbitem oknu in gleda strahoma na oltar. Majhna voščena sveča, ki so jo pozabili ugasili tatovi, trepeta zaridi viharja, ki piha skozi okno, in razsvetljuje z motnimi, rdečimi žarki okoli ležeča mašna oblačila, prevrnjeno malo omarico in neštevilne sledove nog ob oltarju in na oltarni mizi. Še nekaj časa mine, in med tulečim viharjem se hitri, neenakomerni udarci zvona oglasijo čez pokopališče...

Vi se varate!
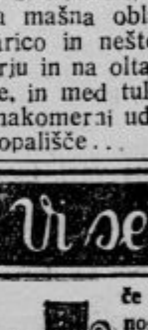
če ne verjamete, da eden par nogavic z žigom in znamko (rdečo, modro ali zlato)
„ključ"
traja kakor štirje pari drugih! Zato kupite eden par in prepričajte se. Dobivajo se v prodajalnah. 98-a IV

Franjo Roš:

Predavatelj

Filozof Cvetko Vrbič predava v Št. Janžu o alkoholizmu.

Nedeljski dopoldan je v blatnem marcu. V nekurjenem razredu ljudske šole je zbranih štirinajst ljudi, skoro le delavcev. Sede mirno v preozkih klopeh, nekateri pušijo cigarete. Ob durih sloni mladi učitelj s prekrižanimi rokami in tuintam odobrava.

Predavatelj govori glasno, zateglo, zdajinzdaj z nekim vznemirjenjem. V znoju mu blesti gladki obraz, z drobnimi očmi utriplje. Piše in riše na tablo, briše in govori. Izteza dolge roke in si popravlja drhteči ščipalnik na nosu.

Baš ob koncu predavanja zvoni poldne. Za delavci stopata filozof in učitelj skozi vas h krčmi, kjer je naročen obed.

V krčmi je veselo. Fantje in par mož med njimi pijejo in kričavo pojo že od jutranje maše. Mize so polite s kislo diščečim vinom in posejane s krušnimi drobtinami. Pijana pesem teleba v začrneli strop, trga tobakov dim, ki visi med stenami.

»Kaj pa je to za ena kelnar'ca,
ki nima belega firtaha.

Kulturni pregled

Gledališki repertoarji

Ljubljanska drama
Začetek ob 20. uri.

Nedelja, 28.: ob 15.: «Deseti brat». Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv. Zvečer zaprto.
Pondeljek, 29.: «Pygmalion». F.
Torek, 30.: Zaprto.
Sreda, 31.: «John Gabrijel Borkman». Premijera. Izv.

Ljubljanska opera
Začetek ob pol 20. uri.

Nedelja, 28.: ob 15.: «Večni mornar». Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv.
Pondeljek, 29.: Zaprto.
Torek, 30.: «La Wally». Premijera. B.

Mariborsko gledališče

Nedelja, 28. ob 20. »Evangelinik« A. (Kuponi).

Šentjakobski gledališki oder

Nedelja, 28.: Gostovanje v Škofji Loki.

Mrijonetno gledališče

Nedelja, 28.: M. Jarc: «Kraljevič Tugomil». ob 3. pop. in ob [illegible] zvečer.

Marijonetno gledališče »Atena« v Narodnem domu zaključi danes, v nedeljo letošnjo sezono. Za poslovilno predstavo je vodstvo pripravilo izvirno slovensko lutkovno igro **»Kraljevič Tugomil«** od Mirana Jarca. Pol sanjska pol satirična igra ima osem slik, v katerih se prepleta hrepenenje s šalo, resničnost z videzom, dobro z zlom, dokler slednjič ne zmaga v blodečem kraljeviču zrelo spoznanje, da je samo v delu rešitev človeka. Nastopi seveda tudi Gašper, ki ga poleg šegavosti in nagajivosti diči vendarle zvestoba do dane obljube najti ugrabljenega Tugomila. Dejanja se odigravajo v okviru nalašč izbranih glasbenih točk, ki jih izvaja godalni kvartet. Predstavi se vršita kot običajno ob 3. in 6. pop. Predprodaja vstopnic v nedeljo dopoldne od 10.—12. in pol ure pred predstavo v Mali dvorani Narodnega doma.

Hudožestveniki v Mariboru od torka 30. marca dalje. Hudožestveniki pridejo v Maribor z veleuspešne in triumfalne turneje po Nemčiji. V Münchnu n. pr. so imeli tak uspeh, da so se morali vrniti iz Düsseldorfa še na 7 gostovanj. V Mariboru priredé 2—3 predstave. Uradniški abonenti imajo 25% popusta na omejenem številu sedežev, če se priglasijo najdalje do nedelje 28. marca opoldne.

Ipavčev »Možiček« na mariborskem odru. Vršijo se zadnje vaje za melodijozno češko komično opero »V vodnjaku« od Blodeka, katera se bo dajala skupno z eno najboljših domačih oderskih kompozicij dr. Jos. Ipavčevo pantomimo »Možiček«. Prvotni orkesterski materijal te skladbe je zgorel v tržaškem Narodnem domu, zato je instrumentiral »Možička« g. Viktor Parma, dirigiral ga bo pa g. dr. Brenčič.

Ugodnosti za uradnike pri Hudožestvenikih. Da se omogoči najširšim slojem poset predstav teh svetovnih umetnikov, ki so pravkar v Nemčiji želi prave triumfe, dobe oni uradniki, ki so istočasno gledališki abonenti 25% popusta, če se priglasijo do nedelje, 28. marca opoldne pri gledališki blagajni.

Naša umetnost v Ameriki

Model za Wilsonov spomenik izdelal mlad Jugosloven.

Strokovni »The Art World«, ki ga vsak teden izdaja časnikarska organizacija v Chicagu, da seznanja čitatelje z najnovejšimi deli slikarjev, kiparjev in drugih umetnikov prinaša simpatičen opis dela za ogromen monument pokojnemu predsedniku Wilsonu. Najbolj zanimivo je za nas to, da velja pohvala v listu mlademu jugoslovenskemu kiparju, ki je model dovršil po večletnem delu. V dotičnem magazinu sta objavljeni tudi sliki modela za velikanski spomenik in članek kiparja Johna Brcina samega, v katerem pojasnjuje namen, katerega je dal kipu

Štirinajst stopnic bo vodilo do obsežne platforme. To pomeni štirinajst Wilsonovih točk. Sredi platforme bo ogromen podstavek, a nad tem se bo dvigal navpičen blok iz marmorja. Na eni strani masivne stene stoji (dvanajst čevljev) visoka soa ženske z mečem v desnici in z baklio v levici. Ženska simbolizira med vojno poklicano Ameriko da izvojuje Evropi boljšo demokracijo. Od vznožja do vrha bo spomenik meril 40 čevljev.

Umetnik je še mladenič, vendar se o njem dokaj pohvalno izražajo kritiki. Kje bo stal ogromen spomenik, še ni znano.

Cankarjevi hlapci v Chicagu.

Dramski odsek v Chicagu pripravlja Cankarjeve »Hlapce«. V časopisju je precej pisanja o proslavi Cankarjeve 50 letnice rojstva. Tudi predstava Hlapcev se bo vršila v Cankarjevo proslavo.

V Clevelandu je društvo »Ivan Cankar« igralo komedijo »Čarlijeva teta«, katera je bila pred časom filmirana. Komedijo lahke vrste igra tudi dramsko društvo v Waukeganu, ki vprizori igrokaz »Pri belem konjičku«. Dramsko društvo »Anton Verovšek« v Clevelandu pa vprizori dramo »Krivda žene«, V Chicagu tudi pripravljajo uprizoritev Čapkovih »Robotov« (R. U. R.)

Anatole Le Braz umrl

Pred kratkim je umrl Anatole Le Braz, prvak sodobnih bretonskih pesnikov in pisateljev. Rodil se je v Bretanji l. 1859. Študiral je najprej doma, potem na Sorbonni v Parizu, služboval je pa kot srednješolski in potem kot visokošolski profesor. Predaval je francosko slovstvo na vseučilišču v Rennesu. Težka nesreča ga je zadela l. 1901., ko so mu v viharju na morju poginili oče, sestre, svak, nečaki in nečakinje.

Le Braz je posvetil vse svoje življenje in delovanje svoji ožji domovini, Bretanji. Dolga vrsta njegovih romanov, povesti, pesmi in člankov se nanaša nanjo. Šel je celo v Ameriko, kjer je predaval o nji.

Nam Slovencem je znan po noveli »Islandska velika noč«, katera je izšla pred nekaj leti v prevodu in koje izvirnik je nagradila francoska akademija. Ta povest je pendant k Pierre Lotijevem romanu »Islandski ribič,« ki smo ga dobili v slovenskem prevodu že pred vojno.

Najlepše Le Brazovo delo je pa vsekakor pesniška zbirka »Le Chanson de la Bretagne.« Ko je ta knjiga izšla pri nekem knjigarju v Bretanji, so se pariški slovstveni krogi norčevali iz teh poezij. Redki so bili oni, ki so vedeli ceniti vrednost nežnih, napol narodnih pesmi. Toda že čez nekaj let je prinesla knjiga avtorju svetovni sloves.

Francoz ni lirik. Prave francoske lirike moremo skoraj sešteti na prstih ene roke: med njimi je pa vsekakor Anatole Le Braz s svojimi bretonskimi pesmimi.

Bretanja je polotok, ki ga obliva na eni strani Rokavski preliv, na drugi pa Atlantski ocean; je torej klasična dežela morja. Njeno nekdanje Keltsko ime je bilo Armor (mor = morje). Njeni prebivalci so v večnem boju z divjim oceanom; to so francoski Dalmatinci. Nevarno življenje tega žilavega, granitnega rodu odseva iz Le Brazovih pesmi in povesti.

Podlaga Le Brazovih pesmi so večinoma stare bretonske tradicije, ki jih je znal pesnik mojstrsko uporabljati. Misel na smrt se v njih večkrat ponavlja, ta misel, ki noč in dan muči Bretonca. Saj ga življenske razmere silijo k temu. O legendi smrti v Bretanji je spisal Le Braz celo knjigo. Če je prišla sedaj bela žena tudi po njega, ji gotovo ni stal kot tujec nasproti.

Od njegovih povesti in romanov omenjamo: Vteilles histoires du pays breton, Le Gardien du feu; La Terre du passé; Contes du Soleil et de la Brume.

Nov list

Vseučiliški profesor Miograd Ibrovac, ki je bil nedavno odlikovan s križem Častne legije za svoja dva znamenita spisa o francoskemu sonetistu De eHredii, prične v kratkem z nekaterimi tovariši kakor prof. Trivunac izdajati literarno smotro Strani Pregled, ki bo poročal o vsem kar se v tujini piše o nas in obratno kar naši pišejo o inozemskih knjižnih pojavih. Slovenski sotrudniki s tem vabijo na sodelovanje. Uredništvo si predvsem želi povojnega pregleda o slovenskih prevodih, razpravah o tujih pisateljih, o vplivih na slovensko slovstvo, na pisatelje, književno orijentacijo po vojni glede na inozemske struje, o člankih po listih itd.

N. K.

Književni konkurz

Društvo prijatelja umetnosti Cvijeta Zuzorić razpisuje za 1926. god. za najbolji rad u prozi ili stilu. Nagrade su: za rad u prozi 4000 Din za rad v stihu 2000 Din Radove (koji mogu biti objavljeni u toku 1926 god. ili neobjavljeni) treba poslati najdalje do 31. decembra 1926. na adresu: Gdja Olga St. Stanojević, predsednica društva Cvijeta Zuzorić, Bitoljska 34, Beograd.

Rikard Wagner: Večni mornar. Danes popoldne ob 3. uri se poje v ljubljanski operi kot ljudska predstava po znižanih cenah Wagnerjev »Večni mornar« z go. Žaludovo g. Holodkovim, Orlovom in Rumpljem. V drami se igra ob istem času Golijeva dramatizacija Jurčičevega romana »Deseti brat«.

«Modra ptica»

Beograd, v drugi polovici marca.

Nad dober teden dni že gostuje «Modra ptica» v Beogradu in njeni veliki uspehi so baš te dni podaljšali njeno gostovanje do 1. aprila. Trditi, da je «Modra ptica» variete, bi z ozirom na naše pojme o podobnih stvareh ne odgovarjalo niti namenu te ruske družbe, ki se je po vojni tako močno priljubila Evropi in Ameriki, da je postala v gotovih mestih skoro dnevna potreba. Družba sama se nazivlje «gledališče» in to ime ji deloma tudi gre. Po svojem bistvu je institucija, ki hoče zabavati, na svoj poseben način, ki je bil pred njenim prihodom (oziroma pred predhodniki «Modre ptice») zapadni Evropi bržkone popolnoma neznan. Skoro vsa naša današnja zabavišča odlikuje blaziranost, perverznost, civilizacijska prenasičenost in brezidejno kruhoborstvo, kar jim jemlje notranjo in zunanjo plemenitost in jih stavlja v red vseh tistih podjetij, ki se rede od negativnih lastnosti družbe.

Koliko «genijev» — plesnih, glasovnih in drugih — se danes premetava po raznih odrih velikomestnih zabavišč, katerih slaba stran je v tem, da hočejo zabavati, pač pa v nesplošnem dejstvu, da so brez duha in okusa, brez kulturne note. Od tega neprijaznega ozadja se ostro odraža. «Modra ptica» — zares prečudna, fina igračka našega časa, moder otočič sredi reke dolgočasne neprirodnosti. Rusi so položili temelj svoje družbe v bogastvo narodne tradicije in si na ta način zasigurali komaj izčrpljivi zaklad poezije in izraznega materijala. Najsilnejše točke njihovega programa so odbleski iz ruskega sveta, po vsebini večjidel realistični, v načinu podajanja pa deloma stilizirani, deloma uporabljeni za razmah upodobljajoče fantazije v dekorativno ali ilustrativno smer. Veliko prikazanih prizorov preveva duh genijalnega poleta, vseskozi pa prevladuje dobrodelno sozvočje igralskih, pevskih in umetniških kvalitet, v zamisleku in izvedbi. «Modra ptica» zabava — v njenem načinu pa je njena visoka vrednost. Kar nudi, je polno življenja, pa bodisi v razpoloženju ali pa barvi, petju, celotni kompoziciji.

Genij «Modre ptice» je poln plemenitosti, okusa in duhovitosti in z lahkotno, toda skrbno kretnjo črta gledalcu v oči ali pa le bežno skicira, kjer je nevarnost, da mu leže razpoloženje težko na srce. Vse to igranje in predstavljanje je nekako lahkotno prhutanje, svetlikanje, ki draži, očarava in ugaša, da zopet zažari v novi obliki. In pred palo zaveso se ti zdi, da si imel prisrčno tisočbarvno igračko v rokah, ki so ti jo vzeli, morda zato, da se je ne naveličaš... V srcu pa ostane nekaj jasnega, svežega, nekaj čistega Kakor zmerom, kadar čutiš v delo človeške roke prave prirodne sokove.

K.

Dve Meštrovičevi skulpturi v Ameriki. Kipar Ivan Meštrović, ki je že delj časa zopet v Ameriki, je dobil naročilo za dve kulpturi. Prva bo stala na viaduktu, ki veže Michigan Ave z vzhodnim delom Grand Parka v Chicagu ter bo nosila veliko Buckinghamovo fontano, katero Meštrovič že dela. Drugi kip bo krasil neko ulico tam v bližini. O načrtih za obe skulpturi se izraža ameriško časopisje zelo pohvalno.

Razstave dveh slovenskih slikarjev v Pragi. »Krasnoumna Jednota« v Pragi je priredila pred kratkim razstavo enega najmlajših jugoslovenskih grafikov, učenca prof. Brömseja, g. Mihe Maleša. Slikar je razstavil 90 grafičnih listov: lesoreze, litografije, radiranke, monotipije in slično. Posebno pozornost so zbujali portreti znamenitih Slovencev iz 17. stoletja. Te portrete kritika zelo hvali. — V Rubeševi galeriji slik pa je razstavil svoje akvarele iz Francije, Italije, Češkoslovaške in Jugoslavije g. Ante Trstenjak. To je zbirka impresionističnih študij, katerim očita kritika površnost. Obe predstavi sta dobro obiskani.

Gostovanje ge. Poličeve v splitski Bajaderi. V torek zvečer je gostovala članica Nar. gledališča v Ljubljani, ga. Štefka Poličeva v Splitu. Pela je vlogo Odete De rimonde v Kalmanovi opereti »Bajaderi«.

Kongres dramatskih in glasebnih kritikov v Parizu. Sindikalno profesijonalno udruženje dramatskih in glasbenikov v Parizu priredi letos v prvih dneh meseca maja mednarodni kongres kritikov. Na kongresu se bodo obravnavala poleg stanovskih vprašanj tudi vprašanja, ki se nanašajo na gledališke inštitucije vobče. Francoski zunanji minister je dal dovoljenje, da se smejo udeležiti zborovanja tudi inozemski kritiki, katerim bodo ob tej priliki dovoljene posebne ugodnosti. Sestanki in debate se bodo vršili v Mednarodnem zavodu za duševno kolobaracijo, trajanje kongresa pa je predvidoma določeno na pet dni.

Iz glasbenega življenja

Gostovanje Ade Poljakove v Ljubljani

Massenetova »Manon« z go. Ado Poljakovo je na praznik popoldne napolnila gledališče z navdušeno in hvaležno publiko. Pa je bila predstava v celoti resnično prav dobra, zlasti orkestralno za naše razmere na višku. aSmo početni in zaključni zbor 1. dej. bi nujno potreboval tekstovne poprave, ker se sedanje besedilo vzlic največji pazljivosti ne razume ter poslušalec ne ve, čemu se ljudstvo smeje in kaj se pogovarja. Ga. Ada Poljakova je s svojo pevsko in igralsko umetnostjo očarjala. Kakor ruski Hudožestveniki v drami, prinaša Poljakova celo v petju čudovito preprostost, da poslušalec malone pozablja na teater ter doživlja resničnost. Njen glas je nežen in nikakor ne velik, a zveni tako sugestivno, da doseza najglobiji vtisk. Njeno petje je tako občuteno in preduševiljeno, njena igra, mimika in oči so tako zgovorni, da ima gledalec popolno in resnično Manon pred seboj. Močna njena sugestivnost je ugodno vplivala na petje in igro g. Banovca, ki ji je bil živahen in plamteč partner v igri, a v petju vprav sijajen. Naš Banovec ima izredno topel glas in poje danes že tako inteligentno, da ga po pravici prištevam najsimpatičnejšim tenoristom naše opere doslej. Veliki umetniški uspeh sta si torej ga. Poljakova in g. Banovec delila ter nam nudila predstavo, kakršnih ni bilo mnogo. Tudi vsi ostali solisti so tvorili z glavnima solistoma harmonično enoto. G. Šublja Lescaut je mnogo pridobil na moški karakteristiki. Sploh je g. Šubelj vedno dobro uporaben, očividno resno ambicijozen pevec ter bister, eleganten igralec. G. Rumpelj je podal očeta de Grieuxa, gdč. Potučkova, ga. Ribičeva in ga. Korenjakova vesele tri dame, g. Janko in g. Mohorič pa dva kavalirja prav ustrezljivo. Tudi zbor je bil jako dober. Tako je pripravil g. ravnatelj Polić predstavo, ki je popolnoma zadovoljevala. Tem bolj obžalujemo, da se zaradi konzulove partije ne more ponoviti »Butterfly«. G. Mitrović bi se je pač v par dneh lahko naučil. Ga. Poljakova je bila deležna, po vseh aktih hvaležno burnih ovacij ter so želi mnogo priznanja tudi g. Banovec z ostalimi solisti in g. Polićem.

Fr. G.

Gostovanje ljubljanske opere v Sarajevu. Iz Sarajeva poročajo, da se začne gostovanje ljubljanske opere na jugu dne 17. aprila z Verdijevo »Aido«. Naslednji dan se bo izvajala »Figarova svatba« od Mozarta, dne 19. aprila se vprizori Musorgskega »Boris Godunov«, dne 20. pa Catalanijeva »Wally«. Gostovanje se zaključi dne 21. aprila z Wagnerjevim »Večnim mornarjem«.

Praške koncertne in gledališke novice. Praška koncertna in gledališka sezona je sedaj na višku. Po koncertu italijanskega dirigenta Molinarija, ki je dirigiral Dvořakov oratorij «Stabat mater», so gostovali v Pragi češki učitelji. Njihov zbor je izvajal večinoma moderna češka dela. Češkim učiteljem se je priključilo tudi slovaško učiteljsko društvo, ki je izvajalo s svojim pevskim zborom slovaški program. Pridno nadaljuje svoje koncerte za abonente češka filharmonija, katero je začel dirigent Vaclav Talich po svojem povratku iz tujine reorganizirati. V koncertni dvorani pa so čuli Pražani zadnje čase več znamenitih reproduktivnih umetnikov. Med njimi je omeniti posebno violinskega virtuoza Bronislava Hubermana, čelista Pabla Casalsa, skladatelja in klavirskega virtuoza Evgena D' Alberta. V kratkem se napoveduje tudi gostovanje Rikarda Straussa z dunajskimi filharmoniki. V gledališču je gostovala z velikanskim uspehom ruska operna pevka Lidija Lipkovskega. Pela je v Travlati, Bohèmi, Faustu, Madami Butterfly in v Manoni. Med novo naštudiranimi operami so zbudili posebno pozornost Wagnerjevi »Mojstri pevci«. Nar. divadlo se je v zadnjem času vrglo na Wagnerjev repertoar in bo poleg »Mojstrov pevcev« izvedlo še Večnega mornarja, Tannhäuserja, Lohengrina, Tristana in Izolde ter ostala dela velikega nemškega glasbenega reformatorja.

Skladatelj Leoš Janaček v Londonu. Kakor smo svojčas poročali, se pripravlja češki skladatelj Leoš Janaček na obisk v London, kjer bo, po pripravah sodeč, sprejet z velikimi častmi. Janaček odpotuje na Angleško še pred koncem aprila. Dne 30. aprila bo v češkem londonskem poslaništvu sprejemni večer, katerega se udeležijo odlični predstavitelji sodobne angleške glasbene kulture in prijatelji češkega naroda. Sir Bernard Pares, član zavoda za slovenske študije v Londonu priredi na čast Janačku posebno soarejo, dne 6. maja pa bo javen koncert, na katerem se bodo izvajala Janačkova dela: Mladost, sekset za pihala. Violinska sonata s spremljevanjem klavirja in Godalni kvartet. Janaček bo prisostvoval tudi koncertu, na katerem se bo izvajalo novo delo drja. Vaughama Williamsa, končno pa ima tudi namen obiskati Shakespearjev rojstni kraj Stradtford on Avon.

Ruska umetnost in ruski umetniki v Italiji. V Italiji se je zadnje čase širno razširilo zanimanje za rusko umetnost, zlasti za rusko opero. Slovanska glasba, ki so jo na zapadu dolgo prezirali, je slednjič našla teren, kjer ugodno uspeva. V Milanu se poje »Hovanščina«, v Napoliju pa se je nedavno z velikanskim uspehom vprizorila Musorgskega opera »Boris Godunov«. Predstavo je režiral g. Sibirjakov, bivši član splitskega gledališča. Naslovno vlogo je pel znani baritonist Zalewski, glavno žensko partijo pa ga. Sadovenova, rodom Rusinja. Režiser Sibirjakov je sedaj pozvan v Rim, kjer bo režiral »Hovanščino«, ki se bo pela v gledališču Costanzi. V njegovi režiji se vprizori tudi Borodinov »Knez Igor« v raznih italijanskih mestih.

Letošnja sezona londonskega »Coventgarden-Theatra«. Londonsko gledališče Coventgarden otvori svojo letošnjo sezono dne 10. maja. Poleg drugih umetnikov-pevcev nastopijo letos: Marija Jeritza, Lotta Lehmannova, Delija Reinhardtova, Elizabeta Schumannova, Marija Olszewska, Hans Klemens, Fritz Kraus, Rudolf Laubenthal, Lauritz-Melchior, Fedor Šaljapin, Rikard Mayr ter Emil Schipper. Na programu bodo tudi tri Wagnerjeve opere: Prstan Nibelungov, Tristan in Izolda ter Mostripevci.

Pogajanja za povratek Šaljapina v Rusijo. Upravitelj moskovskih in lieningradskih akademskih gledališč I. V. Eskuzovič je izjavil, da so njegova pogajanja za povratek Šaljapina v Rusijo končala z ugodnim rezultatom. Veliki ruski umetnik je izjavil, da se vrne na Rusko še letošnjo jesen. Nastopal bo v moskovski operi in v Lieningradu.

»Boris Godunov«, Musorgskega opera, ki že nekaj let triumfira križem Evrope, je prišla v zadnjem času na varšavsko operno gledališče, kjer je, kakor povsod drugod, doživela velikanski uspeh.

Premijera domače operete v Osijeku. Prošlo soboto je bila v Osijeku premijera domače operete »Igumanov greh«, dela Jovana Urbana, kapelnika vojaške godbe v Osijeku. Gledališče je bilo razprodano in občinstvo je sprejelo opereto zelo toplo. Libreto je napisal Rade Kosmajac, glavno vlogo pa je interpretiral Dušan Mitrović.

Premijera Händlove opere »Julij Cezar na Dunaju. Dunajska visoka šola za glasbo in upodabljajočo umetnost pripravlja za sredo aprila vprizoritev Händlove opere »Julij Cezar«. Delo se doslej še ni izvajalo na Dunaju in je tudi drugod malo znano.

Napeto zanimive scene senzacijonalnega filma «TOVARIŠI SMRTI», v glavni vlogi dobro znani in splošno priljubljeni HARRY HILL. — Film se danes ob 3., pol 5., 6., pol 8. in 9. predvaja v

Elitnem Kinu Matica.

---

moje dekle ima pa po dva, po tri,
pa nobena kelnar'ca ni.«

Pri drugi mizi sedi nekaj delavcev; prišli so od predavanja. Brez zadrege si natakajo kozarce in trkajo. Tuintam se kdo izmed njih z nasmeškom ozira v predavatelja, ki mirno srka juho z rezanci.

Fantje so odpeli in kličejo vina. Ko so zdaj opazili filozofa, govore o njem:

»Ta je tisti, ki pijače ne more. Je še mlad. Še kosa kruha si nikoli ni prislužil, kako bi si vina!«

»Kaj bi s takim škricem! Od same vode je ves voden in krmežljav. Stare ženske naj uči!«

»Ta je tisti? Kaj bi s takim!«

Pridušujejo se, natakajo in začenjajo z zdravicami. Godec, ki je bil prispel iz sosednje gostilne, nateza vmes harmoniko. Krčma je polna hrupa.

Filozof Cvetko Vrbič odhaja. Pri sosedu je naprežen blaten, neokreten koleselj, da zapelje predavatelja v Šmarjeto, dve uri od tod, kjer bo predaval ob dveh popoldne o alkoholizmu.

Gospodarja od jutra že ni doma. Voznik, osemnajstleten droben hlapec, preklinja voz in konja. Iz ust mu puhti ostanek viržinke, vinski duh veje od njega. Bije rjavca z vajeti po trebuhu, nateguje brzdo.

Nezaupno, obotavljaje leze predavatelj na voz. Zaboj brošur in letakov ima seboj. Poslovil se je od učitelja in se zdaj zavija v visoki ovratnik. Koleselj se nagiblje, škriplje in že vleče konj pod krepkimi udarci z dvorišča na razvoženo cesto.

Mimo hiš, skozi vas, med polji in travniki odskakuje koleselj. Stari rjavec divje dirja, da bi ubežal biču.

Strah je filozofa pijane vožnje po cesti, ki pada in se dviguje spet. Konj otresa udarce z mokrega hrbta in razgret glasno sope. Voznik nagiblje glavo, ki je zaspana in težka od preobile pijače. Konj zdaj mirneje vozi, filozofa mineva bojazen.

Pod rahlim klancem konj obstaja in kloni glavo. Voznik se drami, tepe z bičem in vpije. Predavatelj ga miri:

»Nikar tako, ne mudi se!«

»Pa se meni mudi,« nevoljno zavrača voznik.

»Dober konj je to, skoro bomo v Šmarjeti.«

»Kaj še! Mrhovina, pa ne konj! Je bil gospodar lani pijan, pa je v krčmi zabarantal dobrega konja za te stare kosti in za dva tisočaka. To se je vsa vas smejala. Ta naš gospodar . . .«

Pod silnimi udarci je planil konj zopet kvišku, z vsemi silami je potegnil na vrh klanca, od koder cesta polagoma zopet pada. Tu voz hiti navzdol in voznik se reži:

»Za pijačo daste, gospod, ko se pripeljeva v Šmarjeto kakor sveti Elija v nebesa. Ali ne?«

»Že,« pritrjuje predavatelj in se oprijemlje voza, ki drvi navzdol. Izza gozda se je v daljini že prikazala šmarješka cerkev z rdečim zvonikom.

Cesta se tu pod klancem cepi. Voznik se je prepozno domislil, da je v Šmarjeto treba kreniti levo. Na desni cesti je že konja obrnil, ki je sunkoma potegnil na vzvišeni travnik med cestama .Voz je obvisel in se je nagnil. Na travniku je počenil konj. Voznik se je z rokami oprijel voza in je odskočil na travnik.

Filozof je nemilo sedel na rob ceste in za nekaj hipov se mu je stemnilo pred očmi.

Ko je bled in blaten vstal, je voznik pretepal rjavca in klel. Filozofov površnik se je bil ob padcu nataknil na voz in je zdaj zeval do pasu. Pobral je brošure in klobuk iz luže.

»Počakajte, peljem vas prav v Šmarjeto. Kaj ste se zbali, prava reč to! Neumna mrha, konjederca ji bo treba. Hej, kljuse . . .«

Vlekel je voz in konja nazaj na cesto in vzel nekaj dinarjev, ki mu jih je bil odštel filozof.

»Lahko bi se bila zgodila nesreča.«

»Ne bi bilo škoda teh konjskih kosti.«

Do Šmarjete je še skoro pol ure hoda. Predavatelj na poti otepa blato s sebe. Polašča se ga nevolja. Kako težaven in nehvaležen je posel s tem ljudstvom! Treba je trdne volje in uspehi ne izostanejo. Za narod je vredno živeti, zatirati v njem zlo.

In ko premišljuje ,kako važno delo vrši tod baš on, mu je toplo v duši. V sebi čuti apostola ki podira stare temelje in pripravlja zlato bodočnost.

Te misli mu krepijo korake do Šmarjete.

Iz polnih gostiln vriskajo pesmi, hreščče harmonike. Po cesti se opoteka pijan starec in lovi klobuk.

V razredu ljudske šole je zbranih 6 ljudi, da čujejo predavatelja.

Čevlji za veliko noč!

To morate čitati! „Voika" hoče pokazati znano zmožnosti da prodaja najboljše, najmodernejše čevlje in nogavice najceneje!

„VOIKA" LJUBLJANA.

Nasproti Mestnega doma. 1913 a

Vaš dom bo vesel, veder in vabljiv, ako mu boste ugajali, gospa. Redna raba

Simonove kreme

(Crème Simon)

na še vlažni koži po umivanju daje čisto in svetlo polt, mehko in prožno kožo, brezhiben obraz. Zabranjuje ali odstranjuje razpoke, brazgotine, rdeče lise, hrapavost in vsakršno draženje na koži.

Naprodaj povsod:

CREME, POUDRE & SAVON SIMON

Parfumerie Simon, 59 Fg. St. Martin, Paris.

Bolečine in tiščanje na želodcu zapeka, slabo prebavljanje, bele lise na jeziku, bledoličnost se odpravijo z uporabo naravne „FRANCOJOŽEFOVE" grenčice. Specijalisti za bolezni v prebavilih izjavljajo, da je treba **FRANCJOZEFOVO** vodo kot zelo dobro služeče zdravilo toplo priporočati. Dobi se v lekarnah in drogerijah.

422

Izjava

Ker se razširjajo o meni neresnične govorice, da sem «Orjunaš» in proti delavcem, smatram za dolžnost, da izjavim, da nisem bil nikoli v organizaciji Orjune, še manj pa proti delavcem in revnejšim slojem. Nasprotno: vedno sem bil za delavca in revnejši sloj, ter ga podpiral kar je v moji moči. Dokazujem s tem, da od danes naprej dobi vsak delavec in revnejši sloj pri odjemu mojega peciva in blaga gotov popust. V slučaju zopetnega obrekovanja moje osebe sem primoran nastopiti sodno pot.

JOSIP VILAR, pek v Sp. Šiški.

Po slovanskem svetu

Češkoslovaška uradniška vlada

(Kratek življenjepis novih ministrov.)

Ministrski predsednik in notranji minister ..n Černy, dosedanji načelnik deželnega političnega urada v Piznu, je bil rojen .. aprila 1874 na Moravskem. Po končanih juridičnih študijah je postal uradnik okrajnega glavarstva, l. 1910. pa tajnik okrajnega glavarstva v Prostejovu, odkoder je bil poklican l 1911. k deželni vladi v Brno. .. 1920. je sestavil prvo uradniško vlado ..sedaj se mu je posrečilo sestaviti drugo.

Prosvetni minister **dr. Jan. Krčmař,** profesor javnega prava na Karlovi univerzi v Pragi, je bil rojen l. 1877. v Pragi. On je član češkoslovaške akademije znanosti in član stalnega razsodišča v Haagu. Kot pravni svetovalec zunanjega ministrstva se je udeležil tudi versailleske mirovne konference in kot tak si je pridobil mnogo zaslug za evropski mir. Tudi pri locarnski pogodbi so prišli njegovi nasveti do veljave.

Zunanji minister **dr. Edvard Beneš** je eden najboljših diplomatov Srednje Evrope in zato tudi pri sedanji kombinaciji ni mogel izpasti. Dr. Beneš je bil rojen .. maja 1884 v Kožlanah. Med svetovno vojno je sodeloval z Masarykom v inozemskem odboru. L. 1919 se je vrnil po štiriletnem bivanju v inozemstvu v Prago in je edini zunanji minister v Evropi, ki po vojni še ni demisijoniral.

Minister **poljedelstva in unifikacije dr. Juraj Slavik,** dosedanji župan mesta Košice, je bil rojen v Dobri Nivi. Po prevratu je bil član revolucijonarne narodne skupščine, pozneje pa župan v Zvolenu in Košicah.

Prometni minister **dr. Jan Riha** je bil rojen l. 1875. v Skutči. Juridične študije je dovršil v Pragi, nakar je vstopil v službo pri ravnateljstvu državnih železnic v Plznu. Po prevratu so ga poklicali v prometno ministrstvo, kjer je vodil upravni oddelek. L. 1922. je bil imenovan za načelnika prezidija prometnega ministrstva.

Minister javnih del **inž. Vaclav Houbik** je bil rojen l. 1872. L. 1896. je vstopil v državno službo pri praškem gradbenem oddelku, l. 1902. pa v trgovinsko ministrstvo, kjer je vodil oddelek za vodne naprave. L. 1912. je prevzel važno funkcijo v ministrstvu javnih del. Po prevratu mu je poveril narodni odbor organizacijo ura.. ministrstva javnih del. Zadnje čase je vodil v tem ministrstvu sekcijo vodnega in zračnega prometa.

Minister narodne obrambe general **Jan Syrovy,** načelnik glavnega štaba, je bil rojen l. 1888. v Trebiču na Moravskem. Daljši članek o njegovem sodelovanju v Rusiji, kjer je vodil češkoslovaške legijonarje, je «Jutro» priobčilo povodom njegovega imenovanja za šefa generalnega štaba.

Minister socijalne politike **dr. Josip Schieszl** je bil rojen l. 1876. v Ždanicah na Moravskem. Političnega življenja se je udeleževal že za časa svojih študij na univerzi v Pragi. Med vojno je bil član narodnega odbora, pozneje pa član revolucijonarne Narodne skupščine. Doslej je bil strokovni načelnik prezidentove pisarne in je vodil legislativno političen oddelek.

Trgovinski minister **dr. František Peroutka,** dosedanji načelnik trgovinskega ministrstva, je bil rojen l. 1879. v Kutni Gori. Študiral je v Pragi in vstopil l. 1903. v sodno službo. Od l. 1904.—1907. je bil pravni referent praške trgovske zbornice, l. 1907. so ga pa povabili v trgovinsko ministrstvo na Dunaju, kjer je služboval do prevrata. L. 1918. je bil imenovan za strokovnega svetovalca pri češkoslovaškem poslaništvu na Dunaju, leto pozneje pa za tajnika v trgovinskem ministrstvu v Pragi. L. 1920. je prevzel v oddelku za zunanjo trgovino trgovsko politično sekcijo

Finančni minister **dr. Karel Engliš** je bil rojen l. 1880. v Hrabynu na Šleskem. Vseučiliške študije je dovršil v Pragi in Monakovem. Od l. 1904.—1908 je bil koncipist statističnega deželnega urada v Pragi, od l. 1908 do 1911 pa uradnik trgovinskega ministrstva na Dunaju. L. 1911. je bil imenovan za izrednega profesorja, l. 1917 pa za rednega profesorja narodnega gospodarstva na češki tehniki v Brnu. L. 1918 je prevzel stolico narodnega gospodarstva na pravniški fakulteti Masarykove univerze v Brnu. Bil je njen prvi rektor. Politično se je začel udejstvovati l. 1913. L. 1918. je postal član revolucijonarne Narodne skupščine. Prvič je bil finančni minister l. 1921.

Pravosodni minister **dr. Jurij Hausmann,** dosedanji predsednik višjega deželnega sodišča v Pragi, je bil rojen l. 1868. Študiral je v Pragi. V decembru l. 1918. mu je bila poverjena organizacija sodišč na Slovaškem. Od l. 1921 je bil predsednik višjega deželnega sodišča.

Polnomočni minister za Slovaško **dr Josip Kallay** je rodom Slovak. Za časa Mičurovega slovaškega ministrstva je bil šef administrativnega oddelka. Minister za Slovaško je postal 7. oktobra 1922.

Minsiter pošte in brzojava **dr. Maksimilijan Fatka** je bil doslej generalni ravnatelj pošte in brzojava. Rojen je bil l. 1868 v Biskupicah. Generalni ravnatelj pošt in brzojava je postal v novembru 1918. Prvič je bil poštni minister l. 1920.

— **Spremembe v čeëkoslov. generalnem štabu.** Ker je postal sedanji šef generalnega štaba general Syrovy vojni minister, je bil na njegovo mesto imenovan za šefa general Gajda, za njegovega namestnika pa poveljnik 5. divizije v Čeških Budjejovicih.

— **Poljsko-češkoslov. letalska konvencija.** Konferenca za zaključitev letalske konvencije med Poljsko in Češkoslovaško, ki se je vršila v Krakovu, se je morala odgoditi, ker je bil predsednik češkoslov delegacije inž. R o n b i k med tem imenovan za ministra javnih del. Pogajanja se bodo v kratkem nadaljevala, toda ne v Krakovu, marveč v Pragi.

— **Odkritje spomenika J. Amosu Komenskemu.** Dne 28. t. m. odkrijejo v Pragi v Chotkovem parku prvi spomenik v osvobojeni Češkoslovaški največjemu pedagogu J A. Komenskemu. Spomenik je delo mojstra Frančiška Bilka.

Nove knjige in revije

Mirko Pretnar: V pristanu

Izdala in založila Tiskovna zadruga v Ljubljani 1926.

Zbirke pesmi so pri nas redki pojavi. Kakor da niso več času primerne. V tej dobi novih teorij in iskanja novih načinov življenja, izražanja in oblikovanja se je izostril merski razum, a morda na škodo tihemu ustvarjajočemu snovanju. Od mladih je dal dobi najbolj mogočen odmev Podbevšek s «Človekom z bombami», ki pa je ostal skoro neomenjen. Kakor da naš milje ni prikladen za dinamičnost in revolucijonarnost kozmičnih ditirambov, temveč je najiskrenejša naša beseda v tišini in preprostosti onih doživljanj, ki niso izraz sunkoviti reformatorskih hotenj, ampak so odsevi pasivnega stika z življenjem. Taka tiha knjiga je pa Pretnarjeva zbirka «V pristanu», ki je ne bi mogel uvrstiti v kako določno literarno strujo, baš zato, ker je tako naravna in neposredna. Osnoven akord cele knjige poje že iz prve pesmi «Rastem v ..bi...»:

— — — — — — — — — — — — —

ah, zato mi je, kakor da
korenine pokajo globoko,
kadar se hočem povzpeti visoko
v izsanjano mrzlo brezbrežno nebo.

Kdor izgubil je bregove tvoje,
kdor je kakor list v jesenskem vetru,
izgubljeni sin tvoj hrepeni v nebo.

Vse pesmi so izraz tesnega stika z našo zemljo, so nastale pod dihom našega neba. Marsikatero bi mogel nazvati »impresijo«, če bi ji baš s tem literarnim pridevkom ne zmanjšal rednosti, kajti malo jih je v tej knjigi, ki bi ne bile zaokrožene, polne, žive. Vse pa preveva bolestno občutje strahu pred razpadanjem lepega videza in ta za čistega lirika okrutni rušilec ima tu najčešče podobo — Časa. Globlje je prodrl Pretnar v to doživljanje v «Posvetilni M. J.», ko je spoznal, da je čas samo navidezni rušilec privídov, in zagledal podobo Sina:

— — — — — — — — — — — —

Križ izresnil je obzorja
naša in podoba Sina
nad zemljo se in nad morja
je razpela... več zapela
nam ne bode mesečina.

Dasi so taki ekspresivni momenti pri pesniku pristana redki — saj se strunar trpkih «Menuetov» iživlja v ubranih antropomorfizmih — vendar stoji na zaključku knjige «Vesela pesem», ki po svoji mrkosti in grozeči doznalosti trka na vrata Dijonizovega carstva in je tako svojevrstna kot jih je pri nas malo.

Tudi v obliki se javlja neka rezkost in zadržanost: verz je krotek, pogost je enjambement, ki pa je le še bolj poudarjajoče sečevito oklepanje trgajočih se čustvovanj. Sploh je značilen nekak aristokratizem v formi. Zelo pogosto se javlja narava-zemlja kot rešiteljica pred grozo kaotičnih prostranosti, ki preže na človeka-romarja

— — — — — — — — — — —

vsak od nas želel kot romar
si je zemlje, da počije.
Kakor lena temna reka
preko src bolest vali se...
vendar: gozd, drevo, cvetlice,
zemlja dali so nam leka.

Pretnar, ki je ljubitelj Baudelaireja, St. Georgeja, Heredie, predvsem pa našega Murna-Aleksandrova, je s to svojo prvo zbirko (že preje je objavljal svoje pesniške proizvode v Ljubljanskem Zvonu) upravičeno stopil v javnost: vsa knjiga je enotna, lastna beseda pesnika. *Miran Jarc.*

Boccaccio: Dekameron

Druga knjiga. Prevedel dr. A. Budal. V Ljubljani 1926. Izdala Tiskovna zadruga. Strani 250 in 39 celostranskih slik. Cena broš. Din 56, celo platno 72 Din, bolja izdaja v polfranc. vezavi 100 Din, poštnina 3 Din.

Prva knjiga Dekamerona, ki je izšla lani o božiču, je vzbudila po vsebini in elegantni ter originalni opremi splošno pozornost. Druga knjiga, ki je izšla sedaj pred velikonočnimi prazniki, bo storila to v še večji meri. Tudi ta knjiga je zabavna, poučna, obenem pa žgoča satira na nemoralno življenje duhovništva in meništva. To je knjiga smešnih a čudovitih doživljajev iz meščanskih in plemiških krogov v XIV. stoletju. Duhovščina je «Dekameron» svoj čas hudo preganjala in ga postavila na indeks, sprijaznila se je pa z njegovo vsebino, ko je izšla posebna cerkveno dovoljena izdaja, v kateri nastopajo v enakih dogodkih plemkinje mesto opatinj, vojaki mesto duhovnov, a čarodeji mesto menihov «Dekameron» spada med najslavnejša dela svetovne literature. Po sodobni sodbi so Danteja občudovali, Petrarko hvalili, a *Boccaccia čitali.*

Tudi odrasli Slovenci, *in le tem je namenjena knjiga,* bodo «Dekamerona» vedno radi čitali ter se smejali in zabavali nad čudovitimi dovtipi in dogodki nemoralnega XIV. stoletja.

Drugi zvezek Dekamerona je enako elegantno opremljen kot prvi in prinaša dolgo vrsto prav lepih in dobro izvedenih ilustracij. Seveda so tudi te namenjene le odraslim osebam.

«Jutro» se k tej knjigi še povrne s podrobno oceno.

Ivan Lah, Pepeluh

Narodna pravljica v šestih dejanjih. Zbirka gledaliških iger. Oder. 14. zvezek. 1926. Str. 72. Založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. Cena Din 18. s poštnino 75 par več.

V dramatski obliki je obdelal Ivan Lah znano narodno pripovedko o očetu. ki je imel tri sinove: dva sta bila pametna a tretji neumen. Rekli so mu Pepeluh. Ker je izpolnil očetu želio in stražil na njegovem grobu. mu je ta izročil srebrno piščalko. Žnjo se mu je izpolnila vsaka želja in piščalka mu je končno pomogla, da si je v tekmovanju pridobil kraljičino za ženo. »Pepeluha« so igrali v Mariboru in Ljubljani.

Igra je vprizorljiva tudi na manjših odrih lahko tudi v skrajšani obliki. Ideja igre je nacionalna in podaja nekako sliko našega narodnega vstajenja. Saj je bil ves naš narod tak «Pepeluh» in šele velika sila domovinske ljubezni ga je dvignila na prestol. Igra bo dobrodošla tudi za šolske ode. ki jo bodo pa mogli vprizarjati le v skrajšani obliki.

«Popotnik»

Ta ugledna in najstarejša slovenska pedagoška revija je pred kratkim izdala dve prvi letošnji številki v skupnem zvezku. Na prvem mestu beremo šolskega nadzornika Pavla Flerèta članek »Malo bilance in smernice«, kjer obravnava pisec problem delovne šole, poudarjajoč, da raste zanimanje za ta šolski tip zadnje čase pri nas z veliko naglico. Hinko Druzović razmotriva problem odgoje našega naroda za glasbo potom glasbe. A. Osterc poroča o III. mednarodni pedagoški konferenci v Heidelbergu. Miro Šijanec pa obravnava »Rimske klasike v pedagogiki«. Pod zaglavjem »Iz šolskega dela« beremo razpravo o »Dr. Merimovi poizkusni šoli v Kolumbiji«. Razgled poroča o Pečjakovi »Kraljičini z mrtvim srcem« o Bajukovi zbirki slovenskih narodnih pesmi, o časopisnem vpogledu itd. Omeniti moramo tudi dr. Dergančev filozofski slovar, o katerem je bilo želeti, da ga na koncu dobimo v ponatisu.

«Pevec»

Pevska zveza v Ljubljani je izdala za januar in februar dvojno številko svojega glasila »Pevec«. V njem beremo: Dolinarjev članek o skladatelju Kimovcu, Bulakov članek o pevskem imenstvu, rubrike: Vestnik Pevske zveze, Naši zbori, Nove skladbe, Iz glasbenih listov in revij ter Razne vesti. Glasbena priloga »Pevca« prinaša skladbe: Fr. Ferjančič: Vzdihljaji slepega za mešan zbor in bas - solo: Karlo Adamič: Kadar pridem v tiho vas, za mešani zbor: Emil Adamič: April, za mešani zbor.

»Pevec« izhaja že šesto leto in vrši ves čas svojega obstanka vestno in vztrajno svojo nalogo: širi smisel za lepo petje med Slovenci. Toplo ga priporočamo. Stane 30 dinarjev letno. za Italijo 18 lir. za Avstrijo 10 šilingov. za Ameriko 1 dolar. Naroča se pri upravi v Ljubljani, na Miklošičevi cesti št. 7. Prihodnja številka izide še pred velikonočjo.

«Jugoslavenska Njiva»

obravnava v zadnjih zvezkih problem ruskih dekabristov, o katerih piše univ. prof. Milan Prelog. Poleg znanstvenega gradiva prinaša list tudi obilico beletrije. v kateri srečamo pisatelje in pesnike: Adama Kostelića. Josipa Kosorja. Jovana Dučića. Iva Andrića. Gustava Krkleca. Boža Lovrića. Katalinića-Jeretova in druge. Dr Barac objavlja dolgo študijo o Avgustu Harambašiću. dr. Vladimir Dvorniković pa informativno razpravo o novejši poljski filozofiji. Kosta Strajnić se dotika vprašanja »Jugoslavija in filadelfijska razstava«. dočim poroča Milenko D. Gjurić o lanski ljubljanski razstavi portretnega slikarstva na Slovenskem.

V 4. številki beremo na prvem mestu članek o »Starini in naprednem veku«. Sestavek je napisal dr. Marijan Stojković. Dr. Dvorniković obravnava topot estetiko in metafiziko ter poljske filozofe. ki so se ukvarjali s temi vprašanji. V umetnem pregledu beremo poročila o zagrebški drami. o novih knjigah. članči o poljskem prosvetitelju Stanislavu Staszycu ter o Le Bonovi sodbi o boljševizmu. Pariška revija »Les Annales« je namreč obrazložila lani v decemberski številki Le Bonovo pojmovanje boljševizma. katerega razlaga učenjak takole: Boljševizem sestoji iz treh elementov: iz boljševiške mentalitete. iz boljševiške doktrine ter iz aplikacije doktrine na praktično življenje

Po Le Bonu ima najjačio vlogo med vsemi tremi elementi mentaliteta. ki je mnogo bolj razširjena od doktrine. Mentaliteta je načelne važnosti. »Človek«. pravi Le Bon. »je lahko mentalno boljševik ne da bi poznal besedico boljševiške doktrine«. Kakor mnogokje drugje. tako tudi pri boljševizmu mentaliteta utira pot doktrini. Treba je torej ločiti mentaliteto od političnega boljševizma. Mentaliteta je zelo razširjena po Evropi. dočim je politični boljševizem dogma samo v Rusiji. Glavna karakteristika boljševiške mentalitete pa je nepremagljiva antipatija napram vsaki avtoriteti. mržnja do vlade. ter uničevanje zvez. katere je polagoma stvorila civilizacija

Aplikacija boljševiške doktrine v praksi predstavlja popolno dominiranje kolektivnosti nad individijem. Rusija je postavila nad individii že cele piramide delavskih sovjetov. ki segajo od komune do centralnega odbora. Ruski boljševizem pa ni v bistvu nič drugega kot poostren carističmi režim. Rusija. ki je polubarbarska država. naseljena z raznimi plemeni. ne more ohraniti svojo enovitosti drugače kakor s tem. da se nahaja na čelu njene uprave energičen upravnik.

Peta številka »Jug. Njive« objavlja na uvodnem mestu razpravo prof Barca »Naša književnost in naše šolstvo. ki se dotika prav zanimivih vprašanj. Božo Lovrić publicira odlomke iz svoje knjige »Smrt i život«. in sicer črtice: Misao. Obitelj. Cvijet. Mladost. Šturak. Olujna ptica. Blagdan Dr Prelog nadaljuje svojo razpravo o dekabristih. dr Vladimir Dvorniković pa študijo o novejši poljski filozofiji in o zastopnikih filozofske stroke v poljskem narodu

V »Pregledu« beremo poročila o »Kritikah« Velibora Gligorića o »Pripovedkah« Velika Petrovića ter referat o knjigi Milana Kašanina »Jutrenja i bdenja«. Pod zaglavjem »Znanost« poroča dr. Viktor Novak o našem prvem falsimilijarnem diplomatariju (Josip Nagy Monumenta Diplomatica) feliton pa prinaša referat o Vojnovićevi »Jugosl. civilizaciji«. katero je »Jutro« že svojčas omenilo in vrsto beležk iz peres raznih pisateljev.

Vse tu navedene knjige in revije se naročajo v Tiskovni zadrugi. Ljubljana, Prešernova ulica.

Autovožnje v Italijo

Obveščam cenj. občinstvo, da prevzemam autovožnje tudi za Italijo. 1822

PAVEL STELE, autotaksi
Poljanska cesta št. 3. Telefon št 942

Najceneje se oblečete
1715 v trgovini
J. Tomšič, Sv. Petra c. 38
Obleke (ševijot) lepe od Din 180 - naprej
Mainarske za fantke Din 90 —
Velika izbira moških srajc in kravat po
po znižanih cenah!

Gospodarstvo

Tedenski borzni pregled

Tržišče bančnih in industrijskih vrednot brez posebnih sprememb. — Vojna škoda malo čvrstejša. — Dinar prilično stalen.

Zagreb, 27. marca.

V e f e k t i h ni bilo ta teden skoro nikakih sprememb. Promet je bil običajno majhen kakor že več tednov sem. Med bančnimi vrednotami sta zabeležili — kakor običajno — največ prometa Eskomptna in Praštediona, med industrijskimi Slavonija in Trbovlje. Izvenkulisni papirji brez zanimanja.

Vojna škoda je že koncem predzadnjega tedna začela pokazovati čvrstejšo tendenco, in to po sklepu Narodne banke, da bo lombardirala obveznice Vojne škode. Za lombardiranje je določeno 20 milijonov Din Zaradi tega se je tečaj Vojne škode dvignil na 290, pa je zadnje dni tega tedna zopet padel na 282. Včeraj se je ob velikem povpraševanju tečaj znova popravil na 288—290

D i n a r je bil ta teden brez večjih valovanj. Zagrebško d e v i z n o tržišče je bilo proti koncu tedna za malenkost čvrstejše, vendar slabše kakor v predzadnjem tednu. Blaga je bilo vedno precej. Po potrebi je vedno intervenirala tudi Narodna banka, ki je dajala blago v posameznih čekih. Promet precej zmeren: gibal se je dnevno med 5—6.5 milijona Din. Le en sam dan je dosegel 10.5 milijona Din. Tečaji vseh deviz so končali prilično na nivoju prejšnjega tedna Le Pariz, ki je mednarodno slab, je padel tudi v Zagrebu na okrog 200

V današnjem s v o b o d n e m p r o m e t u je bila tendenca za Vojno škodo nespremenjena. Promptno blago je zabeležilo 288 do 289. V devizah se zjutraj ni skoro nič poslovalo. Za posamezne devize so zabeležene naslednje taksacije: Dunaj 802.75 do 803, Italija 228 in pet osmink do 228.75, Pariz blago 199, Praga 168—168.5, Švica denar 1095.25.

Ljubljanski trg

Cene mesu, jabolkam in zelenjavi čvrstejše.

Blaga je na trgu vedno v izobilju. Tudi jabolk je še precej, dasi je njihova kakovost že slaba. Zelenjave je vedno več. Razumljivo je, da so se jabolka v zadnjem času precej podražila, a da so deloma čvrste cene zelenjavi, je spričo pomladi manj jasno. Opaža se dalje, da so mestoma tudi mesne cene krepkeje. Cene žitu in stročnicam so ostale v Ljubljani nespremenjene. Enako ostalo blago

Minuli teden so bile v Ljubljani naslednje povprečne cene: M e s o i n m a s t: goveje meso 16—19, telečje 17—20, svinjsko 20—27.50, slanina 19—20, mast 25 do 27.50, šunka 35, prekajeno meso 29—32, koštrunje meso 14—15, kozličje 25, hrenovke 35, kranjske klobase, sveže 30—40, prekajene 32—35 ,suhe 67, prekajena slanina 28 do 30 Din za kg. P e r o t n i n a: kokoši 25 do 40, petelin 30—40 Din komad. D o m a č i z a j c i: 10—20 Din komad. R i b e: karpi 26—32.50, klini 13.50—15 Din kg. M l e č n i p r o i z v o d i: mleko 2.50—3 Din liter, maslo sirovo 40—45, čajno 50—55, kuhano 45, bohinjski sir 36 Din kg. J a j c a: 1.75—2.25 Din par. S a d j e: jabolka, luksuzna 12, druga 5—10, orehi 12, luščeni 30—32, suhe češplje 10—12 Din kg. S p e c e r i j s k o i n k o l o n i j a l n o b l a g o: kava 40—76, sladkor, kristalni 13.50, v kockah 15.50, riž 10—12, čaj 75 Din kg M l e v s k i p r o i z v o d i: moka «0» 5.75, kaša 7, ješprenj 6—8, ješprenjček 10—13, turščična moka 3.50—4, turščični zdrob 4—4.50, pšenični zdrob 6.50, ajdova moka 8—9 Din kg. K u r j a v a: premog 44 Din za 100 kg, drva, trda 160, mehka 75 Din za kubični meter. Z e l e n j a v a i n s o č i v j e: ajserica tržaška 15—17, motovilec 25, radič 15 do 17.50, pozno zelje 6—7, rdeče 6—7.50, kislo 2.50—3, ohrovt 6—7.50, karfijola 8—10, kolerabe, podzemnice 1—1.50, špinača 14 do 16, grah v stročju tržaški 12—14, čebula 3—3.50, česen 15 Din kg. K r o m p i r: 1.25 do 1.50 Din kg.

Cene krmi: seno, sladko 75—80, polsladko 60, kislo 50, slama 50 Din za 100 kg.

Mariborski trg

Podražitev mlečnih proizvodov spričo praznikov. — Perotnina dražja.

Položaj na mariborskem trgu običajen. Samo mleko, smetana in sirovo maslo so se od zadnjega tržnega dneva spričo bližajočih se praznikov — kakor običajno vsako leto v tem času — podražili, in sicer mleko za 25—50 par pri litru in sirovo maslo za 4 Din pri kg. Dražja je tudi perotnina. Slaninarji so pripeljali včeraj na trg 46 vozov s 124 zaklanimi svinjami Na drobno po kilogramih se je prodajalo svinjsko meso po 10.50—27 Din za kg, a v celih zaklanih svinjah po 15—17 Din za kg Krompirja je bilo na trgu 9 vozov po 0.75—1 Din za kg.

Ostale cene: P e r o t n i n a: kokoši 40 do 50 Din, piščanci 20—40, gosi 75—125, purani 75—135 Din za komad D o m a č i z a j c i: 10—20 Din komad Z e l e n j a v a i n s o č i v j e: grah v stročju 10—12, karfijola 12—15, česen 12—18, čebula 2.50—3.50, kislo zelje 2.50—3, kisla repa 2 Din, ohrovt 1—4, sveže zelje 0.75, endivija 0.50—1, glavnata solata 2 Din komad, špinača 1, gobe 1 Din kupček S a d j e: jabolka 5—10 Din. češplje suhe 10—12 Din kg. M l e č n i p r o i z v o d i: mleko 3—3.50, smetana 14—16 Din liter, maslo, sirovo 44—48, čajno 50 do 70, kuhano 40—50 Din kg J a j c a: 0.75 do 1 Din komad.

Dalje so pripeljali kmetje včeraj 13 vozov sena, 3 otave, 5 slame in 1 voz škopa. Cene: seno 70—75, otava 80—82.50, slama 45—50 Din za 100 kg, škop 2 Din komad.

Tržna poročila

Novosadska blagovna borza (27. t. m.). P š e n i c a: baška, 20 vagonov 280; baška, 1 vagon 282.5 T u r š č i c a: baška, za april 2 vagona 115; maj, 2 vagona 117.5; april, ladja Donava, 5 vagonov 122.5; sremska, maj, pariteta Ruma, 5 vagonov 122.5 M o k a: «0s», 1 vagon 450; «2», 1 vagon 385. F i ž o l: baški, beli, 1 vagon 147.5. O t r o b i: baški, debeli, v jutastih vrečah, 1 vagon 135. Tendenca nespremenjena.

= **Povišanje carinske ležarine od 1. aprila dalje.** Iz Beograda poročajo, da je finančni minister povišal carinsko ležarino takole: Pri blagu, ki je iztovorjeno na carinskih skladiščih, od 0.05 na 0.10 zlatega dinarja za 100 kg kosmate teže in za vsak dan ležanja; pri blagu, ki je naloženo v carinskih skladiščih, ako je lahko zapaljivo in eksplozivno, od 0.20 na 0.40 zlatega dinarja, a pri ostalem blagu od 0.10 na 0.20 zlatega dinarja. Ta odlok bo stopil v veljavo s 1. aprilom t. l.

= **Za izenačenje neposrednih davkov.** Trgovinska in obrtniška zbornica v Osijeku je poslala na pristojna mesta spomenico, v kateri pravi med drugim: «V naši državi imamo štiri različne davčne sisteme, ki so nastali v prejšnjih državnih tvorbah in ki ne odgovarjajo načelom moderne davčne zakonodaje niti sedanjim gospodarskim in socijalnim prilikam. Nastali so večinoma v minulem stoletju in so zato zastareli Obstoječi davčni sistem in način njegovega izvajanja ovirata gospodarski razvoj in vodita naše gospodarstvo v neizogibno pogubo. Vse naše gospodarstvo preživlja težko krizo. zato naj merodajni činitelji zastavijo vse sile, da pride zakon o izenačenju neposrednih davkov pred Narodno skupščino še tekom sedanjega zasedanja.» Sličnih urgenc so v Beogradu čuli že mnogo, toda vprašanje izenačenja davkov se kljub izdelanemu zakonskemu načrtu ne premakne z mesta. Sicer pa, kolikor je znano, ne obeta novi zakon takih olajšav, ki bi res kaj izdale.

= **Za prost izvoz kož.** Iz Beograda poročajo: V ministrstvu trgovine in industrije bo v kratkem konferenca, ki bo obravnavala vprašanje prostega izvoza jagnječjih, jarčjih, kozjih, govejih, ovčjih in telečjih kož. Posvetovanju bodo prisostvovali tudi zastopniki trgovcev, ki so interesirani v tej stroki

= **Likvidacija.** Tovarna za preproge, družba z o. z s sedežem v Mariboru, je prešla v likvidacijo. Upniki se pozivajo na prijavo terjatev gosp. Francu Skušku v Mariboru, Ruška cesta 45

= **Prevozna olajšava za prevoz sena.** Prometni minister je nedavno izdal odlok, po katerem se namesto razreda C dovoljuje olajšana postavka št. 24 za izvoz sena, in sicer pod pogojem, da tovori ne bodo manjši kakor 10.000 kg in da se ne bodo pošiljali na manjšo razdaljo kakor 700 km.

= **Dobave.** Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 2. aprila ponudbe za dobavo 24 komadov svetilk za lokomotive, 11.500 kg železne pločevine, klingerit plošč; do 6. aprila za dobavo 5 komadov cirkularnih žag. Predmetni pogoji pri ekonomskem odelenju te direkcije. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: 29. t. m. pri tendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave mesa za mariborsko garnizijo za čas od 1. aprila do 30. septembra t. l.; 5. aprila pri intendanturi Timočke divizijske oblasti v Zaječaru glede dobave drv; 9. aprila pri intendanturi Kosovske divizijske oblasti v Prištini glede dobave drv; 10. aprila pri Središnjem uredu za osiguranje radnika v Zagrebu glede oddaje komnoseških del; 12. aprila pri intendantura Dravske divizijske oblasti v Ljubljani glede dobave 10.800 m³ drv; 20. aprila pri intendanturi Vrbaske divizijske oblasti v Banjaluki glede dobave 4002 m³ drv. — Komanda 16. artilj. polka v Ljubljani si bo nabavila 25 konj. Odrejena komisija bo poslovala vsako sredo in petek od 10.—12. ure v vojašnici Kralja Aleksandra I., Ljubljana, Dunajska cesta. Interesenti naj pripeljejo svoje konje na lice mesta. Predmetni oglasi v Zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani na vpogled.

= **Potek Zagrebškega zbora.** Kakor javljajo iz Zagreba, poteka Zagrebški velesejem v splošnem nepovoljno, kar je spričo splošne gospodarske krize v državi razumljivo. Končno je pa tudi v tem času preveč sličnih prireditev po vsej Evropi. Nedvomno Zagrebški velesejem je nudil precej lep pregled motornih vozil, kmetijskih strojev in vinskih vzorcev; tudi interesentov je bilo še dovolj, a do zaključkov je prišlo redko Zlasti vinski sejem ni uspel. Danes se sejem zaključi.

= **Redna občna zbora.** Strojilna, lesna in kemična industrija, d. d. na Polzeli pri Celju, dne 12. aprila ob 10 dopoldne v prostorih ljubljanske podružnice Jadransko-Podunavske banke; Milarna in svečarna, d. d. v Ljubljani, dne 16. aprila ob 5. popoldne v pisarniških prostorih Gospodarske zveze v Ljubljani.

= **Občni zbor Trgovske banke, d. d. v Ljubljani** se je vršil 26. t. m., kjer sta bili dve tretjini delniške glavnice zastopani Iz poročila upravnega sveta posnemamo, da se je ta naš domači zavod tudi v letu 1925. zelo lepo razvijal ter da so se zlasti vloge izdatno, in sicer skupaj za okroglo 28 milijonov Din povišale, kar dokazuje posebno zaupanje vložnikov do tega zavoda. Skupne vloge znašajo sedaj preko 126 milijonov Din. Čisti dobiček znaša 2.140.791.16 Din, od kojega se bo s 1. aprilom tega leta plačala dividenda po 9 Din za delnico. Rezerve so se dotirale z zneskom 650.000 Din, tako da znašajo sedaj 5,100 000 Din in so presegle že eno tretjino delniške glavnice 15,000.000 Din. Tako centrala kakor tudi vse podružnice so dosegle prav lep uspeh ter je ta zavod, pri katerem je udeležen večji del naših trgovcev in obrtnikov, z zaključkom leta 1925. lahko popolnoma zadovoljen. 416

= **Konkurenca madžarske moke naši v Grčiji.** Iz Beograda poročajo, da je uvoz madžarske moke v Grčijo v zadnjem času močno narasel spričo nizkih madžarskih cen Zaradi tega obstoji opasnost, da bo madžarska cenena moka našo dražjo popolnoma izrinila z grških tržišč. Naši izvozniki moke so se zaradi tega obrnili na naše prometno ministrstvo, od katerega zahtevajo znižanje železniške tarife Izvozniki utemeljujejo svoje zahteve z izvajanjem, da je to edini način, s katerim bi se omogočila konkurenca madžarski moki v Grčiji.

Borze

CURIH. Beograd 9.14, Berlin 123.6125, New York 519.375, London 25.25, Pariz 17.925, Milan 20.875, Praga 15.3825, Budimpešta 0.00727875, Bukarešta 2.14, Sofija 3.75 Dunaj 73.30.

TRST. D e v i z e: Beograd 43.70—43.90, Dunaj 350—353, Praga 73.60—73.90, Pariz 86—86.50, London 120.85—120.05, New York 24.82—24.92, Curih 470—480, Budimpešta 0.0347—0.0350, Bukarešta 10—10.50 V a l u t e: dinarji 43.50—43.80, dolarji 24.70 do 24.85, 20 zlatih frankov 93—96, zlata lira 479.57.

Deviza Beograd na ostalih borzah: v Berlinu 7.382, v Londonu (popoldne) 276.

V karatski puščavi

Ruski list »Krasnaja Gazeta« priobčuje v naslednjem zanimiv opis ekspedicije turkestanskega državnega uradnika, ki išče novih ležišč dragocenega radija.

Naš krasni avto, (»sajtan-arba«, hudičev voz za domačine) drvi čez lepe ferganske oaze. Za nami ostajajo poplavljena riževa polja, karavane velblodov in gore bombaža ter pestro oblečeni afganski delavci, ki so prišli s hribov da ga pospravijo. Daleč za Kokandom, ob vznožju večno belih Kitajskih gor, jenjajo nenadoma krasni topoli in se prikaže veličastna gola puščava. Temna voda v jarku deli svet ob Karim-Duvanu na vzhodu Turkestana na dva sveta, na življenje in smrt. Avto ni kos suhi strugi grenke Šor-Su, (»slane vode«) in se mora kmalu vrniti. Našo težko arbo vlečejo žilavi gorski konjički, in večkrat se moramo na povelje urnega urbeškega vodnika vpreči v voz še mi: težak je pot med razgretim skalovjem Urbekistana. Zrak je poln žvepla in nafte, težki plini silijo na dan skozi kamenje. Tu so ležišča dragega ozokerita (gorilnega voska), in stroncija, čudne kovine, katere rdečo barvo občudujejo gledalci raket in umetnega ognja.

Delo stoji, rudniki so napol zasuti. Strmo, visoko skalovje ob nomadski vasi Ljakanu je naš cilj. Vsak se hiti skriti v ozke podzemeljske hodnike, kjer bliščijo kristali soli in mavca. Netopirji morajo dati prostora ustrujenim in napol ožganim potnikom. Prvi dan po zaključeni večdnevni vožnji je namenjen počitku. Vsi občudujemo delo besnih pomladanskih hudournikov, ki ustvarjajo te hodnike menda v enem dnevu, ker nima kamenita puščava niti kapljice dežja v ostalih 364ih dneh. Samo besni vetrovi lomijo skale in odnašajo prah, da dovršijo delo vode. Čez hribe, zgodovinsko mejo med Hivo in Perzijo, ne pride niti konj. Pričnó se enolični dnevi, tiha in mirna hoja, 3 in pol km na uro. Velblodi nesejo po 165 kilogramov tovora, mi pa gremo peš. Vodi nas ponosno vzravnani velblod vodja, ki razloči pot v puščavi.

Tega daru nima vsaka žival. Pesek ima po dnevu 30 stopinj C vročine, ponoči pa brije snežena burja in toplomer pade na 8 stopinj pod ničlo. Karavana naredi po 30 km pota dnevno. Sreča je, da še rastejo med hribovi sivo-rumenega peska celi gozdovi dragocenega grma saksaula: ta nas greje ponoči. Pesek je proti severu vedno bolj debel, a nikjer ni črn. Vodniki nam razložijo, da pomeni »kara-kum« »grozni« ne pa »črni pesek«. Redkokdaj se najde sredi nepreglednega peska nekoliko kilometrov široki »šor«, slano močvirje. Bolj pomembni so »tokirji« — pege rdeče ilovice, suhe, trde in doneče. Tukaj je tudi krasno pristanišče za letala in središče vsega življenja v karatski puščavi.

Na tisoče velblodov hodi sem po vodo, in tukaj se križajo vse steze. Prebivalci puščave kopljejo po 8—10 m globoke jame in pridejo do grenke slane vode, ostankov pomladanskega dežja. Tu stojijo šotori Turkmencev, ki gojijo velblode in nepregledne črede ovac. Nihče ne bi pričakoval, da je skritega med peskom toliko bogastva. Turkmenske žene v prosojni beli obleki enakomerno obračajo mlinski kamen, umetniški rokodelci pa obdelujejo srebro in tkejo krasne preproge. Pametno, ponosno ljudstvo je Rusom prijazno, neprestano nas gosti, nosi nam bravino v rižu in zeleni čaj. Ta čaj pripeljejo karavane iz Perzije. Vodniki pa črpajo s koštrunovo kožo grenko vodo iz napol suhega vodnjaka. Slednjič prijazno zaupajo »urusu« da so prinesli razen čaja tudi nekaj teriska (opija). Rusi bomo imeli tu hvaležno polje. Revni nomadi bodo imeli lahko boljše življenje, če se prične smotreno izkoriščanje bogatih zakladov te dežele! Lažje bodo vnovčili svoje pridelke in torej zaslužili. Sovjetsko blago, sukno in kotenina, ima že sedaj veliko odjemalcev v Kaljdži (Kitajskem Turkestanu). Promet pa je slab: ladje vozijo iz Pišneka v Kaldžo tri mesece, mesto 25 dni kakor v mirnem času.

Poziv

Vse, one, ki so kaj darovali za planinsko kočo na »Mirni gori« v Belikrajini, prosimo tem potom, da nam sporočijo, kdaj in komu so izročili prispevek.

Podatke rabimo v svrho kontrole.

Bivši pripravljalni odbor: *Jože Šterbenc*, tajnik, Črnomelj.

Vložil bi svoj denar —

v hišo v mestu ali v posestvo na deželi. Ponudbe z navedbo vrednosti in pogojev prosim pod šifro „Rentabilnost" na upravo lista. 1693 a

Krapinske Toplice

kraj Zagreba, Hrvatska. 42° C termalna voda in blato zdravijo revmo, protin, ischias, ženske bolezni i. t. d. Soba s polno oskrbo dnevno Din 50— do 80 za osebo. V pred- in posezoni znatni popusti. Vojaška godba in druge zabave. Kopelji v hiši, lastna električna razsvetljava i. t. d. Pojasnila, obvestila in prospekte daje kopališna uprava Krapinske Toplice. 50-a

Za Veliko noč

priporoča veliko izbiro različnih ročno izdelanih in tovarniških 1670-a

čevljev

po najnižjih cenah trgovina

ANGELA KORŠE, Ljubljana, Stari trg 15

Dosedaj nedosežene najboljše, a

„DOUGLAS"

motorno kolo

brez vibracije je najboljši evocil der BABU gume — Lastna popravljalnica — Najnovejši model EW, 1926, 3 5/10 HP, kompl. — Cena franko Zagreb Din 16 500 —

Zastopstvo za SHS

Ing. BADOVINAC i MEIDER

ZAGREB Mošinskijeva 9. 1772-a

Pozor, lesna industrija!

Pri **Franu Švigelj** na Bregu, p. Borovnica, se dobi vsaka množina prvovrstnih smirkovih plošč iz svetovnoznane tovarne Mayer & Schmidt, Offenbach na Meni. Cene zmerne

Samoprodaja tvrdke „DEL-KA"

se daje samo serioznim in sposobnim trgovcem čevljarske stroke za fiksni račun — Ponudbe pod „SAMO UZ GARANCIJU" na **Publicitas d. d.**, ogl. zavod, Zagreb, Gundulićeva 11. 1900-a

Rentabilno industrijsko podjetje

železninske stroke

išče rad pomanjkanja prometnega kapitala **finansirja ali družabnika**. Eventualno bi se kompletno tudi prodalo. — Sedež, ako je na dobrem mestu, se da prenesti tudi na vsako drugo mesto. — Ponudbe pod „Industrija P-181" na **Interreklam d. d.**, Zagreb, Strossmayerova 6. 1897-a

1917 a

IVO TOMC, odravnatelj tobačne tovarne in MARIJA TOMC, učiteljica v pok., naznanjata v svojem, kakor tudi v imenu ostale rodbine vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da je njihov skrbno ljubljeni oče, tast, stari oče, brat in stric gospod

Jakob Tomc

meščan in hišni posestnik

četrtek popoldne, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 85. letu bogudano zaspal.

Pogreb nepozabnega rajnkega bo v nedeljo, dne 28. marca ob 4. po o'dne iz hiše žalosti, Karlovška c. 14, na pokopališče k Sv. Križu.

Sv. maše zadušnice se bodo brale v župni cerkvi sv. Jakoba.

Priporočamo ga v molitev in blag spomin.

LJUBLJANA, 27. marca 1926

Stan in dom

občekoristna stavbna in kreditna zadruga z o. z. v Ljubljani, razpisuje ofertno licitacijo za gradnjo 12 stanovanjske zadružne hiše ob Glinški ulici v Ljubljani. Vsi tozadevni pripomočki se dobe dne 29. in 30. marca v pisarni gradbenega vodstva, Gradišče št. 13.

1974-a **Načelstvo.**

PARK-HOTEL LAURANA (Abbazia)

Prvo azredna hiša novo češkoslovaško ravnateljstvo, krasen pogled na morje. Cena „en pension" od Lit 45— do 75— 130-a Ravnatelj **Frant Válek**

ZA VELIKO NOČ

Praška šunka kg 33 — Din in raznovrstne mesne zdelke, sir, čajno maslo, kompote, sadne soke, čaj, konjak, rum in raznovrstna žganja in vina priporoča

delikatesna trgovina in vinotoč G. BREZNIK

Ljubljana Florijanska ulica 1 križišče cestne železnice pri Sv. Jakobu 1907-a

Za Veliko noč!

se priporoča dobroznana gostilna

PRI ŠTEFANU

dalmatinska klet na Miklošičevi cesti poleg frančiškanske cerkve, kjer se točijo najboljša in najcenejša **DALMATINSKA VINA. Na velikonočni teden vsaki večer morske ribe in bakala.** Čez ulico 1 Din ceneje. 1919 a

Potnik

v vsej Sloveniji najbolje vpeljan, starejša moč z večletno prakso in la referencami, išče namestitve za takoj ali mesec maj. Stroka poljubna. Cenj. ponudbe pod „Vesten in zanesljiv" na podružnico „Jutra" v Celju 1916-a

SEJMARJE za čevlje

proti proviziji iščemo, morali bi nuditi jamstvo.

Ponudbe pod „P-183" na **Interreklam d. d.**, Zagreb, I-78. Strossmayerova ul. 6. 1910 a

Strojno pletenje.

Sprejmejo se učenke in učenci v splošni pouk za pletenje nogavic in vsakovrstni športnih izdelkov ter dajejo nasvete o nakupu najboljših in pravilnih pletilnih strojev.

N GROEGER strokovni učitelj **Ormož ob Dravi**

1911-a

Najcenejša velikonočna darila so dobre knjige, čeprav imajo za obdarovance na večin vrednost.

Za Vas osebno, za prijatelje planin, za ljubitelje prirode:

BADIURA	**Jugoslovenske Alpe** (Slovenija). S krasnimi slikami samo	Din 100—
	Za mladino:	
BONSELS,	**Cebelica Maja.** S slikami	Din 20—
DE FOE	**Robinson Crusoe.** Z izvirnimi slikami. Prevel V. adimir Levstik. Najboljša in najpopolnejša slovenska izdaja na slavnejše mladinske knjige	Din 32—
MARZYAT.	**Morski razbojnik.** Zdrava pustolovna povest z napetim dejanjem; baš tisto kar dečke na bolj zanima	Din 4—

1931 a

Po pošti vsaka knjiga 1 50 več — Popolni seznam svojih izdanj Vam pošljemo drage volje.

Ig. Kleinmayr & Fed. Bamberg, d. z o. z. Ljubljana, Miklošičeva cesta.

Na znanje vsem

trgovcem, slaščičarjem, delikatesnim trgovcem in konsumentom čokolade in bonbonov slovite svetovne tvornice **„TOBLER"** (Bern - Švicarska) 74 a

NOVITETE

Poleg poznanih vrst čokolade, bonbonov vseh okusov ima odslej tvornica **„Toberetti"** polnjene bonbone 7 kom. v škatlji 7 raznih okusov „Le general Noghi" — bonboni z „Nougat Tobler" v lepi škatli za 250 gr netto, ter mnogo drugih vrst. Gen. zast. in zaloga za kralj. S. H. S **„OBOROT"** Beograd, Knj. Ljubice 15 Telefon 31-60

Meblovana soba

v Ljubljani, v bližini Dunajske ceste z dobro hrano, pri dobri boljši družini **se išče** za mladega gospoda. Ponudba cene na upravo „Jutra", Maribor, pod „O. K. 20". 1 28 a

Klobuk brezplačno

dobi vsaka **10. dama** ako kupi novega v modnem salonu

E. Djukanović, Ljubljana, Sv. Petra c. 27 (poleg hotela Tratnik)

Brezplačno klobuk so dobile: 1. Amalija Ankon, Sava; 2. T. Grošelj, Poljanska c. 3. Milica prof. Ravnik, Ljubljana 4. Velkavrh, Sv. Petra nasip.

Priporočilo

za nakup **damske konfekcije**

od najfinejšega do najcenejšega izdelka. Nadalje priporočam svoj že nad 15 let obstoječi priznano 17.8

prvovrstni **modni atelje** za izdelavo

kostumov, plaščev in toalet po znatno znižanih cenah. Blagovi in podloge vseh vrst in po vsaki ceni vedno v zalogi

T. Kunc, Ljubljana, Mestni trg štev. 14

Pod trančo štev. 2.

„Spectrum" d. d.

Inž. Kopista, Dubsky in Krstić

tvornica ogledal in brušenega stekla

LJUBLJANA VII, Medvedova ulica 38, telefon 755

67 Zagreb, Beograd, Osijek. Središnjica **Zagreb.**

Zrcalno steklo, portalno steklo, mašinsko steklo 5-6 mm, ogledala, brušena v vseh velikostih in oblikah, kakor tudi brušene prozorne šipe, izbočene plošče, vsteklevanje v med. Fina, navadna ogledala.

Priporoča se novo in moderno urejeno specijalno podjetje za 121-a

fino in elegantno pohištvo

Tovarna pohištva A. AMANN, Tržič.

Otvoritev gostilne!

Slavnemu občinstvu kakor vsim stalnim gostom naznanjam, da sem danes 27. marca otvoril na novo gostilno

v Kersnikovi ulici št. 5

Točil bom pristna dalmatinska vina po zmernih cenah in nudil mrzla jedila.

Za obilen obisk se priporočamo

1881 a **Braća Lasan.**

Mestna občina v Slovenski Bistrici razpisuje mesto

občinskega tajnika

Ponudbe do 1. aprila 1926. Reflektira se na boljšo in strokovno izobraženo moč. 1723-a

Zdravje je pol bogastva.

Za uspešno duševno in telesno delo ter za uspeh v življenju sploh, je človeku predpogoj telesno zadovoljstvo. — Ne mučite svojega telesa pri vsakem koraku z trdimi usnjatimi petami, ker one povzročajo močne potresljaje — Nosite tudi Vi **PALMA-KAVČUK** potplate in pete. Vi se potem ne bodete hoteli in kakor več odreči ugodnemu in elastičnemu koraku. — Palma-kaučuk pete so trikrat tako izdržljive in še ceneje kousnje. 80 a

ČISTO LICE

dobite zajamčeno z medicinsko biološkim sredstvom »Venus« ter se še prvi dnem uporabe izgube vse gube, zajedalce, solnčne pege, mozolji, pike itd., koža lica dobi mladostno svežost in rožnat videz. Garnitura 110 Din — Azijski sok za rast obrvi in trepalnic 45 Din — Wibra pospešuje tudi rast obrvi in trepalnic ter jih pobarva istočasno v temni barvi, 60 Din — Albula najboljša franc. krema za negovanje polti, 35 Din — »Charmerosse« francoski tekoči puder nenadomestljivo za plese, 50 Din — Diamant daje motnim očem krasen in sijajen blesk, 50 Din — Preparati zajamčeno neškodljivi — Schröder Schenke Paris, Curih. Za stopnik Milan S. Hojka v Zagrebu, Kukovićeva ul. 8a. Zahtevajte brezplačne cenike in navodila. 47-a

Dežni plašč

77-a

moški, iz močne angleške gumirane tkanine Din 220, double 350, impreg. covercoat 500, dež. jopa 100, usnjati suknjič 960, otročja gum pelerina 100, damski gumi plašč 250, kakor tudi hlače, obleke, površnike ter sploh vso konfekcijo razpošilja po zelo znižani ceni veletrgovina R. STERMECKI CELJE STEV. 20. Vzorci se pošljejo v pogled, ilustrirani cenik s čez 1000 slikami pa zastonj. Kdor pride z vlakom, dobi nakupu primerno povrnitev vožnje. — Trgovci engro cene

Slovenske pesmi za citre

sestavil Ivan Kiferle, prodaja po originalnih cenah **Josip Höfer, Maribor, Ulica 10. oktobra.** 1971

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem javljamo pretužno vest, da je naš ljubi oče, stari oče in tast, gospod

Franc Šink

danes v 81. letu starosti mirno v Gospodu preminul.

Pogreb nepozabnega se vrši iz domače hiše na farno pokopališče v nedeljo, dne 28. t. m. popoldne.

Stara Loka, dne 26. marca 1926.

Žalujoči ostali.

1915 a

Zahvala.

Za vse dokaze toplega sočutja ob bolezni in smrti, kakor za darovano cvetje in vence, za obilno udeležbo ob pogrebu našega nepozabnega

Maksa Herxelna

se najtopleje zahvaljujemo, osobito vodstvu družbe „Commercial-Union" in godbi dravske divizije. 1924 a

Zalujoči ostali.

Zahvala.

Vsem, ki so spremili pokojnega pripravnika finančne kontrole

ANTONA JUG

iz Martinja na njegovi zadnji poti v Murski Soboti, najiskrenejša zahvala. Predvsem se zahvaljujemo velečastiti duhovščini, gosp. sreskemu poglavarju, ostalim gosp. uradnikom in drž. nameščencem, gosp. orožniškemu majorju in zastopnikom orožniškega zbora, cenj. pevcem za lepo zapeto žalostinko, vsem korporacijam in cenj. meščanom.

V imenu zbora finančne kontrole

Martin Potočnik, sreski upravnik podinšpektor **Anton Fabjan,** sreski upravnik komisar. 1901

Mali oglasi

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5·—.

Ženitve, dopisovanje ter oglasi strogo trgovskega značaja, vsaka beseda Din 1·—. Najmanjši znesek Din 10·—.

Prireditve

Društvo zobotehnikov za Slovenijo v Ljubljani, vabi vse člane kakor tudi vse še nevčlanjene zobotehnike na svoj VIII. redni **občni zbor** ki se vrši v nedeljo 28. t. m. točno ob 14. uri v restavraciji hotela «Slon» z običajnim dnevnim redom. 7463

Pozor! Pozor! **Vsi gostilničarji** Slovenije, ki želite dobro belo vino, kupujte vivodinskega in drašičkega. Na zahtevo se prinese vzorci osebno kupcu. Cena vinu je izredno nizka in za dobro kvaliteto blaga se jamči. — Naslov pove uprava «Jutra». 7677

Akademski klub montanistov v Ljubljani priredi 10. aprila t. l. v Sokolskem domu **v Trbovljah rudarsko zabavo** s koncertom in plesom. Iz prijaznosti sodelujejo pevsko društvo «Zvon» Trbovlje in Dramatski odsek sokolskega društva Trbovlje. — V nedeljo 11. aprila t. l. se vrši prva seja odbora «Udruženja jugoslovenskih rudarskih i topioničarskih inženjera». — Cenj. občinstvo se že danes opozarja na prireditev, katere čisti dobiček je namenjen nad vse potrebni strok. knjižnici ter Ekskurzijskemu fondu akademskega kluba montanistov. — Odbor. 7772

Stražišče pri Kranju Na željo občinstva ponovi Sokolski oder v nedeljo 28. t. m. ob 4. uri pop. **«Vstajenje»** dramo mladih. Drama, igrana na praznik, je jako ugajala. Upamo, da zadovolje diletantje tudi tokrat cenj. poslušalce. — Iz prijaznosti sodeluje orkester Narodne Čitalnice v Kranju. K obilni udeležbi vabi — odbor. 7770

Kolo jugosl. sester v Ljubljani bo imelo na cvetno nedeljo dne 28. marca ob 3. uri popoldne v Narodnem domu svoj V. letni **občni zbor** Poleg članstva vabimo prav prisrčno vse one, ki se zanimajo za razvoj našega «Kola». 7795

Članstvo Gospodar. naprednega društva za šentjakobski okr. v Ljubljani vabi odbor na **sestanek** dne 30. marca ob 8. zvečer h Kavčiču na Prvozu. — Razgovor o občnem zboru. 7792

Občni zbor Strok. udruženja jug. oblikujočih umetnikov sekcija Ljubljana, se vrši 10. aprila ob 5. uri pop. v restavraciji Ljubljanski dvor. 7828

Službe dobe

Vsak inteligent v Mežiški in Dravski dolini ter okrajih Slovenjgradec in Šoštanj lahko zboljša eksistenco s posredovanjem življenskih zavarovanj — Izredno visoka provizija! Ponudbe na naslov: Poštni predal 6. Prevalje. 7064

Več mizarjev prvovrstnih, za fino fornirano pohištvo, sprejme A. Amann, tovarna pohištva, Tržič. 6942

Več dobrih krojaških pomočnikov za veliko delo sprejme konfekcijska tovarna Fran Derenda & Cie., Ljubljana, Emonska cesta 8. 6940

Pekovski vajenec priden in pošten, ne pod 15 let star, se sprejme. Naslov v upravi «Jutra». 7591

Pletilke Sprejme se pletilka zmožna vseh krojev in nogavic kot delovodkinja — istotam se išče več dobro izurjenih pletilk za nogavice. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Dobro izurjene». 7757

Mesarski pomočnik marljiv in samostojen, spreten v sekanju in nakupovanju, se takoj sprejme. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Marljiv 39». 7505

Zastopniki za razpečavanje švicarskega sira se sprejmejo v vsakem kraju pod ugodnimi pogoji. Pismene ponudbe pod «Sir» na «Propaganda», reklamna družba z o. z. v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 7/II. 7834

Služkinja zdrava in zanesljiva, se sprejme k rodbini 3 oseb. One, ki znajo nekoliko kuhati in imajo veselje do otrok, imajo prednost. — Naslov pove uprava «Jutra» 7853

Damam, gospodom se nudi lep zaslužek z razpečavanjem parfumerije. — Potreben kapital 200 Din za vzorce. — Pismene ponudbe pod «Postranski zaslužek» na «Propaganda», dr. z o. z. v Ljubljani, Šelenburgova 7/II. 7833

Korespondent (inja) lesne stroke, z daljšo prakso, strojepisec, popolnoma samostojna moč, perfekten v slovenski, italijanski ter po možnosti nemški korespondenci, se sprejme pri lesni industriji na deželi. Reflektira se samo na moči z res dobrimi referencami. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Korespondent 7». 7811

Praktikantinja se sprejme takoj. Pojasnila daje Y. E. R. C., Kongresni trg 9 (na vogalu kino «Matice»). 7829

Postranski zaslužek primeren za vsakogar. Pojasnila proti znamki 1 Din. — «Propaganda», reklamna družba z o. z. v Ljubljani, Šelenburgova ulica št. 7/II. 7517

Gospodično zanesljivo, pridno, nepokvarjeno, čedno, ali dekle z dežele sprejme sodnijsko ločen starejši posestnik, trgovec in obrtnik z otroci. Ponudbe z navedbo plače in dosedanjega opravila na upravo «Jutra» pod značko «Pošteno gospodinjstvo» 7877

Učenec z dobrimi spričevali, se sprejme pri tvrdki Jakob Lah, Maribor, trgovina z modnim in galanterijskim blagom. 7849

Učenec za špecerijsko trgovino, s potrebno šolsko izobrazbo, se sprejme. Naslov v upr. «Jutra». 7722

Več čevljarjev za zbita in tekvana dela, 1 prikrojevalec (Zuschneider) in 1 učenka, se sprejmejo takoj. — P. Gregorc, Maribor, Pod mostom 22. 7863

Delavci za izdelavo cementnih izdelkov, se iščejo. Naslov pove upr. «Jutra». 7636

Zavarovalna družba išče za svoj življenski oddelek v Ljubljani spretne in vešče akviziterje pod najugodnejšimi pogoji. Ponudbe pod «Življenje» na upr. «Jutra». 7499

Pletilke dobro izurjene se sprejmejo. Oglasiti se je v trgovini Franjo Ahlin, Sp. Šiška. 7476

Vrtnar samskega stanu ali oženjen brez otrok, vešč v obdelovanju zelenjadnega in sadnega vrta, se takoj sprejme, event. se odda zelenjadni vrt pod ugodnimi pogoji tudi v najem. Ponudbe na M. Dolničarja, Šmartno ob Savi. Pošta Moste pri Ljubljani. 7879

Kako postati samostojen? To je vseeno, kakšen je Vaš sedanji poklic! Ni treba posebne delavnice! Začetni kapital 300 Din zadostuje. Malenkostne priprave Ogromne množine se dnevno prodajo. — Prvi mesec lahko zaslužite 6000 Din. Treba je Vam samo začeti po našem natančnem navodilu, ki ga dobite z receptom in poskusnimi sirovinami za 150 Din. V eni uri izdelate blago in prodaste in že imate svoj denar povrnjen. Naročite še danes! «Egal», Hoče-Maribor. 7760

Knjigovodjo verziranega, veščega vseh denarnih poslov, išče večji denarni zavod v Sloveniji. Samci imajo prednost. Ponudbe z navedbo zahtev na upr. «Jutra» pod šifro «Stalnost 5». 7774

Gospodična s prakso v pisarni, stenotipistinja, korespondentinja v slovenskem in italijanskem jeziku, za lesno industrijo, se sprejme. Oferte na upr. «Jutra» pod «Gorenjsko». 7805

Volonterka se sprejme. Samo lastnoročne pismene ponudbe nasloviti na Gospodarsko pisarno Tribuč na Glincah. 7788

Blagajničarko za detajlno trgovino išče za takojšen nastop veliko industrijsko podjetje. Pismene ponudbe s sliko in navedbo zahtev doposlati na upravo «Jutra» pod značko «Blagajničarka 6». 7789

Več livarjev sprejmemo. Ozira se le na prvovrstne moči. Ponudbe: Zvonarna in livarna, St. Vid nad Ljubljano. 7786

Učenec se sprejme v trgovino z mešanim blagom na deželi. Deček, mora biti zdrav in poštenih staršev. Hrana, perilo in stanovanje pri gospodarju. Ponudbe na upr. «Jutra» pod «Učenec». 7794

Učenec krepke postave, z nekaj razredi meščanske šole, poštenih staršev, se sprejme takoj v trgovino z mešanim blagom Jos. Divjak, Ribnica. 7784

Kuharico ki opravlja tudi vsa hišna dela, iščem k majhni družini. Pogoj dobra spričevala. Plača dobra, družina majhna, v hiši je še sobarica. Naslov pove uprava «Jutra» 7783

Dekle zdravo in dobro vzgojeno, pridno za delo, staro 18 do 25 let, se sprejme v boljšo hišo. Imeti mora rada otroke. Nastop 10. aprila Naslov pove uprava «Jutra» 7791

Korespondenta perfektnega, išče za takojšen nastop industrijsko podjetje v Sloveniji. — Samo prvovrstne moči naj pošljejo ponudbe z navedbo jezikov na upravo «Jutra» pod «Perfekten K». 7517

Velika zavarovalna družba potrebuje za zavarovanje proti toči za Štajersko in Prekmurje agilne zastopnike Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Dober zaslužek 14». 7500

Delavci za izdelavo cementnih izdelkov se iščejo Kje, pove uprava «Jutra». 7636

Mlajši šofer za majhen avto, v večjem kraju blizu Ljubljane, se sprejme takoj Oglasiti se pri tvrdki A. Lampret v Ljubljani, Dunajska c. 22. 7616

Gospodična vešča italijanskega jezika in čednega nastopa, se išče **kot tolmač** Oferte na upravo «Jutra» pod «Trieste». 7728

Gospodična se sprejme k 3 otrokom od 5—10 let v večjem trgu, ki bi znala poučevati tudi nemščino ali kak drug jezik in glasbo Ponudbe z navedbo plače na upravo «Jutra» pod značko «Zanesljiva 35». 7697

Potnika zmožnega in poštenega, za Slovenijo in Hrvatsko, išče domača tvornica orodja — Pismene ponudbe z zahtevkom plače in referencami na upr. «Jutra» pod oglasno štev. 7679. 7679

Brusač za nože in žage (Messer u. Sägen-Schleifer) se išče za tvornico žag in strojnih nožev «Kordun» v Karlovcu. Stalno nameščenje, reflektira se na mirnega in marljivega delavca Nastop takoj. — Pismene ponudbe naravnost na tvornico «Kordun» v Karlovcu.

Strojepisec dobra moč, se takoj sprejme. Naslov pove uprava «Jutra». 7732

Službe iščejo

Skušen vinogradnik specijalist s praktično izobrazbo, poročen, išče službo oskrbnika na kakem vinogradniškem večjem posestvu. Gre tudi kot logar na večje gozdno posestvo Naslov pove uprava «Jutra» 7063

Starejša kuharica prvovrstna gospodinja, išče službe v fino hišo ali sanatorij. Prevzame tudi samostojno vodstvo v kuhinji kot gospodinja ali pa gre k samski dobro situirani osebi Nastop službe po dogovoru. Naslov pove uprava «Jutra» 7624

Strojni ključavničar strugar, vešč vsega kleparskega dela išče službo — Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Zanesljiv 4243». 7727

Pozor, trgovci! Mesto potnika sprejmem takoj pri dobro vpeljani tvrdki ali podjetju katerekoli dobro idoče stroke, za potovanje z lastnim avtomobilom, lahko v okvirju cele države ali samo za Slovenijo ali Hrvatsko Glede zaslužka (plače) po dogovoru Eksistenčne ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Dobra mlada moč». 7726

Mesto potnika sprejmem takoj v poljubni stroki. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Spreten 4100» 7710

Trgovski akademik dober nemški in madžarski dopisnik, išče mesto. Gre tudi kot potnik Cenjene ponudbe na upravo »Jutra« pod značko «Slovenec». 7694

Natakarica kot začetnica želi vstopiti v službo 14. aprila. Pomagala bi tudi v gospodinjstvu. Plača postranska; gre tudi na deželo. Pismene ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Poštena 7800» 7804

Krojaški pomočnik išče službo za takoj. Erni Grah, Gornja Lendava, Prekmurje. 7695

Trg. pomočnik 17 let star, mešane trgovine, priden in pošten, išče službe. Cenjene ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Priden in pošten, Julijska krajina». 7803

Gospodična vešča slovenščine, srbohrv. in cirilice, z dveletno prakso, išče službo kontoristinje Naslov pove uprava «Jutra» 7730

Šofer 30 let star, samski, trezen in zanesljiv, dober monter, išče službe k osebnemu ali tovor. avtu. Nastopi lahko takoj. — Cenjene dopise je poslati na upravo «Jutra» pod šifro «Šofer 4275». 7759

Poslovodja z večletno prakso v trgovini mešanega blaga, želi nastopiti mesto s 1. aprilom. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Starejša moč 4100». 7709

Delovodja avtomobilne stroke z 20letno prakso, obenem izdelovalec orodja in priprav za množinsko delo (Massenartikel) t. j. rezov in tiskov (Schnitt u. Stanzen), sedaj 7 let v enem obratu, želi spremeniti svojo službo. Dopise se prosi pod «Zanesljiva moč 9» na upravo «Jutra». 7723

Specialist v vrtnarski šoli avstrijski državljan, 36 let star, oženjen, ima nemško prakso, razume malo slovanski, išče vodilnega mesta v kakem večjem obratu Ponudbe v nemškem jeziku na naslov: Viktor Schwab in Zellach, St. Gertrandt, Kärnten, Lavanttal. 7715

Bivša pom. učiteljica mlada, želi mesta k otrokom, pomagala bi pri gospodinjstvu. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Vzgojiteljica 40». 7802

Absolventinja trgovske akademije, vešča slovenske, nemške stenografije in strojepisja ter vseh pisarniških del, išče mesta. Naslov pove uprava «Jutra» 7828

Gospodična samostojna knjigovodkinja, dobra korespondentinja in hitra strojepiska, išče primerne službe. Cenj. dopise na upr. «Jutra» pod šifro «Pridna 3029». 7837

Knjigovodja strokovnjak, želi v prostem času zaposlitve. Prevzame revizijo knjig, sestavo bilance, vpeljavo praktičnega knjigovodstva. Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Verziran in zanesljiv». 7855

Natakar zanesljiv in pošten, išče službe pri dobrem gospodarju. Nastop takoj. Ponudbe na podružnico «Jutra» v Mariboru. 7868

Gospodična izučena prodajalka mešane stroke, vešča tudi v gospodinjstvu, želi mesta kjerkoli. Naslov pove uprava «Jutra». 7873

Mlada knjigovodkinja korespondentinja, srbohrvaškega in nemškega jezika zmožna, event. blagajničarka z večletno prakso, išče mesta za takoj. Ponudbe pod «Hrvatica» na upr. «Jutra», Maribor. 7869

Potnik ki potuje po celi Jugoslaviji, izvzemši Slovenije in stare Srbije ter obiskuje kolonijalne in specerijske trgovine, išče še eno zastopstvo z malo kolekcijo. Ponudbe pod 999 na upr. «Jutra», Maribor. 7865

Gozdarski manipulant Slovenec, 32 let star, neoženjen, z višjo gozdarsko šolo, 6 mesečnim tečajem za lesno industrijo in 10letno prakso v gozdu in na žagi, išče premeščenja, najraje v Slovenijo. Izvežban je v vseh poslih gozdarstva, v sekanju drv, opravljanju lesa s cepinom, živino in splavi, v gradnji suhih in vodnih riž ter klavžev. Govori slovensko, srbohrvatsko, nemško in deloma italijansko. Sedaj je zaposlen kot lesni manipulant v Crni gori. Cenjene ponudbe prosi pod «Dobar stručnjak» na upr «Jutra». 7860

Pouk

Auto-šola oblastno dovoljena, prima, ki izobrazuje praktično in teoretično kandidate za samostojne vozače (šoferje). Pouk je temeljit in uspeh siguren. Dame in gospodi se sprejemajo dnevno. Kurz čez dan in tudi zvečer. — Prospekti gratis. Natančne informacije v Auto-školi, Zagreb, Kaptol 15. Telefon 11-95. 7691

English Kdo bi poučeval v svrho izpopolnitve v konverzaciji in korespondenci? — Oferte pod «America» na upravo «Jutra». 7428

Gospodična poučuje francoščino in nemščino. — Naslov pove uprava «Jutra» 7733

Inštruktor za dijaka višje realne gimnazije se išče. — Ponudbe pod «Inštruktor» na upravo «Jutra». 7708

Prodam

PREMOG — ČEBIN Wolfova 1/II. Telefon: 56. 481/I

Damski klobučki svileni in slamniki v veliki izbiri od 75 Din naprej pri Franji Tušar, modistinja, Jesenice-Sava. 7166

Pisalni stroj znamke «Pittsburg», rabljen se ceno proda. Naslov pove uprava «Jutra». 7471

Svileni klobuki najmodernejši v vseh modnih barvah se dobe od 120 Din naprej pri Z Mahnič-Gorjanc. Kopitarjeva ul 1. Istotam se sprejemajo vsa popravila 3860

Orehe domače, prodaja M. Geršak v Ljubljani, Prečna ul. 4, vhod Mestne zastavljalnice 6°26

Bodečo žico pocinkano, rabljeno, prodam Naslov pove uprava «Jutra» 7580

Divjih kostanjev več sto in vse vrste sadnih drevese prodaja po nizki ceni Jakob Pintar, sadjerejec, Sv Tomaž, p. Škofja Loka. 7511

Tovorno dvigalo (Lastenaufzug) za 500 kg teže, za transmisijski ali motorni pogon, se proda. Dopise na upravo «Jutra» pod «Priložnost». 6840

460 kg težak voz prvovrsten, nov, dvovprežen, proda po nizki ceni Jakob Kapus, kovač v Novi vasi, pošta Lesce, Gorenjsko. 6291

Dve stekleni omari primerni za manjšo trgovino **in tri pulte** prodam. Naslov pove upr. «Jutra». 7707

Kolo dobro ohranjeno, proda Stradner, Dunajska c. 11/I. 7737

Mizarski stroj (Abrichtmaschine) prvovrsten fabrikat in **elektro-motor** 5 PS, za vrtilni tok, proda A. Amann, Tržič. 7755

Šivalni stroj nov pogrezljiv «Pfaff» po nizki ceni proda Terezija Ravbar, Ljubljana, Poljanski nasip 48. 7776

Brzojavni drogovi smrekovi in borovi, ca 40 m³, od 8—12 m dolgi, se prodajo. Naslov pove upr. «Jutra». 7777

Pletilni stroj 9/32, brezhiben, predvojni materijal, sistem «Styria» Graz, proda Franja Dečman — Rožna dolina, cesta II, št. 7, dvorišče, pošta Vič pri Ljubljani. 7706

Lep lovski voz in napol pokrito dvovprežno kočijo, vse v dobrem stanju, poceni proda Janko Šumi, Lesce. 7680

Okrogla peč krasna, glinasta, stara čez 200 let, se proda za 500 Din Naslov pove uprava «Jutra» 7713

Niti eden avtomobilist ne izključivši niti Ford ne Fiat voza, se ni pritožil radi svoje **„Varta“** baterije, ker je poznano izvrstne kvalitete. 5956/VI

Omara za led in pisalni pult se proda. — Naslov pove uprava «Jutra» 7820

Sodnijska dražba različnega pohištva, desk in ene lesene barake, se vrši dne 29. marca ob ½14. uri v Šolski ulici št. 1, Šiška. 7831

Damsko sedlo kompletno, dobro ohranjeno se proda za 1200 Din. — Cenj. ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Sedlo». 7826

Gričar & Mejač Šelenburgova ulica Pravi angleški gumiplašči od 200 Din naprej Nepremočljivi lodni za pelerine, plašče in športne obleke. 60

Prodam 20—30.000 srebrnih kron Ponudbe na upravo «Jutra» z navedbo cene pod značko «Goldinarji». 7829

Proda se: stenska ura, lepe slike z zlatim okvirjem, zlati uhani itd. Cankarjevo nabrežje št. 1/II, desno. 7851

Numizmatiki, pozor 3 krasno ohranjeni zlatniki iz leta 1765., 1787. in 1793. naprodaj. Naslov pove upr. «Jutra» v Mariboru. 7864

Peugeot bicikli, v kvaliteti in ceni brezkonkurenčni. Lahki motocikli 1½ HP po 6975 Din in 2½ HP po 12.250 Din. Izdelki staroznane svetovne znamke. Dobava promptna od glavne zaloge: O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva ulic. št. 11. — Samoprodaja za razne kraje v Sloveniji se pod ugodnimi pogoji odda. 7793

Motorno kolo 3 HP. «D» rad, v dobrem stanju, se ugodno proda. Miha Radanovič, Brežice. 7582

Kleparski stroji vseh vrst, tvrdke Mach & Fischer, Hronow, zastopstvo in zaloga Rudolf Deržaj, Ljubljana, Kolodvorska ulica 28. 4043

Pisalno mizo starinsko, z vložki in veliko miznico, proda Violetta Rossmanit, grad Radvanje pri Mariboru. 7656

Trajne vrtne rastline (Perennen) in grmičje ter španski bezeg za ograje oddaja vrt na Poljanski c. št. 12. 7623

Pisalni stroj s cirilskimi pismenkami, popolnoma nov, je naprodaj — Ponudbe na direkcijo listov konzorcija «Jutra» v Ljubljani. 7615

Lubasova harmonika dobro ohranjena, se radi smrti po nizki ceni proda. Naslov pove uprava «Jutra» 7604

Žensko kolo naprodaj za 1100 Din pri hišniku na Sv. Petra cesti 2, Ljubljana. 7740

3 fotoaparate dva 13 × 18, eden 9 × 12, moško kolo, kanarčke in liščka (štiglica). po nizki ceni prodam. — Naslov v upravi «Jutra». 7736

Zahtevaj samo «Ides» črnilo v korist Jugoslov. Matice. 128

Moderno spalnico masivno, iz trdega lesa, prodam za 3500 Din. — Naslov pove uprava «Jutra» 7827

Lokomobilo 25 HP, Wolfovo, rabljeno, dobro ohranjeno in polnojarmenik (55 cm premera) proda Joško Majaron, Borovnica. 70

Železnato vino iz lekarne dr G Piccoli, Ljubljana, Dunajska c. 6 krepča malokrvne, nervozne ter oslabele odrasle in otroke Naročila se točno izvršujejo. 480/II

Drva odpadke od žage in parketov. kratko žagane, dostavlja na dom po znižani ceni parna žaga V Scagnetti, Ljubljana 63

Lestence za jedilnico, spalnico ter umivalnik za kopalnico in Lucovo peč kupim Istotam se prodajo lovske trofeje po nizki ceni. Naslov pove uprava «Jutra». 7745

Pletilni stroj «Vedermann» 8/36, se po nizki ceni proda. Naslov v upravi «Jutra». 7762

Prodam kolo novo, znamke «Diamant» z vso opremo, jako lično. — Sp. Šiška, Gubčeva ul. 15/II vrata 6. 7807

Kolo moško, se proda na Bleiweisovi cesti št. 3/II, desno, Ljubljana. 7778

Najboljše in najcenejše se kupi različno **manufakturno blago** pri tvrdki Ivan Krošelj, Kette-Murnova (Martinova) cesta št. 15. 7775

Austro-Fiat 4tonski, v dobrem stanju, s skoraj novimi gumami proda Konzervna tovarna «Globus» d. d. na Vrhniki. 7767

Bukovega oglja 5—6 vagonov in 1 vagon (okoli 1000 kosov) **hmeljevih drogov** proda Fran Urbančič, Blanca. — Cena po dogovoru. 7797

Pozor! Pozor! **Proda se** radi takojšnjega odpotovanja: 1 lesena ter 1 železna postelja, omara za obleko, kredenca, nizka omara s predali, 3 mize, 4 stoli, popolnoma dobro ohranjen krojaški šivalni stroj «Singer» ter več drugih drobnarij. — Dalje fotografsko ozadje, izložba za slike, škodelice za kemikalije in 2 svetilki za temnico. — Naslov pove uprava «Jutra» 7799

Zapuščina se proda Pisalna miza za gospode, usnjat spalni divan, velika kredenca (tudi za gostilniško obrt), jedilne in kopalne posode, postelja, otroška postelja, salonska miza, stelaže, stoli, kopalna banja, vezen pečni zaslonjač, slike, srebro, steklo za kemike, medicinske knjige itd. Od nedelje dalje od 9.—5. ure v Šelenburgovi ulici št. 4/I. 7750

Kupim

Zlatnike 10kronske plačam po 100 in 20kronske po 200 Din. Količine boljše! — Poštni predal 6, Prevalje. 7065

B. S. A. priklopni voziček, model 9, kupim. Ponudbe z navedbo cene na upravo «Jutra» pod «A. A.» 7520

Tovorni avto se kupi. Ponudbe na upr. «Jutra» pod «Avto 4085». 7502

Model za cementne cevi v premeru 15 cm se kupi. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Cevi». 7635

Zlato, srebro in srebrne krone kupim ter plačam po najvišjih cenah F Čuden, Ljubljana, Prešernova ulica 1. 40

Pomarančne lupine suhe, vsako množino kupuje. Pojasnila daje Anton Kane sinova, Židovska ul. 116

Drva in oglje kupuje in prodaja samo na vagone, proti takojšnjemu plačilu Rudolf Zore, Ljubljana, Knafljeva ulica 15. 81

Špecerijske stelaže kompletno s pulti, dobro ohranjene in posodo za petrolej «Patent», kupim. — Ponudbe na naslov: F. Renier, Podčetrtek. 7761

Pisalni stroj rabljen in dobro ohranjen, boljše znamke, se takoj kupi. Ponudbe z navedbo cene in znamke na upravo «Jutra» pod «Nepokvarjen stroj». 7688

Za smrekovo lubje oferte za terminsko dobavo z marko za tuzemstvo, naj se pošlje na upr. «Jutra» pod šifro «Smrekova kora» 7146

Damsko kolo dobro, poceni, se kupi. — Naslov pove uprava «Jutra» 7810

Pisalno mizo rabljeno, v dobrem stanju kupim. Ponudbe pod šifro «Propaganda» na upr. Jutra 7856

Pridelki

Seno, deteljo, slamo prešano, 15 vagonov, štaj. postaja, ima naprodaj Fr. Bizjak, Loče pri Poljčanah. 7800

Ajdo, koruzo ječmen, ješprenjček in ajdovo moko razpošilja vsako množino Stellwag, Bršljin, Novo mesto.

Krompir lep, bel, semenski, prodaja od 50 kg naprej po konkurenčni ceni Gustav Erklavec, Novi Vodmat štev. 3. 7844

Obrt

Slamniki po najnovejših originalnih pariških in dunajskih modelih od 50 din naprej — Preoblikovanje slamnikov točno in solidno v domači delavnici Svileni klobuki pod lastno ceno pri M Jeglič. modistinja. Slomškova ulica 27. 7135

Brivnica na prometnem kraju v Ljubljani se proda Naslov pove uprava «Jutra». 7570

Slike za legitimacije izdeluje najhitreje fotograf Hugon Hibšer, Ljubljana, Valvazorjev trg 168

Radio-klinika popravlja sestave. dele. slušalke in akumulatorje — Polnitev akumulatorjev J Gorec. Ljblj. kreditna banka 25-a II

Vulkanizira vse vrste gumija parna vulkanizacija P Škafar v Ljubljani. Rimska cesta 11 270

ŠTAMPILJE * T. RABIČ * Ljubljana KOLODVORSKA UL. 28

Štampilje izdeluje S. Petan v Mariboru, nasproti glavnega kolodvora. 71-a

Lep fantek zdrav, 3 mesece star, se odda za svojega. Naslov v upravi «Jutra». 7782

Za velikonočno številko „Jutra“ je treba oglase brez odloga naročiti, ker jih sprejema oglasni oddelek „JUTRA“, Prešernova ulica štev. 4 le do petka zjutraj. Za pozneje došle „male oglase“ in inserate oglasni oddelek ne more prevzeti jamstva, da pridejo v velikonočno številko.

Damski slamniki najnovejše oblike po konkurenčni ceni se dobijo — kakor tudi sprejemajo stari v preoblikovanje v tovarni Alojzij Škrabar v Domžalah. 144

Krovstvo Franc Fujan, Celje, Kralja Petra cesta št. 8, izvršuje vsa krovska dela raznih novih streh s škriljem, skalco, opeko itd. Sprejema tudi popravila vsakovrstnih starih streh. Zaloga umetnega škrilja in vseh krovskih potrebščin.

Vsem šušmarjem, ki neupravičeno brez obrtnega lista izvršujejo krovski obrt, izjavljam, da bom vsakega brezobzirno prijavil merodajni obrtni oblasti, ki bi še nadalje izvrševal krovska dela. Ljubljana, dne 13. marca 1926.

Svarilo Franc Fujan, splošno krovstvo, zaloga umetnega škrilja in vseh krovskih potrebščin, Celje. 6777

Posest

Velika hiša v Ptuju z mnogoterimi trgovskimi lokali in skladišči, večjimi in manjšimi stanovanjskimi prostori, z lepim vrtom, na najbolj obljudeni točki mesta, se pod ugodnimi pogoji proda. Naslov pove uprava «Jutra». 6945

Kupim njivo 3000—5000 m² pri Ljubljani ali v bližini Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Njiva». 7527

Zidanica, vinograd in travnik v Sv. Križu pri Litiji, se prodajo. — Pojasnila pri Splošnem kreditnem društvu v Ljubljani, Aleksandrova cesta 5. 7668

Hiše na srečkah cenena stanovanja v novih zgradbah preskrbi novo organizirani gradbeni oddelek «Marstan» v Mariboru. 7867

Enonadstropna hiša novozidana, polizdelana, na prometnem kraju sredi trga, pripravna za trgovino ali obrt, ugodno naprodaj. — Pojasnila daje županstvo Rajhenburg. 7704

Stavbno parcelo prvovrstno, v obsegu cirka 3000 m², na najlepšem kraju na Mirju prodamo, eventuelno tri parcele po približno 1000 m², in sicer najvišjemu ponudniku. Pismene ali ustne ponudbe je poslati do 10. aprila t. l. «Čebelarskemu društvu za Slovenijo» v Ljubljani (v roke ravnatelju Mesarju, Jugoslovanska knjigarna, I. nadstropje), ki dá tudi vse podrobne informacije. 7612

Hiša z vsemi gospodarskimi poslopji, sadnim vrtom in 3 njivami v bližini hiše, ob cesti v Jurko vas pri Straži, se proda. Pojasnila daje Miha Strumbelj, kovač, Dvor-Žužemberk. 7781

Mala kmetska hiša pri Radovljici, z velikim sadnim vrtom, hlevom, 2 gozdičema, malim travnikom, se proda za 30.000 Din Ponudbe na naslov: Smolej, el. šola, Jesenice, Gorenjsko. 7763

Pričeta hiša z vrtom, se po nizki ceni proda. Stožice št. 82 (cesta na vodovod) pri Ljubljani. 7780

Majhno hišo z vrtom kupim kje na deželi. Cena do 20.000 Din. Dopise na naslov: Marija Ljubič, Ljubljana, Prule 6. 7801

Amerikanci, pozor! Tik poleg lepega mesta Celja leži krasno posestvo, katero se vsled družinskih razmer proda za neverjetno nizko ceno. — Naslov pove uprava «Jutra». 7540

Pozor, resni kupci! Naprodaj imam v Karlovcu 600 m² stavbišča blizu kolodvora. na lepi tovarniški cesti. V mestu je krase električni pogon. Dalje prodam lokomobilo 8 HP in mlatilnico, velikost bobna 100 — potem bencin-motor 16 HP. stabilen: bencin-motor 12 HP. stabilen; bencin-motor 8 HP. na kolesih in cirkularno žago. dvostroko za napravo dog. — Kupci naj se potrudijo na lice mesta: Karlovac, Banija 66, Marija Krefl. 7486

Hiša v Sp. Šiški z delavnico in lepim vrtom se proda. Plačilni pogoji ugodni. — Lepo stanovanje kupcu takoj na razpolago. Zve se v Splošnem kreditnem društvu v Ljubljani. Aleksandrova cesta štev. 5. 7667

Mlin v lepem, prometnem, dobičkanosnem kraju, na stalni vodi, z majhnim posestvom, z lepim stanovanjem z vsem inventarjem, vse v dobrem stanju, kupim za ceno 50—200.000 Din. — Anton Šporar, Zagreb, Vlaška ulica 59. 7617

„Posest“ Realitetna pisarna družba z o. z. Sv. Petra cesta št. 24 proda:

HIŠO, enodružinsko, dobro ohranjeno, 4 sobe, elektrika, vodovod, lep vrt, 20 minut od centra — 80.000 Din;
HIŠO, visokopritlično, lep ograjen vrt, 3 sobe, elektrika, vodovod, parketi, v mestu, 135.000 Din;
VILI slično hišo, 4 sobe, lep vrt, v Zeleni jami — 100.000 Din;
VILO, visokopritlično, komfortno, 6 sob, v Spodnji Šiški — 180.000 Din;
VILO, novozidano, na Mirju, 6 sob, lep vrt — Din 200.000;
HIŠO, novozidano, enodružinsko, 5 sob, elektrika, vodovod, vrt, predmestje, 100.000 Din;
HIŠO pritlično, za obrt, trgovino, krasen vrt, lepo stanovanje, na Tržaški cesti, 110.000 Din;
HIŠO v Rožni dolini, 3 stanovanja, velik vrt — Din 80.000;
TRGOVINO, BRIVNICO, lepa hiša, 4 orale posestva, v večjem kraju Dolenjske, 75.000 Din;
GOSTILNO v trgu Savinjske doline, enonadstropna hiša, gospodarska poslopja, 2 orala zemljišča, 125.000 Din;
STAVBIŠČA pod Rožnikom po 820, 1000—1900 m²;
PARCELE v Sp. Šiški po 466, 486, 624 m², à 20 D;
PARCELO 664 m² v Rožni Dolini za 7500 Din;
RAZNE hiše vile, trgovine, gostilne, kmečka, graščinska posestva najugodneje «POSEST» izdaja lastno glasilo ter oglašuje prodaje brezplačno. 7621

Posestvo 28 oralov, pol ure od Laškega, vse v dobrem stanju, v ravnini, 5 zidanih stavb, se proda za 85.000 Din. Potrebna je polovica omenjenega zneska, drugo po dogovoru. Naslov se izve pri g. Pačniku v Laškem 7714

Posestvo s hišo, z velikim poslopjem, vrtom v izmeri 1700 m² — pripravno za vsako industrijo, 10 minut od glavnega kolodvora, se radi družinskih razmer ugodno proda. — Ponudbe pod značko «Industrija 2» na upravo «Jutra». 7824

Visokopritlična hiša v Vodmatu 227, nova, s takoj prostim stanovanjem — obstoječa iz 3 sob, 2 kuhinj, pralnice in 2 prostornih kleti, lep ograjen vrt, ugodno naprodaj. Potreben kapital 30.000 Din. Pojasnila daje F. Jerko, Crnuče, p. Ježica. 7815

Malo posestvo v Poljčanah se proda. — Pojasnila se dobe v restavraciji pri kolodvoru. 7858

Posestvo lepo ležeče na hribu v Gor. Polskavi, 6 oralov, se odda v najem. Dr. Krenn, Maribor, Vrazova ulica štev. 2. 7870

Najugodnejši nakup in prodaja zemljišč, stavb i. dr. posreduje «Agrarni biro», Ljubljana, Šelenburgova 7, I. nadstropje, nasproti pošte. Preklic nalogov vedno mogoč, nihče ni vezan na kake odpovedne roke. Običajna provizija plačljiva samo ob sklepu kupčije z našimi interesenti. Kdor proda sam, ne plača nič. — Kupoprodajne pogodbe brezplačno! 7130

Lepo posestvo v Rogoznici pošta Sv. Barbara, 15 km od Maribora. ob okrajni cesti, 10 km od Ptuja, 12 oralov, vinograd, njive, travnik, sadonosnik, gozd, zidana hiša, zidano gospodarsko poslopje in ev. posestvo 8 oralov prvovrstnih njiv in travnikov v Ploderšnici, je poceni na prodaj. Več pove podružnica «Jutra» v Mariboru. 7859

Maribor hiše, vile, posestva, stavbišča, gostilne, trgovine v Mariboru in okolici, nakup in prodajo posreduje «Marstan», Rotovški trg. 7871

Enonadstropna hiša dobro ohranjena, velika stanovanja, elektrika, velik vrt ceno naprodaj. Stanovanje prosto. — Maribor-Studenci, Sokolska ulica 12. 7866

Hišo z dobro vpeljano trgovino z mešanim blagom, vino- in žganjetočem, radi selitve prodam na periferiji mesta. Lokal in stanovanje takoj na razpolago. Cena 125.000 dinarjev Naslov v upravi «Jutra». 7809

Lokali

Buffet s kuhinjo v sredini mesta, se s 1. aprilom proda v vrednosti inventarja. — Dopise pod šifro «Dobra kuharica» na upravo «Jutra». 7703

Dve veliki sobi primerni za pisarno, se oddasta v sredini mesta v najem. Ponudbe pod značko «Pisarniški prostori» na upravo «Jutra». 7569

Lokal primeren za manjšo mehanično delavnico, se išče. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Prostor 240». 7541

Skladišče event. delavnica, razdeljena ali v celem ca. 400—600 m² velika, za ureditev industrijskega podjetja, se išče za takoj. Prostori morajo biti svitli in suhi. Dopise se prosi na naslov: Jos. Baumeister, Maribor, Aleksandrova cesta 20. 7487

Vsled opustitve trg. z mešanim blagom, iščem primernega nameščenja v mestu ali na deželi. Cenj. dopise na upravo «Jutra» pod «Trgovec 7». 7729

Znova znižana je najemnina za lep poslovni lokal v pritličju Pokojninskega zavoda v Ljubljani, Gledališka ulica. — Lokal obstoji iz 2 poslovnih prostorov, ki se oddasta tudi posamezno. K enemu spada stranska soba. 94

Skladišče s tremi oddelki se odda v Ribji ulici 1. 7808

Trgovski lokal v sredini mesta, se išče za takoj. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «34». 7813

Gostilna ali dobro idoča kavarna se vzame v najem. Ponudbe pod «Strokovnjak» na podružnico «Jutra» v Mariboru. 7861

Trgovina železnine na prometnem kraju, se radi bolezni ugodno proda. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Prometno štev. 13». 7872

Stanovanja

Prazno sobo iščem s 15. aprilom ali pozneje v mestu. Ponudbe pod «Inženjer» na upravo «Jutra». 7560

Stanovanje obstoječe iz 2 sob, kuhinje in pritiklin išče zakonski par brez otrok. — Ponudbe pod «Snažno 4197» na upr. «Jutra». 7638

1000 Din mesečne najemnine plačam za stanovanje 2 sob s pritiklinami. Ponudbe na upravo «Jutra» pod značko «Mirna stranka 4184». 7625

Svetla sobica s posebnim vhodom, se odda mirni gospodični, katera je čez dan odsotna. Naslov pove uprava «Jutra» 7743

Stanovanje 2 velikih sob, kuhinje in pritiklin, se takoj odda. — Naslov pove uprava «Jutra» 7699

V Begunjah pri Lescah na Gorenjskem je oddati opremljeno **letno stanovanje** obstoječe iz 3 sob, kabineta in kuhinje mirni in solidni stranki. Pojasnila se dobe na Poljanski cesti št. 6/II. 7758

Staroslav:

Gostilne v stari Ljubljani

Zgodovinske črtice.

Krčmarstvo je bilo starim Ljubljančanom jako priljubljen obrt; donašal jim je lepe dohodke. Od vladarjev so si znali pridobivati pravico, da smejo oni sami na drobno točiti vino v Ljubljani. Tujec ga je smel pripeljati v mesto o sejmih, točiti pa ga je smel samo toliko časa, dokler je trajal sejem. Celo v okolici eno miljo krog Ljubljane so imeli pravico vinotoča edino le ljubljanski meščani; tako se je glasil ukaz cesarja Friderika IV. leta 1492. (Vrhovec, Lj. meščani, 250.) Na čase so prihajali ljubljanski krčmarji v okoliške vasi in točili kmetom vino.

Hude boje so imeli Ljubljančani z dolenjskim plemstvom, ki je pridelovalo vinsko kapljo v svojih vinogradih in jo tudi prejemalo kot davščino od podložnikov. Kam z vinom? Ta skrb je morila marsikaterega graščaka. Na debelo ga je pač smel prodajati, a kdo se je razen Ljubljane in okolice zmenil za cviček, ko je bilo po sosednjih pokrajinah dosti boljših vin na razpolago. Zato so tiščali plemiči v krčmarski obrt in prodajali vino tudi na drobno, dasi so jim neprestano ugovarjali meščani, sklicujoči se na svoj privilegij, dokler niso leta 1683. ukazali deželni stanovi, da naj ne toči vina na drobno noben gospod, niti duhovni — tudi ti so imeli vinotoče po župniščih — niti svetni. Prepoved je veljala za Ljubljano in za vsa druga mesta. Izvzet je bil samo nemški viteški red, ki je imel že prastaro pravico vinotoča (Vrhovec, 16. 251).

Da bi se podložniki ne izkoriščali po gostilnah, je določevala gosposka cene. Iz »Reda za obede in vinotoče v Kranjski deželi« iz leta 1576. je razvidno, da je stal tedaj v ljubljanskih gostilnah gosposki obed 10 krajcarjev, obed za sluge s poličem vina vred 8 kr., hlevnina za konja za 24 ur 3 kr. V Ljubljani so bile ondaj naslednje vinske cene: črnikalca in presekarja najboljša vrsta bokal 7 krajcarjev, vipavca 6 kr., najboljšega 7 krajcarjev, terana 5 kr., navadnega 4 krajcerje, dolenjca 3 kr. (MHK 1863, 61). Da so se gostilničarji ravnali po ceniku, na to je pazil mestni sodnik. Kdor se je pregrešil v tem oziru, je moral plačati globo 20 gld., katere polovica je šla mestu, druga polovica pa v državno blagajno (Dimitz, Gesch. Kr. III. 233). Kako so rastle cene, povzamemo iz cenika, ki so ga razglasili deželni stanovi l. 1609: za gosposki obed z mesom ali z ribami je bilo treba šteti poslej 15 krajcarjev, za obed slugi 12 kr., za hlevnino konju 5 krajcarjev, samo čez noč 3 kr. Vinske cene so bile naslednje: bokal črnikalca 13 kr., najboljšega vipavca, presekarja in rozačana 12 kr., slabšega 11 kr., boljšega rdečega in belega terana 8 kr., slabšega 7 kr., boljšega dolenjca 6 kr., slabšega 5 kr. (16. 484). Dne 11. jan. 1734 je bil na rotovžu določen naslednji cenik (Tax Ordnung), po katerem naj bi se streglo tujcem v ljubljanskih gostilnah: Navaden obed (juha, zelje, govedina, obara, pečenka in solata) s poličem dolenjca in kruhom (za pol krajcarja) za osebo 21 krajc., s poličem vipavca namesto dolenjca 24 krajc. Večerja z izpremembo jedil, kakor je tu običajno, s poličem dolenjca in kruhom (za pol krajc.) za osebo 21 krajc., s poličem vipavca pa 24 krajc. Kar je bilo določeno za mesne jedi, je veljalo tudi za postne. Za sobo noč in dan s posteljo in lučjo za osebo 12 krajc. Obed za služinčad in voznika (juha, zelje, govedina in ričet (Gersten) s poličem dolenjca in kruhom (za 1 krajc.) za osebo 16 kr., za posteljo in luč 4 krajc. Naročeni obedi naj se plačajo po pogodbi, storjeni s krčmarjem. Hlevnina za konja noč in dan s tretjino ljubljanskega mernika ovsa 21 kr., brez ovsa 12 kr. Krčmar, ki bi ne mogel izhajati z navedenimi cenami, naj odloži obrt, tako je zaključil mestni magistrat gostilniški cenik in hkrati napovedal globo tistim, ki bi ga prekršili, plačati bodo morali v prid tukajšnji ubožnici 6 tolarjev ali iti v zapor (Carniolia 1840, 249). Kakšne so bile vinske cene v Ljubljani krog srede 18. stoletja, je razvidno iz vinskega cenika (Wein-Taxa), ki ga je izdal mestni magistrat dne 8. aprila 1745, vežoč vse meščanske gostilničarje in vinotoke pod občutno kaznijo. Tedaj so smeli točiti: marsobin, vin de rc, prosekarja, muškatelca, črnikalca in refoška bokal po 17 krajcarjev nemške veljave; cenejša so bila naslednja vina: brdsko.

Po miniaturi iz leta 1839.

Avgust Jak,

lastnik hotela «Avstrijski dvor», katerega so Ljubljančani imenovali za «Bahabirta». Pozneje je bila v poslopju na Krekovem trgu Mahrova trgovska šola. Slika predstavlja Jaka kot ženina v svojem 19. letu, ko je po umrlem očetu Vincencu prevzel hotel. Oblečen je v temnomoder suknjič z visokim ovratnikom in rumeň telovnik, srajco mu pokriva črna svilena, čez ovratnik zavezana kravata z veliko zlato iglo, torej kot pravi elegan svoje dobe.

rebulja, medear in pristni cebodin bokal po 14 krajc.; vipavski slabši cebedin ali beli in rdeči teran po 12 krajc.; star dober dolenjec po 10 krajc.; slabejši dolenjec po 8 krajc.; novi dobri dolenjec po 9 krajc.; novi slabejši dolenjec po 7 kr.; pivo po 4 krajc. (ib. 250). Maksimalne cene so določale gosposke, ker so krčmarji svojevoljno taksirali vino v svojih kleteh in nastavljali previsoke cene obedom (DS 1919, 147).

Jako strogo so ravnali s pijanci, ki jim je bilo prepovedano posedati po gostilnah in igrati. Shod deželnih stanov v Inomostu leta 1518. je zapretil njim in gostilničarjem, ki bi jim dajali pijačo, da jih vtaknejo v »norski kurnik« (»Narrenhäusel« ali »Narrenkotterle«), kjer bodo zaprti tri dni ob samem kruhu in vodi (Vrhovec, Lj. m. 254). Strogo je nastopal mestni magistrat. Županov ukaz iz leta 1564. je določal, da ni smela biti odprta v mestu nobena gostilna čez deveto uro zvečer. Gostilne so morale biti zaprte ob nedeljah in praznikih med službo božjo. Gorje gostilničarju, ki bi bil ob takem času dal jedi ali pijače kakemu gostu, celo tujega prišelca ni smel pogostiti (ib. 253). Leta 1785 je bila neka natakarica 24 ur zaprta, ker je v nedeljo pred deveto uro dala godcem vina (Vrhovec, LZ 1886, 35).

Še strožje so bile magistratne prepovedi, kadar je razsajala kužna bolezen. Med drugim je prepovedal magistrat posedanje po gostilnah, pivnicah in kleteh, ki naj bi se opuščalo zlasti ob nedeljah in praznikih. Ob takih dneh naj se ne odpirajo pivnice pred 9 uro; zapirajo naj se zvečer ob 8. Za časa kuge je bilo prepovedano ljubljanskim krčmarjem točiti v okolici. Prepovedan je bil vinotoč v predmestjih, zlasti na Poljanah (Vrhovec, Die Pest in Laibach, 22). Leta 1599 je morila kuga na Šentjanževem predmestju (v gorenjem delu sedanje Sv. Petra ceste do Vidovdanske ceste). Boječ se razširjenja morilke, je dal mestni magistrat imenovano predmestje zaplankati. Komaj izgotovljeno zagrajo so takoj podrli razsrjeni zaplankanci, katerih kolovodja je bil krčmar Miha Ostanek, ki jih je poprej napojil. Magistrat je njega in 5 njegovih tovarišev kaznoval z zaporom in z globo 10 rajnišev (ib. 32). Ko se je bližala leta 1713 kužna bolezen, je vicedom prepovedal vse veselice; po večernem bobnanju pa se ni smelo točiti pivo in vi o, v gostilnah in kavarnah ni bilo dovoljeno ljudem zbirati se (Dimitz, l. c. IV. 160).

Stara Ljubljana je rada veseljačila. »Na Starem so trgu pod lipo zeleno trobente in gosli in cimbale pele, plesale lepote z Ljubljane so cele«, a tudi po krčmah so se zlasti ob nedeljah vrteli razigrani pari ob zvokih raznih glasbil. Na plesiščih so igrali mestni godci (Stadtturner), tisti, ki so ob 11 dopoldne z mestnega stolpa na Gradu razveseljevali z godbo meščane: igrali so tudi vojaki in domači godci iz Krakovega in iz Šiške. Na godbo v gostilnah so pozorni postali konec 18. stoletja deželni stanovi in jo obdavčili. Naložili so gostilničarjem zanjo poseben davek, zvan »musikimpost«.

V isti dobi so nosili ljubljanski gostilničarji poleg »musikimposta« naslednja davčna bremena: cesarsko carino, dež. in mestno carino, vinski davek, donesek za mestno razsvetljavo, popravljeni gostilničarski davek, donesek za bankovce (Bankozettel), davek za dolgove (Schuldensteuer), donesek za popravljanje cesta, bankalno mitnino in mestne merice. Poslednja davščina je bila jako nadležna. Mesto je imelo pravico vsak v mestu prodani bokal vina zmeriti in zahtevati za to neko pristojbino — od 100 bokalov po 4 solde od vina meščanov, 8 soldov od vina nemeščanov (Vrhovec, Lj. m. 256). Med raznimi mestnimi uslužbenci nahajamo v prejšnjih stoletjih vinomerce. Vsak vinomerec se je moral ob nastopu službe zavezati s prisego, da hoče biti »en fuest, flissig, inu pokoren Vuinski mertshun… enimu vflednimo eno prauo mero breí usega fortelna mereti, inu ta spodobni Zol inu praviga od tech istich Vuin noter jemati« (LM 1884, 206).

(Dalje prihodnjič)

Gospodična
kot rekonvalescentka išče pri boljših ljudeh
na Gorenjskem sobo
lepo in zračno, z lepo verando ter fino domačo hrano. — Ponudbe z navedbo cene na upr. «Jutra» pod značko «Mir». 7738

Dijak
želi stanovanje z oskrbo. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Stanovanje 5». 7765

Soba
lepo opremljena, s posebnim vhodom in elektriko, se odda 2 gospodoma, gospodičnama ali zakoncema. Naslov pove uprava «Jutra» 7779

Prazno sobo
išče gospod v sredini mesta — event. gre tudi kot sostanovalec. Plača 200 Din. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Potnik 17». 7796

Opremljena soba
zračna, se odda mirnemu in solidnemu gospodu v vili v bližini vlade. Naslov v upravi «Jutra». 7798

Opremljeno stanovanje
2 sob in kuhinje se odda zakonskemu paru. — Istotam se proda koncertni klavir in pisalna miza. Vprašati v Konjušni ulici 7 — stavba Ogrin, dvorišče. 7787

Stanovanje
zračno in solnčno, obstoječe iz 2 sob in kuhinje na Tržaški cesti, se odda. Električna razsvetljava. — Naslov pove uprava «Jutra» 7756

Prazno sobo
iščem s 1. aprilom. Cenj. ponudbe na upravo «Jutra» pod «Soba 4». 7773

Distingviran gospod
ki prihaja parkrat na mesec po trgovskih poslih v Ljubljano, išče lepo opremljeno, mirno sobo s posebnim vhodom s stopnjic in elektr. razsvetljavo — po možnosti s telefonom. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Svetlo in čisto». 7719

Zračno sobo
s posebnim vhodom in zajtrkom išče gospod s 15. aprilom. Ponudbe na upr. «Jutra» pod šifro «Zračna». 7823

Stanovanje
obstoječe iz sobe in kuhinje, išče mirna stranka. — Ponudbe na upravo «Jutra» pod «April». 7817

Prazna soba
se išče v sredini mesta, z elektr. in separatnim vhodom — od hišnega gospodarja. Plača se do 300 Din. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Dve samski». 7812

Prazno sobo
kjer se tudi lahko postavi štedilnik, event. s uporabo kuhinje išče gospa. Pismene ponudbe na upr. «Jutra» pod «Sirca». 7814

Več stanovanj
s 2, 3 in 4 sobami ter kopalnicami, oddam s 1. avgustom v sredini mesta. — Ponudbe mesečne najemnine in nagrade pismeno na upr. «Jutra» pod šifro «Avgust». 7819

Kabinet
event. tudi samo čez dan, se išče v bližini tehnike. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «Student». 7830

Soba
za 2 gospoda ali gospodični se odda pri realki. Naslov pove uprava «Jutra». 7825

Sobo s kuhinjo
išče zakonski par brez otrok za takoj, eventuelno pozneje. Ponudbe na upr. «Jutra» pod šifro «Stan 12». 7852

Prazno sobo
v sredini Ljubljane išče vdova brez otrok. Ponudbe na upravo «Jutra» pod šifro «Bližina». 7843

Soba z 2 posteljama
lepo opremljena, se odda v Streliški ulici štev. 18/I. 7840

Stanovanje
dobi, kdor odkupi pohištvo. Rožna dolina (Nova vas), cesta 19 št. 4. 7854

Ženska
ki bi pomagala gospodinji, dobi stanovanje. Naslov v upravi «Jutra». 7874

1000 Din nagrade
onemu, kdor mi preskrbi stanovanje 3 sob do 1. junija. Naslov pove uprava «Jutra». 7875

Sostanovalec
se sprejme na hrano in stanovanje. Naslov pove upr. «Jutra». 7878

Separirano sobo
išče uradnik s 15. aprilom. Ponudbe na upravo «Jutra» pod «F. L.» 7880

Sostanovalec
se sprejme v lepo sobo. — Naslov pove uprava «Jutra» 7836

Dopisi

Prerokovanje
Ako hočete izvedeti svojo bodočnost, obrnite se na znamenitega egipt. grafologa, kateri Vam pove bodočnost. Dobil sem mnogo zahvalnih pisem iz raznih mest, ki sem jih posetil v Evropi. — Naslov stanovanja: Ben Ali, hotel «Soča», soba 16. — Stranke sprejemam od 9.—1. in od 2.—8. ure — tudi ob praznikih. 6522

Bova li našla
med bralkami lepi, dražestni mladenki, ki tudi ne smeta ljubiti, a bi vendar radi dopisovali z mladeničema — sotrpinoma? Dopise na upravo «Jutra» pod «Njima, ki po ljubezni hrepenita» 7766

«Slovstvo»
Dvignite pismo v upravi «Jutra». 7764

Inteligent
želi znanja z gospodično. — Dopise na upravo «Jutra» pod «A. F. 9531». 7749

Mladenič
32 let star obrtnik, želi znanja z gospodično 25 do 30 let staro, z nekaj premoženja ali pa s posestvom Šivilje imajo prednost. Tajnost zajamčena. Ponudbe s sliko na upravo «Jutra» pod šifro «Velika noč 40». 7683

Mlad gospod
s sigurno eksistenco, želi znanja s simpatično, srčno izobraženo, muzikalično gospodično v dobi 20 do 24 let. Prednost imajo one, ki bi znale ustvariti miren in prijeten dom. Le resne ponudbe s najnovejšo sliko na upr. «Jutra», Maribor pod «Idealist 32». 7862

Mlad gospod
s precejšnjim premoženjem, želi znanja z gospodično od 17—26 let. Dopise pod «Sreča 9» na upr. «Jutra». 7821

Mlad trgovec
simpatičen in plemenitega značaja, želi znanja s premožno gospodično, staro do 25 let ali vdovo brez otrok — lepe zunanjosti, dobrega srca, po možnosti trgovsko naobraženo. Dopise na upr. «Jutra» pod značko «Srečna bodočnost 10». 7847

Mladenka
gostilniško izobražena, želi dopisovati z inteligentnim gospodom v starosti 28—32 let — vdovci (gostilničarji) niso izključeni. — Cenjene ponudbe s sliko, katera se vrne, pod šifro «Zadovoljnost 11» na upravo «Jutra» 7848

Ženitve

Mlada vdova
mirnega značaja, ki ima kompletno mizarsko delavnico, se želi v svrho nadaljnega vodstva podjetja poročiti s solidnim gospodom. Naslov pove uprava «Jutra». 7444

Trgovec
star 30 let, išče premožno gospodično v svrho ženitve in za otvoritev trgovine. Dopise s sliko na upravo «Jutra» pod «Bodočnost 2». 7768

Mlad trgovec
želi znanja z mlado gospodično s primernim premoženjem v svrho ženitve. — Dopise s sliko je poslati na upravo «Jutra» pod značko «Trgovec 22». 7696

Mladenič
inteligenten, lepe zunanjosti, želi znanja z istotako gospodično v starosti od 18 do 24 let, radi poznejše ženitve. Cenjene ponudbe s sliko pod šifro «Violina» na upravo «Jutra». 7850

Kapital

7000 Din posojila
iščem za 3 mesece proti visokim obrestim in garanciji. — Ponudbe pod šifro «Nujno 99» na upr. «Jutra» 7629

Družabnika
sprejme dobro idoče lesno podjetje. Sodelovanje zaželjeno. Cenj. ponudbe z navedbo kapitala pod «Izvoz» na upravo «Jutra». 7785

Družabnik (ca)
s 25.000 Din za ustanovitev tvornice za izdelovanje lesenih škatlic za lekarnarje ter kemične industrije, se išče. Objekt z vodno močjo ter stroji na razpolago na Gorenjskem. Izdelek je zaščiten z visoko uvozno carino. Ponudbe pod značko «Patent-stroj» na upravo «Jutra». 7426

Mesar
se sprejme kot družabnik. Potreben kapital 40—50.000 Din. Ponudbe pod značko «Prvi april» na upr. Jutra. 7818

ČOPIČE - ŠČETKE HINKO ŠIMENC LJUBLJANA KONGRESNI TRG 8 60

Glasba

Salonski gramofon
namizni, s 50 ploščami in kompleten fotografski aparat 13 × 18—9 × 12 in 6 × 8 se proda za à 1500 Din. H. Zupan, Tržaška cesta 24 7741

Citre
dobro ohranjene kupi Viktor Jerko, Črnuče, p. Ježica 7816

Klavir
dober glas, jako dobro ohranjen, se ceno proda. Naslov pove uprava «Jutra» 7832

Pianino
kupi Ogrinc, Gosposvetska cesta 12/I. 7841

Živali

2 psa ptičarja
1 leto stara, prvovrstna bišna in osebna čuvaja, prodam. Naslov pove uprava «Jutra». 7771

Psa dobermana
izborno dresiranega, izvrstnega čuvaja, večkrat premiranega, z rodovnikom, proda radi odpotovanja Ivan Grilc, Ljubljana, Grajska planota. 7822

Izgubljeno

Srebrna urica
damska, se je izgubila dne 27. t. m. od čevljarskega mostu do liceja. — Pošten najditelj naj jo odda v upravi «Jutra». 7806

Srebrna doza
z monogramom G. S. se je izgubila. Pošten najditelj naj jo odda proti nagradi v upravi «Jutra». 7790

Razno

Revizije, bilance
in vpeljavo praktičnega knjigovodstva oskrbuje prvovrsten strokovnjak Zmeren honorar! Najboljše reference Pohvalna priznanja! — Naslov pove uprava «Jutra». 7533

Opozorilo!
Opozarjamo s tem vse
ljubitelje ribolova
kateri hodijo brez dovoljenja loviti v naš revir, da bomo primorani ovaditi orožništvu vsak slučaj neopravičenega lovljenja — Tudi svoječasno izdana dovoljenja lovit v naš revir, da neveljavna. — Vsakemu, kateri nam naznani neopravičenega lovca, izplača oskrbništvo graščine Brdo nagrado 100 Din. — Upravništvo graščine Brdo pri Kranju. 7846

Grajska klet
Ljubljana, Mestni trg št. 13 toči pristna pitna vina za Velikonočne praznike po znižanih cenah. Črno po 10, belo po 11, rdeče po 13 in belo fino (močno) po 15 Din liter. 7855

Odbor Simon Gregorčičeve knjižnice
sporoča svojim cenjenim čitateljem, da je knjižnica odprta prihodnji teden poleg torka in petka tudi še v sredo in četrtek vsakokrat od 5. do 7. ure, da si p. n. čitatelji lahko izbero čtivo za praznike. Vesele praznike! Zdravo! Predsednik 7857

Vino
porjavelo, motno, zavreto, kakor tudi duh po sodu se popravi. Naslov pove upr «Jutra». Priložiti je znamko za 1 Din. 7457

Oddam večji lokal.
Istotam se po ugodni ceni proda
pianino
Naslov pove uprava «Jutra» 7643

Obrezovanje
vsakovrstnih rastlin izvrši poceni strokovnjak. Naslov pove upr. «Jutra» v Ljubljani. 7739

Bilance, proračune
uvedbo dvostav. ali amerik. knjigovodstva oskrbuje temeljito izvežban drž. knjigovodja. Dopise na upravo «Jutra» pod «Mercantiles». 7732

Na hrano
se sprejmeta 2 gospoda ali gospodični. Dnevno 15 Din. — Gosposvetska cesta 12/I, levi zvonec. 7842

Foto
aparati in potrebščine po nizkih cenah v zalogi
drogerija ANTON KANC sinovi,
Ljubljana, Židovska ulica štev. 1.
Aparati v trgovini na ogled! — Zahtevajte cenik za ostale potrebščine. 143-a

Razprodaja čevljev!
Za Veliko noč ponovno **zelo** znižane cene. Pri odkupu čez 600 Din 1 par čevljev
zastonj!
M. BLAZNIK
Škofja Loka. 1906-a

EM. FISCHER, Zagreb,
Jurišičeva 6. Sudnička ul. 3, dobavlja privatnikom dvokolesa (biciklje) in dele za iste, šivalne stroje, nogometne žoge, tehnične potrebščine po najnižjih cenah. Sportna društva, mehaniki in obrtniki dobe popust. 79
Zahtevajte brezplačni ilustrovani cenik.

POZOR 115
ženini in neveste!
Žimnice
matrace, posteljne mreže, železne postelje (zložljive), otomane, divane in tapetniške izdelke
nudi najceneje
Rudolf Radovan.
tapetnik
Krekov trg štev. 7
(poleg Mestnega doma)

V restavraciji pod
„Skalco“
Mestni trg št. 11.
se točijo pristna ter pitna vina. Preko ulice Din 1·— cenejše. Vsako sredo, soboto in nedeljo od 20. do 24. ure salonski koncert. Ob nedeljah od 9. do 13. ure zajtrkovalni koncert. 1736

ŠTAMPILJE pečate etikete, graverstvo SITAR & SVETEK LJUBLJANA Sv. Petra cesta 13 119

J. Stjepušin
111 **Sisak**

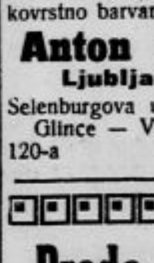

priporoča boljše tamburice, strune, partiture, šole in ostale potrebščine za vsa glasbila.
Odlikovan da Ceniki franko. pariški izložbi

Najnovejša iznajdba!
Brez kvarjenja blaga kemično snaženje in vsakovrstno barvanje oblek
Anton Boc
Ljubljana
Selenburgova ulica 6/I
Glince — Vič 46.
120-a

Proda se
več strojev v izvrstnem stanju za napravo cementne opeke. Pojasnila daje „Samoborke“ d. d. Samobor kod Zagreba. 1767-a

Stefan Vincek
auto-tapetnik in sedlar
Tržaška cesta 9, Glince
Specijalna delavnica za tapeciranje avtomobilov in otročjih vozičkov, Izdelovanje denarnic, aktovk, damskih torbic ter vseh usnjatih popotnih predmetov.

Gospodarska pisarna **Dr. ČERNE, Ljubljana**
Miklošičeva 6, prodaja posestva brez provizije

Za kupca in prodajalca. — Načrti in slike v pisarni. — Pri vprašanjih znamko. Ameriške zadeve in oglasi v amer. listih — pogodbe — prevodi v vseh jezikih — trgovske informacije.

Kamnik, vila moderna, 9 sob, gospodarsko poslopje, za stalno bivališče in letovišče, ca Din 450.000.

Ljutomer, posestvo, novo zidano, gospodarsko poslopje, skladišče, 12 oralov prvovrstne zemlje, ugodna cena.

Ljubljana, daljna okolica, veletrgovina z novim izredno dobro zidanim poslopjem, skladišči, hlevi, elektriko, vodovodom, vrtom v prometnem trgu.

Mlin na Krki 6 kamnov, 1923. leta novo prezidan in moderno preurejen, poslopje za stanovanje, hlev, velik vrt. Pripravno za lesno industrijo vsled bližine Auerspergovih gozdov.

Ljubljana, dvonadstropna hiša z gostilniško koncesijo in inventarjem, 150.000 D.

Celje, novo zidana vila, 7 sob, kopalnica ves komfort velik vrt Din 570.000.

Celje okolica, posestvo z gostilno (inventar všteti), 7 oralov zemlje, hlev, kozolec. Din 350.000.

Maribor okolica, hiša z gospodarskim poslopjem, vinska stiskalnica, 12 oralov zemlje (2 vinograda) v najboljšem stanju. Din 160.000.

Maribor, enonadstropna hiša sredi mesta, velika gostilna, 4 sobe za goste, velika dvorana, sobe za tujce, vrt z gostilniškim inventarjem. Din 1,250.000.

Žirovnica, vila dobro zidana, 9 sob posebej stanovanje hišnika, vodovod, električna razsvetljava, angleška stranišča. Din 280.000.

Ptuj, 5 minut od postaje, vila, 5 sob s pritiklinami, lep velik vrt, solnčna lega brez prahu. Din 165.000.

Vedite pa tudi, da se v vsakem tisočem kosu nahaja zlatnik.
Ako ga najdete, pomeni to za Vas dvojno srečo!

Francoski avtomobili
Roland & PILAIN
10 HP 12 HP
Poraba bencina 9 lit. na 100 km. Hitrost 120 km na uro.

Amerikanske pnevmatike
GOODYEAR
v vseh dimenzijah.

Angl. motorna kolesa
RUDGE-WHITWORTH
500 cm. 5-18 HP
1 cil., 4. ventili, 4. hitrosti, avtom. mazanje
Hitrost 125 km na uro

1925a Tel. 541 **Avtozavodi E. ROSA, Ljubljana,** Poljanska c. 69.

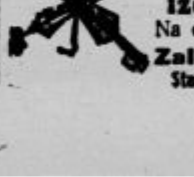

L. Mikuš 14-a
LJUBLJANA, Mestni trg 15
Izdelovatelj dežnikov
Na drobno! Na debelo!
Zaloga sprehajalnih palic
Stari dežniki se nanovo preoblečejo.

Premog, drva, oglje, briketi, koks
Ilirija, Kralja Petra trg 8, tel. 20.

Gaston Leroux: 4

Prikazen v Operi

II.

Nova Margareta.

Na spodnjih stopnicah je Sorellijeva zadela na grofa de Chagny. Grof, navadno tako miren, je sijal od zanosa.

»K vam sem se namenil,« je rekel grof, galantno pozdravljajoč mlado žensko. »Ah, Sorelli, kakšen lep večer! In Kristina Daaé: kakšno zmagoslavje!«

»Ni mogoče!« je ugovarjala Meg Giry. »Pred šestimi meseci je pela še kot vrana! Toda pustite nas, dragi grof,« je dejalo punče s kljubujočo spoštljivostjo,« me gremo gledat, kaj se je zgodilo z ubogim obešencem.«

V tem hipu je pridrvel mimo upravnik, ki se je sunkoma ustavil, ko je slišal te besede.

»Kaj? Ve že veste to, gospodične?« je vprašal dokaj osorno... »Molčite o stvari... posebno gg. Debienne in Poligny ne smeta ničesar zvedeti. Prehudo bi ju zadela odhodnica.« Vsi so nadaljevali pot v plesno dvorano, ki je bila že pripravljena. Grof de Chagny je imel prav. Nobena svečana predstava se ni mogla kosati z današnjo. Povlaščenci, ki so ji prisostvovali, pripovedujejo o njej še danes svojim otrokom in vnukom z globokim ginjenjem. Pomislite vendar, da so se Gounod, Saint-Saens, Massenet, Guiraud, Delibes v lastni osebi izvrstili pred kapelnikovim pultom in sami dirigirali svoja dela. Med drugimi izvajalci sta bila Faure in Kraussova. In ta večer se je strmečemu in zamaknjenemu Parizu razodela Kristina Daaé, katere skrivnostno usodo hočem raztolmačiti v tej knjigi. Gounod je dal izvajati »Pogrebno koračnico lutke«; Reyer svojo lepo uverturo »Sigurda«; Saint-Saens »Smrtni ples« in en »Iztočni sen«; Massenet eno »Neizdano ogrsko koračnico«; Guiraud svoj »Pust«; Delibe počasni valček iz »Silvije« in »pizzicate« iz »Kopelije«. Peli sta gospodični Krauss in Denise Bloch: prva «bolero« iz »Sicilskega večera«; druga pa napitnico «Lukrecije Borgie«.

Toda ves triumf je odnesla Kristina Daaé, ki se je oglasila najprej v nekaterih odlomkih »Romea in Julije«. Mlada umetnica je prvič pela to Gounodovo delo, ki se tedaj sploh še ni predvajalo v Operi. Ah, kako so pomilovanja vredni tisti, ki niso slišali Kristine Daaé v vlogi Julije, ki niso poznali njene preproste dražesti, ki niso drhteli ob zvokih njenega serafskega glasu, ki niso občutili, kako jim duša uhaja z njeno dušo nad grob veronskih ljubimcev: »Gospod! Gospod! Gospod! Odpusti nam!«

In vendar vse to ni bilo nič napram nadčloveškim zvokom prizora v ječi in trospeva v »Faustu«, ki ga je pela namesto obolele Carlotte. Kaj takega se ni še nikoli čulo, nikoli videlo!

To je bila »nova Margareta«, ki jo je razodela Daaé, Margareta dotlej neslutenega veličastja in žara.

Cela dvorana je s tisočerim krikom nepripovednega ginjenja pozdravljala Kristino, ki je ihtela in ki je omedlela na rokah svojih tovarišic. Morali so jo prenesti v njeno ložo. Zdelo se je, da je izdihnila dušo. Veliki kritik P. de St.-V. je podal nepozabni spomin na to čudežno minuto v kroniki, ki jo je upravičeno naslovil »Nova Margareta«. Kot velik umetnik, kakršen je bil, je enostavno razodel, da je to lepo in sladko dete prineslo oni večer na deske Opere nekaj več kot svojo umetnost: svoje srce. Nobenemu prijatelju Opere ni bilo neznano, da je ostalo Kristinino srce čisto kot pri petnajstih letih, in P. de St.-V. je izjavil, da si tega, kar se je zgodilo z Daaé, ne more razlagati brez domneve, da je prvikrat vzljubila. »Marda sem nediskreten,« je dostavil, »toda edino ljubezen je v stanu delati take čudeže, take strelovite pretvorbe. Pred dvema letoma smo slišali Kristino Daaé pri natečaju na konservatoriju in vzbudila nam je dražestno nado. Odkod prihaja današnje veličastje? Če se ni izpustilo iz nebes na perutih angeljev, moram misliti, da izvira iz pekla in da je Kristina prav tako kot mojstrski pevec Ofterdingen sklenila pogodbo s hudičem! Kdor ni slišal Kristine peti končni trospev v »Faustu«, ta »Fausta« ne pozna: Zanos glasu in sveti opoj čiste duše se ne more povzpeti višje!«

Nekateri abonenti so godrnjali. Kako so jim mogli tako dolgo skrivati tak zaklad? Kristina Daaé je bila dosedaj spodobna Siebel zraven malce prebleščeče materijalne Margarete, kakršno je ustvarila Carlotta. In le vsled nerazumljive in neopravičljive odsotnosti Carlotte je bilo za svečani večer dano mlai Daaé, da je nepripravljena pokazala vso svojo silo v onem delu programa, ki je bil pridržan za špansko divo! Sploh pa, kako sta se gg. Debienne in Poligny, ko ni bilo Carlotte, obrnila ravno na Daaé? Torej sta poznala njen skriti genij? In če sta ga poznala, zakaj sta ga skrivala? In čemu ga je tajila sama? Čudno je bilo tudi, da nihče ni vedel za njenega sedanjega učitelja. Ona se je večkrat izrazila, da bo delala odslej čisto sama. Vse to je bilo dokaj nerazložljivo. Grof de Chagny je prisostvoval stoje v loži temu brezumju in se je še sam pomešal vanj z grmečim odobravanjem.

Grof de Chagny (Filip Jurij Marija) je dopolnil tedaj ravno ena in štirideseto leto. Bil je resničen velikaš in lep človek visoke rasti, prijetnega obraza, navzlic strogemu čelu in nekam hladnim očem. Z ženskami je bil rafinirano vljuden, a malce visok z moškimi, ki mu niso vedno odpuščali uspehov v družbi. Imel je vrlo srce in pošteno vest. S smrtjo starega grofa Filiberta je bil postal glava ene najslavnejših in najstarejših rodbin Francije, ki je izvajala plemstvo še od Ludovika Prepirljivca. Premoženje de Chagnyjev je bilo znatno in ko je umrl stari grof, ki je bil vdovec, je doletela Filipa ne prelahka naloga, da upravlja tako obsežno dedščino. Njegovi dve sestri in Raoul niso marali čuti o kaki delitvi, temveč so ostali v zadrugi in se v vsem zaupali Filipu, kot da še vedno velja pravica prvenstva. Ko sta se sestri pomožili — obe na en dan — sta vzeli vsaka svoj delež iz bratovih rok ne kot pristojno last, marveč kot doto, za katero sta mu izrekli svojo hvaležnost.

Grofica de Chagny — rojena De Moerogis de la Martinière — je umrla pri porodu Raoula, ki je prišel na svet dvajset let za svojim starejšim bratom. Ob smrti starega gospoda je bilo Raoulu dvanajst let. Filip je sam prevzel dečkovo vzgojo. Pri tej nalogi sta mu izborno pomagali najprej sestri, nato pa stara teta, vdova po pomorščaku, ki je stanovala v Brestu in je mlademu Raoulu vcepila veselje do morja. Mladenič je vstopil na «Bordo» in je izšel iz nje kot eden izmed prvih. Nato je napravil obvezno pot okrog sveta. S pomočjo vplivnih pokroviteljev je bil po povratku prideljen uradni ekspediciji »Morskega volka«, ki se je pripravljala na pohod na ledeni tečaj, da poišče preživele od ekspedicije. »Artoisa«, o katerih že tri leta ni bilo nobenega glasu. Začasno je užival dolg dopust, ki je moral končati šele v šestih mesecih, in preužitkarice plemenitaškega predmestja so že pomilovale lepega, navidez tako šibkega dečka radi trdega posla, ki ga je čakal.

Plahost tega mornarja, mika me skoraj, da rečem, njegova nedolžnost je bila čudovita. Zdelo se je, da prihaja naravnost iz ženskih rok. Zares je ta negovanec svojih dveh sester in stare tete ohranil iz te popolnoma ženske vzgoje v vsem obnašanju neko prostodušnost in milino, ki je doslej nič ni moglo skaliti. Tedaj mu je bil nekaj čez ena in dvajset let, a kazal jih je jedva osemnajst. Imel je plave brčice in dekliško polt.

Filip je Raoula močno razvajal. Bil je ponosen nanj in mu je namenil slavno karijero v oni isti mornarici, v kateri je njegov prednik, glasoviti Chagny de la Roche dosegel admiralski čin. Izkoristil je mladeničev dopust, da mu razkaže Pariz, čigar veselo razkošje in obilica umetniških užitkov je bila Raoulu še docela neznana.

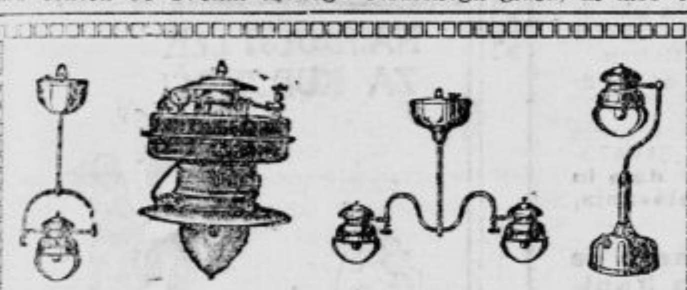

Specijalne petroleum-plinske svetilke od 100 do 3000 sveč. Za notranjo in zunanjo razsvetljavo. Zajamčena funkcija. Eksplozija izključena. Brez vsakega duha po potroleju. — **„Petroplin“** Zagreb, Draškovičeva ulica 58. 1074-a Zastopniki se iščejo.

Najboljša so še vedno

PUCH-kolesa! 142-a

Solidne cene!

Plačljivo na obroke!

Ign. Vok

Ljubljana

Novo mesto.

ALUMINIJ kompletna garnitura 12 kom. kakor na sliki franko dom DIN 300·—

INŽ. JAH. BÜHL kovinska industrija **MARIBOR** 124-a

Proti predplačilu ali povzetju. Cerkveni zvonovi, armature in surovi odlitki.

Krasni dunajski modeli v salonu

P. BARBORIČ, *LJUBLJANA, Mestni trg št. 7*

Velika izbira svilenih klobukov. Slamniki od Din 60·— naprej, cvetlice, trakovi i. t. d. 125-a

Preoblikovanje slamnikov po najnovejši modi

Cene priznano nizke. *Cene priznano nizke.*

Albaster sadra (gips) za gnojenje prvovrstna kvaliteta, fino zmleta, kakor tudi žgana za kiparska, elektrotehnična, zidarska in druga dela smo pričeli razpošiljati iz novo moderno zgrajene tvornice. Kvaliteta je za dobro poznana že nad 70 let. Vsebuje okoli 80% alabastra, se strdi jako hitro ter ima suha veliko jakost in lepo svetlobo. Vsi reflektanti naj zahtevajo vzorce ter naj po možnosti sporočijo svojo letno porabo. Ker je to domača tvrdka in bomo skušali cenj. odjemalce v vsakem oziru zadovoljiti osobiti kvalitativno, pričakujemo obilo naročil.

„ALABASTER“ tvornica sadre (gipsa)

SAMOBOR pri Zagrebu. 1889-a

Zlatorog

terpentinovo milo

ta neprekosljiva sestava mila in terpentina vsebuje

pristno zlato!

V vsaki tisoči komad je vtisnjen pristen zlatnik, ki čaka srečnega kupca. Kupite takoj komad tega idealnega mila, mogoče najdete tudi Vi zlatnik!

Krajni šolski svet, Okolica Celje. 1798 a

Razpis

stavbenih del za zgradbo novega šolskega poslopja okoliške deške osnovne šole v Celju.

Krajni šolski svet v Celju za Okolico razpisuje stavbena dela za gradbo novega šolskega poslopja okoliške deške šole v Celju in sicer:

I. Zidarska in težaška dela,
II. Tesarska dela,
III. Mizarska dela,
IV. Kleparska dela,
V. Dobava železnine,
VI. Osrednja kurjava,
VII. Kanalizacija.

Stavbeni operat (načrti, proračunski sestavek in stavbni pogoji) je razpoložen interesentom na vpogled v pisarni Okoliške deške osnovne šole v Celju, Razlagova ulica št. 5. vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne. Proračunski sestavki in formular ponudbe se dobijo proti plačilu nabavnih stroškov.

Pismene ponudbe, opremljene s kolkom 100 Din, se imajo izročiti ločeno za vsako razpisano skupino v zapečatenem zavitku z zunanjo označbo „Ponudbe za . . . . . . dela pri zgradbi okoliške deške osnovne šole v Celju ponudnika I. I.“ do ponedeljka dne 12. aprila 1926 do 12 ure dopoldne v pisarni upravitelja okoliške deške osnovne sole v Celju, Razlagova ulica št. 5. Kolekovati je tudi vse priloge. Vsaki ponudbi je priložiti 5% kavcijo v gotovini ali pupilarnih vrednostnih listinah. Ponudnikom, kojih ponudbe ne bodo sprejete, se vrne kavcija tekom 14 dni. Pozneje dospelih in nepopolnih ponudb se ne bode upošlevalo. V ponudbi morajo staviti ponudnikl cene tako, da bodo stalne t. j. obvezne, najsi bi se zvišale cene bodisi gradivu, bodisi delovni moči.

Upoštevale se bodo samo ponudbe opravičenih podjetij in obrtnikov. Ponudniki morajo podpisati izjavo, da poznajo vse dražbene in stavbene pogoje in da pristajajo se točno po njih ravnati.

Krajni šolski svet si izrecno pridrži pravico oddati dela po lastnem preudarku brez ozira na višino stavljenih ponudb.

Krajni šolski svet v Celju za Okolico, dne 22. aprila 1926.

1913 a

Svilene klobuke

in slamnike v veliki izberi, dobro blago nizke cene nudi modni salon

Stuchly-Maške *LJUBLJANA Židovska ulica št. 3*

Družabnika

ki lahko tudi sodeluje z vlogo **Din 500·000·— ali več, IŠČE prvovrstno industrijsko podjetje v Mariboru v svrho povečanja obrata.** Ponudbe pod „Industrija“ na upravo lista.

1501-a

Najcenejše in največje skladišče dvokoles, motorjev, otroških vozičkov, šivalnih strojev, vsakovrstnih nadomestnih delov, pnevmatike. Posebni oddelek za popolno popravo, emajliranje in poniklanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev i. t. d. — Prodaja na obroke. — Ceniki franko. —

„TRIBUNA“ F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovška cesta štev. 4. 117-a

Stavbena parcela

parcelirana v bližini **Kolezije** na kateri že stoji nekaj vil v izmeri 7509 m^2

se ugodno proda.

(Trnovsko predmestje).

Poizvedbe pri gosp. Jos. Pollaku, trgovcu v Ljubljani, Sv. Petra c. 7.

1791 a

Cenjenim damam in gospodom priporočam obisk najbolj[ši]

konfortnega česalnega salona E. Navinšek,

Šelenburgov ulica 1. Postrežba prvovrstna.

Specijaliteta: Striženje **„Bubi-fazone“** in **lasničarski izdelki. — Od 1. aprila nadalje upeljem zopet abonement** za dame in gospode z **20% popustom.** 1871 a

Za Veliko noč nov klobuk

moram imeti! Kje naj ga kupim? Najceneje ga kupiš v dobroznani trgovini klobukov **Jos. Pok nasl. A. Jamnik v Ljubljani,** Stari trg št. 14. 1241—a

Velika zaloga najnovejših novosti klobukov in **čepic**

Tebnik-inženir kot poslovodja

zanesljiv, energičen, z večletno prakso se sprejme za večje podjetje drobnih železnih izdelkov v Sloveniji; podjetje redno zaposluje do 200 delavcev. Pogoji: Popolnoma samostojno vodstvo tovarne in drugih delavnic, izvežbanost v pisarni kakor tudi v dobri sistematični razdelitvi dela, kalkulacijah, itd. ter primeren nastop v svrho ohranitev reda in discipline 1861 a

Prednost imajo domačini, ki so bili zaposleni v sličnih podjetjih in so zmožni založiti primerno kavcijo.

Nastop takoj, oziroma čimpreje.

Ponudbe s prepisi izpričeval o dosedanjem službovanju, navedbo referenc, zahtevo plače in drugimi pogoji na **Žebljarsko in železoobrtno zadrugo v Kropi in Kamni gorici, Kropa.**

Edino največje in najmodernejše podjetje te vrste v Sloveniji.

Velepražarna kave

MEZNARIČ RADO, Maribor, Glavni trg štev. 21.

Tel. interurban 476
Brzojav Meznaric Maribor.
Trgovci, zahtevajte ponudbe.

REVMATIZEM najhitrejše, najradikalnejše in najuspešnejše zdravi

RADIO-BALSAMIKA 1544a
dr. Rahlejeva
O tem pričajo neštevilna zahvalna pisma in priporočila s strani zdravnikov
Laboratorij, Kosovska ul. 43. Beograd.

Originalne potrebščine za OPALOGRAPH.
Preservat in Fixat in druge potrebščine. Originalne barve in matrice za Gestetner Cyklostil.
LUDVIG BARAGA 112 IV
LJUBLJANA, Selenburgova ulica št. 6. Telefon št 980

Gospodine, šivilje, obrtniki!
Dosedaj neprekosljivi
KÖHLER šivalni stroji
z deset letnim jamstvom
se dobe v najmodernejših opremah za rodbino, šivilje, krojače in čevljarje pri tvrdki
Ivan Auerhammer
Ljubljana, Kolodvorska ul. 3.
Prodaja se tudi na obroke!
1291-a

Vodne TURBINE
avtomatične regulatorje, zatvornice itd
izdeluje in dobavlja
ING. F. SCHNEITER, ŠKOFJA LOKA.
Konkurenčne cene. Prvovrstne reference.
Zahtevajte ponudbe 68

OCARINJENJE vsen vrst uvoznih, izvoznih in tranzitnih pošiljk
VSKLADIŠČENJE vsakovrstnega blaga
PREVOZ vsakovrstnega blaga 1410 a
PRESELITEV v pohištvenih vozovih
dobavi najceneje in najkulantneje špedicijska tvrdka „JUGOPORT" Tavčarjeva Sodna) ulica štev. 3 s podružnicami na Rakeku, Jesenicah in Sušaku.
Zastopstvo „SLAVIJE" in „CECHOSLAVIE".

Večje podjetje v industrijskem kraju Gorenjske sprejme
Kompanjona s kapitalom od D 500.000
Sodelovanje zaželjeno, stanovanje na razpolago.
Ponudbe pod „INDUSTRIJA" na upravo „Jutra". 1998 a

Kupujemo srečke in to:
2% loterijsko posojilo od leta 1881, drž. srbske tobačne srečke od l. 1888, drž. srbske srečke Rdečega križa iz l. 1917.
Posamezne dele ali v večji količini pod najugodnejšimi pogoji kupuje 538 a
Bankovno komanditno društvo
A. REIN I DRUG
Zagreb, Trg I. broj 15.

Jugoslovanska zavarovalna hranilnica

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom v
Miklošičeva cesta — Ljubljani — Kralja Petra trg 2

Hranilne vloge na knjižice in tekoči račun obrestuje zelo ugodno.

Specijalna oddelka hranilnice:

Zavarovalna štednja

Zavarovalna štednja ima namen vzbuditi v najširših slojih smisel in veselje do štedenja in dati možnost, si pridobiti z malimi rednimi vlogami večje prihranke. Že z malenkostnimi tedenskimi vlogami:

po Din 5·— si more prihraniti v petih letih . . . . . Din 1500·—,
„ „ 10·— „ „ „ „ „ „ . . . . . „ 3000·—,
„ „ 15·— „ „ „ „ „ „ . . . . . „ 4500·—,
„ „ 20·— „ „ „ „ „ „ . . . . . „ 6000·— i. t. d.

Mesto tedensko se vloge lahko vršijo tudi mesečno ali četrtletno.

Za nagrado in v vzpodbudo za redno vplačevanje vlog pa zavaruje hranilnica vlagatelja tako, da dobijo njegovi dediči takoj po njegovi smrti, če umre pred potekom petletne dobe štedenja, izplačan ves tisti znesek, ki bi ga vlagatelj na kapitalu in obrestih dosegel, če bi doživel polno dobo štedenja.

K zavarovalni štednji lahko pristopi brez zdravniške preiskave vsaka zdrava oseba od 16. do 60 leta starosti.

Ker doseže torej zavarovalna štednja v zvezi z življenskim zavarovanjem gotovo svoj namen — prištedili si z malimi rednimi vlogami večjo vsoto denarja — je način varčevanja potom „ZAVAROVALE STEDNJE" primeren in zelo ugoden za razne prilike in namene rodbinskega življenja: **dota in oprema za nevesto za nabavo pohištva, sredstva za študij in za potovanja, za pogrebne stroške za slučaj smrti in za razne druge prilike.**

Radi lahkega vplačevanja in ugodnega obrestovanja je zavarovalna štednja tudi primerna v svrho pridobivanja kapitala za stavbe, za poljedelske, obrtne in druge investicije itd.

Rentna štednja

Rentna štednja ima namen, da zagotovi vlagateljem ali od njih določenim osebam, z obrestovanjem vog. preskrbo za starost t. j. letno plačljivo rento.

Rentna štednja je glede vlog in dvigov enaka navadnim hranilnim vlogam. Ni obveze za redno vplačevanje ali kakšne kolikoštne rate. Vloge ostanejo last vlagatelja in lahko z njimi prosto razpolaga; lahko jih z doplačili poviša ali z dvigi zmanjša. Tudi v času, ko dobiva upravičenec rento, lahko prosto razpolaga s kapitalom. Za vsako vlogo se pripiše primerna renta, ki jo dobiva vlagatelj ali od njega določeni upravičenec od gotove dobe starosti pa do svoje smrti. V slučaju smrti pa dobijo dediči izplačan ves kapital tudi če je dobival že rento kolikorkoli let.

K rentni štednji lahko pristopi vsakdo brez ozira na starost. Začetek dobivanja letne rente — od 30. leta starosti naprej — si lahko poljubno izbere in tudi lahko še pozneje spremeni.

Poleg dobrovnisa rente dobiva vlagatelj v gotovini izključivo vsako leto tudi še primerne obresti.

Potom rentne štednje je vsakomur omogočeno, da si brez truda in brez žrtev pridobi preskrbo za starost - rento, to je svojim vlogam primerne letne dohodke do svoje smrti.

Rentna štednja je za vse stanove zelo ugoden in primeren način štedenja.

Oddelek za rentno štednjo začne poslovati sredi aprila t. l., prijave se pa sprejemajo in pojasnila dajejo že sedaj.

Prospekti „Zavarovalne in Rentne štednje se pošljejo na željo vsakomur brezplačno in poštnine prosto

Posojila in krediti
se dajejo le na popolnoma varne vknjižbe in proti prav dobremu poroštvu

Filijalka belgijske tvornice
za orožje „Dimoulin" iz Liege (Belgija) ima na zalogi v skladišču v Beogradu
1809-3 **vsakovrstno**
lovsko orožje
kateri po kvaliteti in ceni izključuje vsako konkurenco. Kupci vsake puške dobijo od tvornice
originalno garancijo
belgijske držav. ustanove. Pišite za velik ilustrirani katalog na „Belgijsko društvo" Beograd, Hercegovačka ulica Palata Beogr. Zadruge.

NAJBOLJI LEK ZA KURJE OČI

„SMRT ŽULJEVIMA"
Zahtevajte samo originalni „Smrt žuljevima"! U apotekama in drogerijama 1 zavoj 10 Dinara. **LABORATORIJA LAMICO,** Beograd Kondina 11 61-a

1851 a Spretnega
zastopnika za mlin
sprejme velik bački mlin za **Celje, Maribor in okolico.** Ponudbe pod „Bački mlin" na upravo Jutra.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Znižane cene knjigam Tiskovne zadruge v Ljubljani.

	Brož.	Vez.
Andrejev, Plat zvona, novela	10·—	16·—
„ Povest o 7 obešenih	10·—	16·—
Barbusse, Ogenj, vojni roman	20·—	30·—
Cankarjev zbornik	20·—	30·—
Carinska tarifa	20·—	
Cervantes, Tri novele.	8·—	16·—
Coster, Ulenspiegel, roman	40·—	56·—
Čehov, Sosedje, novele	6·—	14·—
Čermelj, Materija in energija	—	35·—
Čika Jova, Kalamandarija, otroške pesmi	—	10·—
„ Pisani oblaki	—	10·—
Corović, Rasa in vera v srbski prošlosti	6·—	—
Debeljak Ante, Solnce in senca.	6·—	12·—
Derč dr. Bogdan, Dojenček	6·—	—
Dokumenti o jadranskem vprašanju	6·—	—
Feigel D., Tik za fronto, humoreske	14·—	20·—
Filip Dom, Kako so se vragi ženili.	24·—	30·—
Fogazzaro, Svetnik, roman	40·—	56·—
France Anatole, Pingvinski otok, roman	10·—	18·—
Goncourt Edmonde, Dekle Eliza, povest	10·—	18·—
Goršič dr. A., Socialna zaščita dece in mladine	10·—	—

	Brož.	Vez.
Hobhouse, Liberalizem.	15·—	—
Ibsen, Gospa z morja, drama.	12·—	18·—
Jenko Simon, Pesmi	6·—	12·—
Kaš I., Dalmatinske povesti	6·—	13·—
Lah dr. Iv., Angelin Hidar, povesti	—	20·—
„ Knjiga spominov I.	30·—	40·—
Levstik Vlad., Deček brez imena, povest	20·—	30·—
Linhart Ant., Županova Micka, drama	14·—	—
Melih A., Jugoslavija I. del	40·—	50·—
„ „ II. „	40·—	50·—
Milčinski, Drobiž, črtice	14·—	20.—
„ Tolovaj Mataj, povesti	16·—	26·—
„ Zgodbe kraljeviča Marka	—	16·—
Najedly, Bedřich Smetana	10·—	—
Novačan A., Samoslnik, novele.	30·—	38·—
„ Veleja, drama	12·—	18·—
Ogris, Borba za jugosl. državo	10·—	—
Pastuškin, Križev pot Petra Kupljenika, povest	16·—	26·—
Petrovič, Ploha, drama	10·—	—
Pregelj Iv., Azazel, drama	14·—	20·—

	Brož.	Vez.
Prijatelj dr. Iv., Predhodniki in idejni utemeljitelji ruskega realizma	—	25·—
Puškin, Kapitanova hči, povest	20·—	30·—
Sagadin, Naš sadašnji ustavni položaj	6·—	—
Shakespeare-Zupančič, Sen kresne noči	14·—	20·—
„ „ Macbeth	14·—	20·—
„ „ Othello	20·—	26·—
Sienkiewicz-Mole, Z ognjem in mečem, roman	80·—	94·—
Stare Jos. Lisjakova hči. povest	6·—	16·—
Stojanović. Kumanovska bitka	20·—	
Stribrny, Simon Gregorčič	10·—	15·—
Strug, Jutri, Povest	10·—	16·—
Šorli dr. Ivo, Bob in Tedi, povest za mladino	10·—	18·—
„ „ „ V deželi Čirimurcev „	16·—	24·—
„ „ „ Zadnji val, roman	30·—	38·—
Thoma L., Lokalna železnica, drama	12·—	
Waschetova I., pravljice	—	16·—
Vajansky Hurban, Leteče sence, povest	20·—	28·—
Veber, Uvod v filozofijo	—	25·—
„ Znanost in vera	—	30·—
Zbašnik Fr., pesmi	10·—	18·—

Zahtevajte najnovejši cenik. **Zahtevajte najnovejši cenik.**

Naročila na knjigarno Tiskovne zadruge v Ljubljani

Prešernova ulica 54., nasproti glavne pošte.

Urejuje dr. Albert Kramer. Izdaja za Konzorcij «Jutra» Adolf Ribnikar. Za Narodno tiskarno dd kot tiskarnarja Fran Jezeršek. Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.